

Gilze en Rijen

bestemmingsplan
buitengebied

bijlagenboek

Bijlagenboek behorend bij bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Gilze en Rijen

identificatie

identificatiecode:

NL.IMRO.0784.BPbuitengebied-VG02

projectnummer:

274.12933.00

opdrachtleider:

drs. D.J. Verhaak

planstatus

datum:

15-06-2010
10-06-2010
27-09-2010
01-07-2013

status:

voorontwerp
ontwerp
Vastgesteld
Gewijzigd
vastgesteld

Inhoud

Bijlage 1	Toelichting op de aanpak van milieuzonering met behulp van de Staat van Bedrijfsactiviteiten	Blz 3
Bijlage 2	Beoordeling van duurzame locaties	7
Bijlage 3	Toelichting op de Staat van Horeca-activiteiten	9
Bijlage 4	Bedrijvenlijst	13
Bijlage 5	Cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende panden	17
Bijlage 6	Analyse	153
	B6.1 Bodem en water	153
	B6.2 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	161
	B6.3 Ecologie	173
	B6.4 Landbouw	184
	B6.5 Recreatie	190
	B6.6 Verkeer, infrastructuur en verkeerslawaaï	196
	B6.7 Milieu	205
	B6.8 Overige functies	214
Bijlage 7	Wegverkeers- en spoorweglawaaï	219
Bijlage 8	Geluidscontouren vliegbasis Gilze-Rijen	283

Bijlage 1. Toelichting algemene aanpak milieuzonering met behulp van de Staat van Bedrijfsactiviteiten

B1.1. Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen), waar nodig, ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Voor de indeling in de categorieën zijn de volgende ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

Daarnaast kan de verkeersaantrekkende werking van een bedrijf relevant zijn.

B1.2. Toepassing Staat van Bedrijfsactiviteiten "functiemenging"

Algemeen

De aanpak van milieuzonering en de in dit plan gebruikte Staat van Bedrijfsactiviteiten "functiemenging" (SvB "functiemenging") is gebaseerd op de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2007). De SvB "functiemenging" wordt gehanteerd in gebieden waar bedrijven of andere milieubelastende functies verspreid zijn gesitueerd tussen woningen en/of andere gevoelige functies. Onderstaand wordt hier meer in detail op ingegaan. Het gaat in dergelijke gebieden in het algemeen om relatief kleinschalige bedrijvigheid die op korte afstand van woningen kan worden toegestaan. De toelaatbaarheid van activiteiten wordt voor dergelijke gebieden in de VNG-publicatie (en de SvB "functiemenging") bepaald met behulp van op deze situaties toegesneden toelatingscriteria.

Funcziemengingsgebieden

In bestaande gebieden waar in enige vorm sprake is van functiemenging, of in gebieden waar bewust functiemenging wordt nagestreefd (bijvoorbeeld om een grotere levendigheid tot stand te brengen), wordt de SvB "functiemenging" toegepast. Zoals in de VNG-publicatie reeds is aangegeven kan bij functiemengingsgebieden gedacht worden aan:

- stadscentra, dorpskernen en winkelcentra;
- horecaconcentratiegebieden;
- zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en in lintbebouwingen;
- (delen van) woongebieden met kleinschalige c.q. ambachtelijke bedrijvigheid.

Daarnaast kan ook in (delen van) woongebieden waar enige vorm van bedrijvigheid aanwezig of gewenst is de SvB "functiemenging" worden toegepast.

Kenmerken van de activiteiten

De activiteiten in dergelijke gebieden verschillen in het algemeen qua aard en schaal sterk van de activiteiten op een bedrijventerrein. Behalve in historisch gegroeide situaties gaat het in hoofdzaak om:

- kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- bedrijven waarbij de productie en/of laad- en loswerkzaamheden noodzakelijkerwijs alleen in de dagperiode plaatsvindt;
- activiteiten die hoofdzakelijk in pandig geschieden.

De toegepaste Staat van Bedrijfsactiviteiten "functiemenging"

De bovengenoemde criteria liggen mede ten grondslag aan de selectie van activiteiten die zijn opgenomen in de SvB "functiemenging". Deze Staat is samengesteld volgens dezelfde methodiek als de betreffende voorbeeldstaat uit de VNG-publicatie. Op twee punten is een andere werkwijze toegepast:

In dit plan wordt alleen de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten gekoppeld aan de Staat. In de SvB "functiemenging" zijn daarom alleen de activiteiten opgenomen die passen binnen de definitie van bedrijf volgens de begripsbepalingen in de regels van dit bestemmingsplan¹. De toelaatbaarheid van andere functies wordt in dit plan indien nodig op een andere wijze in de regels en op de verbeelding van dit bestemmingsplan geregeld (bijvoorbeeld horecabedrijven via een afzonderlijke Staat van Horeca-activiteiten). Toegevoegd zijn enkele regelmatig voorkomende bedrijfsactiviteiten die in de lijst van de VNG-publicatie niet voorkomen maar wel aan de genoemde criteria voldoen zoals een ambachtelijke glas-in-loodzetterij, bouwinstallatie en elektrotechnische installatie.

In de SvB "functiemenging" is in de categorie-indeling een nader onderscheid gemaakt tussen categorie B1 en B2. Voor de toepassing in dit bestemmingsplan bleek het onderscheid tussen categorie A en categorie B zoals beschreven in de VNG-publicatie te groot om de toelaatbaarheid van activiteiten voldoende af te kunnen stemmen op de kenmerken van de functiemengingsgebieden en het daarin te volgen beleid.

Categorie-indeling

Zoals in de VNG-publicatie is aangegeven kan, vanwege de bijzondere kenmerken van gebieden met enige vorm van functiemenging, niet worden gewerkt met een systematiek van richtafstanden en afstandsstappen: vanwege de zeer korte afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies is een dergelijke systematiek niet geschikt voor functiemengingsgebieden. De SvB "functiemenging" hanteert vier categorieën A, B1, B2 en C met spe-

---

1) De voorbeeldstaat "functiemenging" van de VNG-publicatie omvat alle denkbare hinderlijke functies, waaronder, naast bedrijven, ook horeca, kantoren en dienstverlening.

cifieke criteria voor de toelaatbaarheid die onderstaand uiteen zijn gezet. In de SvB "functiemenging" zijn de aspecten geluid, geur, stof en gevaar en de index voor verkeersaantrekkende werking (zoals aangegeven onder het kopje "Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering") in de categorisering opgenomen.

Categorie A

Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen zijn toegestaan, desgewenst in daarvoor omschreven zones binnen rustige woongebieden. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B1

Bedrijfsactiviteiten die direct naast of beneden woningen in een daarvoor omschreven gebied met functiemenging zijn toegestaan. De activiteiten zijn zodanig weinig milieubelastend dat de eisen uit het Bouwbesluit toereikend zijn.

Categorie B2

Bedrijfsactiviteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter bouwkundig afgescheiden van woningen/andere gevoelige functies. Bouwkundig afgescheiden betekent dat de panden los van elkaar dienen te staan. Uitzondering hierop vormen binnenterreinen omringd door voornamelijk woningen: ook al zijn bedrijven bouwkundig afgescheiden van woningen, op deze locaties zijn hooguit categorie B1 bedrijven toegestaan.

Categorie C

Activiteiten genoemd onder categorie B2, waarbij vanwege relatief grote verkeersaantrekkende werking een directe ontsluiting op hoofdinfrastructuur gewenst is.

B1.3. Flexibiliteit

De SvB "functiemenging" blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. De inschalingen gaan uit van een gemiddeld bedrijf met een moderne bedrijfsvoering. Het komt in de praktijk voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de SvB "functiemenging" is verondersteld. In de planregels is daarom bepaald dat het college van burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf toch via een ontheffing kan toestaan, indien dit bedrijf niet binnen de algemene toelaatbaarheid past. Bij de SvB "functiemenging" is deze mogelijkheid beperkt tot maximaal 1 categorie (dus bijvoorbeeld categorie B1 in plaats van A of categorie B2 in plaats van B1). Om deze ontheffing te kunnen verlenen moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten in de SvB "functiemenging" niet zijn genoemd, maar die qua aard en invloed overeenkomen met bedrijven die wel zijn toegestaan. Met het oog hierop is in de planregels bepaald dat het college van burgemeester en wethouders vestiging van een dergelijk bedrijf via een ontheffing kan toestaan. Om deze ontheffing te kunnen verlenen moet op basis van milieutechnisch onderzoek worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met direct toegelaten bedrijven.

Voor de concrete toetsing van een verzoek om ontheffing wordt verwezen naar bijlage 5 van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering.

SBI 93/SvB f
okt. 2007

Bijlage 2. Beoordelingstabel voor duurzame locaties

6 Beoordelingstabel duurzame locaties

In de onderstaande tabel staan alle randvoorwaarden waarmee bij de beoordeling van duurzame locaties minimaal rekening dient te worden gehouden.

6.1 Randvoorwaarden vanuit de streekplanzonering (GHS en AHS)

	Streekplan-subzone	Randvoorwaarde	Uitwerking
GHS-Land-bouw	Leefgebied kwetsbare soorten: subcategorie weidevogels	De handhaving van rust, openheid, hoge waterpeilen en stabiliteit in de inrichting en het beheer van het gebied dienen gewaarborgd te zijn (Streekplan).	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits op een goede manier rekening wordt gehouden met de genoemde randvoorwaarden. Indien dit het geval is, is de invloed van uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven op weidevogels beperkt. Daarom worden de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande intensieve veehouderijbedrijven zoveel mogelijk gerespecteerd. Bij uitbreiding en omschakeling dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor behoud van de genoemde randvoorwaarden en de hier volgende uitwerking: <ul style="list-style-type: none"> • De ligging van het bouwblok. De effecten van uitbreiding of omschakeling zijn bij ligging midden in het leefgebied weidevogels veelal groter dan bij de ligging aan de rand van het leefgebied. • De richting van uitbreiding. Uitbreiding dient zo veel mogelijk niet plaats te vinden in de richting van de kern van het leefgebied weidevogels.
GHS- Land-bouw	Leefgebied Struweelvogels	De handhaving van een besloten of halfopen landschapsstructuur met een kleinschalige parcelering, houtwallen, ruige perceelranden en slootkanten, overhoekjes, solitaire bomen, dijken en onverharde wegen en paden dient gewaarborgd te zijn (Streekplan)	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits op een goede manier rekening wordt gehouden met de genoemde randvoorwaarden. Indien dit het geval is, is de invloed van uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven op struweelvogels beperkt. Daarom worden de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande intensieve veehouderijbedrijven zoveel mogelijk gerespecteerd. Bij uitbreiding en omschakeling dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor behoud van de genoemde randvoorwaarden en de hier volgende uitwerking: <ul style="list-style-type: none"> • Het totaal aan groenstructuren en waardevolle landschapselementen binnen het desbetreffende leefgebied dient gelijk te blijven. Bij aantasting van bestaande groenstructuren of andere waardevolle elementen dient deze aantasting gecompenseerd te worden. Bij compensatie dient het om behoud en versterking van de aanwezige groenstructuren en andere waardevolle elementen te gaan. • Bij uitbreiding dient een ruime verplichte, functioneel groene inpassing van het bouwblok plaats te vinden. <p>De aanleg en het beheer van groenstructuren wordt gestimuleerd (via de stimuleringsregeling SNBL en eventuele aanvullende regelingen). Uitgangspunt bij de versterking van groenstructuren is dat nieuw groen, vrij groen is (er komen dus geen verdere beleidsbeperkingen uit voort).</p>

	Streekplan-subzone	Randvoorwaarde	Uitwerking
AHS-Landschap	Leefgebied Dassen	De handhaving van bestaansvoorwaarden van de das dient gewaarborgd te zijn. Dit betekent dat burchten met rust worden gelaten, de dassen kunnen fourageren en er voldoende landschappelijke structuren als houtwallen, begroeide slootkanalen, vochtige graslanden en dergelijke aanwezig zijn (Streekplan).	<p>Duurzame locaties zijn mogelijk, mits op een goede manier rekening wordt gehouden met de genoemde randvoorwaarden. Indien dit het geval is, is de invloed van uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven op dassen beperkt. Daarom worden de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande intensieve veehouderijbedrijven zoveel mogelijk gerespecteerd. Bij uitbreiding en omschakeling dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor behoud van de genoemde randvoorwaarden en de hier volgende uitwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De locatie mag geen burcht en geen specifieke fourageergebieden (bijvoorbeeld een boomgaard of een vochtig grasland) nadelig beïnvloeden. • Het totaal aan groenstructuren en waardevolle landschapselementen binnen het desbetreffende leefgebied dient gelijk te blijven. Bij aantasting van bestaande groenstructuren en landschapselementen dient deze aantasting gecompenseerd te worden. Bij compensatie dient het om behoud en versterking van de aanwezige groen- en landschapsstructuren te gaan. • Bij uitbreiding dient een ruime, verplichte, functionele groene inpassing van het bouwblok plaats te vinden. <p>De aanleg en het beheer van groenstructuren wordt gestimuleerd (via de stimuleringsregeling SNBL en eventuele aanvullende regelingen). Uitgangspunt bij de versterking van groenstructuren is dat nieuw groen, vrij groen is (er komen dus geen verdere beleidsbeperkingen uit voort).</p>
	Waterpotentie-gebied	De geschiktheid voor mogelijke natuurontwikkeling (kwel-natuur) in de verre toekomst moet behouden blijven (Streekplan)	<p>Duurzame locaties zijn mogelijk, mits op een goede manier rekening wordt gehouden met de kwelpotentie. In de praktijk zal de invloed van de uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven op de kwelpotentie gering zijn. Indien sprake is van een structurele ingreep in de waterhuishouding, welke tot gevolg heeft dat de kwelpotentie onomkeerbaar verminderd, is een duurzame locatie niet toegestaan.</p>
	RNLE-landschapsdeel	Ontwikkeling van natuur en landschap in de RNLE als geheel dient te worden ondersteund (Streekplan)	<p>Duurzame locaties zijn mogelijk, mits op een goede manier rekening wordt gehouden met de genoemde randvoorwaarde. De ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven worden zoveel mogelijk gerespecteerd. Bij uitbreiding en omschakeling dient nadrukkelijk aandacht te zijn voor behoud van de genoemde randvoorwaarde en de hier volgende uitwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het totaal aan groenstructuren en waardevolle landschapselementen binnen de desbetreffende RNLE dient gelijk te blijven. Bij aantasting van bestaande groenstructuren en waardevolle landschapselementen dient deze aantasting gecompenseerd te worden. Bij compensatie dient het om behoud en versterking van de aanwezige groenstructuren en waardevolle landschapselementen te gaan. • Bij uitbreiding dient een ruime verplichte functioneel groene inpassing van het bouwblok plaats te vinden. <p>De aanleg en het beheer van groenstructuren wordt gestimuleerd (via de stimuleringsregeling SNBL en eventuele aanvullende regelingen). Uitgangspunt bij de versterking van groenstructuren is dat nieuw groen, vrij groen is (er komen dus geen verdere beleidsbeperkingen uit voort).</p>

	Streekplan-subzone	Randvoorwaarde	Uitwerking
AHS-land-bouw	Zoekgebied veeverdichtingsgebieden	Geen specifieke randvoorwaarden voor duurzame locaties	
	Vestigingsgebied glastuinbouw	Ontwikkeling intensieve veehouderij dient ontwikkeling van deze gebieden voor de glastuinbouw niet te frustreren (Streekplan)	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits de uitbreiding van of omschakeling naar intensieve veehouderij de huidige en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de glastuinbouw niet belemmert. Dat betekent dat niet alleen rekening dient te worden gehouden met bestaande glastuinbouwbedrijven en hun uitbreidingsmogelijkheden, maar ook met toekomstige nieuwvestigingen. Pas als voldoende duidelijk de benodigde ruimte en locaties voor de glastuinbouw binnen het vestigingsgebied in beeld zijn, kan worden bezien in hoeverre en waar er nog mogelijkheden voor duurzame locaties zijn.
	Mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw	Ontwikkeling intensieve veehouderij dient ontwikkeling van deze gebieden voor de glastuinbouw niet te frustreren	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits de uitbreiding van of omschakeling naar intensieve veehouderij de huidige en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de in het gebied aanwezige glastuinbouw niet belemmert. Dat betekent dat rekening dient te worden gehouden met de hier liggende glastuinbouwbedrijven en hun ontwikkelingsmogelijkheden.
	Glasboomteeltgebied	Ontwikkeling intensieve veehouderij dient ontwikkeling van dit gebied voor de glasboomteelt niet te frustreren	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits de uitbreiding van of omschakeling naar intensieve veehouderij de huidige en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de glasboomteelt niet belemmert. Dat betekent dat rekening dient te worden gehouden met de hier liggende glasboomteeltbedrijven en hun ontwikkelingsmogelijkheden.
	AHS-overig	Geen specifieke randvoorwaarden voor duurzame locaties	

6.2 Overige randvoorwaarden

Naast de specifieke randvoorwaarden per subzone uit het streekplan kunnen er randvoorwaarden van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard aanwezig zijn. Hieronder staan de thema's genoemd waarmee en op welke wijze rekening dient te worden gehouden bij de beoordeling of een locatie al dan niet duurzaam is.

Thema	Randvoorwaarde	Uitwerking
Stankgevoelige objecten	In kernrandzones zijn duurzame locaties niet mogelijk (streekplan)	Het streekplan definieert een kernrandzone als volgt: Een gedeelte van het buitengebied dat grenst aan de bebouwde kom, met daarin relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar. In de praktijk wordt in de provinciale plantoetsing voornamelijk een zone van 250 meter rondom de kern als kernrandzone beschouwd. Afgesproken is dat in de reconstructie- en gebiedsplannen uiteindelijk wordt aangegeven waar rond de bebouwde kommen vanuit stankoogpunt extensiveringsgebieden zijn gelegen, alwaar geen duurzame locaties mogelijk zijn.
	De ontwikkeling moet passen binnen de wet- en regelgeving voor stank (stankwet en -regelgeving)	<p>Duurzame locaties zijn mogelijk, mits er voldoende afstand tot stankgevoelige objecten wordt aangehouden. De vigerende wet- en regelgeving ten aanzien van stank is hierbij het kader voor de minimaal noodzakelijke afstanden. Momenteel is de regelgeving op basis van de brochure "Veehouderij en Hinderwet 1985" en de Richtlijn "Veehouderij en stankhinder 1996" met inbegrip van de daarover gevormde jurisprudentie bepalend. Zodra voor de gebieden die vallen onder het regime van de Reconstructiewet het Reconstructieplan is vastgesteld, zal voor de daarin aangewezen verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden de "Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden" van kracht worden. Verschil met de huidige regelgeving is, dat cumulatie (totale effect van meerdere bedrijven op het stankgevoelige object) van geurhinder niet wordt meegenomen in de vergunningverlening voor die bedrijven die zijn gelegen in landbouwontwikkelings- of verwevingsgebied.</p> <p>De wet- en regelgeving geeft aan welk aantal dieren maximaal gehouden mag worden afhankelijk van de afstand tot verschillende categorieën stankgevoelige objecten. Zonder rekening te houden met cumulatie moet op basis van de wet- en regelgeving (zowel huidig als toekomstig) worden gedacht aan de volgende te hanteren afstanden tot de verschillende categorieën (indeling in categorieën conform de nieuwe stankwetgeving):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afstand tot cat. 1 > 400 respectievelijk 600 meter • Afstand tot cat. 2 > 300 respectievelijk 450 meter • Afstand tot cat. 3 > 200 respectievelijk 300 meter • Afstand tot cat. 4 > 150 respectievelijk 200 meter • Afstand tot cat. 5 > 50 meter <p>Bovengenoemde afstanden zijn indicaties (afgerond op 50 meter) op basis van een bedrijf van 2500 respectievelijk 5000 mestvarken-eenheden (mve). e te hanteren afstand is afhankelijk van de omvang van het bedrijf en het type stalsysteem. De afstanden zijn dan ook puur indicatief.</p> <p>De voor verzuring gevoelige gebieden worden bepaald door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Hierbinnen maken GS onderscheid in kwetsbare (B-) en zeer kwetsbare (A-)gebieden. Zeer kwetsbare gebieden zijn de voor verzuring gevoelige bos- en natuurgebieden, waarvoor GS een natuurdoeltype hebben vastgesteld met een kritische depositiewaarde kleiner dan 1400 mol stikstof per hectare per jaar. In een zone van 250 meter, nader aan te wijzen als extensiveringsgebied, rondom deze zeer kwetsbare gebieden zijn duurzame locaties niet mogelijk.</p>

Thema	Randvoorwaarde	Uitwerking
<p>voor verzuring gevoelige gebieden (ammoniak)</p>	<p>In een zone van 250 meter rondom de zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden zijn duurzame locaties niet mogelijk. (Streekplan).</p> <p>De ontwikkeling moet passen binnen de wet- en regelgeving voor ammoniak (Wet ammoniak en veehouderij, MER, IPPC, Natuur-beschermingswetgebieden, Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden)</p>	<p><i>Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav)</i> Binnen 250 meter van de kwetsbare bos- en natuurgebieden hebben intensieve veehouderijbedrijven ontwikkelingsmogelijkheden binnen hun bedrijfsemis-sieplafond, welke voortkomt uit de Wav. Inmiddels is door het kabinet (Balkenende II) een wijziging van de Wav aangekondigd en zal het Rijk een voorstel doen voor de invulling van de vereisten die voortvloeien uit de Vogel-, Habitat- en IPPC-richtlijn. Na vaststelling van een nieuwe Wav en de duidelijkheid over de Europese richtlijnen zullen de reconstructie- en gebiedsplannen aangepast worden aan deze nieuwe wet en zal ook de beoordeling van duurzame locaties voor de intensieve veehoude-rij vanuit het beoordelingsaspect "verzuring" nog kunnen veranderen.</p> <p><i>Natuurbeschermingswet- en Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden</i> Er dient te worden getoetst of door omschakeling of uitbreiding van een intensieve veehouderij geen significante gevolgen optreden voor de bescher- men Natuurbeschermingswet- en Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. Depositie van ammoniak op Natuurbeschermingswetgebieden en Habitatrichtlijngebieden is hierbij het belangrijkste item. Dat betekent dat een aanvullende toetsing, naast de toetsing in het kader van de Wav, noodzake- lijk kan zijn. Indien omschakeling of uitbreiding significante gevolgen voor het gebied heeft, en deze gevolgen niet middels passende maatregelen zijn weg te nemen, moet de milieuvergunning worden geweigerd en zijn duurzame locaties dus niet mogelijk. Indien het bedrijf MER-plichtig is, dient in het MER een eventuele toets ten aanzien van de Natuurbeschermingswet- en Habitatrichtlijn te worden opgenomen. Voor Natuurbeschermingswetgebieden zal het ministerie van LNV in gevallen waar dat speelt een Natuurbeschermingswetvergunning moeten afgeven. De provincie brengt hierover advies uit. Voor de beoordeling of sprake is van schadelijke handelingen (in de zin van de Natuurbeschermingswet) wordt door de provincie momenteel gebruikt gemaakt van de systematiek uit de inmiddels vervallen Uitvoeringsregeling Ammoniak en Veehouderij.</p> <p>Voor Habitatrichtlijngebieden gaat het om een rechtstreekse toepassing van deze richtlijn. Dat betekent dat het bevoegd gezag (de gemeente) in het kader van de milieuvergunning een passende beoordeling zal moeten maken. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de cumulatieve gevolgen van het voorgenomen initiatief. De EU heeft in een handleiding uiteen gezet wat wordt verstaan onder een passende beoordeling en significante gevolgen. Deze handleiding heeft echter geen juridische status.</p> <p>In bijzondere gevallen kan een aanvullende toetsing ook noodzakelijk zijn voor Vogelrichtlijngebieden. Over het algemeen leidt depositie van ammoniak in deze gebieden niet tot significante gevolgen voor het gebied en de daarin aanwezige vogelsoorten. Er dient evenwel in concrete gevallen wel te wor- den beoordeeld of mogelijke andere gevolgen kunnen optreden. In de nieuwe Natuurbeschermingswet, welke mogelijk in 2003 door de Tweede Kamer zal worden behandeld, zal door het Rijk worden aangegeven op welke wijze deze beoordeling (procedureel) zal moeten plaatsvinden.</p> <p><i>MER / IPPC</i> Bij grote uitbreidingen of oprichtingen (in geval van omschakeling) dient rekening te worden gehouden met een omgevingstoets vanuit de MER of IPPC. Gemeenten moeten zeker stellen dat de vergunningaanvraag aan de IPPC- en MER-richtlijn voldoet. Als uit de omgevingstoets blijkt dat omschakeling of uitbreiding tot ontoelaatbare nadelige gevolgen voor het milieu leidt en deze gevolgen niet middels passende maatregelen zijn weg te nemen, moet de milieuvergunning worden geweigerd en zijn duurzame locaties dus niet mogelijk. Deze omgevingstoets heeft onder meer betrekking op de aspecten verzu- ring (ammoniak) en stankhinder. In bijlage1 is aangegeven vanaf welke omvang van bedrijven een dergelijke omgevingstoets vanuit de MER of IPPC van toepassing is.</p>

Thema	Randvoorwaarde	Uitwerking
Ecologische verbindings-zone's	De breedte en inrichting van de ecologische verbindingszone dient gehandhaafd te worden.	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits de uitbreiding van het bouwblok de breedte en inrichting van een bestaande of toekomstig te realiseren ecologische verbindingszone niet aantast; het functioneren van de ecologische verbinding dient voorop te staan. De uitbreiding van het bouwblok dient in principe gepaard te gaan met de inrichting van een aangrenzende ecologische verbindingszone.
Cultuur-historisch waardevolle gebieden	In de historisch landschappelijke vlakken met hoge en zeer hoge waarden, zoals weergegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart zijn alleen ruimtelijke ingrepen toelaatbaar die gericht zijn op de voortzetting of het herstel van de historische functie en die leiden tot behoud of versterking van de cultuurhistorische (landschaps)waarden (Streekplan).	Duurzame locaties zijn in principe niet mogelijk, tenzij wordt aangetoond dat uitbreidingen van bestaande bedrijven de cultuurhistorische waarden (hieronder worden ook historische groenstructuren en de historische bouwkunst verstaan) niet aantasten. Een beeldkwaliteitsplan moet in deze situaties duidelijk maken hoe de cultuurhistorische waarden worden behouden en waar mogelijk versterkt. De mogelijkheid om aan de genoemde randvoorwaarde te voldoen verschilt per type gebied. Zo zal bijvoorbeeld in jonge heide-ontginningen eerder aan deze randvoorwaarde kunnen worden voldaan dan in bijvoorbeeld oude cultuurlandschappen.
Openheid	Instandhouding van openheid in de zee- en rivierkleigebieden (Streekplan).	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de volgende randvoorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> • uitbreiding van het bouwblok leidt niet tot verstoring van belangrijke zichtrelaties; • de openheid op provinciale schaal blijft herkenbaar; • er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande bebouwing(sconcentraties).
Archeologische waarden	In gebieden met een hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde, zoals deze is weergegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) dienen door middel van vooronderzoek de archeologische waarden in beeld te worden gebracht (streekplan)	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits door middel van archeologisch vooronderzoek in beeld wordt gebracht of daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig en er voldoende garanties zijn dat eventuele archeologische waarden ter plekke behouden zullen blijven (behoud in situ). Dit betekent dat uitbreiding van bestaande vestigingen alleen kan geschieden wanneer rekening wordt gehouden met de archeologische waarden. Bij uitbreiding van het bouwblok geldt voor archeologische waarden dat deze geconsolideerd dienen te worden. Het archeologisch waardevol terrein wordt ingericht, ingepast of ingesloten als groenstructuur binnen het plangebied of archeologie-vriendelijk overbouwd.
Aardkundig waardevolle gebieden	Aardkundig waardevolle gebieden zoals beekdalen, kreekgebieden, stuifzand- en landduinen dienen behouden te blijven (Streekplan, Aardkundige Waardenkaart Noord-Brabant; zie ook het thema "ruimte voor beek-en kreekherstel" in het Integraal Hydrologisch Streefbeeld)	In aardkundig waardevolle gebieden gelegen in de GHS of in de AHS-landschap zijn duurzame locaties in principe niet mogelijk, tenzij wordt aangetoond dat dit geen fysieke aantasting (van reliëf en bodemopbouw) en visuele aantasting (zichtbaarheid en herkenbaarheid van deze gebieden in het landschap) met zich meebrengt, alsmede geen verstoring van landschappelijke samenhangen (bijv. overgangen van hoog naar laag of overgangen tussen en binnen landschapstypen) veroorzaakt. Hierbij zal altijd een goede hoogwaardige inpassing vereist zijn. In aardkundig waardevolle gebieden gelegen in de AHS-landbouw zijn duurzame locaties mogelijk, mits wordt gezorgd voor een goede hoogwaardige inpassing en de zichtbaarheid van het aanwezige reliëf niet vermindert. Dit is met name het geval in het grote en gevarieerde gebied van de Maasterrassen in Noordoost-Brabant. Onder een hoogwaardige inpassing verstaan we een inpassing waarbij geen schade wordt veroorzaakt aan de fysieke en visuele aspecten van deze gebieden en hun samenhang met het omliggende landschap, maar deze juist worden geaccentueerd. Ook in de gebieden aangrenzend aan de aardkundig waardevolle gebieden dient rekening te worden gehouden met de effecten van duurzame locaties op de zichtbaarheid van en de landschappelijke samenhang met de aanwezige aardkundige waarden.

Thema	Randvoorwaarde	Uitwerking
Grondwater-beschermings-gebieden	De risico's voor de kwaliteit van het grondwater mogen niet toenemen (Streekplan, Provinciale Milieu-Verordening)	Duurzame locaties zijn mogelijk in de 25-jaars(beschermings)zone van kwetsbare en in het gebied tussen de 25- en 100-jaars-zonegrens van de zeer kwetsbare grondwaterwinningen, mits bij de uitbreiding van agrarische bedrijfsgebouwen en voorzieningen er aanvullende beschermende maatregelen (conform de provinciale milieuverordening) worden getroffen om te voorkomen dat de risico's voor de kwaliteit van het grondwater toenemen. Een en ander moet blijken uit een watertoets, waarbij het waterwinbedrijf wordt betrokken. Duurzame locaties zijn alleen mogelijk in de 25-jaarszone rond zeer kwetsbare grondwaterwinningen voor zover er geen sprake is van "oprichten" van vormen van intensieve veehouderij als omschreven in de PMV. Omschakeling van bijvoorbeeld een akkerbouwbedrijf naar een intensieve veehouderij wordt als oprichten in de zin van de PMV beschouwd! Het verdient verder aanbeveling om naast de grondwaterwinningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening, zoals in het streekplan aangegeven, ook aan industriële winningen aandacht te besteden.
Regionale water-berging	Geschiktheid van zoekgebied voor regionale waterberging dient niet verloren te gaan (Streekplan, Integraal Hydrologisch streefbeeld)	Duurzame locaties zijn mogelijk, mits de capaciteit van waterberging of -afvoer of een efficiënte en duurzame inrichting van een waterbergingsgebied hierdoor niet of nauwelijks wordt beperkt. De zoekgebieden regionale waterberging houden geen beperking in voor de in het buitengebied gebruikelijke bebouwing. De definitieve aanwijzing van de regionale waterbergingsgebieden vindt plaats in één of meer uitwerkingsplannen "regionale waterberging". De aangewezen waterbergingsgebieden worden voorzien van een op de waterberging afgestemd planologisch regime. Totdat deze uitwerkingsplannen zijn vastgesteld zijn duurzame locaties mogelijk, mits de capaciteit van waterberging of -afvoer of een efficiënte en duurzame inrichting van een waterbergingsgebied hierdoor niet of nauwelijks wordt beperkt.
Ruimte voor de rivier	Geschiktheid van zoekgebied voor rivierverruiming dient niet verloren te gaan (Streekplan, Integraal Hydrologisch Streefbeeld)	Duurzame locaties zijn in principe mogelijk, De zoekgebieden rivierverruiming houden geen beperking in voor de in het buitengebied aanwezige bebouwing. Bestaande rechten worden gerespecteerd. Aan uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen zal over het algemeen medewerking kunnen worden verleend. Omschakeling naar een intensieve veehouderij is niet wenselijk vanuit de gedachte om in deze zoekgebieden (grootschalige) kapitaalintensieve ontwikkelingen tegen te gaan; nieuwe intensieve veehouderijen zijn dan ook in beginsel niet toegestaan. De overstromingsfrequentie van de uiteindelijk aan te wijzen gebieden is naar verwachting relatief gering, maar de impact hiervan kan behoorlijk groot zijn. Bij definitieve aanwijzing/begrenzing van deze gebieden zal hierover meer duidelijkheid bestaan. Dan zullen ook ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden nader worden vastgelegd. Wanneer een gebied feitelijk geschikt gemaakt wordt voor inzet ten behoeve van rivierverruiming zullen passende maatregelen voor de hierbinnen gelegen bedrijven genomen moeten worden.
Potentieel natte gebieden	Potentieel natte gebieden zijn van nature niet of minder geschikt voor bebouwing (Streekplan)	Duurzame locaties zijn in principe mogelijk. Alleen ten aanzien van nieuwe grootschalige kapitaalintensieve functies gelden restricties. Binnen het Integraal Hydrologisch Streefbeeld (IHS) geldt dit regime met name voor de legenda-eenheden "landbouwgebied beperkt door op de EHS afgestemde waterhuishouding", "extra maatregelen nodig voor het herstellen van de gewenste kwel", "aanpassen waterhuishouding hydrologische isolatie" en "herstel brongebied", binnen welke gebieden maatregelen gericht op het behoud en de versterking van de hydrologische "bufferwerking", zoals het dichten en verondiepen van waterlopen, waterconservering en het verhogen van het (grond)waterpeil, gewenst zijn. Bij de inrichting van een duurzame locatie dient rekening te worden gehouden met deze specifieke waterdoelen en daarvoor benodigde maatregelen.
Varkensvrije zones	Varkensvrije zones dienen varkensvrij te worden gemaakt (Reconstructiewet)	Duurzame locaties voor de varkenshouderij zijn niet mogelijk. Duurzame locaties voor intensieve veehouderijtakken, anders dan varkens, zijn wel mogelijk.
Beperken van directe hinder	Er dient rekening te worden gehouden met andere (agrarische) functies	Vanuit de praktijk zijn gevallen bekend waarbij sprake is van directe hinder vanuit intensieve veehouderijbedrijven op andere (agrarische) functies. Te denken valt hierbij aan stofhinder vanuit met name pluimveebedrijven voor de glastuinbouw (tuinbouwglas vervuult extra) of directe ammoniakschade op boomkwekerijen. Het is wenselijk om bij de beoordeling van duurzame locaties met dit hinderaspect rekening te houden en te bezien of in dergelijke gevallen passende maatregelen kunnen worden genomen.

Naast de hierboven genoemde thema's dient tevens te worden gezien hoe het voorgenomen initiatief past binnen de (komende) reconstructiezonering en andere (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen.

Thema	Randvoorwaarde	Uitwerking
Reconstructie-zone- ring I	Duurzame locatie moet passen binnen doelstellingen reconstructiezonering	Binnen de reconstructie vindt op gebiedsniveau een integrale afweging plaats tussen de diverse belangen in het buitengebied. Er dient dan ook altijd te worden getoetst of de locatie past binnen de (komende) reconstructiezonering; uitgangspunt is dat duurzame locaties gelegen zijn binnen de zones "verwevingsgebied" en "landbouwontwikkelingsgebied" (zie verder par. 4.3. van deze handleiding). Bij eventuele strijdigheden tussen de reconstructiezonering en het Streekplan prevaleert het uiteindelijk vastgestelde Reconstructieplan. Tot die tijd is het Streekplan leidend; eventuele afwijkingen van het streekplanbeleid vereisen dan ook een streekplanafwijgingsprocedure.
(Toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen	Rekening houden met de ontwikkeling van andere functies.	Bij de beoordeling van duurzame locaties dient rekening te worden gehouden met de toekomstige geplande en vastgestelde ontwikkeling van andere functies. Denk hierbij aan andere vormen van (intensieve) landbouw, recreatie, stadsuitbreiding en infrastructuur. Ontwikkeling van dergelijke functies kan betekenen dat geen sprake meer kan zijn van een duurzame locatie.

Bijlage 3. Toelichting op de Staat van Horeca-activiteiten

Milieuzonering van horeca-activiteiten

De problematiek van hinder door horecabedrijven onderscheidt zich als zodanig nauwelijks van de problematiek van hinder veroorzaakt door "gewone" niet-agrarische bedrijven. Bij het opstellen van de in de regels opgenomen Staat van Horeca-activiteiten en het daarmee samenhangende toelatingsbeleid is daarom nauw aangesloten bij de Staat van Bedrijfsactiviteiten die al veel langer in bestemmingsplannen wordt toegepast.

Ook voor horecabedrijven bieden de Wet milieubeheer en de APV onvoldoende mogelijkheden om alle relevante vormen van hinder te voorkomen. De milieuzonering van horecabedrijven in het bestemmingsplan richt zich in aanvulling op de beide genoemde instrumenten op de volgende vormen van hinder:

- geluidshinder door afzonderlijke inrichtingen in een rustige omgeving;
- (cumulatieve) geluidshinder buiten de inrichting(en) en verkeersaantrekkende werking/parkeerdruk.

Analoog aan de regeling voor "gewone" bedrijven worden bij de uitwerking van een ruimtelijk beleid voor hinderlijke horeca-activiteiten drie stappen onderscheiden:

- indelen van activiteiten in ruimtelijk relevante hindercategorieën;
- onderscheiden van gebiedstypen met een verschillende hindergevoeligheid;
- uitwerken van een beleid in hoofdlijnen: in welke gebieden zijn welke categorieën in het algemeen toelaatbaar.

De onderstaande toelichting gaat nader in op de gehanteerde hindercategorieën en het algemene toelatingsbeleid voor deze categorieën. Opgemerkt wordt dat naast de criteria ter voorkoming van ongewenste horeca-activiteiten ook ruimtelijk-functionele overwegingen een rol kunnen spelen bij het ruimtelijk beleid voor horeca-activiteiten; daarop wordt op deze plaats niet ingegaan.

Gehanteerde criteria

Voor een indicatie van de mate van hinder veroorzaakt door horeca-activiteiten biedt de basiszoneringslijst uit de VNG-publicatie "bedrijven en milieuzonering" een goed vertrekpunt. De daar gehanteerde, nogal grove benadering behoeft echter voor een in de praktijk bruikbare Staat van Horeca-activiteiten aanvulling en nadere motivering. In aanvulling op de gegevens uit de VNG-publicatie is gebruikgemaakt van de volgende ruimtelijk relevante criteria:

- de voor verschillende soorten horeca-inrichtingen over het algemeen gebruikelijke ope-

ningstijden¹⁾; deze zijn voor het optreden van hinder uiterst relevant; het Besluit horecabedrijven en de circulaire industrielawaai hanteren immers voor de dag-, avond- en nachtperiode verschillende milieunormen;

- de mate waarin een bedrijfstype naar verwachting bezoekers en in het bijzonder bezoekers per auto en/of brommers (scooters) aantrekt.

Categorieën van horeca-activiteiten

Mede op grond van bovengenoemde criteria worden in de Staat van Horeca-activiteiten de volgende drie categorieën onderscheiden (waarvan één categorie met drie subcategorieën):

1. "lichte horeca": Bedrijven die in beginsel alleen overdag en 's avonds behoeven te zijn geopend (in hoofdzaak verstrekking van etenswaren en maaltijden) en daardoor slechts beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken: restaurants, cafetaria's, ijssalons en dergelijke. Het gaat daarbij dus om bedrijven die uit een oogpunt van hinder vooral in woongebieden niet wenselijk zijn. In gemengde gebieden en weinig gevoelige gebieden dient mede in relatie tot de verkeersontsluiting een nadere afweging plaats te vinden. In deze categorie zijn de volgende subcategorieën onderscheiden:
  - 1a. qua exploitatie aan detailhandelsfunctie verwante horeca die in de praktijk nauwelijks van de eigenlijke detailhandel kunnen worden onderscheiden zoals ijssalons, cafetaria's, snackbars en dergelijke; met name in centrumgebieden kan het in verband met ruimtelijk-functionele aspecten gewenst zijn deze groep als afzonderlijke categorie te beschouwen;
  - 1b. overige lichte horeca: restaurants;
  - 1c. bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking: grotere restaurants, grotere hotels, McDrives en dergelijke.
2. "middelzware horeca": Bedrijven die normaal gesproken ook 's nachts geopend zijn en die daardoor aanzienlijke hinder voor omwonenden kunnen veroorzaken: cafés, bars, biljartcentra, zalenverhuur en dergelijke. Deze bedrijven zijn over het algemeen alleen toelaatbaar in weinig gevoelige gebieden, zoals gebieden met primair een functie voor detailhandel en voorzieningen.
3. "zware horeca": Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts moeten zijn geopend en die tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en daardoor grote hinder voor de omgeving met zich mee kunnen brengen (verkeersaantrekkende werking, daarmee gepaard gaande hinder op straat en parkeeroverlast): dancings, discotheken en partycentra. Deze bedrijven zijn alleen toelaatbaar in specifiek voor dergelijke bedrijven aangewezen gebieden.

Flexibiliteit

De Staat van Horeca-activiteiten blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door horeca-activiteiten in te schatten. De lijst van activiteiten is bovendien tijdgebonden. Het komt in de praktijk dan ook voor dat een bepaald horecabedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een aangepaste werkwijze (bijvoorbeeld geen openstelling noodzakelijk in de nachturen) of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de Staat van Horeca-activiteiten is verondersteld. In het betreffende artikel van de planregels is daarom bepaald dat burgemeester en wethouders een dergelijk bedrijf via een ontheffing één categorie lager kunnen indelen. Dit betekent bijvoorbeeld van categorie 3 naar 2. Bij categorie 1, met een onderverdeling in subcategorieën, wordt daarbij bedoeld dat ontheffing tot de laagste subcategorie mogelijk is (dus van categorie 2 naar

1) Er wordt hier nadrukkelijk gesproken over openingstijden die normaal gesproken verbonden zijn aan het functioneren van een type horecabedrijf; de toelaatbare openingstijden van een individueel bedrijf worden niet via het bestemmingsplan bepaald maar middels de vergunning op grond van de APV.

maximaal 1a, maar bijvoorbeeld ook van 1c naar 1b). Om een ontheffing te kunnen verlenen moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie. Deze beoordeling dient met name te worden getoetst aan het aspect geluidshinder.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde horeca-activiteiten zich aandienen, niet zijn genoemd in de Staat van Horeca-activiteiten. Wanneer deze bedrijven wat betreft milieubelasting gelijk kunnen worden gesteld met volgens de bestemmingsregeling toegestane horecabedrijven kan voor de vestiging van deze bedrijven eveneens een ontheffing worden verleend.

Bijlage 4. Inventarisatie en inschaling bedrijven Gilze Rijen

Inschaling op basis van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemening'

adres	naam + aard bedrijf	SBI -code	cat. S.v.B.	opmerkingen	bestemmings- regeling
Gilze					
Alphenseweg 29, 5126 PP Gilze	Coppens Schilderwerken	453	B1		B(sb-sch)
Alphensebaan 77, 5126 PZ Gilze	F. de Jong Coating en Straalbedrijf	453	B1		B(sb-ces)
Altenaweg 6a, 5126 PS Gilze	Onderhouds- en montage bedrijf v. Dongen Service montage bedrijf	453	B1		B(sb-omb)
Bavelseweg 43, 5126 NL Gilze	Drankenhandel	517	C		B(sb-gro)
Besterd 5, 5126 BW Gilze	Sebregts Loodgietersbedrijf	453	B1		B(sb-lgb)
Biestraat 1, 5126 NH Gilze	TSC Gosens (Technisch Service Centrum)	453.2	B1		B(sb-tis)
Bolberg 20, 5126 BV Gilze	Gebr. Marinus Transport BV, Transportbedrijf	6024.0	C	< 1.000 m ²	B(Sb-gww)
Nerhoven 40, 5126 TB Gilze	Autobedrijf Tango Gilze	501, 502, 504		Met verkoop van lpg	B(sb-vml)
Oranjestraat 126, 5126 BR Gilze	Aannemersbedrijf/Bouwbedrijf C & P van Engelen BV	45.3	B1		B(sb-aan)
Oranjestraat 130, 5126 BR Gilze	DeLaval Manus Zuid-West, handel in melkmachines	5162.2	C		B(sb-hmm)
Rielsebaan 10, 5126 PL Gilze	Houthandel G. Daems & Zn BV	5153	B1	b.o. < 2.000 m ²	B(sb-hou)
Vijfhuizenbaan 10, 5126 PV Gilze	Willemse staalconstructies, Metaalverwerkingsbedrijf	2852.2	B2		B(sb-met)
Weilenseind 18, 5126 Pm Gilze	Appels Metaalbewerking v.o.f. Metaalbedrijf	2852.2	B2		B(sb-met)

adres	naam + aard bedrijf	SBI-code	cat. S.v.B.	opmerkingen	bestemmings- regeling
Molenschot					
Broekstraat 82, 5124 NK Molenschot	Van Oosterwijk Molenschot B.V., Verhuur spoorwegmachines en machinisten	713	C		B(sb-spm)
Rijksweg 235, 5124 NA Molenschot	Automobielbedrijf De Groot	501, 502, 504	B1		B(sb-gar)
Veenstraat 67, 5124 NC Molenschot	Boemaars verhuisbedrijf	6024.0	C	< 1.000 m ²	B(sb-trb)
Hulten					
Hultenseweg 96, 5125 PB Hulten	Havermans, Caravanstalling	6321.3	B1		B(sb-car)

Overige bedrijven

adres	naam + aard bedrijf	bestemmingsregeling
Gilze		
Achter Klein Zwitserland 18	Gronddepot	B(sb-grd)
Bessemeindseweg 8, 5126 AZ Gilze	Klussenbedrijf	B(sb-aan)
Biestraat 6a, 5126 NJ Gilze	Loonwerkbedrijf De Schalm	B(sb-lwb)
Hoogstraat 1a-3, 5126 NR Gilze	paardenstalling/pensionstalling	B(sb-pap)
Langenbergseweg 100, 5126 PX Gilze	Opslag van zweefvliegtuigen	B(op)
Lijndonk 2, 5126 MC Gilze	Zeefdrukkerij	B(sb-zdr)
Nerhoven 8, 5126 TB Gilze	Kleinschalig automatiseringsbedrijf	B(sb-kau)
Prinsenbosch 14, 5126 ND Gilze	Waterwinbedrijf	B(sb-wwb)
Ridderstraat 90, 5126 BH Gilze	Hondenkennel Leemberg	B(sb-hkp)
Rijksweg A58 1, 5126 RX Gilze	Esso Station Raakeind	B(vm)
Rijksweg A58, 5126 GX Gilze	Shell Station Molenheide	B(vm)
Vossenberg 11, 5126 PE Gilze	Agrarisch technisch hulpbedrijf, toeleveringsbedrijf en grond-, weg- en waterbouwkundig bedrijf	B(sb-ath)
Rijen		
Dongenseweg 28, 5121 PD Rijen	Paardenpension	B(sb-pap)
Dongenseweg 28 b, Rijen	Waterzuiveringsinstallatie	B(sb-wzi)
Rijksweg 111, 5121 RD Rijen	Garagebedrijf	B(sb-gar)
Vijf Eiken 5, 5121 RG Rijen	Distributiebedrijf	B(sb-dis)
Molenschot		
Aardstraat 31, 5124 RW Molenschot	Bastiaansen Kaasmakerij	B(sb-kaa)
Broekstraat 77-79, 5124 NK Molenschot	Loonbedrijf Molenschot	B(sb-lwb)
Burgtsebaantje 5, 5124 RD Molenschot	Bedrijf gericht op hondentraining	B(sb-hot)
Korte Hoogstraat 1, 5124 RE Molenschot	Loon- en Verhuurbedrijf M. Hendrickx B.V. Loonwerk/grondverzetbedrijf	B(sb-lwb)
Lijndonk 24, 5124 RK Molenschot	Markgerichte verkoop van kaas	B(sb-kvk)
Raakeindse kerkweg 1, 5124 RG Molenschot	paardenstalling/pensionstalling	B(sb-pap)
Rimpelaar 28, 5124 RB Molenschot	Hondenpension	B(sb-hkp)
Veenstraat 79, 5124 NC Molenschot	Africhtingsbedrijf voor paarden	B(sb-abp)
Kapelstraat 44, 5124 RL Molenschot	Loonwerkbedrijf	B(sb-lwb)

Hulten		
Broekdijk 10, 5125 NE Hulten	Werkplaats Hollandsche Delta	B(sb-wer)
Broekdijk 36, 5125 NE Hulten	Foeragehandel en Diervoeders Gillis	B(sb-foe)
Broekdijk 44, 5125 NE Hulten	Hondenkennel met daaraan ondergeschikt het fokken van minipony's en shetlanders	B(sb-hok)
Rijksweg 11, 5125 NB Hulten	Ketelaars Mechanisatie, landbouw mechanisatiebedrijf	B(sb-lmb)

Bijlage 5. Cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende panden

Dit document omvat een opsomming van de cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende panden in het buitengebied van de gemeente Gilze en Rijen. De nadere onderbouwing van de cultuurhistorisch waardevolle panden is opgenomen in de bijlage Onderbouwing cultuurhistorische waarden. De opsomming is per adres, op alfabetische volgorde.

Aardstraat 12-14

1898/1899, 1933 1999

Langgevel boerderij met schuur. Heden boerderij woonhuis.

Oorspronkelijk alleen boerderij. In 1933 verbouwd tot twee woongedeelten door (linker deel van huidige frontgevel) bijbouwen woonkamer (deur en raam) (architect A.C. Meeuwissen uit Bavel)

1923. Bouw van schuur. Fraai gebint en afgedekt met riet.

1995 algehele restauratie. Luiken terug in frontgevel, gecombineerd zadel/wolfdak in zijn geheel belegd met riet. Glooiende dakkapel op dak toen toegevoegd. J.C. van de Sanden Rietdekkersbedrijf uit Wagenberg.

Woonhuis en schuur mooi ensemble.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Object beeldbepalend door ligging en architectuur.

Alphensebaan 55

Oorspronkelijke object uit 1888/1891 en 1915 volledig afgebroken.

Boerderij.

Object herbouwd in 2009. Heden woonhuis.

In architectuur herbouwd object identiteit bouwvolume met woongedeelte met aangrenzend stal/schuur gerespecteerd. Object staat met lange gevel langs straatzijde.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde

Beeldbepalend door ligging direct aan straat.

Alphensebaan 67

Ca. 1900/1910.

Boerderijhuis met schuur en stal. Woongedeelte afgedekt met Mansardedak, de stal eveneens met een Mansardedak en de schuur met een wolfdak.

Woonhuis staat met lange gevel langs de straat. Direct aansluitend aan achterzijde woonhuis, beide met de lange gevels parallel aan het woonhuis, de stal en de schuur. Fraaie afwisseling vensters en houten deuren.

Zeer mooi en gaaf bewaard ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Alphensebaan 75

1932

Hoveniershuis met aanbouw en schuur.

Woonhuis uitgevoerd in eenvoudige Amsterdamse Schoolstijl en afgedekt met Mansardedak, aanbouw achterzijde afgedekt met zadeldak en schuur eveneens afgedekt met zadeldak.

Karakteristieke dorpsarchitectuur van rond 1925.

Opvallende architectuur gevel met siermetselwerk in diverse kleuren baksteen gaaf bewaard.

Object ligt met korte zijde aan de straat.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Alphensebaan 46

Ca. 1890

Langgevel boerderij (met stal en schuur).

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen. Object staat met lange gevel langs de straat.

Object beeldbepalend vanwege architectuur (mooi groot langgerekt bouwlichaam, gedetailleerd met vensters met luiken en grote houten deuren) en ligging in landschap.

Object omgeven door hoge bomen.

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Alphensebaan 72

Ca. 1905/10, 1930 (vergroten woongedeelte), 1957 (vergroten woongedeelte, 1976 algehele restauratie en verbouwing tot een woonobject) .

Langgevel boerderij met stal en schuur. Heden in gebruik als woonhuis.

Object met kopse zijde aan straat. Object afgedekt door wolfdak belegd met riet.

Object heeft L-vormige plattegrond door aanbouw nieuw stalgedeelte. Dit gedeelte afgedekt met wolfdak belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen.

Nadrukkelijke clustervorming met boerderijen in omgeving. Op afstand fraai ensemble met boerderijen in omgeving.

Beeldbepalend door ligging in landschap en architectuur (rieten dak, detaillering gevel met luiken, etc.).

Opm. Het verdient aanbeveling schuurgedeelte langs weg af te breken.

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde

Alphenseweg 19, zie Steenfabriek 1, 2, en 3.

Alphenseweg 18

Het oorspronkelijk boerderijhuis wordt ontworpen in 1915 en gebouwd in 1916. (Dossier 1915-1850, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

De schuur wordt gebouwd in 1916. In 1956 wordt het object gedeeltelijk herbouwd (Dossier 1956-25, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen). In 1984 wordt het aangesloten op de riolering.

2005. Een plan wordt ingediend ter vervanging van de oude woning. Verdere gegevens ontbreken. (Dossier 2005-192, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2006 De oude woning wordt gesloopt en het object wordt herbouwd als woonhuis. (Dossiers 2005-192 en 2006-006, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Was oorspronkelijk (bouw 1915) in gebruik als boerderijhuis van beter gesitueerde boer. Na 1956 in gebruik als hoveniers/renteniershuis met schuur (opslag).
 Representatieve gevel met lange zijde (vijf vensterassen) langs straat uitgevoerd in eclectische stijl met toepassing natuursteen en stucwerk in decoratie.
 Object heeft, op gebint schuur na, geen cultuurhistorische waarde.
 Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Althenaweg 2

2000

Opm. Oorspronkelijk stond hier landhuis dat werd afgebroken en vervangen door nieuw woonhuis. Woonhuis afgebroken en nieuw ontwerp ging terug naar traditie landhuis.

2000. Bouw huidige landhuis. Architect P. Michielsen uit Baarle-Nassau. (Dossier 2000-459, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Hoofdlichaam object over twee bouwlagen met ingangspartij in middenrisaliet en rechts aanbouw over een bouwlaag (keuken en garage).

Object, ca. 100 meter vanaf de weg gelegen in bosgebied, staat met de kopse zijde naar de straat en is afgedekt met schilddak belegd met rode verbeterde Hollandse pannen.

Object geheel witgesausd.

Zeer mooi ensemble bouwdelen.

Object beeldbepalend vanwege markante architectuur (frontgevel met risaliet bekroond door fronton, witte gevels en afwisselende hoogten bouwvolumes) en fraaie ligging in het groen..

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Algemeen over Verhoven, te weten Bavelseweg 3-5-7-9-11.

Ondanks vele wijzigingen aan genoemde objecten is dit een van de belangrijke beeldbepalende clusters van boerderijen/boerderijhuizen van Gilze die geografisch/topografisch het buitengebied van Gilze zo kenmerken.

Verhoven is, evenals De Aard, de Biestraat, De Bolberg, Driehoek, de Horst, de Laars, het Raakeind, de Scheel, Langereit, Molenakker, de Reit en de Vossenbergh ontstaan als topografisch/geografische ontginningsstructuur in de loop van de 18^e eeuw, maar vooral in de 19^e eeuw op verhoogde plekken in het land.

Bavelseweg 3

Ca. 1890, 1962, 1964. Herbouw gevels 2005

Langgevel boerderij met Vlaamse schuur en Mariakapel.

Objecten vormen karakteristiek en waardevol ensemble.

Gevels boerderij herbouwd met handgevormde rode baksteen.

Object afgedekt met langgerekt zadeldak belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen.

Oorspronkelijk (tot 1922) woonhuis afgedekt met riet. Diverse opstallen achter object waar- onder Mariakapel milt 1946.

Beeldbepalend vanwege ligging ensemble werking.

Alleen Mariakapel wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Bavelseweg 5

Ca. 1900, 1951

Boerderijhuis. Zadeldak belegd met riet.

Gevel verbouwd in 1951 (gewijzigde vensters) en verbouwd in 1964 tot twee woongedeelten (ingangspartij erbij, vensters gewijzigd etc. Architect J.J. Keusters, Gilze).

Beeldbepalend vanwege ligging en ensemblewerking.

Bavelseweg 7-9

Ca. 1900

Ca. 100 Bouw boerderijhuis.

1969 verbouwd (vensters, dakkapellen) (Architect J.J. Keusters, Gilze).

Vormt een van de belangrijkste objecten in deze cluster van boerderijen aan de Bavelseweg.

Karakteristieke dak- en gevelvorm.

2001 aan achterzijde serre aangebouwd.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege clustervorming met boerderijen in omgeving en ensemblewerking.

Bavelseweg 11

Ca. 1910, 1960, 1966

Boerderijhuis, met schuur en stal.

1966 verbouwd. In linkerzijgevel nieuwe vensters. (Architect J.J. Keusters, Gilze).

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege karakteristieke gevel- en dakvorm en ligging.

Bavelseweg 45, 'Petronella Hoeve'

Ca. 1950. (Wederopbouw boerderij na zware schade oorspronkelijke boerderij).

Variant op langgevel boerderij gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Zeer mooi langgerekt bouwlichaam afgedekt met wolfdak.

Wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Variant op langgevel type.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging met lange gevelzijde direct langs weg en vanwege architectuur.

Bavelseweg 127

Ca. 1910, ca. 1990 (algehele restauratie en verbouwing tot woonhuis).

Oorspronkelijk boerderij met stal en schuur, heden woonhuis.

Object afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Beeldbepalend vanwege architectuur en ligging.

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Bavelseweg 165

1934

1934. Bouw Café/uitspanning 'Schutterslust'. Architect onbekend.

1935. Houten schuur toegevoegd.

Uitbreidingen en verbouwingen: 1963 (Architect Snoek. jr, Rotterdam), 1967 (architect J.J. Keusters), 1996 (Architect P. Michielsen, Baarle-Nassau) en 2004.

Beeldbepalende en karakteristieke veranda frontzijde van 1967. Glas-in-lood van Fa. J. Wuisman, Breda/J. van Haalderen 's Hertogenbosch.

Beeldbepalend vanwege ligging langs weg en vanwege architectuur (karakteristieke frontgevel met overdekt terras met glas-in-lood)

Wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Bavelseweg 6

1913/1914 (Dossier 1913-149, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Voormalig boerderijhuis met aangebouwde stal, heden woonhuis.

Voormalige stalgedeelte geheel herbouwd (1977).

Object afgedekt met zadeldak belegd met blauwe vernieuwde Hollandse pannen.
 Oorspronkelijke gevel woongedeelte gaaf bewaard.
 Gevel voorzien van fraai siermetselwerk van gele baksteen. Zij- en achtergevel object herbouwd (2007).
 Beeldbepalend vanwege ligging met lange gevel direct aan weg en vanwege karakteristieke architectuur frontgevel woongedeelte.

Bavelseweg 36

Oorspronkelijk langgevel boerderij 1909/ 1910, 2001 herbouwd als woonhuis.
 Type: Langgevel boerderij met schuur afgedekt door gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode verbeterde Hollandse pannen.
 Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde door vele verbouwingen en wijzigingen en toepassing fout metselverband bij herbouw.
 Beeldbepalend vanwege directe ligging langs weg en vanwege architectuur (langgerekt object met grote dakpartij belegd met rode pannen).

Bavelseweg 134

1930

Variant op langgevel boerderij met rechts vrijstaande schuur. (Dossier 1930-500, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
 Architectuur bescheiden, volume heeft wel sprekend karakter.
 Boerderijgedeelte afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak met aangebouwde stal met lessenaardak, alle belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen.
 Schuur, met kopse zijde naar weg, afgedekt met wolfdak belegd met idem donkergrijze Muldenpannen.
 Object beeldbepalend door ligging met lange zijde direct aan weg en markante architectuurvolumes.

Bavelseweg 144, Hoeve 'Bos-zicht'

Ca. 1925

Boerderijhuis met aangebouwde stal. Variant op kop-hals-romptype.
 Object met kopse zijde (=korte gevel stal) naar straat.
 Woongedeelte afgedekt met zadeldak belegd met blauwe Hollandse pannen waarin met rode pannen geschreven 'BOS-ZICHT'. Vensters gevel voorzien van luiken met zandlopermotief.
 Stal zeer omvangrijk, afgedekt met gecombineerd wolf/zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.
 Object lijkt op afstand heel wat maar heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
 Object beeldbepalend door ligging in landschap direct zichtbaar vanaf de weg en architectuur (Hoog rood pannen dak en lager donker pannendak met naam hoeve in rode pannen).

Bessemeindseweg 14

1935 en 1969

Boerderij, variant op type kop-hals-rompboerderij, met diverse opstallen. Woonhuis afgedekt met zadeldak belegd met blauwe Hollandse pannen.
 Meest in ooglopend gedeelte: aangebouwde stal (1967/1972) van zeer grote omvang. Zadeldak met aangebouwd stalgedeelte (1979 en 1993) onder gecombineerd zadel/lessenaardak belegd met rode Muldenpannen.
 Object heeft door vele verbouwingen en wijzigingen geen of nauwelijks cultuurhistorische waarde.
 Beeldbepalend vanwege ligging in bocht weg en omvang object.

Algemeen over Biestraat e.o.

Boerderijencluster de Bie (Biestraat) ontstaan als ontginningsstructuur in loop 18^e en in 19^e eeuw. Als geografisch/topografische structuur zeer duidelijk in landschap herkenbaar. De Bie cluster is vooral karakteristiek door de landarbeidershuisjes die verspreid tussen de boerderijen staan. Cluster zeer beeldbepalend en van grote cultuurhistorische waarde.

Biestraat 3

Oorspronkelijk 2^e helft 18^e eeuw. Huidige boerderij 1866/1888.

Langgevel boerderij met Vlaamse schuur 1888. Boerderij ligt met lange gevel direct langs straat. Vlaamse schuur er rechts naaststaat met kopse zijde naar de weg.

1961. Open stal melkvee met bakstenen zijden aangebouwd (Architect J.J. Keusters, Gilze)

1967. Linker- en rechterzijgevel verbouwd. Vensters gewijzigd.

Karakteristieke vormgeving gevels (vensters frontgevel met kozijnen met zes panelen glas en met luiken) en gecombineerd zadel/schilddak belegd met riet. Vlaamse schuur opgetrokken van baksteen en afgedekt met riet en rode Muldenpannen.

Mooi ensemble objecten.

Beeldbepalend vanwege ligging (frontgevel hoeve direct langs de weg) en architectuur (zee mooie vormgeving oude hoeve met rieten dak, geklampte houten poorten en vensters met luiken).

Object hoort tot een van de allermooiste in Buitengebied Gilze.

Wordt beschreven om cultuurhistorisch waarde.

Biestraat 9

Ca. 1910, 1951 en 1955

Boerderij, heden woonhuis.

1933 bij object graanschuur gebouwd (Dossier 1933-760).

Architectuur woonhuis en stal door vele verbouwingen en wijzigingen verpest, met name verbouwingen 1951 (Dossier 1951-109) en 1955 (Dossier 1955-77).

Beeldbepalend vanwege vorm hoofdlichaam object en ligging direct langs weg.

Biestraat 11

1920

1920. Bouw landarbeidershuisje. Architect A.C. Meeuwissen uit Bavel. (Dossier 1920-41, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen onvolledig).

1933. Bouw schuur/bergplaats.

1991. Dakpartij verbouwd en hoger opgetrokken voor creëren twee slaapkamers op zolder.

Typisch landarbeidershuisje uit begin 20^e eeuw.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Biestraat 13

1931

1931. Bouw hovenierswoning. Architect Fr. van Beijsterveldt uit Gilze).

Object afgedekt met Mansardekap belegd met rode Muldenpannen.

Object met korte zijde naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege architectuur (Mansardedak en detaillering architectuur frontgevel) en ligging in landschap door groen omgeven direct aan de weg.

Biestraat 15

1925

1925. Bouw boerderij en verbouwing oude schuur (oorspronkelijk naar datering in oostelijke standvink gebint: 1822) tot huidige object. Architect Fr. van Beijsterveldt. (Dossier 1925-159, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen incompleet).

Vlaamse schuur: Huidige exterieur uit 1966 en gevels schuur gerestaureerd rond 1980.

Heden moeten gevels object als verloren worden beschouwd. Object afgedekt met golfplaten (was oorspronkelijk rieten dakbedekking).

Architectuur boerderij door vele (en slechte) verbouwingen verpest. Van objecten alleen gebint Vlaamse schuur van cultuurhistorisch belang.

Boerderij met lange gevel langs de straat. Afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak beleg met blauwe Muldenpannen.

Object wel beeldbepalend door ligging en vormentaal architectuur.

Biestraat 19

Ca. 1890/1900 en 1924

Landarbeidershuisje, oorspronkelijk gebouwd met potstal.

In 1924 potstal verbouwd tot zelfstandig woongedeelte, toen tevens dakpartij iets verhoogd en achteraanbouw gewijzigd (vergroot) tot huidige vorm. Heden vensters in frontgevel uitgevoerd met geklante luiken.

Vanaf 1966: Deurpartij dichtgemetseld en dit woongedeelte bij nummer 19 getrokken, alsmede diverse wijzigingen (luiken, twee vensters en deur aan achterzijde). Hiervan geen bouwdoos aanwezig.

Beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging, vorm en detaillering architectuur.

Biestraat 4, HERBOUWD

Oorspronkelijk 1906/1913, 1928 en 1936

Herbouw object in 1994. Architect H. van Laarhoven. (Dossier 1994-240, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Veestal met achteraanbouw rechts van woonhuis uit 1926 en 1963/1972 en kalverstal 1965.

Opm. Biestraat 4 Gilze hoort niet thuis in het MIP. Het object heeft te weinig cultuurhistorische- en architectonische kwaliteiten om hiervoor in aanmerking te komen.

Het object heeft wel beeldbepalende kwaliteiten omdat het met zijn lange gevels langs de weg ligt en tevens heeft het woongedeelte qua vormgeving en detaillering (siermetselwerk met gele baksteen) in het oog lopende architectuur.

Biestraat 8 Boerderij oorspronkelijk 18^e eeuw

Boerderijhuis met aangebouwd stalgedeelte onder verspringend zadeldak belegd met rode Muldenpannen. West- en noordgevel oude boerderij huis opgetrokken van gele IJsselsteentjes, zuidgevel witgesausd. Rest hoeve (aansluitend voormalig stalgedeelte) opgetrokken van rode baksteen.

1977 oude bestaande boerderij met stal verbouwd tot huidig boerderijhuis met restauratie oorspronkelijke historisch zijgevel (kopse zijde woongedeelte) aan straatzijde. (Architect A.M. Joorman, Ulvenhout).

Tijdens verbouwing werd bedrijfsgedeelte verkleind en woongedeelte vergroot.

Boerderijhuis zeer beeldbepalend vanwege mooie ligging en architectuur.

Object van grote cultuurhistorische waarde.

Wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Biestraat 10

1926 (stal en schuur) en 1936 (vernieuwen woonhuis). 2006 object verbouwd.

Ter plaatse werd in 1926 een noodwoonhuis met schuur en stal gebouwd.

Woonhuis met aangebouwde stal en schuur uitgevoerd in Interbellumstijl. Architect A. Waskowsky Breda.

Monumentaal complex. Woonhuis met lange gevel langs straat. Ingangspartij met karakteristieke gemetselde rondboogpoort.

Mooie ensemble werking gebouwen met Biestraat 12.

Architectuur gebouwen zeer beeldbepalend en van grote cultuurhistorische waarde.

Wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Biestraat 12

Ca. 1915/1920 (langgevel boerderij) en schuur 1954 (Architect A. Waskowsky Breda.) Langgevel boerderij met klassieke traditionele gevelindeling (vensters met luiken, rondboogpoorten stal en karkooi gedeelte) en afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

1954. Bouw schuur/stalling. Architect J. Backx uit Alphen. (Dossier 1954-97, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Schuur/stalling met kopse gevel naar straatzijde. In gevel grote rondboogpoort. Schuur gedekt door wolfdak. Voorzien van uilenbord.

Gebouwen vormen een mooi ensemble.

Object zeer beeldbepalend door ligging direct aan weg, maar vooral ook door de omvang van het complex en de afwisselende vormgeving van de gebouwen.

Wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Biestraat 14

Woonhuis met bedrijfsgebouw.

Architectuur geen bijzondere waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging op hoek Biestraat en architectuur twee objecten.

Algemeen over Bolberg

Bolberg 9-11-19 en 23) beeldbepalende cluster boerderijen met bijgebouwen en natuur in landschap. Ontstaansgeschiedenis vanaf 18^e eeuw, maar vooral in ontginningstijd 19^e eeuw. Zeer karakteristieke cluster van hoeven en bijgebouwen.

Bolberg 6

1934 en 1965

1986 (verbouwing tot woonhuis, architect H.J.M. Vermeer, Gilze).

Hoveniershuis (woonhuis tuinder) met achterbouw (bedrijfsgebouwen) in Interbellumstijl.

1965. Nieuwbouw (=voedergedeelte) tussen woongedeelte en bedrijfsgebouwen. Architect J.J. Keusters.

1986. Het woonhuis wordt intern verbouwd naar plannen van Architect H.J.M. Vermeer. In exterieur zichtbaar door wijziging twee vensters in zijgevels.

Karakteristieke vormgeving Interbellumstijl. Belangrijk bij beeldbepalend karakter object is ook de tuin die object omgeeft.

Wel zeer beeldbepalend vanwege ligging en markante architectuur met twee opvallend zadeldaken/topgevels en rode pannendaken.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Bolberg 9

1919 (boerderij) en Vlaamse schuur 1919 en 1957.

Boerderij, L-vormige plattegrond), variant op langgevel type. Architectuur opvallend uitgevoerd met eclectische gevel met siermetselwerk in gele baksteen voor woongedeelte en eenvoudige bakstenen gevel voor stalgedeelte. Voor beiden: gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Gepotdekselde Vlaamse schuur oorspronkelijk ook uit 1919 in 1957 verbouwd en uitgebreid met wagengedeelte (architect J.J. Keusters). Stal heeft mooi gebint.

Opm. In 1976 interieur ingrijpend verbouwd (architect A.J. van de Goorbergh, Oosterhout en bewoner C.W.A.M. Derks)

Beeldebepalend ensemble en beeldebepalend vanwege ligging.

Object wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Bolberg 11

Ca. 1920 en 1936

Houten stal met deel. Heden 'agrarisch bouwblok in gebruik als burgerwoning'.

Gevels van zwart geteerde planken. Schilddak hoofdlichaam object oorspronkelijk belegd met riet. Heden zuid- en noordzijde zijde met lessenaardak decoratief belegd met rode Muldenpannen en blauwe Hollandse pannen als omlijsting, oost- en westzijde object belegd met blauwe Hollandse pannen .

Gebint object gaaf bewaard.

Cultuurhistorische waarde wel aanwezig maar in feite beperkt tot gebint.

Object door ligging direct zichtbaar vanaf weg en opvallende vormgeving dakpartij zeer beeldebepalend.

Bolberg 19

1924.en 1980

Boerderijhuis met woon- en stalgedeelte afgedekt met Mansardedak (Architect P.J. Botermans, Gilze)

1980 Achter- en linkergevel gewijzigd. Boerderij gedeeltelijk van nieuwe muren voorzien.

Frontgevel eclectisch.

Frontgevel object beeldebepalend vanwege ligging direct aan straat en architectuur (frontgevel met houten geklampte luiken en Mansardedak belegd met rode Muldenpannen.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische kwaliteiten.

Bolberg 23

1928, 1934, 1964 en 1996.

1928. Bouw boerderijhuis met schuur en stal. (Architect H. Ermes uit Gilze).

1934. Stal en graanschuur worden verbouwd tot huidige situatie.

In 1964 wordt interieur woonhuis verbouwd naar plan architect J.J. Keusters uit Gilze.

1996. De boerderij wordt verbouwd tot woonhuis. Tussen huis en schuur komt een glazen corridor en tegen achterzijde object wordt tuinkamer gebouwd.

Grote beeldpalende waarde door ligging, ensemble werking objecten en architectuur (Woonhuis afgedekt met Mansardedak belegd met rode kruispannen).

Object wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Bredasedijk 50

1919

1919. Bouw kopgevel boerderij. Typische ontginningboerderij. Bouwdossier ontbreekt.

Object afgedekt door zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Object is in jaren '70 en '80 ingrijpend verbouwd.

Object ligt met lange zijde langs de straat.

Beeldbepalend door ligging direct langs de straat (in het groen) en door vormgeving bouwvolume (lang gerekte dakpartij belegd met rode Muldenpannen, deel, etc.) en traditionele vormgeving gevels (vensters met luiken in kopgevel).

Bredestraat 7

1934 en 2004

1934 Bouw kopgevel boerderij (een bouwlichaam woonhuis met stal/schuurgedeelte) met enorm gewolfd dak belegd met rode Muldenpannen. Architect onbekend door incompleetheid Dossier 1934-96 in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen

1972. Plaatsing van nieuwe vensters. Na wijziging zijn dit grote glasvlakken geworden in plaats van drie- en tweedelige kozijnen.

1977. Verbouwing boerderij. Wijziging indeling begane grond en verdieping.

2004. Het geheel renoveren en herindelen van het object.

Object ligt met kopse gevel (= frontgevel) naar de straat.

Door alle wijzigingen en herindelingen heeft het object heden beperkte cultuurhistorische waarde.

Achter object nog enorme varkensstal (1988) zonder cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Bredestraat 13

1963 en 1967

1963. Bouw variant op langgevel boerderij (links stal, rechts woongedeelte) Architect A. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1963-205 Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen in-compleet).

1967. In dit jaar wordt de schuur gebouwd.

1972 Verbouwing woonhuis.

Object gebouwd in karakteristiek kettingverband, afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen.

1967 bouw schuur.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Boerderij en schuur mooi ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging met lange zijde direct langs weg en architectuur (Object zeer esthetisch door rustige, harmonische uitstraling. Object heeft soort 'verstilde' architectuur).

Bredestraat 6

Ca. 1950

Kopgevel boerderij.

Object door verbouwingen ingrijpend gewijzigd, met name vensterpartijen.

Object wel zeer beeldbepalend door ligging (direct in beeld vanaf de straat) en heel markant groot bouwlichaam. Geknikt zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Broekdijk 29, Hoeve 'Nooit-Gedacht'

1940

Huidige situatie, woonhuis met rechts grote landbouwschuur, 1940 ontstaan uit verbouwing oudere boerderij die hier stond.

Wederopbouw architectuur, Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Woonhuis voorzien van houten luiken (nieuw) en afgedekt met zadeldak belegd met donkergrijze (blauwe) Hollandse pannen.

Grote landbouwschuur/stal met wolfdak belegd met donkergrijze Hollandse pannen en grote geklante houten staldeuren.

Huis met lange zijde naar straat, landbouwschuur met kopse zijde.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldebepalend vanwege ligging en silhouet, met name hoge stal.

Broekdijk 32-32a

1925, 1950 en 1997

1925. Boerderijhuis met schuur, in 1950 verbouwd. Weder Opbouwarchitectuur. 1963 en 1997 architectuur woonhuis ingrijpend verbouwd en verpest.

1954. Bouw landbouwschuur met veestal, 1955 landbouwschuur vergroot.

1959, 1963 en 1997 woonhuis verbouwd en/of gewijzigd.

1991 Schuur verhoogd en verbouwd tot woongedeelte.

Merkwaardig object. Object met acht vensterassen. In zesde deur. Bouwlichaam bestaat verder uit een groot wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Objecten beeldebepalend vanwege ligging met lange zijde direct langs straatzijde en architectuur. Op afstand mooi ensemble gebouwen.

Opm. Op hoek voormalige stal karakteristieke overhoeks geplaatste steunbeer.

Broekdijk 36

1942 en 1843

1942 Boerderijhuis (hoog voor- en laag achtergedeelte) uitgevoerd in Traditioneel Delftse Schoolstijl met links grote stal/schuur uit 1943. Architect Alph. Siebers Ulvenhout. (Dossiers 1942-108 en 1943-143, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Woonhuis heeft een geknikt zadeldak belegd met rode Muldenpannen, landbouwschuur heeft geknikt zadeldak belegd met blauwe Muldenpannen.

Beide objecten liggen met de kopse zijde naar de straat.

Cultuurhistorische waarde beperkt.

Opm. Landbouwschuur heeft fraai interieur met houten gebint in vijf traveeën.

Beeldebepalend vanwege ligging en karakteristieke vormtaal architectuur (hoog voor en lager achtergedeelte, strakke venster indeling).

Broekdijk 38

1947

1947. Bouw woonhuis tegen bestaande schuur. Wederopbouw architectuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect A. Waskowsky uit Breda.

1952. Woonhuis vergroot met noordelijke aanbouw. Deel met geknikt dak.

Enorme stal tegen achterzijde huis gebouwd in 1950 en drie keer vergroot (bijv. 1955).

Object ligt met kopse zijde naar de straat.

Object bezit geen enkele cultuurhistorische waarde.

Wel beeldebepalend vanwege ligging en architectuur.

Broekdijk 44

1949

1949. Bouw variant kop-hals-rompboerderij. Architect C.P. Schellekens uit Dongen. (Dossier 1949-49, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Woonhuis afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen, schuur afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object ligt met kopse gevel naar straat.

Object gehele object witgesausd.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Object wel zeer beeldbepalend door markante ligging, door witgesausde gevels en door mooie vormgeving bouwvolumes object (silhouet topgevel woonhuis en frontgevel schuur) en mede door omranding boerderij met populieren.

Broekdijk 48, Hoeve 'De Heerenvelde'

1955, 2005/2008.

1955 Bouw kopgevelboerderij 'De Heerenvelde' in Weder Opbouwarchitectuur Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect J.A. J. Jacobs, Alphen. (Dossier 1965-65, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) Object gedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

2005. Woninggedeelte (intern) gewijzigd en een stal en een berging gesloopt. Kwam totaalbeeld object zeer ten goede.

2008. Gedeeltelijk slopen en verbouwen van nog bestaande berging/stal.

Beeldbepalend vanwege ligging (direct zichtbaar vanaf de weg) en vormentaal architectuur (Stoer front en mooi bouwlichaam met enorm rood pannendak).

Object wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Broekstraat 29

1964

1964. Bouw woonhuis. Architect J.J. Keusters. (Dossier 1964-328, Archief openbare Werken gemeente Gilze-rijen).

Object bestaat uit woonhuis en garage/schuurgedeelte. Woonhuis met lange zijde naar de straat. Garage schuur met kopse gevel naar de straat.

Woonhuis afgedekt met hoog geknikt zadeldak belegd met blauwe Hollandse pannen. Garage/schuurgedeelte afgedekt met zadeldak belegd met idem pannen.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Object beeldbepalend door markante vorm bouwvolumes en ligging langs straat.

Broekstraat 66

Ca. 1930

Boerderij. Mansarde dak belegd met rode Muldenpannen. Oostzijde aanbouw met lessenaar-dak belegd met golfplaten.

Woongedeelte gedekt met Mansardedak, schuur links ernaast met wolfdak.

Woongedeelte ligt met lange zijde, schuur met kopse zijde naar straat.

Architectuur door vele verbouwingen verpest.

Door vele verbouwingen heeft object beperkte cultuurhistorische waarde.

Wel beeldbepalend door ligging en architectuur.

Broekstraat 52 (beschreven bij kom Molenschot)

1925, 1933, 1973, 1993 en 2001/03

1925. Bouw rentenierswoning. Architect A.C. Meeuwissen, Bavel.

Object afgedekt met zadeldak belegd met blauwe Kruispannen en aanbouw met blauwe Muldenpannen.

Object beeldbepalend door ligging en architectuur.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Broekstraat 72

1948 en 2007

1948. Kopgevel boerderij gebouwd als Weder Opbouwarchitectuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect A.J. Waskowsky. (Dossier 1948-68, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1964. Bouw open schuur naar ontwerp architect J.J. Keusters. (Dossier 1964-258, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

2007 Object verbouwd tot huidige situatie.

Object afgedekt met zadeldak belegd met blauwe Muldenpannen.

Mooi object door zich naar achteren verbredend bouwlichaam.

Beeldebepalend door ligging en door esthetische architectuur (tuitgevel, bouwmassa, langge-rekte dakpartij).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Chaamseweg 21

Ca. 1915

Ca. 1915. Bouw café-woonhuis.

Beeldebepalend door ligging en vormgeving.

Object afgedekt met Mansardedak belegd met blauwe Muldenpannen en voor frontgevel object houten veranda.

Opm. Voor object tevens vier monumentale kastanjes.

Object niet van belang vanwege architectonische kwaliteiten. Wel beperkt cultuurhistorisch belang vanwege sociaal karakter en historie uitspanning.

Object ligt met korte zijde naar de straat.

Object beeldebepalend vanwege ligging en architectuur (Mansardedak en detaillering frontgevel)

De Blommers 2

1937, 1947 en 1979

1937. Bouw variant op langgevel boerderij uitgevoerd in Interbellumstijl.

Boerderij met zadeldak belegd met rode Muldenpannen. Links stalgedeelte met grote rechte geklante houten staldeuren.

Schuur uit 1947 en achter boerderij gedeeltelijk open houten schuur (1966).

1979 Verbouwd tot woonhuis. Woongedeelte uitgebreid met deel stal. In frontgevel vensterpartij in voormalige deuropening.

Door verbouwingen en toevoegingen L-vormige plattegrond.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Mooi ensemble objecten.

Object beeldebepalend door ligging hoofdlichaam object met lange gevel naast de weg.

Dongenseweg 25

Ca. 1950. Wederopbouw architectuur, Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Kippenboerderij.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldebepalend vanwege ligging en architectuur.

Dongenseweg 27

1971-1972

Woonhuis.

Object ligt met kopse zijde naar de straat.

Gebouwd in boerderijachtige stijl met zadeldak en aansluitend lessenaardak boven berging belegd met blauwe Hollandse pannen. Opvallende architectuur door vormtaal massa en detaillering vensterpartijen met aan onderzijde plantenkozijnen met twee panelen glas en bovenlichten met vier panelen glas.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en door architectuur.

Dongenseweg 28

1958 en 1972.

Kopgevel boerderij in Traditioneel Delftse Schoolstijl.

1967. Boerderij vergroot en in 1972 object opnieuw verbouwd (vensters begane grond gewijzigd) en rechts ervan wordt grote veestal toegevoegd.

Object staat met kopse zijde (frontgevel) naar de straat.

Object afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Cultuurhistorische waarde object beperkt.

Beeldbepalend vanwege ligging (object direct zichtbaar vanaf weg) en architectuur (zeer mooi bouwvolume met groot dak, rode pannen).

Dongenseweg ongenummerd (naast Dongenseweg 36)

1948

Trafohuisje PNEM.

Beeldbepalend door z.g. Kapelvorm (trafohuisje type B).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorisch en industrieel belang.

Dongenseweg 36

1951

1951-1952. Bouw boerderij. Architect A.J. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1951-52, Archief Openbare Werken gemeente Gilze Rijen).

1955. Bouw veestal (Dossier 1955-27, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) en veldschuur (1970). Zowel woonhuis als schuur Wederopbouwarchitectuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl.

1957 Keuken woongedeelte vergroot.

Woonhuis heeft bescheiden architectuur en staat met lange gevel (drie vensterassen) naar straat. Object afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen. Grote stal/schuur erachter met kopse zijde naar de straat en afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Gebouwen vormen mooi ensemble in landschap.

Beeldbepalend door ligging (cluster gebouwen zeer goed te zien vanaf de weg) en uitvoering architectuur (Markante bouwvormen met enorme daken).

Algemeen over Dongenseweg

Het stuk Dongenseweg van nummer 38 tot en met 56 kenmerkt zich door een zeer speciaal beeldbepalend karakter. Opeenvolgend liggen diepe percelen tegen elkaar waarop de enorme bouwvolumes van de boerderijen met hun rode daken alsmede de vele bijgebouwen, zorgen voor een hele speciale ervaring van het landschap ter plaatse. De Dongenseweg vormt hierdoor een van de meest markante delen van het buitengebied van de gemeente Gilze-Rijen.

Dongenseweg 38

1923 en 1947

1923. Bouw boerderijhuis met aangebouwde stal en schuren. Architect Fr. van Beijsterveldt. (Dossier 1923-34, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen incompleet).

1947 Definitief herstellen oorlogsschade. (Dossier 1947-70, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Woonhuis met eclectische gevel en afgedekt met zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Schuur/stal links naast boerderijhuis afgedekt met gecombineerd zadel/lessenaardak belegd met rode Hollandse pannen. Deel onder lessenaardak open. Fraai gebint.

1953. Bouw landbouwschuur links achter huis (geheel vrijstaand) afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Woonhuis ligt met lange zijde naar de straat. Schuur links tegen woonhuis met kopse gevel naar de straat.

Object beeldbepalend door ligging (prachtige ligging ensemble gebouwen in landschap) en vormgeving (met name afwisseling vormen bouwvolumes en detaillering frontgevel woongedeelte).

Mooi ensemble.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Dongenseweg 42

1935, 1946, 1958 en 1977

1935. Boerderij met aangebouwde stal/schuur. Architect P. van Beek uit Rijen. (Dossier 1935-21, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1946 Stal/schuur vernieuwd. (Dossier 1946-2, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1958. Object verbouwd en in 1977 woongedeelte nog een keer. Architect A. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1958-47, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Woongedeelte object afgedekt met zadeldak belegd met blauwe Muldenpannen. Grote stal/schuur tegen achterzijde huis lager uitgevoerd, afgedekt met zadeldak belegd met idem blauwe Muldenpannen.

Object ligt met kopse zijde naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door markante vormgeving en ligging (architectuur eenvoudig, maar markant door bouwvolumes).

Dongenseweg 44

Oorspronkelijke boerderij afgebroken en in 1983 volledig herbouwd in oude stijl (inclusief venster met negenpaneels kozijnen (kunststof!) en geklampte luiken en houten geklampte deuren. Architectenburo A.A.M. Kleysen uit Kaatsheuvel. (Dossier 1983-37, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Opm. Vensters object volkomen verkeerd teruggebracht. Heden kunststof kozijnen zonder onderscheid beneden en bovenlichten. Oorspronkelijk beneden 4x2 en in bovenlichten 4x2 staande panelen glas.

Object met lange zijde naar straat.

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met riet.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Wel beeldbepalend karakter door ligging (object zichtbaar in volle breedte) en architectuur (wordt door bevolking als zeer mooi en als 'sprookjesachtig', ervaren).

Dongenseweg 46

Ca. 19110 (1912?)

Boerderij. Gebouwd als z.g. 'Gelderse winkelhaak'.

Object heeft bijnaam de 'fort boerderij'.

Beeldbepalend vanwege ligging direct laan de weg en uitvoering architectuur (sier metselwerk gevel woongedeelte en gevel met geklante staldeuren).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Dongenseweg 48 (alleen schop)

Huidige schuur 1928 (Dossier 1928-398, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid bouw dossier.

Schuur werd in 1958 en 1961 hersteld/gerestaureerd.

Schop (letterlijk: schuurtje of loods). Gevels van machinale rode baksteen en afgedekt met schilddak belegd met blauwe Hollandse pannen.

Object staat met kopse gevel naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde. Schop heeft wel mooi gebint.

Ter informatie: Woonhuis met zelfstandige achterbouw uit 1966 uitgevoerd in Traditioneel Delfte Schoolstijl en met lange gevel naar straatzijde.

Mooi ensemble gebouwen.

Beeldbepalend vanwege ligging en vormgeving (Opvallende afwisseling bouwvolumes met topgevels).

Dongenseweg 50

1924

1924. Bouw schuur en stal.

Deel XVIIIe eeuwse gebint gaaf bewaard en bewaard in huidige schuur.

Object vormt mooi ensemble met boerderij (Dongenseweg 50a) en objecten in de omgeving.

Object heeft bakstenen gevels en is afgedekt met hoog schilddak belegd met riet.

Object beeldbepalend door ligging en architectuur (met name hoge dak zeer markant).

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Dongenseweg 50A

1954

1954. De kortgevel boerderij wordt gebouwd met aangebouwd stalgedeelte en open veldschuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect is Fr. van Beijsterveldt uit Rijen. (dossier 1954-127, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Gehele bouwmassa afgedekt met wolfdak en achteraanbouw met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Object ligt met korte zijde (frontgevel woongedeelte) naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en markante architectuur (bouwvolume, enorme dakpartij met rode pannen).

Dongenseweg 52

1941

1941. De oude boerderij wordt verbouwd tot de huidige situatie. Wederopbouw architectuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect H. Hoppenbrouwers uit Rijen. (Dossier 1941/85, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1970 Voorgevel gewijzigd door plaatsing twee maal openslaande deuren.

1973. In dit jaar wordt de grote landbouwschuur uit 1954 (links achter boerderij) gedeeltelijk vernieuwd en vergroot. Architect J.C.M. Adriaansen. (Dossier 1973-316, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

2004. Gedeeltelijke wijziging gevelkozijnen van de boerderij.

Hoofdlichaam afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak, met noordelijk zijlichaam onder lessenaardak beide belegd met rode Muldenpannen. Frontgevel bekroond met karakteristiek gemetseld trapgeveltje.

Boerderij met kopse gevel naar straat, landbouwschuur met lange gevel naar straatzijde.

Mooi ensemble gebouwen.

Beeldbepalend door ligging (cluster gebouwen dominant zichtbaar vanaf de weg) en architectuur (zeer markante bouwvolumes met grote daken belegd met rode pannen).

Dongenseweg 52A

1951

1951. Kopgevel boerderij gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Object afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

In 1959 open veldschuur aan boerderij toegevoegd en in 1963 schuur vergroot.

2002. Object verbouwd tot kinderdagverblijf.

Object ligt met kopse zijde naar straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur (markant hoog wolfdak met rode Muldenpannen).

Dongenseweg 56

Oorspronkelijk XVIIe en XVIIIe eeuw. Verbouwd 1898, 1936 en 1967.

1967. Het object wordt verbouwd tot de huidige situatie. Architect J.J. Keusters, Gilze. (Dossier 1967/167, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Opm. Het object wordt niet verbouwd zoals bouwdoos aangeeft.

Langgevel boerderij gedekt met riet.

Vlaamse schuur, deel met gevels van hout, deels met gepleisterde baksteen met gebint uit 18^e eeuw en gedekt met rieten dak.

Door vele verbouwingen en wijzigingen beperkte cultuurhistorische waarde. Wel deel gebint Vlaamse schuur.

Opm. Boerderij volkomen verkeerd gerestaureerd. Verkeerde vensters in frontgevel en rechter zijgevel. Indeling kozijnen (heden vensters frontgevel met bovenlichten gevuld met 1x3 en beneden 3x3 panelen glas!) In rechter zijgevel volkomen misplaatst doorgebroken venster.

In dakkapellen glas-in-lood in vorm staande ruit! (Idem volkomen misplaatst. Typologie is afkomstig uit Saxonstyle 19^e eeuw)

Object wel beeldbepalend door ligging met lange zijde direct langs de straat en vormgeving bouwvolume architectuur (vorm bouwmassa en detail bekroning topgevel woongedeelte, rechter zijgevel topgevel met gemetseld zuiltje).

Donkstraat 27

1926

1926. Bouw boerderijhuis. Architect A.C. Meeuwissen uit Bavel. (Dossier 1926-270, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1998 woongedeelte vergroot. (Dossier ontbreekt).

Object met kopse zijde naar straat.

Object bijzonder van vorm. Lijkt met verhoogd middengedeelte wel stations gebouwtje.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Driehoek 15

1985

Oude hoeve uit 1891 afgebroken en, op rechter zijgevel na, herbouwd (teruggerestaureerd?) inclusief houten luiken en rieten dak. Architect H.J.M. Vermeer, Gilze.

Voormalige boerderij met schuur, vanaf herbouw 1985 woonhuis.

Schuur met zadeldak en aangebouwd gedeelte met lessenaardak belegd met rode Muldenpannen.

Opm. Bij herbouw/restauratie werden veel stijlfouten gemaakt. Vooral vensterpartijen voldoen niet aan eisen.

Boerderijhuis en schuur vormen mooi ensemble.

Rechter zijgevel van beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Driehoek 12

Ca. 1900

Ca. 1900. Langgevel boerderij. Bouwdossier ontbreekt.

1960. De kap van het object wordt verbeterd. (Dossier 1960-117, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

2002. Het object wordt uitgebreid met een keukenaanbouw. (dossier 2002-22, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Beeldbepalend vanwege ligging met lange gevel direct aan de weg inclusief totaalbeeld met vier snoeilinden) en vanwege architectuur (totaalbeeld volume object, vensters met luiken).

Gagelstraat 15 (voorheen Hoge Aard 1)

1927

1927. Bouw hoveniershuis. Architect A.C. Meeuwissen uit Bavel. (Dossier 1927-351, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1964 en 1969 bouw links van hoveniershuis van schuur en loods. Deze staan met lange zijden tegen elkaar en met kopse zijden naar de straat.

Alle bouwdelen hebben zadeldak. Woonhuis afgedekt met rode, schuren met blauwe Hollandse pannen. Machineloods met aanbouw onder lessenaardak met idem pannen.

Objecten liggen met kopse zijde naar de straat.

Omvangrijk en door topgevels markant ensemble.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur (topgevels woonhuis en schuren karakteristiek).

Gagelstraat 8-10

1992

1992. Bouw loods/schuur. Schuur met lange zijde naar straat. Kopse gevels object van rode baksteen en voorzien van markant gemetselde topgevels. Architectuur van architect H. van Laarhoven.

Object bestaat uit woonhuis met beschreven schuur.

Schuur beeldbepalend door ligging en architectuur.

Woonhuis, eveneens architect H. van Laarhoven, niet!

Goorbergseweg 21

1987

1987. Bestaand object verbouwd tot huidige situatie. Architectenburo J. Bruikman uit Rijen. (Dossier 1987-198, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Landhuis over een bouwlaag. Oogt als boerderijhuis.

Object witgesausd en afgedekt met zadeldak belegd met rode Tuiles-du-nordpannen.

Zicht vanaf zandpad naast golfbaan door monumentaal hek/toegangspoort op lange frontgevel.

Object beeldbepalend vanwege ligging (Voorhek met oprijlaan naast golfbaan Toxandria) en architectuur (Bouwwolume en witgesausd volume met rode dakpannen).

Hengelstraat 50-52

1915, 1959. 2008

1915. Object oorspronkelijk gebouwd als boerderijhuis met aanbouw. De architect is onbekend. (Dossier 1915-1665, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Architectuur variant op langgevel boerderij.

1959. Woonhuis verbouwd en op diverse plaatsen (met name achterzijde) architectuur (deuren, vensters) gewijzigd. (Dan splitsing in twee woongedeelten?). Architect J. Jacobs uit Alphen. (Dossier 1959-47, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Opm. Oorspronkelijk had boerderij (woongedeelte) deels rieten dak, deels was dak belegd met rode Muldenpannen.

Bij verbouwing boerderijhuis oorspronkelijke vensters voormalige gedeelte weer teruggerestaureerd, fantasievensters in voormalige stalgedeelte.

Object ligt met lang gevel langs de straat, de schuur staat met de korte gevel naar de straat. Voor gevel met stoep van gele hardgebakken tegels met lange zijde langs straat. Voor gevel tevens vijf snoeilindes.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging met lange gevel direct langs de straat en door architectuur (aparte sfeer nieuwbouw-traditionele vormen, bouwwolume, vensters met luiken, rechter zijgevel met houten geklachte deuren en luiken).

Hengelstraat 54 (hoek Schaapsedijk)

1933, 1959 en 1988

Boerderijhuis met schuur.

1925. Bij het bestaande landarbeidershuisje/boerderijtje wordt een schuur gebouwd. Architect G.P. van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1925-131, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1933. Bestaand landarbeidershuisje/boerderijtje wordt verbouwd tot boerderij met schuur. Variant op langgevel type. (Dossier 1933-722, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

In 1959 wordt woongedeelte verbeterd. (Aannemer J. v Beijsterveldt uit Gilze).

1988. Boerderijhuis verbouwd tot huidige woonhuis. Architect M. van de Brede uit Rijen. (Dossier 1988-106, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Architectuur boerderij zeer eenvoudig met links in gevel vier vensterassen waarvan een met ingangspartij tot object en rechts in gevel houten hooiluik en eenvoudige geklachte poort naar staldeel. Object afgedekt met zadeldak belegd rode Hollandse pannen.

Schuur links van object met kopse kant aan de straat en afgedekt met schilddak. Oorspronkelijk schuur belegd met riet. Heden donkergrijze Muldenpannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde. Schuur heeft mooi houten gebint.

Karakteristiek beeldbepalend ensemble gelegen direct langs en in bocht van de weg. Met name rode dakpartij woongedeelte zeer nadrukkelijk in beeld.

Hoge Aard 10, 'De Hooge Aard'

1907

1907. Bouw hoveniershuis met stal en schuur. Architect onbekend.(Dossier 1907-0831, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) en in 1969 verbouwing bedrijfsgebouw.

Verbouwingen boerderij in 1957. Door Fa. A.J. Vermeulen & Zn uit Gilze. (Dossier 1957-124, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Object ligt met kopse zijde langs straat. In frontgevel boven venster topgevel in stucwerk decoratie jaartal en naam object.

Mooi ensemble objecten.

Object beeldbepalend vanwege ligging met kopse gevel direct aan de weg en architectuur (Zeer mooie en markante frontgevel door vormtotaal vensters en stelling vensters in blauwe kleur.. Vensters met houten luiken voorzien van zandlopermotief).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorisch en documentair (ontginningsgeschiedenis ter plaatse) belang.

Hoogstraat 7, 'Raak-Hoeve'

1950

1939. Bij het dan bestaande woonhuis (1996) wordt een graanloods en stal gebouwd. Architect A.C. Meeuwis uit Bavel. (dossier 1939-36, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1950. Het huidige huis wordt gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Tegelijkertijd wordt de grote landbouwschuur achter het woonhuis vergroot. Architect is A.J. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1950-110, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1993. Het woonhuis wordt uitgebreid met een tuinkamer. Architect is J. Bruikman uit Rijen. (Dossier 1993-90, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Het huis staat met lange zijde naar straat en is heden afgedekt met zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. Vanaf 2009 is het afgedekt met een rieten kap.

De grote landbouwschuur is afgedekt met wolfdak en deels lessenaardak belegd met blauwe Hollandse pannen. In rode pannen naam: 'RAAK-HOEVE'.

Mooi ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging (zeer mooie ligging in landschap en architectuur (door bouwvolumes en enorme donkerkleurige dak met naam object in rode pannen geschreven).

Hoogstraat 6, 'De Panhoef'

1934

1934. Bouw boerderij met schuur. Architect J.W. Botermans- van Tilburg, Gilze. (Dossier 1934-35, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Variant op kop-hals-romptype. Woongedeelte aan de voorzijde met kopse zijde (frontgevel) naar de straat. Woonhuis afgedekt met dadeldak belegd met asbestpannen in vorm staande ruit. Schuur afgedekt met zadeldak met aanbouw met lessenaardak belegd met blauwe Muldenpannen.

1965. Grote uitbreiding object met open schuur aan achterzijde. (Architect. J.J. Keusters uit Gilze) (Dossier 1965-89, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Wel beeldbepalend vanwege architectuur en ligging.

Hoogstraat 10

1915 en 1965

1915. Bouw boerderij. Variant langgevel met open kapschuur (architect P.J. Botermans, Gilze). (Dossier 1915-1815, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Gevel woongedeelte versierd met decoratief metselwerk van gele baksteen.

1951. Bouw open kapschuur (Architect W.L. Botermans uit Gilze). (Dossier 1951-80, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1965 object vergroot met stal en 1977 met uitbreiding veestal (Architect J.J. Keusters, Gilze).

Boerderij met lange gevel naar bocht in straat en afgedekt met gecombineerd zadeld/schilddak belegd met donkergrijze (blauwe) Muldenpannen.

Object van beperkt cultuurhistorisch belang.

Beeldbepalend door ligging in bocht weg en door architectuur (met name siermetselwerk in frontgevel woongedeelte).

Algemeen over Horst

Gebied Horst vormt drie belangrijke boerderijenclusters in landschap ten zuid/westen van Gilze. De clusters horen tot oudste bewoningsgebieden buiten Gilze-kern. Concentraties van boerderijen zijn te vinden op verhogingen in het land. Daardoor Horst bijzonder en kenmerkend en beeldbepalend voor gehele zuidelijke buitengebied van Gilze.

Landschap van groot cultuurhistorisch belang.

Horst 27

1934

1934. Bouw woonhuis met stal en schuur. (Architect J.A. Jacobs, Alphen).

Object opvallend bouwwerk.

Woonhuis groot en uitgevoerd in eenvoudige Interbellumstijl.

Object met korte zijde (asymmetrische topgevel) liggend naar de straat. Markante architectuur mede door zware bovenlateien vensters van gegoten beton (gecementeerd). Woonhuis afgedekt met gekruist zadeldak aan noordzijde doorlopend tot op verdiepinghoogte begane grond. Hier tevens(dak geknikt. Dakpartij belegd met blauwe (donkergrijze) Hollandse pannen.

Stal en schuur, naast elkaar en eveneens met kopse gevels naar straat direct tegen achterzijde woonhuis aangebouwd.

Object 1989 stal met melkstal uitgebreid.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Door omvang en ligging direct zichtbaar vanaf de weg zeer beeldbepalend(markante frontgevel met enorme topgevel en detaillering vensters).

Horst 31

1933

1933. Bouw hoveniershuis met erachter aangebouwd een stal/schuur en open houten loods over drie traveeën uit 1934 (Architect beide A.P. Botermans). Architect A.P.Botermans, Gilze. Woonhuis, L-vormig, met kopse zijde naar straat. Baksteenbouw met Mansarde belegd met blauwe Hollandse pannen.

1958 Bouw houten open schuur. Architect C.H. Botermans, Gilze.

Door vormgeving en ligging nabij samenkomst van wegen zeer beeldbepalend. Met name Mansardedak woonhuis en vormgeving open houten schuur bij object.

Wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Horst 59

1948

1948. Boerderij weder opgebouwd. Architect A. Waskowsky, Breda.

Langgevel boerderij in Traditionele Delftse Schoolstijl afgedekt met gecombineerd zadeld/wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Object met lange gevel langs de straat.

Object beeldbepalend door vorm en ligging.

Horst 32

1938

1938. Bouw boerderij naast graanschuur uit 1936. (Dossier 1938-10, Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Door tijd heen, met name 1966, sterk verbouwd.

Object eenvoudige variant op langgevel boerderij. Object afgedekt met gecombineerd zadeld/wolfdak belegd met blauwe Muldenpannen. Oorspronkelijk waren dit (tot 1966) rode Muldenpannen.

Object wordt heden teruggerepareerd in oude staat en omgeven door verschillende nieuwbouw objecten uitgevoerd in historiserende stijl. (Architect H. Vermeer, Tilburg).

Tegenoverliggende schuur in 2004 afgebroken.

Object staat met lange zijde langs de straat.

Boerderij onderdeel cluster boerderijen.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en (v.a. eind 2009) architectuur.

Horst 36

Ca. 1915

Boerderij. Alle gegevens over de bouw ontbreken.

Van geen enkele cultuurhistorische- of architectonische waarde.

Wel beeldbepalend in cluster Horst door ligging en architectuur.

Horst 38

Ca. 1910

Houten schuur. (Boerderij afgebroken).

Houten wanden, van binnen mooi gebint.

Zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Object heden bouwval maar gebint object heeft wel cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend in cluster van objecten Horst.

Horst 56

1941.

Boerderijhuis met stal en grote schuur in L-vorm gebouwd.

Boerderijhuis van 1906-1908.

1941. Stalgedeelte verbouwd tot looierij.

Vanaf 1992 boerderij met bijgebouwen verbouwd tot woonhuis. Toen object (woongedeelte) terug gebracht in oorspronkelijke staat. (Architect J. van Raak uit Rijen) Zeer mooi behoud vormtaal en details zoals hoek- en lisenen in frontgevel woongedeelte en luiken frontgevel. Woonhuis ligt met kopse zijde naar de straat en is afgedekt met donkergrijze Hollandse pannen. Aansluitend stal in verlengde huis en haaks erop schuur beide afgedekt met zadeldaken en idem belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Zeer mooi ensemble.

Object heeft L-vormige plattegrond en staat met korte zijde woongedeelte naar de straat.
Object beeldbepalend door vormgeving en ligging.
Object wordt beschreven om cultuurhistorische waarde.

Horst 62

1929

1929. In dit jaar wordt de bestaande boerderijwoning verbouwd. De architect van het object is onbekend. (Dossier 1929456, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen incompleet). Bij de boerderij staan een stal.

2000. De boerderij wordt vergroot. (Dossier 2000-288, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Ensemble oogt monumentaal maar architectuur van beperkte monumentale en cultuurhistorische waarde door vele wijzigingen.

Object met lange gevel langs de straat.

Object door ligging op de hoek van twee straten en vormgeving (karakteristieke dakopbouw met gemetselde balustrade tussen halfsteens uitgemetselde penanten object) wel beeldbepalend.

Hulteneindsestraat 5A

1956 en 2004

1956. Object gebouwd als boerderij met houten schuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect J. Backx jr. uit Alphen. (Dossier 1956-207, Archief Openbare Werken Gemeente Gilze-Rijen).

Object ligt met kopse zijde naar de straat en is afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen. Aan beide zijden object aanbouwen met lessenaardak met idem pannen.

2004. Object verbouwd tot woonhuis met toevoeging erker en wijziging vensters.

Houten schuur direct in verlengde achter woonhuis met gepotdekselde gevels en afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging in landschap en architectuur (bouwwolume en groot rood pannendak).

Hulteneindsestraat 7

1946 Veestal en 1953 woonhuis

Wederopbouw architectuur in Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Variant op kop-hals-rompboerderijtype. Architect A. Waskowsky, Breda.

Object met kopse gevel naar de straat. Markante frontgevel woonhuis door fraaie tuitgevel. Woonhuis afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Heel leuk object met woonhuisje en grote stal erachter. Stal afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Hulteneindsestraat 11

1947 en 1951

1947. Via Rayon Wederopbouw Breda bouw grote schuur. Architect M.C. van der Made, Breda. (Dossier 1947-52, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Bouw boerderij naar ontwerp architect J. Hoppenbrouwers, Breda. (1953-143, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Objecten afgedekt met gecombineerde zadel/wolfdaken belegd met rode Muldenpannen.

Beperkte cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend vanwege ligging langs de straat en markante architectuur objecten.

Hulteneindsestraat 13, 'Gerarda-hoeve'.

1933.

Boerderij-woonhuis met rechts aangebouwd stal/schuur. Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Objecten vormen mooi ensemble

Zeer beeldbepalend door ligging direct aan de straat en door karakteristieke vorm Mansar-dedaken.

Hulteneindsestraat 4

1948

1948. Bouw woonhuis en schuur. Architect C.P. Schellekens uit Dongen. (Dossier 1948-99, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1958. Bouw open schuur. Architect C.P. Schellekens uit Dongen. (1958-39, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Het woonhuis en de open schuur zijn afgedekt met een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. De grote schuur is afgedekt met een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode pannen.

Het object staat met de kopse zijde naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde. Vermeldenswaardig is wel gebint open schuur.

Objecten vormen mooi ensemble.

Het object is door zijn ligging en de architectuur (enorm bouwlichaam en rode pannen dak schuurgedeelte) zeer beeldbepalend.

Hulteneindsestraat 6

1947/1948

Woonhuis met schuur/stal. Wederopbouw architectuur. Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Topgevel huisje voorzien van trapjes. Object met kopse zijde (= frontgevel woonhuis) naar de straat.

Gangbare type. Klein woonhuis met er achter tegenaan enorme stal.

Links van woonhuis enorme houten deuren in getoogde poort.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Hulteneindsestraat 12

1954. Kopgevel boerderij.

1954. Bouw woonhuis tegen dan bestaande stal/schuur uit 1953. Beide objecten architect A. Aarts, Rijen. (Dossiers 1953-26 en 1954-166, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Klein woonhuis met enorme stal aan de achterzijde aangebouwd. In 1954, toen huis werd gebouwd, werd stal vergroot. Woonhuis afgedekt met zadeldak en schuur/stal met gecombineerd zadel/wolfdak beide belegd met rode Hollandse pannen.

2002. Aan zuidzijde, rechts van frontgevel, serre tegen woonhuis aangebouwd. Bouwmenagement van Heijst en C0-vormgeving, Hulten.

Object ligt met kopse gevel naar de straat.

Bijzonderheid: Gebruik siermetselwerk van witte baksteen in ontlastingsbogen vensters woonhuis en stal.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging in landschap en architectuur (vormtaal frontgevel, bouwvolumes, groot rood pannendak).

Klein Heike 8 (Voorheen Chaamseweg 19)

1922

1922. Bouw boerderijhuis met stal en open schuur. Gevel woonhuis afgesloten met fries van muizentanden. Architect A.P. Botermans uit Gilze. (Dossier 1922-7, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1921. Bouw open houten schuur. Architect A.P. Botermans, Gilze. (Dossier 1921-24, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1941. Schuur verplaatst naar huidige locatie. Mooi houten gebint.

Woonhuis ligt met lange gevel, de landbouwschuur met kopse zijde naar de straat. Woonhuis afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen. Landbouwschuur afgedekt met zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Beeldbepalend door ligging (architectuur objecten voor Klein Heike zeer markant en dominant en architectuur (Mooi ensemble objecten).

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Langenbergseweg 24

1954 en 1956.

Trafo en pompstation. Beide objecten uitgevoerd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Trafo met bijzondere gedetailleerde architectuur gevel (lisenen en siermetselwerk).

Beeldbepalend door vormgeving.

Objecten afgedekt met schilddaken belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Architectuur bijzonder. Pompstation heeft stoere rechte gevel, ca. 1,50 m hogerop doorgetrokken voor schilddak waarop twee zware schoorstenen.

Beeldbepalend karakter in dit geval bijzonder. Object ligt geïsoleerd in bossen naast de weg.

Algemeen over Langereit

Langereit vormt bijzondere cluster van boerderijen met bijgebouwen in landschap bij Gilze. De weg slingert zich tussen de objecten door. Op afstand is de cluster met de rode pannendaken en prachtige hoge bomen een van de mooiste rond Gilze. Waarschijnlijk is Langereit een zeer oude bewoningsplek.

Langereit 13

1921

1921. Bouw boerderij. Variant op langgevel type. Architect C. van Beijsterveldt, Gilze. (Dossier 1921-42, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1957. Bouw open houten schuur. Mooi houten gebint. Architect A.P. Botermans, Gilze. (Dossier 1957-24, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object afgedekt door verspringend zadeldak (dat van woonhuis hoger dan dat van stalgedeelte) belegd met rode Muldenpannen.

Ca. 2000. Algehele vernieuwing object (vensters) en aanpassing tot woning.

Object ligt met de lange zijde langs de straat.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Opm. Architectuur, ondanks totaal verkeerde restauratie uitgangspunten, zeer verzorgd.

Beeldbepalend door ligging en architectuur (lange zijde langs straat, markant volume, vensters met luiken).

Langereit 17

1915 en 1998

1915. Bouw boerderijhuis met schuur. (Dossier 1915-6 niet meer aanwezig in Archief openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

Woonhuis met lange gevel (drie vensterassen) naar straat. Geveltje van baksteen en afgesloten met fries van druppelijst, waarboven muizentanden en verspringende baksteen lijsten. Woonhuis afgedekt met zadeldak belegd met donkergrijze pannen.

Links vrijstaand grote schuur. Zadeldak, aan linker zijde overgaand in lessenaardak belegd met Rode Muldenpannen.

Mooi ensemble.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Langereit 10

Ca. 1915, vergroot 1950

Bouwdossier ontbreekt, architect onbekend.

Woonhuis met links, rechts nieuw gedeelte.

Woonhuis uitgevoerd in machinale rode baksteen. Zowel hoge gedeelte links als lagere gedeelte rechts afgedekt met zadeldak belegd met riet.

Oude ingang in midden gewijzigd tot vensterpartij.

Dakpartij voor bewoning zolder 1999 gewijzigd met grote boogvormige dakkapel eveneens belegd met riet. Nieuw gedeelte rechts (1950) met getoogde poort schuurdeuren gevuld met een groot paneel glas.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging (direct zichtbaar vanaf de weg) en architectuur. (Op afstand architectuur door vormgeving met luiken en rieten daken en markante dakkapel speels om te zien).

Langereit 14

Ca. 1900 en 1962

Ca. 1900. Bouw langgevel boerderij met Vlaamse schuur. Gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen. Woongedeelte met geklachte luiken en twee poorten met grote houten geklachte deuren.

1928. Bouw koe/paardenstal achter boerderij. (Dossier 1928-407, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Vlaamse schuur ligt met korte zijde direct langs weg. Heden afgedekt met golfplaten, was rieten dak. Gebint Vlaamse schuur puntgaaf.

Object beeldbepalend door vormgeving (mooie frontgevel met grote stal/schuurdeuren) en ligging binnen boerderijencluster Langereit.

Opm. Object staart op punt geheel teruggedestaureerd te worden naar oorspronkelijke situatie inclusief luiken.

Vlaamse schuur heden nog afgedekt met golfplaten krijgt dan rieten dak terug.

Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Langereit 18-20

Oorspronkelijke boerderij Langereit 20 uit ca. 1890

1919. Verbouwing woongedeelte boerderij en de stal. (Dossier 1919-05, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1920 Worden een stal en bakuis toegevoegd.

Langereit 18, ' 't Hoekske'. Oorspronkelijk deze boerderij ook ca. 1890. Wellicht ontstaan uit stalgedeelte Langereit 20. In 1928 wordt bij object koe- paardenstal en schuur gebouwd. 1973 krijgt deze boerderij een nieuwe frontgevel.

Dan ontstaan de twee woonhuizen tegen elkaar die wij heden zien. Meer naar het zuiden staat de vrijstaande houten schuur uit 1928.

Nummer 20 heden met rietendak verbouwd tot woonhuis met houten geklachte deur en vensters links en rechts ervan met luiken. Voormalige stal links ervan nog duidelijk herkenbaar aan vensters, hooiluik en geklachte staldeuren.

Nummer 20 in gebruik als woning afgedekt met zadeldak belegd met blauwe pannen.

Houten schuur met schilddak belegd met gemêleerd rode en blauwe Muldenpannen.

Geen architectonische- of cultuurhistorische waarde.

Wel sterke bijdrage beeldbepalend karakter objecten aan gezicht op cluster Langereit. Vorm bouwvolumes belangrijk en met name op afstand lijkt architectuur heel oud door detaillering gevels met luiken, etc. en rieten dak.

Lijndonk 4

1979

1979. Bouw woonhuis in boerderijstijl. Object afgedekt met wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Object ligt met lange zijde naar de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging en architectuur.

Lijndonk 14

1947

1947. Via Bureau Rayon Wederopbouw Boerderijen Breda bouw boerderij. Variant op langgevel type in Traditioneel Delftse schoolstijl. Architect (G) A. Waskowsky, Breda.

Architectuur object eenvoudig en bescheiden, maar door omvang zeer indrukwekkend.

Object ligt met lange zijde naar de straat. Object afgedekt met zadeldak (dak stal gedeelte hoger dan dat van woonhuis) belegd met rode Hollandse pannen.

Object markant door lengte bouwvolume.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging met lange gevel direct aan de straat en architectuur (detaillering gevels met luikken en groot rood pannendak).

Molenakkerweg 5

Vlaamse schuur ca. 1910

1953. Het hoveniershuis wordt gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl tegen de stal van de voormalige boerderij. Architectuur A. Waskowsky uit Breda.. (Dossier 1953-56, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object is 1909/1910 begonnen als boerderij. Boerderij afgebroken en 1953 tegen stal uit 1928 nieuw huis gebouwd.

Woonhuis en stal afgedekt met zadeldaken (staldak geknikt en glooiend) belegd met rode Muldenpannen.

Vlaamse schuur gedekt met riet. Gaaf gebint.

Objecten vormen mooi ensemble.
Beeldbepalend door ligging en architectuur.
Schuur wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Moleneind 5

1991

1991. De oude boerderij die in 1968 gedeeltelijk vernieuwd werd (Architect J.J. Keusters, Gilze), wordt afgebroken en herbouwd. Boerderij als woonhuis herbouwd volgens normen 'kritische rekonstruktion' (d.w.z. niet helemaal hetzelfde maar voor ca. 80/90%). Ontwerp: J. van Engelen. (Verdere gegevens ontbreken in dossier 1991-267, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Langgevel boerderij. Woongedeelte met luiken. Links daarvan achtereenvolgens grote getoogde poort (voorheen stal) en links daarvan recht afgesloten poort. Beide poorten met grote dubbele houten deuren.

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Hollandse pannen en (vleugel linkerzijde) met rode Muldenpannen.

Mooi ensemble gebouwen

Object met lange gevel langs straat. Tevens drie grote snoeilindes voor woongedeelte.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging met lange gevel direct langs straat en uitstraling 'nieuwe' architectuur met traditionele vormen (vensters met luiken, houten poorten, etc.).

Molenschotsebaan-Veenstraat. Zie Rijksweg 121

Betreft militaire objecten.

Molenschotsebaan 10

1973. Woonhuis

1973. Het object (daterend van 1926 en reeds verbouwd in 1959) wordt geheel verbouwd en gewijzigd tot de huidige situatie. Architect is J.J. Keusters. (Dossier 1973-12, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Het object, afgedekt met een zadeldak en deels (uitbouw) lessenaardak is afgedekt met blauwe Hollandse pannen en ligt met korte zijde naar de straat.

Object zeer beeldbepalend door witgesausde gevels en ligging (object van veraf zichtbaar)

Molenschotsedijk 3 (Rijksmonument)

18^e eeuw (1766?). Huidige situatie 1881/1882

Langgevel boerderij met aparte schuur, karkooi en stal.

1977. Object ingrijpend verbouwd. Er vindt een wijziging van de indeling van de begane grond en verdieping plaats. Architect Bob van de Roer uit Rijen. (Dossier 1977-261, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Boerderij afgedekt met gecombineerd wolf/zadeldak belegd met riet. Daartoe werd de kap in 2000 verbouwd. (Dossier 2000-0311, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Frontgevel object: Houten geklampte deur, vensters met kleine panelen glas (beneden 4x3 en bovenlicht 2x4 panelen glas) en voorzien van houten luiken.

Object ligt direct met lange zijde langs de straat.

Gegevens over open schuur, karkooi en stal ontbreken. Open schuur heeft gaaf gebint.

Objecten vormen mooi ensemble.

Door herbouw object cultuurhistorisch belang grotendeels verloren gegaan.

Objecten, alle grotendeels vernieuwd of gewijzigd, vormen klassieke Brabantse boerderij bestaande uit cluster van hoofdgebouw met bijgebouwen.

Beeldbepalend door ligging direct langs de weg en markante architectuur. Object maakt indruk van zeer oude, klassieke langgevel boerderij.
Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Molenschotsedijk 2-4

1933

1933. Bouw hoveniershuis met aangebouwde stal en schuur. Dan nog een woning. Architect L.P. Botermans, Gilze. (Dossier 1933-710, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen). Hoveniershuis afgedekt met Mansardedak belegd met asbest pannen in staande ruit. Oorspronkelijk achterbouw stal/schuur.

1964. Object gewijzigd en gesplitst in 2-4. Stal en schuur heringericht. Nieuwe ingangspartij Molenschotsedijk 4 (deur met bovenlicht) in linker zijgevel. Architect W.A.G. van Dinteren uit Ewijk. (Dossier 1964-275, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1992 Aanbouw gewijzigd en in 1997 woning (nummer 2) vergroot en gewijzigd. Architect Vermeer/Goeijers en Keusters, Gilze.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging met voorgevel direct aan straat, architectuur (dakvorm, topgevels) en ensemblewerking objecten.

Molenschotsedijk 6-6a

1932 en 1999

1932. Bouw woonhuis. Architect A.P. Botermans, Gilze. (Dossier 1932-653, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1953. Bouw boerderij uitgevoerd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect J.A. Waszkowsky. (Dossier 1953-73, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1960. Schuur achter object vernieuwd.

Object ligt met lange gevel direct langs straat en is afgedekt met zadeldak (voormalige schuurgedeelte hoger dan dak woonhuis) belegd met rode Muldenpannen.

1999. Object in twee woningen gesplitst. Wijzigingen zowel op begane grond als verdieping. Architect Paul Saanen, J. Knoups. (Dossier 199-329, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging direct aan de weg en architectuur (langgerekt bouwvolume, siermetselwerk in gevel).

Nerhoven ongenummerd

Wegkruis.

Oorspronkelijk corpus met INRI-embleem op vernieuwd houten kruis met schermdakje.

Houten kruis vernieuwd. Corpus ca. 1910. Corpus gemaakt naar ontwerp Cephaas Stauthamer.

De reden waarom het heden op deze locatie staat blijft onduidelijk. Voorheen op splitsing wegen naar Nerhoven en Gilze.

Grote cultuurhistorische waarde.

Object beeldbepalend.

Opm. Van Nerhoven 21 alleen nog gebint Vlaamse schuur van cultuurhistorische waarde.

Nerhoven 23

1954

1954. Bouw boerderijhuis met aangebouwde stal en schuur uitgevoerd in Traditionele Delftse Schoolstijl. Architect A. Waskowsky, Breda.

Langgerekt bouwlichaam met woonhuis-, stal- en schuurgedeelte. Woonhuis gedeelte voorzien van door Waaslandse stijl geïnspireerde zijgevel met ingangspartij waarboven gevel doorgetrokken als stenen dakkapel. Gekoppelde kruiskozijnen.

Object ligt met kopse gevel naar straat.

Object afgedekt met wolfdak en aan zuidzijde deel met lessenaardak belegd met rode Muldenpannen.

Beeldbepalend vanwege ligging en vormgeving (Enorme langgerekte bouwlichaam markant).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Nerhoven 25-25a

1947

1947. Via District Bureau Wederopbouw Boerderijen Breda bouw wederopbouwboerderij met woongedeelte, aangebouwde stal en schuur uitgevoerd in Traditionele Delftse Schoolstijl. (Eerste boerderij uit 1922 in 1944 verwoest). Architectenbureau J.C van Esch, J. Visser en Mr. Van de Biggelaar, Oisterwijk. (Dossier 1922-34, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1962. Open houten loods met berging.

Hoofdlichaam met stal er dwars op. Hoofdlichaam afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak, stal sluit aan een zijde aan op deze kap en heeft gewolfd dak aan andere zijde. Alle delen belegd met rode Muldenpannen.

Objecten vormen mooi ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging (zeer mooi gelegen in landschap) en vormgeving gebouwen (prachtig ensemble objecten, enorm langgerekt bouwlichaam belegd met rode pannen zeer karakteristiek).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Nerhoven 8

1882/1966

1882 (1888?) Bouw Vlaamse schuur. Deels stenen, deels houten onderbouw. Object belegd met riet.

1966. In de schuur wordt een deur aangebracht. (Dossier 196699, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Langgevel boerderij bij object herbouwd en niet beeldbepalend.

Vlaamse schuur beeldbepalend door ligging en ensemblewerking.

Alleen gebint Vlaamse schuur nog deels van cultuurhistorische waarde

Nerhoven 10

1882, 1908 en 1925

1907. Het oude woonhuis (boerderij) uit 1882 wordt deels gesloopt en opnieuw opgebouwd. (Dossier 1907-0913, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1925. Bouw nieuw herenhuis. Architect J. A. van Dongen, Breda. Bouwdossier ontbreekt.

Deftig herenhuis met links aangebouwde stal en schuur.

Woonhuis gebouwd van rode Belgische verblendsteen en afgedekt met zadeldak belegd met blauwe leien.

Links voormalig boerderijgedeelte (stal en schuur) over een bouwlaag afgedekt door Mansarddak belegd met blauwe Muldenpannen.

Complex gebouwen ontstaan in diverse tijden. Mooi ensemble.
 Object met lange zijde naar de straat gekeerd.
 Zeer beeldbepalend door ligging en vormgeving ensemble.
 Object wordt beschreven vanwege grot cultuurhistorische waarde.

Nerhoven 12

1995

1995. Nerhoven 12, oorspronkelijk een langgevel boerderij, wordt herbouwd als woonhuis. Architectuur woonhuis met aangebouwde schuur geïnspireerd op voormalige langgevel boerderij.
 Object afgedekt met een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met blauwe (donkergrijze) Hollandse pannen.
 Object staat met kopse gevel naar de straat.
 Beeldbepalend door ligging

Nerhoven 14

1994

1994. Herbouw voormalige langgevel boerderij als woonhuis met architectuur geïnspireerd op voorganger. Architect P. Vermeer uit Gilze en bouw uitgevoerd door aannemer Bouwbedrijf Vermeer, Gilze. (Dossier 1993-97, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
 Woonhuis met lange zijde langs straat en afgedekt door gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze Hollandse pannen. Woongedeelte vensters met luiken. Op rechter uiteinde nok hoog opgemetselde schoorsteen met rookkap.
 Object heeft geen cultuurhistorische waarde.
 Beeldbepalend door ligging met lange zijde langs de weg en vormgeving architectuur (bouwvolume, vensters met luiken). Object heeft aparte uitstraling. Combinatie nieuwe architectuur met oude vormgeving).

Oosterhoutseweg 55, Café 'De Vijf Eiken'

1947

1947. Object uitgevoerd in Traditionele Delftse Schoolstijl. Architecten K. van de Biggelaar en J. van Esch-Visser. Dossier 1947-29, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
 Object ligt met lange gevel langs straat.
 Beeldbepalend door ligging en markante vormgeving architectuur dat wordt bepaald door verspringende bouwvolumes (een hoog en een laag) waarvan korte zijden zijn uitgevoerd met twee grote en een kleinere klokgevel.
 Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Objecten Prinsenbosch in zijn geheel.

1941-1942

Cluster gebouwen in landschap ten zuiden van Gilze zeer beeldbepalend.
 Is reeds beschreven vanwege cultuurhistorisch waarde.

Oude Baan 2

1930. Bouw boerderij met diverse bijgebouwen (stal, kleine stal en bakhuis). Architect A.L. Botermans uit Gilze . (Dossier 1930-560, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
 1937. Bouw landbouwschuur. Architect A.L. Botermans, Gilze. (Dossier 1937-2, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
 Woonhuis over een bouwlaag afgedekt met Mansardedak belegd met rode Muldenpannen.
 Stal afgedekt met wolfdak belegd met idem rode Muldenpannen.

Woonhuis met lange zijde naar rijksweg, landbouwschuur met kopse gevel naar rijksweg.
Object karakteristiek door allerlei bijgebouwen (schuur, bakhuis).
Gebouwen vormen mooi ensemble.
Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend vanwege ligging langs rijksweg en architectuur.

Raakeindse Kerkweg 61

1953

Boerderijhuis. Gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect J. van der Made uit Breda. (Dossier 195365, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
Heden zorgboerderij.
Frontgevel met karakteristieke dakkapel naar Waaslands voorbeeld (front gevel door gootpartij getrokken en opgebouwd als frontgevel dakkapel met zadeldakje).
Object afgedekt door wolfdak afgedekt met rode Muldenpannen.
Zuidelijke kopgevel gecementeerd en witgesausd.
Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur. Architectuur zeer verzorgd.
Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Rielsebaan 41

2009

2009. Oorspronkelijk kortgevel boerderij met schuur uit 1923 afgebroken en herbouwd als woonhuis.
Verdere gegevens ontbreken wegens afwezigheid Dossiers 2008-038 en 2008-223, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.
Boerderijhuis afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak en schuur met wolfdak, beide afgedekt met rode Muldenpannen.
Veelvuldig aangetast door verbouwingen en wijzigingen. Bijvoorbeeld vensters kunststof kozijnen.
Object ligt met lange gevel langs straat.
Object met bijgebouwen vormen mooi ensemble.
Object heeft geen cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend door vormgeving en ligging.

Rielsebaan 24, 'Johanna hoeve'

1914.

Langgevel boerderij met schuur en diverse opstallen gebouwd in drie perioden tot huidige U-vormige plattegrond. Aanvankelijk alleen voor-(woongedeelte met kleine stal en achterbouw (stal met schuurgedeelte), ca. 1920 en 1930 aan elkaar gebouwd d.m.v. grote schuur waarvoor huidige vorm is ontstaan.
Object ligt met lange gevel langs straat.
Object wordt komend jaar geheel herbouwd en gerestaureerd.
Bouwmassa afgedekt met doorlopende schilddaken en aansluitend aanbouwen met lesse-naardaken.
Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend door ligging en markante vorm bouwvolume.

Rijksweg 1

1919

Landarbeidershuisje met rieten dak. (Oorspronkelijk donkergrijze Muldenpannen).
Ligt met lange gevel langs de straat.

Zeer eenvoudige architectuur.

Ondanks zeldzaamheid toch beperkte cultuurhistorische waarde door vele wijzigingen aan object. (vensters en dakpartij).

Beeldbepalend door eenvoudige architectuur en ligging.

Rijksweg 101-107

Ca. 1920. Drie woonhuizen op rij direct gelegen langs Rijksweg.

Objecten vlak afgedekt en gevels uitgevoerd in Amsterdamse schoolstijl.

Beeldbepalend door ligging en vormgeving.

Rijksweg 115

1905, 1926 en 1948

1905. Bouw café met woonhuis in eclectische stijl. Architect G. Botermans uit Gilze. (Dossiers 1905-0624 en 1907-028, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Architect object onbekend.

Verbouwingen en vergrotingen in 1948, 1952, 1977, 1983, 1992 en 1994.

1983. Bouw grote zaal. Architect J.W. Bell, Dordrecht. (Dossier 1983-211, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object heeft L-vormige plattegrond met afgeschuinde hoekpartij. Bouwdeel langs Rijksweg afgedekt met afgeplat zadeldak belegd met donkergrijze leien en achtervleugel met plat dak. Beeldbepalend door ligging direct langs de rijksweg en door vormgeving object met dakopbouw op afgeschuinde hoek in vorm penanten met balustrade ertussen.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Rijksweg 117

1932

1932. Bouw woonhuis (villa)gebouwd in Interbellumstijl. Architect Frans Mol uit Breda. (Dossier 1932-684, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object, inclusief steekkappen aanbouwen, afgedekt met hoge zadeldaken belegd met blauwe (donkergrijze) Hollandse pannen.

Object met korte zijde (hoog dak links en (lage) topgevel rechts) naar straatzijde.

Object beeldbepalend door karakteristieke vormgeving bouwvolume met hoge dakpartij en vensterpartijen met luiken.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Rijksweg 119

1931

1931. Bouw woonhuis. (Dossier 1931-579, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Architect object Fr. van Beijsterveldt uit Gilze.

Object gebouwd in Overgangsstijl.

2008 en 2009 werd het object uitgebreid.

Object met frontgevel naar straatzijde.

Object heeft geen cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door zijn ligging en door de vormgeving van de frontgevel. Asymmetrische opzet gevel met rechts boven ingangspartij dakopbouw in de vorm van 'dakkapel'- gevelopbouw tussen twee penanten.

Rijksweg 121

Vliegbasis Gilze-Rijen.

Objecten als Moederkompas, administratiegebouw, betonnen geschutsstructuren, schuilkeiders en bunkers (langs Rijksweg, Veenstraat en Molenschotesebaan), vliegtuigshelters en verkeerstoren moeten na de ingrijpende verbouwingen en wijzigingen aan het vliegveld in de periode 2006-2008 opnieuw bekeken worden.

Objecten alle nog van belang vanwege cultuurhistorische waarde.

De gebouwen die nog aanwezig zijn zullen vanwege hun zeldzaamheid en beeldbepalend karakter ter plaatse op deze lijst worden meegenomen.

Rijksweg 208

1933

1933. Het woonhuis wordt gebouwd in Interbellumstijl. Architect P.M. Verkuijlen uit Breda. (Dossier 1933-720, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object afgedekt met zadeldak belegd met rode Hollandse pannen. Latere aanbouw links over een bouwlaag vlak afgedekt. Vensters gewijzigd.

Object ligt met korte zijde naar de Rijksweg. Topgevel uitgevoerd in siermetselwerk van lichtrode en donkerrode baksteen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging langs de rijksweg in het groen en markante architectuur (frontgevel met topgevel en siermetselwerk).

Schaapsdijk 5

1923

1923. Bouw woonhuis. Architect G.P. van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1923-47, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object met korte zijde (frontgevel) naar straat.

Eenvoudige baksteenarchitectuur met markante topgevel. Topgevel met aan basis hoekpenanten en afgeplatte bovenzijde topgevel tussen hoekpenanten. Hoekpenanten alle halfsteens uitgemetseld en bekroond met gecementeerde top.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Object wel beeldbepalend door ligging en architectuurvorm. Met name frontgevel met afgeplatte topgevel markant van vorm.

Schaapsdijk 2

1931

1931. Bouw woonhuis. Architect G.P. van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1931-586, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Hoveniershuis bloemkwekerij met aangebouwde stal (bedrijfsruimte/tuinders schuur, 1970).

Object afgedekt met Mansardedak belegd met grijze leien.

Woongedeelte met korte zijde naar straat.

Overige objecten bij en rond object niet van belang. Voor beeldbepalend karakter wel vermelden de moeite waard van open schuur uit 1975 en twee glazen kassen. Een uit 1972 en een uit 1979, gebouwd tegen elkaar aan.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en vormgeving architectuur (Mansardevorm gevel en ensemble werking objecten.)

Schaapsdijk 10

1919

1919. Bouw kortgevel boerderij met (aan achterzijde) aangebouwde bedrijfsruimte (stal en schuur).

Object meer hoveniershuis.

1931. Bouw stal en schuur bij object. Architect A.P. Botermans uit Gilze. (Dossier 1931-615, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Object afgedekt met zadeldak en aan rechterzijde aansluitend lessenaardak. Beide daken gedekt met donkergrijze Muldenpannen.

Object ligt met korte gevel naar straatzijde.

1995. Gevels woongedeelte gewijzigd.

Object onlangs gerestaureerd.

Object heeft door vele wijzigingen in in- en exterieur beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend object vanwege ligging direct zichtbaar vanaf de weg en markante vormgeving frontgevel (topgevel, luiken).

Steenfabriek 1-3-5 en 7

Object in 1890 gesticht.

1915 huidige situatie al grotendeels bereikt.

1965, 1970, 1982

2004/2005/2006/2007/2008, Algehele restauratie en herbestemming verbouwd tot woonhuis, architectenkantoor, expositie galerij en vleermuizenverblijf (Apart genummerd met Steenfabriek 7). Architect P. Vermeer, Gilze.

Markante rijen open drooghallen herhaald in nieuwbouwarchitectuur achter steenfabriek.

Beeldbepalend door ligging en markante architectuur hoofdgebouw: schoorsteen op kopse kant aan zijde Alphenseweg en droog/ontluchting dakkapellen over gehele lengte hoofdlichaam. In interieur ringovens bewaard gebleven.

Object beeldbepalend vanwege zeer markante architectuur (schoorsteen, langgerekt bouwlichaam, dakvorm en detaillering).

Object wordt beschreven vanwege grote cultuurhistorische waarde.

Tilburgsebaan 9

Schuur.

Object heeft gevels van geteerde planken op bakstenen basis.

Oorspronkelijk belegd met riet, heden golfplaten dak.

Gebint nog vrij gaaf bewaard (heeft zeker enige cultuurhistorische waarde).

Beeldbepalend vanwege markante ligging en vorm.

Tingietersweg 9

1974/1978 en 1984

Modern woonhuis. Architect J..C.M. Adriaansen, Rijen.

Bouwwolume object bestaat uit twee delen tegen elkaar afgedekt met lessenaardaken.

Object beeldbepalend door ligging direct aan de straat en markante vormgeving architectuur.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Valkenberg 2 (Rijksmonument)

Landgoed met diverse objecten. Rijksmonument.

Grafkelder 1812.

Boerderij 1815.

Boerderij/woonhuis 1900-1910/1928 en 1933.

Boerderij 1914.
Landhuis 1772/1887-1895/1955.
Koetshuis 1872.
Schuur/paardenverblijf 1896.
Gebouwen beeldbepalend in gebied, mooi ensemble.
Is reeds beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Veenstraat 47-49 (beschreven bij kom Molenschot)

Ca. 1920
Ca. 1920. Bouw boerderij met schuur. Architect A.C. Meeuwissen uit Bavel.
Object gesplitst in twee woningen.
Boerderijhuis met stal gaaf gedekt met Mansardedak en deels met lessenaardak belegd met blauwe Muldenpannen.
Grot schuur achter boerderij gelegen van hout op stenen basis en geknikt zadeldak en afgedekt met blauwe Muldenpannen.
Beeldbepalend door ligging met lange gevel langs de straat en door vormgeving architectuur in combinatie met architectuur hoge schuur. Mooi ensemble.
Object wordt beschreven vanwege grote cultuurhistorische waarde.

Veenstraat 59 (beschreven bij kom Molenschot)

Ca. 1910/1915.
Ca. 1910/1915. Bouw boerderijhuis/renteniers woning met schuur en open houten landbouwschuur, respectievelijk opslag.
In frontzijde landbouwschuur grote standvink. Open schuur heeft mooi gebint.
Boerderijhuis afgedekt met zadeldak belegd met donkergrijze Kruispannen. Landbouwschuur idem afgedekt.
Beeldbepalend door ligging en vormgeving architectuur.
Boerderijhuis met lange gevel langs straat, bedrijfsgebouw met kopse zijde naar straat gekeerd.
Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Veenstraat 77 (beschreven bij kom Molenschot)

Ca. 1930
Ca. 1930. Bouw langgevel boerderij met grote vrijstaande stenen schuur. Architect A.C. Meeuwissen uit Bavel.
2009. Algehele restauratie object.
Object afgedekt met Mansardekap en aanbouw met lessenaardak belegd met donkergrijze Muldenpannen. Schuur afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak en afgedekt met rode Muldenpannen. Gevel schuur voorzien van grote rondboogpoort.
Beeldbepalend door ligging met lange zijde langs de straat en vormgeving architectuur (Mansardedak).
Mooi ensemble.
Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorisch waarde.

Veenstraat 85

1924
1924. Bouw woonhuis met stal. Architect C. Schaffelaar uit Rijen.(Dossier 1924-45, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
1954 Het object wordt vergroot. Architect A.J. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1954-108, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) In 1960 wordt een dakkapel toegevoegd.

1967. Een van de kozijnen van het object wordt gewijzigd.
 Object met korte zijde naar de straat en afgedekt met Mansardedak belegd met rode Muldenpannen.
 Object ligt markant in bocht straat.
 Objecten vormen mooi ensemble.
 Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Veenstraat 89, 'Clubhuis Taxandria'-golfclub Molenschot

1988

Gesticht 1928.

1929. Bouw eerste clublokaal. (Dossier 1929-420, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) 1933. Bouw tweede clublokaal. (Dossier 1933-714, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1968. Bouw Caddyhuis. (Dossier 1968-103, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) Tussendoor vele verbouwingen en wijzigingen, bijvoorbeeld in 1973 toen clubhuis en woning werden vergroot en gewijzigd.

Paviljoenbouw. Huidige situatie 1988. Architect W. Bunnik uit Breda. (Dossier 1988-19, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) en 1998, vergroting en aanbouw delen naar ontwerp Architect P.J.M. van Kasteren uit St. Michielsgestel.

Architectuur opgenomen in natuur (glooiing heuvel) en paviljoen markant gelegen in bosrijke omgeving en het groen van de golfbaan.

Beeldbepalend door ligging en bijzondere vormgeving architectuur welke beïnvloed is door de architectuur van de architect Fr. Lloyd Wright uit Chicago.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorisch waarde.

Veenstraat 46 (beschreven bij kom Molenschot)

1922/1926

Variante op langgevel boerderij met stal en schuur.

Object afgedekt met Mansardekap belegd met Blauwe verbeterde Hollandse pannen. Stal en schuur voorzien van wolfdaken belegd met rode Muldenpannen.

Objecten bij elkaar vormen mooi ensemble.

Objecten beeldbepalend vanwege markante ligging met lange gevel langs straat en karakteristieke vormgeving architectuur met mansardedak.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Algemeen over Veenstraat.

De weg naar Molenschot vanaf de oude rijksweg Breda-Tilburg is zeer beeldbepalend. De weg, bestaande uit kinderkopjes en fietspaden van rode baksteen wordt omzoomd voor de bocht door monumentale bruine beuken en voorbij de bocht tot de kern van het dorp door monumentale groene eiken.

De weg is zeer beeldbepalend.

Versterstraat 19, herbouwd

2003

2003. Herbouw voormalige boerderijhuis als vrijstaand woonhuis. Architect Archidee, Bavel. (Dossier 2003-038, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met riet.

Object ligt met lange gevel naar de straat.

2004. Bouw open houten schop met fraai gebint en gepotdekselde gevels. Schuur afgedekt met schilddak belegd met rode Muldenpannen. Architect Archidee, Bavel. (Dossier 2004-150, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object met korte gevel langs de straat.

Objecten vormen mooi ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging (zeer mooi in het groen) en architectuur (object met rieten dak, topgevel, vensters met houten luiken).

Versterstraat 20

19^e eeuw

Schop/schaapskooi 'De Oude Stee'.

Vlaamse schuur met deels bakstenen, deels gepotdekselde buitengevels. Afgedekt met schilddak belegd met rode Muldenpannen.

In interieur zeer fraai eikenhouten gebint.

Object door vormgeving en ligging beeldbepalend.

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorische waarde.

Versterstraat 48 (en 46 rechts ernaast in voormalige stal)

Ca. 1920

Deftig renteniers/hoveniershuis met aangebouwde stal/schuur, heden twee woningen. (Rechts van 48 stal/schuurgedeelte verbouwd tot zelfstandige woning.

Woongedeelte afgedekt met Mansardedak belegd met asbestleien en stal/schuur met zadeldak eveneens belegd met asbest leien. Zijgevel bieden markant gezicht door topgevels objecten.

Object beeldbepalend door ligging, vormgeving volumes en mooie vormgeving/detaillering frontgevel (helderrode verblendsteen, lisenen en middenrisaliet, tezamen met topgevels achter aangebouwde objecten.

Zijgevels opgetrokken van mindere kwaliteit bruine baksteen.

Object zeer beeldbepalend ter plaatse door mooie ligging aan weg met grote open ruimte voor object en markante vormtaal objecten met esthetische frontgevel woning en topgevels bijgebouwen).

Object wordt beschreven vanwege cultuurhistorisch waarde.

Vossenbergh 7

Alleen Vlaamse schuur e.o.

Eerste bebouwing ter plekke 1850, huidige object ca. 1900 en ca. 1968.

Nieuwbouw boerderij, met oude Vlaamse schuur met rieten kap en zeer hoge schop van hout en baksteen. Nog waterput aanwezig. Vlaamse schuur staat op instorten.

Mooi ensemble.

Beeldbepalend vanwege ligging en vormgeving architectuur.

Vosbergen 2

1989

Woonhuis in vorm langgevel boerderij.

Herbouw/verbouw oorspronkelijke boerderij 1898/1903. Architect J.J. Keusters uit Gilze. (Dossier 1989-74, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Object met lange gevel langs de straat.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Vossenberg 6

Ca. 1910, 1929 en vele verbouwingen daarna.
 Langgevel boerderij. Architect onbekend.
 Object ligt met lange zijde langs de straat.
 Woongedeelte verpest door vele wijzigingen.
 Met name schuur/stal zeer markant door omvang. Wolfdak belegd met rode Muldenpannen.
 Object heeft door vele wijzigingen geen enkele cultuurhistorische waarde meer.
 Beeldbepalend vanwege ligging en architectuur.

Vijf Eiken 7-8

1939

Gebouwd als directiewoning en kantoor N.V. van de Heuvel Steenfabrieken in Traditionele Delftse Schoolstijl. Architect A. Aarts, Rijen.
 Heden dubbel woonhuis.
 Beeldbepalend vanwege ligging en vormgeving architectuur. Hoog opgaand schilddak belegd met rode Hollandse pannen en met centrale, hoog opgaande schoorsteen.
 Wordt beschreven vanwege cultuurhistorische en architectonische waarde.

Weilandseind 13 (4 in oude nummering)

1891, Ca. 1910/1920 en 1956

Langgevel boerderij. Object zeer bijzonder. Chaos bouwdelen troef, maar zeer schilderachtig.
 Oudste deel 1891 (jaartal op latei in object).
 Boerderij en bakhuis afgedekt met zadeldaken belegd met rode Muldenpannen.
 Woongedeelte en bakhuis tellen vijf bouwperiodes.
 1956 woongedeelte vergroot. Aannemer: Gebroeders van Bergen uit Alphen.
 Inpandig zeer interessant gebint. Object staat op instorten.
 Beeldbepalend vanwege ligging en schilderachtige architectuur.

Weilandseind 18

1962 en 1982/83

Langgevel boerderij.
 1962. Verbouwing woonhuis en stal door aannemer Gebr. Van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1962-137, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
 1982/83. Object verbouwd tot woonhuis. Architect F. Jongen uit Tilburg. (Dossier 1982-77, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
 Gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.
 Object ligt met lange gevel en drie snoeilindes direct aan straat.
 Object heeft mooie uitstraling door verzorgde architectuurdetaillering. Fries van siermetselwerk met schuin verlopend metselwerk, houten luiken vensters.
 Opm. Indeling kozijnen vensters met drie maal drie panelen glas is fout. Dit moeten kozijnen zijn met vier maal vier panelen glas). Moet zijn: bovenlicht twee maal vier panelen glas, onder vier maal vier panelen glas.
 Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
 Beeldbepalend door ligging direct langs de weg en architectuur (langgerekt bouwvolume en mooie detaillering architectuur met siermetselwerk en vensters met luiken).

Weilandseind 30

Ca. 1900

Boerderij met schuur.

Object afgedekt met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Object met lange zijde naar de straat.
Object heeft geen cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend vanwege architectuur en ligging.

Wierkstraat 2

1938

1938. Bouw kortgevel boerderij met rechts ervan grote stal/schuur. Architect A.J.C. Botermans, Gilze-Rijen. (Dossier 1938-24, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
Woongedeelte afgedekt met wolfdak, de stal/schuur met hoog opgaand schilddak, voorzien van uilenborden.

Mooi ensemble en mooie ligging in natuur.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging op as Hulteneindsestraat en markante vormen boerderij en stal/schuur.

Wierkstraat 8

Ca. 1915

Ca. 1915. Bouw boerderijhuis.

1954. bouw landbouwschuur. Architect G.A. van de Elshout uit Oosterhout.

1957. Object verbouwd. Architect G.A. van de Elshout uit Oosterhout.

Over object zeer weinig informatie te vinden. Dossiers ontbreken of zijn niet volledig.

Beeldbepalend door ligging en markante architectuur.

Wierkstraat 10

1972

1972. Bouw woonhuis. Architect J.J. Keusters, Gilze. (Dossier 1972-139, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1978. het object wordt uitgebreid met een aanbouw aan de rechterzijgevel. Architect J.J. Keusters uit Gilze. (Dossier 1978-53, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Beeldbepalend door ligging in weide landschap en karakteristieke architectuur.

Zwarte Dijk 47

1959

1959. Wederopbouw boerderij gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect C.A. Bom uit rijen. (Dossier 1959-88, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Gebouwd als variant op traditionele kop-hals-rompboerderij.

Woonhuis met kopse gevel naar de straat en afgedekt met gewolfd dak belegd met rode Muldenpannen. Grote schuur links achter woonhuis afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen en eveneens met kopse zijde naar straat gericht.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door ligging objecten in weide landschap en door markante vorm architectuur (met name grote, hoge schuur met rode dak).

Zwarte Dijk 56

1949/1950

Kopgevel boerderij in 1950 tot stand gekomen na vergroten tijdelijke boerderij uit 1949, die tezamen werd gebouwd met de stal en de schuur. Architect G.A. van de Elshout uit Oosterhout. (Dossier 1949-86, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Object gebouwd in Traditionele Delftse Schoolstijl.

Object ligt met korte zijde naar de straat.

Object afgedekt met wolfdak belegd met rode Muldenpannen.
Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.
Beeldbepalend door ligging in weide landschap en zeer markante architectuur (bouwwolume met enorme dakpartij als 'rode heuvel' in landschap).

Zwarte Dijk 62

1998

1998. Bouw woonhuis. Architect J. van Raak, Rijen. (Dossier 1998-322, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Markant object door steile topgevels op korte zijde en middenrisaliet met topgevel in frontgevel (lange zijde).

Object ligt met lange zijde naar de straat en is afgedekt met blauwe (donkergrijze) verbeterde Hollandse pannen.

Object heeft beperkte cultuurhistorische waarde.

Beeldbepalend door typische vormgeving architectuur. Middenrisaliet met topgevel met rond venster. Mooie ligging in landschap.

ONDERBOUWING CULTUURHISTORISCHE WAARDEN

- A. Hulten
- B. Molenschot
- C. Gilze
- D. Rijen

A INVENTARISATIE PANDEN BUITENGEBIED HULTEN

De inventarisatie omvat de volgende panden:

- Broekdijk 48, Boerderij "Heerenvelde"
- Hultense weg 99
- Langenbergseweg 24

BOEKDIJK 48

Kadasternummer: Sectie C, nummer 1091

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Betreft hier alleen hoofdobject.

1955. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J.C. van Zon uit Hulten naar een ontwerp van de architect J.A. Jacobs uit Alphen. (Dossier 1955-65, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2005. De woning wordt gewijzigd. Verdere gegevens ontbreken (Dossier 2005-175, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2008. Bij het object worden een stal en berging gedeeltelijk gesloopt waarna deze verbouwd worden. (Dossiers 2008-036 en 2008-189, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de kopse gevel naar de straat.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer- en zolderverdieping onder een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Wild verband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel A-symmetrisch. Op begane grond vijf vensterassen. In vierde vensteras ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Houten deur met beneden en bovenin glas en voorzien van bovenlicht.

In overige vensterassen hoge staande vensters. Houten kozijnen met zes panelen glas. Gestoken vensterbanken van zwarte geglazuurde tegels en deur- en vensterpoorten alle recht afgesloten met rode baksteen in strekverband.

Op verdieping vier vensterassen. Hier houten kozijnen met vier panelen glas. Vensters idem uitgevoerd als op begane grond. Hoge topgevel met bovenin in verdiept gevelveld vermelding naam: DE HEERENVELDE. Topgevel bekroond met gemetselde tuit.

Linker zijgevel a-symmetrisch. Onregelmatige indeling met diverse typen vensters en achteraan grote geklachte houten schuurdeuren. Rechterzijgevel regelmatig ingedeeld met vierkante vensters in woongedeelte idem aan verdieping frontgevel, een geklachte deur (keuken) en achtereenvolgens twee stalramen, een staldeur, twee stalramen, een staldeur en twee stalramen. Stalramen getoogd, staldeuren geklapt en recht.

Op dakpartij twee liggende dakkapellen (nieuw).

Achtergevel; Slechts voorzien van stalramen en geklachte houten deur en op verdieping houten geklapt hoiluk.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a Het object is een goed voorbeeld van een boerderij uit de Weder Opbouwperiode uitgevoerd in de Traditioneel Delftse Schoolstijl.

HULTENSEWEG 99

Kadasternummer: Sectie D, nummer 1226

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1960. Het object wordt gebouwd in opdracht van het Bestuur van de de Boerenleenbank als kantoor woonhuis. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 41.000,- (Dossier 1960-132, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1998. Het object wordt in opdracht van de heer J. de Haas uit Hulten verbouwd tot gewoon woonhuis. Het oude bankkantoor wordt woonkamer, er komt een nieuwe badkamer op de verdieping en de trap naar de verdieping wordt verplaatst van de hal naar de keuken. Architect is Architecten en Ingenieursbureau de Rooy uit Oosterhout. Aannemer is Louis Gorisse BV uit Oosterhout. Kosten F. 52.875,-. (Dossier 1998-251, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de kopse kant van het hoofdobject en de lange zijde van de voormalige kantoorvleugel langs de straat.

Het object telt deels een (voormalige kantoorgedeelte), deels twee bouwlagen (hoofdlichaam object) afgedekt met respectievelijk een schilddak en zadeldak belegd met donkergrijze pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met vlakke voeg.

Plattegrond: L-vormig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links in vooruitgeschoven zijgevel van hoofdlichaam op begane grond twee staande vensters met tweedelige houten kozijnen met bovenlichten. Alle delen kozijn een paneel glas. Gestoken vensterbanken van donkergrijze tegels en vensterpoorten afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Op verdieping twee staande vensters met openslaande ramen. Per raam een paneel glas. In topgevel vier kleine vierkante uitsparingen in baksteen waarachter venster voor verlichting zolder. Alle vensters gestoken vensterbanken en lateien idem aan vensters begane grond. Topgevel voorzien van schoudertertjes en gemetselde tuit. Flanken topgevel afgedekt met laag rode baksteen in strekverband.

Rechts terugliggend gedeelte, frontgevel voormalig bankkantoor met voormalige ingangspartij tot kantoorgedeelte en groot liggend driedelig venster, voorheen van kantoorruimte heden van woonkamer. Eenvoudige houten deur met bovenpaneel glas. Rechts naast deur muurdeel waar vroeger geldautomaat in was aangebracht, heden muurdeel met twee omkaderde binnenvelden met stucranden. Groot liggend venster met driedelig houten kozijn idem verwerkt als die in linker geveldeel. Ingangspartij en groot liggend venster met driedelig kozijn gevat in/omrand door gladde gecementeerde lijsten aan buitenrand steeds voorzien van geprofileerde randen. Deze lijsten zijn blauw geschilderd zodat het kantoorgedeelte van het object vroeger meteen herkenbaar was.

Gevel beëindigd met fries van siermetselwerk in vorm zich herhalend visgraatmotief. Dit geveldeel afgesloten met lijstgoot. Fries en lijstgoot op twee plaatsen doorbroken door dakkapel. Dakkapellen voorzien van openslaande ramen en afgedekt met schilddakjes

aangesloten op de dakkap met een steekkap. Op einde nok dakpartij hoog opgemetselde schoorsteen met halfsteens uitgemetselde rookrand.

Linker zijgevel a-symmetrisch en is in feite frontgevel woonhuis. In midden op begane grond ingangspartij tot woongedeelte. Hardstenen dorpel, oorspronkelijke houten paneeldeur verloren gegaan. Links ervan twee staande venstertjes. Rechts groot venster met tweedelig kozijn idem aan frontgevel. Gevel verdieping geheel uitgevoerd in schoonmetselwerk aan bovenzijde afgesloten door fries van siermetselwerk in vorm visgraatmotief.

Rechter zijgevel: In kopse kant laagbouw een groot staand venster met tweedelig kozijn idem aan die in frontgevel en de rest eenvoudig schoon metselwerk. Naar achteren toe achtergevel hoofdlichaam met uitbouw in oksel object vlak afgedekt waarop balkonpartij met balkondeur.. Ook deze gevel afgesloten met fries van siermetselwerk in visgraatmotief.

Achtergevel a-symmetrisch. Links achtergevel laagbouw voormalig kantoor met groot venster met driedelig kozijn. Ernaast twee staande venstertjes en uitbouw hoofdlichaam. Zijgevel hoofdlichaam op begane grond met keukendeur, venster met tweedelig kozijn, op verdieping met twee staande vensters met openslaande ramen en in topgevel klein vierkant venstertje met vier panelen glas. Alle vensters idem verwerkt als die in frontgevel hoofdlichaam. Ook hier gevel voorzien van schoudertjes en tuit.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de Traditioneel Delftse Schoolstijl en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het in traditionele stijl uitgevoerde werk van de architect J.J. Keusters uit Gilze.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen in het algemeen en van Hulten in het bijzonder.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historisch bebouwing van het buitengebied van Hulten en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object vertegenwoordigt als voormalig bankkantoor van de Boerenleenbank een aspect van de sociaal-economische geschiedenis van Gilze-Rijen in het algemeen en van Hulten in het bijzonder.

LANGENBERGSEWEG 100

Kadasternummer:

Typering: Loods Zweefvliegclub.

Bouwgeschiedenis:

1941. De loods wordt gebouwd door Duitse Bezetter.

1990. In opdracht van Zweefvliegclub "Lilustrius" Kaatsheuvel wordt de voormalige hangar verbouwd tot werkplaats/bergplaats/clublokaal, dit ter vervanging van de oude Romneyloods die is afgeschreven en moet verdwijnen. Kosten F. 11.500,-.

Wegens onvolledigheid van het Dossier 1990-78 in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen zijn geen verdere gegevens bekend.

2005. Het object wordt in opdracht van de Zweefvliegclub "Liustrius" Kaatsheuvel verbouwd. De gevel kozijnen worden gewijzigd. Kosten E. 8.225,-.

Wegens onvolledigheid van het Dossier 2005-030 in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen zijn geen verdere gegevens bekend.

B INVENTARISATIE PANDEN BUITENGEBIED MOLENSCHOT

De inventarisatie omvat de volgende panden:

- Aardstraat 12
- Aardstraat 14
- Bavelseweg 127
- Bavelseweg 165
- Broekstraat 72.
- Hoge Aard 10.
- Raakeindse Kerkweg 61.
- Veenstraat 47 - 49
- Veenstraat 59
- Veenstraat 77
- Veenstraat 89

AARDSTRAAT 12

Kadasternummer: Sectie H, nummer 924

Typering: Voormalige langgevel boerderij, heden woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos niet aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen. De boerderij zou gebouwd zijn rond 1895.

1923. In dit jaar wordt een grote vrijstaande schuur bij het object gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1923-62, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1933. In opdracht van de heer A. Broeders uit Molenschot wordt aan het object een woonkamer met bijkeuken gebouwd. In feite gaat het hier om een tweede woning. In de buitengevel komt een houten geklachte deur die meteen toegang geeft tot het nieuwe gedeelte. Architect is A.C. Meeuwissen uit Bavel. (Dossier 1933-730, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1999. In opdracht van de heer H. Wirken uit Molenschot wordt het object in zijn geheel teruggerestaureerd naar de oude situatie. Architect is Arcadis Bouwinfra Meestuck. Alle oorspronkelijke vensters met zes panelen glas komen terug. Kosten F. 57.330,-. Ook het dak wordt gewijzigd. Er komt een nieuwe dakconstructie en het object wordt afgedekt met een rieten dak. De werkzaamheden worden uitgevoerd door Fa. Dakdekkersbedrijf J.C. van de Sanden uit Wagenberg. Kosten F. 5.730,-. (Dossier 1999-5, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Boerderij en schuur staan beide geheel vrij.

Boerderij:

Staat met lange gevel langs de straat.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met riet.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Schuur:

Houten gevels op een stenen fundament. Grote geklachte dubbele openslaande deuren.

Schuur afgedekt met schilddak.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel: van links naar rechts achtereenvolgens vensterpartij, deurpartij, vensterpartij, vensterpartij deurpartij, opnieuw deurpartij en grote dubbele deuren karkooi, schuurgedeelte object.

Alle vensters: Hoge staande vensters met bovenlichten. Beneden vier, boven twee panelen glas. Houten kozijnen, natuurstenen vensterbanken en vensterpoorten alle afgesloten met rij rode baksteen in strekverband. Alle vensterpartijen voorzien van geklachte houten luiken. Deurpartijen alle geklapt en voorzien van hardstenen dorpels. Deuren woongedeelte met smalle bovenlichten (2 liggende panelen glas) Deur naar voormalige kleine stal getoogd maar idem geklapt en met twee smalle liggende panelen glas in bovenlicht. Grote

schuurdeuren eveneens geklampt Deurpoort openslaande deuren afgesloten met ijzeren balk als latei waarboven rij rode baksteen in strekverband.

Op dakpartij dakkapel met glooiende zijden.

Linker zijgevel een hoog staand venster (zes panelen glas) en kleiner staand venster (vier panelen glas), rechter zijgevel schoonmetselwerk. Vensters idem verwerkt als vensters frontgevel.

Achtergevel: Idem vensters en deurpartijen als in frontgevel.

Op dakpartij links op uiteinde en halverwege naast stalgedeelte boven keuken hoog opgemetselde schoorstenen (vernieuwd) voorzien van ijzeren rookkappen.

De schuur:

Houten gevels en dubbele deuren.

Beschrijving interieur:

Boerderij: Niet van toepassing.

Schuur: Zeer mooi houten gebint met standvinken, korbelen en regels. Gebint gaaf bewaard.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een ontginningsboerderij uit ca. 1900 later verbouwd tot woonhuis..

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. De schuur is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de bebouwing van het raakeind/Aardstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging aan een T-kruising. Het object is ter plekke zeer beeldbepalend.

C.3. Zowel boerderij als schuur zijn van cultuurhistorische waarde en vertegenwoordigen heden als woonhuis nog een aspect van de sociale en agrarische geschiedenis van Molenschot.

AARDSTRAAT 14

Kadasternummer: Sectie H, nummer 818

Typering: Woonhuis met stal

Bouwgeschiedenis:

1928. Het object, een woonhuis met stal, wordt gebouwd in opdracht van de heer J. Broeders uit Molenschot. Hij neemt het object in gebruik als keuterboer. Architect is C. Schaffelaars uit Rijen. (Dossier 1928-374, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een schilddak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: ----

Opm. De architectuur van het object heeft een speels karakter door zijn verspringende gevels. Met name de frontzijde van het object is gevarieerd. Het object kan niet omschreven worden met "boerderij". Door zijn vormtaal is het meer een woonhuis dan boerderij. De term boerderijhuis met stal is het beste van toepassing.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links, terugliggend, zijgevel stalgedeelte met staande venster met beneden en in bovenlicht een paneel glas(oorspronkelijk beneden plantenkozijn met onderin twee paneeltjes glas met erboven een groot en in bovenlicht vier paneeltjes glas).

Gedeelte frontgevel met ingangspartij meest vooruitgeschoven. Links ingangspartij met hardstenen dorpel en houten paneeldeur met bovenlicht. Bovenlicht telt vier panelen glas (oorspronkelijk vier paneeltjes). Rechts van ingangspartij groot venster met tweedelig houten kozijn. Onderin heden openslaande ramen met een paneel glas per raam (oorspronkelijk per raam twee kleine paneeltjes glas met erboven twee staande panelen glas, en in bovenlichten heden een paneel glas, was twee maal vier panelen glas. In topgevel liggend venster met tweedelig kozijn. Voorheen venster met bovenlichten met twee maal vier panelen glas. Gestoken vensterbanken van bruine tegels en vensterpoorten recht afgesloten met strek in vorm siermetselwerk van rode baksteen in staand verband .

Rechts van frontgevel met ingangspartij weer terugliggend geveldeel opkamer. Dit geveldeel is geheel blind in schoonmetselwerk uitgevoerd.

Rechterzijgevel: Eerste gedeelte rechterzijgevel uitgevoerd in blind metselwerk. Gevel keuken springt naar voren. Hierin groot houten venster met driedelig kozijn een ingangspartij met houten geklante deur met bovenlicht en vervolgens een kleiner venster met driedelig houten kozijn. Beide vensters voorzien van gestoken vensterbanken van rode hardgebakken tegels en vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

In linker zijgevel een staand venster, T-type schuifraam met bovenlicht (opkamer). Venster heeft houten kozijn, natuurstenen vensterbank en vensterpoort recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Achtergevel niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderijhuis met stal uit het begin van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van een eenvoudige boerderijwoning van de hand van de architect C. Schaffelaars uit Rijen.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen. Van dit type boerderijwoonhuis zijn geen andere voorbeelden in de gemeente Gilze-Rijen voor handen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing op de Aardstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

BAVELSEWEG 127

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1006

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Alle bouwdoossiers van voor 1949 betreffende het object zijn niet meer aanwezig in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1921. Het object wordt gebouwd. (Dossier 1921-5, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1949. In opdracht van de heer H. Clemens uit Molenschot wordt het object vergroot. Het stalgedeelte wordt uitgebreid. Uitvoerder is de Fa. J. van Ginneken uit Breda. Kosten F. 3.200,-. (Dossier 1949-74, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1963. In opdracht van de heer W.A. Clemens uit Molenschot wordt het woongedeelte van de boerderij vergroot met een berging. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 3.250,-. (Dossier 1963-207, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1963-155. Bij het object wordt een kalverstal gebouwd. (Dossier 1953-155, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1970. Het object wordt aangesloten op de riolering. (Dossier 210470, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1976. De woning en bedrijfsruimten worden ingrijpend verbouwd. De indeling van de begane grond alsmede die van de verdieping worden gewijzigd. Tevens worden als gevolg hiervan ook de gevels gewijzigd. Oude ramen worden gesloten en/of verplaatst.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid Dossier 1976-336, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1994. In opdracht van C.A.M. Jacobs uit Gilze wordt het object geheel teruggerepareerd naar de oorspronkelijke situatie. Daartoe worden eerst schetsen ter toetsing ingediend (Dossier 1994-51 en Dossier 1994-67) waarna men overgaat tot de daadwerkelijke restauratie van het object. Architect is de Fa. Drijvers, Buro voor Architectuur en Stedenbouw uit Oisterwijk. Kosten F. 88.125,-. (dossier 1994-67, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links gevel woongedeelte met ingangspartij tussen twee hoge staande vensters en rechts daarvan houten geklachte deur. Hoge staande vensters met houten kozijnen (vier panelen glas beneden en twee in bovenlichten. Zowel vensterbanken als afsluiting vensterpoorten van rij rode baksteen in kops verband. Vensters voorzien van houten geklachte luiken. Ingangspartij met houten geklachte deur en in bovenlicht vier panelen glas.

Rechts in gevel klein vierkant venster met grote openslaande deuren tussen aan iedere zijde een vierkant venstertje met vierpaneels houten kozijntje en gestoken vensterbankjes van rode baksteen. Openslaande deuren zes panelen glas per deur. Ook hier deurpoort afgesloten met rij rode baksteen in kops verband.

Gevel afgesloten door fries van halfsteens verspringende randen baksteen. Bovenste rij uitgevoerd in strekverband.

Eenvoudige zinken goot met klossen.

Linker zijgevel: Op begane grond een hoog staand venster idem aan frontgevel, op verdieping twee kleine staande vensters. Houten kozijnen met onder vier paneeltjes glas en bovenlicht twee. Alle vensteropeningen voorzien van gestoken vensterbanken van rode baksteen en aan bovenzijde recht afgesloten met laag baksteen in kops verband. Topgevel linker zijgevel afgesloten met gemetselde tuit.

Rechter zijgevel tussen twee "stalramen" houten geklampte deur. Stal vensters met houten kozijnen van zespanelen glas. Op verdieping een staand venster met vierpanelen glas. Alle vensters idem verwerkt als in andere zijgevel.

Achtergevel: Deuren en ramen idem aan frontgevel.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een tot woonhuis herbestemde boerderij.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is met zorg verbouwd en gerestaureerd. Het exterieur is gaaf qua stijl en detaillering.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Bavelseweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. Het object is door zijn ligging en architectuur zeer beeldbepalend.

BAVELSEWEG 165, Cafe/uitspanning "Schutterslust"

Kadasternummer: Sectie F, nummers 860 en 866, voorheen Sectie F, nummers 880 en 868

Typering: Woonhuis/café/restaurant/uitspanning

Bouwgeschiedenis:

Van de eerste bebouwing ter plekke is geen bouwdoos meer aanwezig in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen. Bekend is van kadasterkaarten dat ter plaatse al in 1898/1899 bebouwing stond. Het kadaster geeft echter geen uitsluiting over de aard en vorm van die bebouwing.

1934. In opdracht van de heer C. van de Velden uit Molenschot wordt de eerste aanzet toot het huidige object gebouwd. Het gaat dan om een caféruimte met keuken (linksvoor en linksachter) en een salon en woonkamer (rechtsvoor en rechtsachter). Aan de achterzijde is een dan uitbouw met bijkeuken/washuis en berging. Architect en aannemer is A. Biemans uit Gilze. Kosten F.4.200,-. (Dossier 1934-60, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1935. In opdracht van de heer C.J.E. van de Velden uit Molenschot wordt het object aan de achterzijde uitgebreid met een nieuwe berging. De oude wordt bij de keuken getrokken. Tevens wordt links achter het object een houten schuur gebouwd voor de opslag van goederen. Architect en aannemer is A. Biemans uit Gilze. Kosten F. 2.00,-. (Dossier 1935-5, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1963. In opdracht van de heer C.J. Hermans uit Gilze wordt "Schutterlust" aan de linkerachterzijde uitgebreid met een toiletgroep. Ook de berging en de keuken worden uitgebreid. Aan de voorzijde van het object verandert ook een en ander. De deur links naar het café verdwijnt. En wordt verplaatst naar het midden van de gevel. De kleine luifel van het terras wordt doorgetrokken voor de deur langs naar het oosten en het terras tot het oude bestaande gedeelte dichtgebouwd, zodat de deur naar het café binnen op het terras is. Architect is Architectenbureau Snoek jr. uit Rotterdam. Kosten F.2.000,-. (Dossier 1963-75, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1967. In opdracht van de heer C.J. Hermans uit Gilze wordt "Schutterslust" opnieuw verbouwd. In dit jaar ontstaat het karakteristieke overdekte terras in de vorm van een veranda/ serre voor de gevel van het object langs dat heden nog steeds is te zien. De veranda wordt naar het westen ook voor het woonhuis doorgetrokken en gaat links de hoek om langs de caféruimte waar ze eindigt bij het toiletblok. De karakteristieke glas-in-loodramen worden gemaakt bij de Fa. Wuisman Glazeniers te Breda. De voormalige voorkamer van het woonhuis wordt een vergaderzaaltje. Daartoe wordt in de frontgevel in het overdekte terras een groot venster gemaakt met een groot paneel glas met twee liggende bovenlichten. De woonkamer rechts achter in het pand blijft bij deze verbouwing in tact. Aan de achterzijde van het object wordt achter de caféruimte een grote werkkeuken gecreëerd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 7.632,-. (Dossier 1967-137, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1996. Het object wordt opnieuw in opdracht van "café Schutterslust" verbouwd en uitgebreid. Terwijl de gehele begane grond van de bestaande bouw bestemd wordt tot caféruimte, wordt aan de achterzijde van het object een grote uitbouw gepleegd. Daartoe wordt de oude werkkeuken gesloopt. Er komt een grote zaal, een keuken en ook de toiletblokken voor dames en heren worden gewijzigd en herbouwd op andere plaatsen.

Op de verdieping komt boven de grote zaal aan de westzijde de nieuwe huiskamer en verder komen er slaapkamers, een badkamer en toilet. Architect is P. Michielsen uit Baarle-Nassau. Kosten F. 300.000,-. (Dossier 1996-320, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2004. Het object wordt opnieuw uitgebreid. Dossier 2004-113 niet aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het gaat hier alleen om het voorgebouw.

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met blauwe (donkergrijze) Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kettingverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Het aanzicht van het object wordt voor het overgrote deel bepaald door een grote serre. Serre van hout op bakstenen borstwering. Bovenlichten van kozijnen gevuld met glas-in-lood.

Over gehele breedte frontgevel lijstgoot met neuslijst.

In linker en rechterzijgevel op begane grond een en op verdieping twee staande vensters met bovenlichten. Hier gestoken vensterbanken van zwarte tegels, houten kozijnen en vensterpoorten recht afgesloten met rij baksteen in strekverband.

Op dakpartij twee dakkapellen. Front dakkapellen bestaat uit driedelig houten kozijn met deels openslaande ramen. Op uiteinden dakpartij schoorsteen met rookrand.

Overige delen object niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een uitspanning buiten de kern van een van de dorpen van de gemeente en heeft alle kenmerken daarvan.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.3.a. Het object heeft een bijzondere en zeldzame detaillering in de vorm van de glas-inloodramen in de bovenlichten van het overdekte terras (serre) langs de gehele frontzijde van het object. De ramen werden vervaardigd bij het glazeniers bedrijf Fa. Wuisman te Breda.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Bavelseweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.

C.3. Als uitspanning vormt het object een aspect van de sociaal-culturele geschiedenis van Gilze-Rijen in het algemeen en van Molenschot in het bijzonder.

BROEKSTRAAT 72

Kadasternummer: Sectie H, nummer 1376

Typering: Kopgevelboerderij

Bouwgeschiedenis:

1948. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer C. van Dongen naar een ontwerp van de architect A. Waskowsky uit Breda. (Dossier 1948-68, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2007. Het object wordt verbouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens afwezigheid Dossier 2007-061 in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de korte zijde naar de straat.

Bouwvolumes verspringen steeds t.o.v. elkaar en geven object zijn karakteristieke uiterlijk. Woonhuis smalste gedeelte, dan stalgedeelte en dan bouwvolume schuur

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een zadeldak belegd met blauwe (donkergrijze) Muldenpannen.

Gevels: opgetrokken van rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse School.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel symmetrisch. Op begane grond drie vensterassen. In middelste ingangspartij tot woongedeelte object. Hardstenen dorpel. Houten paneeldeur en in bovenlicht twee panelen glas. Links en rechts van ingangspartij hoog staand venster (vernieuwd) Houten kozijnen met zes panelen glas (oorspronkelijk beneden vier panelen en bovenlicht twee) Gestoken vensterbanken van rode baksteen.

Op verdieping in topgevel twee vierkante vensters. Houten kozijnen met vier paneeltjes glas. Ook hier gestoken vensterbanken van rode baksteen. Alle deur- en vensterpoorten recht afgesloten en voorzien van ontlastingsboog van rode baksteen gemetseld in strekverband. Halfsteens verdiepte gevelvelden gevuld met schoonmetselwerk.

Op dakpartij twee hoog opgemetselde schoorstenen waarvan een opgemetseld vanuit frontgevel (effect tuit)

Linkerzijgevel: In gevel woongedeelte drie staande vensters idem aan frontgevel inclusief verdiepte gevelvelden boven vensters. Gevel afgesloten met goot met neuslijn en houtsteunen. In stalgedeelte zeven vensterassen. In vijfde vensteras houten getoogde deur. Stalvensters alle getoogd en houten kozijnen voorzien van zes panelen glas. In gevel schuurgedeelte grote getoogde poort met openslaande houten geklampte deuren.

Rechter zijgevel: Woongedeelte voorzien van houten veranda. Deur- en vensterpartijen idem aan frontgevel. Ook vensters stal en schuur idem aan frontgevel. In achtergevel getoogde poort met houten geklampte deur en twee halfronde vensters.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij uit de Weder Opbouwperiode uitgevoerd in de Traditioneel Delftse Schoolstijl en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. |Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architect A. Waskowsky uit Breda.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Broekstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object door zijn architectuurvorm en ligging beeldbepalend.

HOOGE AARD 10 (alleen frontgevel)

Kadasternummer: Sectie H, nummers 1249, 1250, 1454 en 1643

Typering: Kopgevel boerderijhuis met aangebouwde schuur

Bouwgeschiedenis:

1907. Het object wordt gebouwd in opdracht van Baron G. van de Broek uit Gilze. Architect onbekend. (dossier 1907-0831, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1957. Het object wordt gewijzigd. Inpandig wordt een trap verlegd en de keuken uitgebreid met een berging. Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1957-124, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Door verbouwingen in 1957 en 1969 architectuur object zeer ernstig aangetast. Frontgevel te belangrijk om niet te beschermen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de kopse zijde (frontgevel) naar de straat.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een zadeldak belegd met blauwe Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen.

Metselwerk: Staand verband met gladde voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Alleen frontgevel.

Frontgevel symmetrisch over drie vensterassen. In midden ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur in 1932 vervangen door huidige deur in Art-Décostijl. Bovenlicht gevuld met driestaande panelen glas.

Links en rechts van ingangspartij hoog staand venster, schuifraam met bovenlicht gevuld met beneden vier en bovenlicht twee panelen glas. Houten kozijnen natuurstenen venstervbanken.

Op verdiepinghoogte vier ijzeren muurankers.

In topgevel staand venster. Natuurstenen vensterbank en houten kozijn. Vensterpoort afgesloten met keperboog bovenlicht. Boven venster cartouche in kepervorm met tekst;: 1907 DE HOOGE AARD.

Flanken topgevel afgezet met aan iedere zijde twee ijzeren muurankers.

Rechts van deur gepolychromeerde Mariategel makelij Beesel.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.2.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderijhuis met stal op het platteland uit het begin van de 20^e eeuw.

A.2.a. De frontgevel van het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Hooge aard en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn bijzondere gevel en ligging beeldbepalend.

RAAKEINDSE KERKWEG 61

Kadasternummer:

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1953. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J.B. van Vugt uit Molenschot in Traditioneel Delftse Schoolstijl. (Dossier 1953-65, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2007. De bouw van een stal/schuur bij de zorgboerderij. Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid Dossier 2007-268, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Halfsteens verband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel (kopse gevel) symmetrisch. Op begane grond twee hoge staande vensters met bovenlichten, op de verdieping twee lage. Houten kozijnen. Gestoken vensterbanken van rode baksteen. Vensterpoorten recht afgesloten met rij van rode baksteen in strekverband.

Rechterzijgevel met ingangspartij eigenlijke frontgevel object. Links in gevel venster met tweedelig kozijn. Onder gootpartij, links boven ingangspartij, staand venster met vier panelen glas. Ingangspartij met oorspronkelijke houten paneeldeur en bovenlicht met xx roede indeling. Hardstenen dorpel. Boven ingangspartij gevel door goot getrokken tot stenen dakkapel met venster met tweedelig kozijn. Rechts van deur staand venstertje wc, staand venster met tweedelig kozijn idem aan eerste venster as, deurpartij berging met bovenlicht en smal staand venster. Alle vensters hebben gestoken vensterbanken van rode baksteen en alle deur- en vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Achtergevel (zuid-oostelijke kopse gevel) geheel gecementeerd en witgesausd. Hier openslaande tuindeuren met bovenlichten en op verdieping staand venster met houten luik. Alle vensters idem uitgevoerd als die in rechter zijgevel.

Linker zijgevel: Diverse vensterpartijen idem aan front- en rechterzijgevel.

Aan beide zijden object zinken goot.

Midden op dak hoog opgemetselde schoorsteen met halfsteens uitgemetselde rookrand.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een woonhuis in boerderijstijl in het buitengebied van Molenschot gebouwd in Traditioneel Delftse Schoolstijl.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van een woonhuis van de architect J. van der Made uit Breda in het buitengebied van Molenschot.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Raakeindse Kerkweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is beeldbepalend.

VEENSTRAAT 47 en 49 (voorheen Veenstraat 9 en afzonderlijk nummer 11)

Typering:

Boerderij (oorspronkelijk 2 woonhuizen met stal) en schuur.

Kadasternummer:

Sectie H 106

Bouwgeschiedenis:

1929. Het object wordt gebouwd in opdracht van C. Stoopen naar het ontwerpplan van de aannemer/timmerman A.C. Meeuwissen uit Bavel. De boerderij wordt met twee afzonderlijke wooneenheden in het woongedeelte gezet. (G.A. Gilze-Rijen, dos.1929/477)

1930. Achter de boerderij wordt een grote schuur gebouwd. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1930/521)

1936. De boerderij wordt vergroot met een bijkeuken/bergplaats. De werkzaamheden worden uitgevoerd naar het ontwerp van de aannemer/timmerman A.C. Meeuwissen uit Bavel. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1936/12) (tekening ontbreekt)

1968. Aan de achterzijde van de boerderij wordt een nieuwe bijkeuken gebouwd. Tevens worden twee staande vensters gewijzigd in een groot venster en worden in het dakvlak twee raampjes aangebracht. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1964/14)

1979. Het object wordt aangesloten op de riolering. De oude beerput wordt buiten gebruik gesteld. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 21079)

1993. In het kader van de wering van de geluidshinder van vliegbasis Gilze-Rijen wordt een groot aantal vensters van het object, waaronder de T-type schuiframen in de frontgevel, vervangen door vaste panelen glas.

Karakterisering:

Boerderij: Het object staat geheel vrij met de lange zijde langs de straat. Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een mansardedak belegd met donkergrijze muldenpannen. Aan de oostzijde is een aanbouw karkooi over één bouwlaag aanwezig, afgedekt met een lessenaarsdak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen. Toepassing betoncement in de bovenlateien van de deur- en vensterpoorten.

Metselwerk: Halfsteens verband.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl:

Overgangsstijl.

Schuur: Het object staat geheel vrij. Het bestaat uit één bouwlaag met zolderverdieping onder een zadel/schilddak belegd met donkergrijze muldenpannen. Aan beide zijden zijn aangekapte schuurdelen over een bouwlaag aanwezig. Aan een zijde is het schuurdeel belegd met donkergrijze muldenpannen, aan de andere zijde met rode muldenpannen.

Gevels: front- en achtergevel van hout, zijgevels van rode baksteen.

Metselwerk: kruisverband.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: ---

Beschrijving exterieur

Boerderij: De frontgevel is a-symmetrisch. De gevel van het woongedeelte (linker- of westzijde boerderij) is a-symmetrisch over vier vensterassen. In het derde vensteras is

ingangspartij tot het woonhuis aanwezig, in een ondiepe portiek. De ingangspartij is voorzien van een bovenlicht. De deur is vernieuwd. In de gevel zijn hoge staande vensters aanwezig. De oorspronkelijk T-type schuiframen met bovenlichten zijn vervangen door vensters met bovenlichten en een groot vast paneel glas.

Er zijn gestoken vensterbanken van rode baksteen aanwezig. De deur- en vensterpoorten zijn afgesloten met lateien van granito. Er is een fries van siermetselwerk aanwezig in de vorm van halfsteens uitgemetselde steunen voor houtwerk van de gootpartij. Het stalgedeelte is voorzien van twee deurpartijen en drie zes-ruits stalramen. De deur- en vensterpartijen van het stalgedeelte zijn segmentvormig afgesloten met gemetselde strek van rode baksteen. Er is een lijstgoot aanwezig over de gehele frontlengte van de boerderij.

De overige gevels zijn hetzelfde verwerkt. Aan de oostzijde is in de zijgevel een karkooi toepassing met potdeksel. Nagenoeg alle zijn vensters vernieuwd. De achtergevel is zeer onregelmatig. Deze bestaat uit diverse typen deurpartijen, waarvan de poorten een maal recht en twee maal segmentvormig zijn afgesloten. De baanderdeuren in de grote boogpoort aan deze zijde zijn nog origineel. Opmerking: in oktober 1944 werd de westelijke topgevel van de boerderij getroffen door granaten. Deze zijn kort daarna hersteld. In de praktijk zijn de bouwsporen hiervan nog te zien aan het metselwerk.

Schuur: Het hoofdlichaam is uitgevoerd in hout. De aangekapte delen van de schuur aan de zuidzijde zijn aangebracht op een laag opgemetseld muurdeel van rode baksteen. Aan de noordzijde zijn deze aangebracht op een hoog opgemetseld muurdeel van rode baksteen. Aan alle zijden verspreid over de gevels zijn vierpaneels vensters met houten kozijnen aanwezig.

Beschrijving interieur

Boerderij: Niet van toepassing.

Schuur: De oorspronkelijk gebinten schuur uit 1930 is nagenoeg geheel gaaf bewaard gebleven.

Motivering tot plaatsing

Het object is een goed voorbeeld van een standaard boerderij in Molenschot van rond 1930 uitgevoerd in een bouwtrant gebaseerd op de Overgangsstijl. (A.1.a.)

Het object valt op door totale uitvoering in stijl. (A.1.b.)

Het object is een goed voorbeeld van de Molenschotse variant van de Overgangsstijl. (A.1.c.)

Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur. (A.2.a.)

Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering. (A.4.)

Het object is een goed voorbeeld van het werk van de aannemer/timmerman A.C. Meeuwissen uit Bavel.(A.6.)

Het object vormt een onderdeel van de historische bebouwing langs de Veenstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling. (B.2.)

Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale- en de agrarische geschiedenis van Molenschot. (C.3.)

VEENSTRAAT 59 (voorheen Veenstraat 15)

Kadasternummer:
Sectie H 975

Typering:

Boerderij (woonhuis met gebouwen voor agrarische doeleinden waaronder een stalling, een jongveestal en een landbouwschuur)

Bouwgeschiedenis:

1912. De boerderij (woonhuis met stalling) wordt gebouwd in opdracht van C. Stroopen naar het ontwerpplan van de architect A.L. Botermans uit Gilze. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1909-12/21)

1949. De grote landbouwschuur ten oosten van het object wordt vernieuwd. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1949/80)

1975. Tegen de stalling wordt een veestal met garage gebouwd.

1979. Het object wordt aangesloten op de riolering. De oude beerput wordt buiten gebruik gesteld. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 31079)

1993. In het kader van de vering van de geluidshinder van vliegbasis Gilze-Rijen wordt een aantal vensters vernieuwd waarbij hun oorspronkelijke roedeverdeling verdwijnt (vensters frontgevel).

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange gevel van het woonhuis en de korte gevel van de stalling naar de straat.

Het object telt een bouwlaag, het woonhuis zowel als de stalling hebben een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met donkergrijze kruispannen. De veestal met garage heeft een lessenaarsdak belegd met donkergrijze kruispannen.

Gevels: Machinale rode baksteen. Toepassing stuc in frontgevel.

Metselwerk: Kruisverband.

Plattegrond: Woonhuis zowel als stalling rechthoekig.

Stijl: Woonhuis eclectisch, stalling overgangsstijl.

Beschrijving exterieur:

Woonhuis: De gevel is symmetrisch verdeeld over drie vensterassen. In de middelste vensteras is de ingangspartij met bovenlicht aanwezig. De deur is vernieuwd.

De gevel is voorzien van hoge staande vensters. De oorspronkelijke T-Type schuifvensters zijn vervangen door een venster met bovenlicht en een vast ondergedeelte van een groot paneel glas. De vensterbanken zijn van gegoten beton. De deur- en vensterpoorten zijn segmentboogvormig afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband, versierd met hoekblokken en sluitsteenmotief van stuc. De gevel staat op een hardstenen plint. De gevel is afgesloten met gladde fries van rode baksteen en aan de onderzijde afgezet met geprofileerde lijst van stuc.

Er is een lijstgoot met neuslijst aanwezig.

De dakkapel op de dakpartij is nieuw. De overige gevels van het woonhuis zijn zeer eenvoudig verwerkt. De diverse typen deur- en vensterpartijen zijn zonder enige versiering.

b

De frontgevel is a-symmetrisch.

Op begane grond: links in gevel zijn getoogde baanderdeuren aanwezig, in het midden is vierpaneels getoogd stalraam en rechts een getoogde staldeur met bovenlicht. Er zijn geklampte houten deuren aanwezig.

De topgevel is symmetrisch met de getoogde houten luiken van de hooizolder in het midden. Links en rechts daarvan zijn staande vensters van twee panelen glas boven elkaar.

Alle deur- en vensterpoorten zijn afgesloten met een segmentboog gemetseld van machinale rode baksteen in strekverband en voorzien van sluitsteenmotief in stuc.

De flanken van de topgevel zijn voorzien van muurankers.

De aangekapte veestal met garage en landbouwschuur zijn niet van toepassing.

Landbouwschuur 1949:

De schuur bestaat uit zijgevels van rode baksteen. De oostzijde is geheel open. Het houten gebint is origineel bewaard gebleven. De schuur is afgedekt met een zadeldak belegd met golfplaten.

Beschrijving interieur:

Boerderij en stalling: niet van toepassing.

Landbouwschuur: Van de schuur is het gebint origineel bewaard gebleven.

Motivering tot plaatsing:

Het woonhuisgedeelte is een goed voorbeeld van de Eclectische stijl. De gevel bevat alle stijlkenmerken van genoemde bouwtrant en valt op door totale uitvoering in stijl. Het boerderijgedeelte is gebouwd in de Overgangsstijl (A.1.a. en b.)

Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur. (A.2.a.)

Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering. (A.4.)

Het object is een goed voorbeeld van het vroege werk van A.L. Botermans uit Gilze. (A.6.)

Het object is onderdeel van de historische bebouwing van de Veenstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling. (B.2.)

Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale- en agrarische geschiedenis van Molenschot. (C.3.)

VEENSTRAAT 77 (VOORHEEN 17)

Typering:

Boerderij (woonhuis met stal)

Kadasternummer:

Sectie H 174

Bouwgeschiedenis:

1926. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer C. Oomen naar het ontwerpplan van de aannemer/timmerman A.C. Meeuwissen uit Bavel. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1926/218)

1953. Achter de boerderij wordt een grote landbouwschuur met stal gebouwd. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1953/84)

1964. Nabij de boerderij wordt een terreinafsluiting gebouwd. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 1964/221)

1979. Het object wordt aangesloten op de riolering. De oude beerput wordt buiten gebruik gesteld. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 21079)

In het kader van de wering van geluidshinder van vliegbasis Gilze-Rijen wordt een aantal vensters van het object vervangen, waaronder die in de frontgevel van de woning.

2003. Een verzoek wordt ingediend door de heer C. Oomen om de boerderij ingrijpend te mogen verbouwen en de "agrarische bedrijfswoning" te mogen splitsen in twee burgerwoningen. (G.A. Gilze-Rijen, dos. 2003/251)

Over dit verzoek moet nog worden geoordeeld.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange zijde langs de straat.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een mansardedak belegd met donkergrijze muldenpannen. Aan de oostzijde is een voormalige varkensstal aangekapt, afgedekt met lessenaarsdak belegd met rode muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing bruin-gele baksteen in speklagen.

Metselwerk: Kruisverband.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Overgangsstijl.

Beschrijving exterieur:

De frontgevel van de boerderij is a-symmetrisch.

De gevel van het woonhuisgedeelte is symmetrisch verdeeld over drie vensterassen. In de middelste vensteras is de ingangspartij met bovenlicht. Er is een hardstenen dorpel aanwezig. De oorspronkelijke deur is vervangen. Naast de deur is een terracotta Mariategel aanwezig.

De gevel is voorzien van hoge staande vensters. De oorspronkelijk T-type schuiframen met bovenlicht zijn vervangen door T-type kunststofkozijnen met een vast ondergedeelte. Er zijn gestoken hardstenen vensterbanken aanwezig. De deur- en vensterpoorten zijn afgesloten met latei van granito.

De gevel staat op een plint van hardsteen. De gevel is afgesloten door fries in de vorm van een gemetselde tandlijst van rode baksteen.

Ter hoogte van de onderdorpels, wisseldorpels en bovenlateien van de vensters zijn over de gehele breedte van de gevel speklagen van bruin-gele baksteen. Op de lateien van de deur- en vensterpoorten zijn kopse rollagen aanwezig.

Voor de gevel is een stoep aanwezig van gele tegels met rood omlijste rand.

De overige gevels zijn eenvoudiger uitgevoerd. Er zijn diverse typen deur- en vensterpartijen aanwezig, waarvan de meeste door de tijd vernieuwd zijn. In de westelijke zijgevel zijn de oorspronkelijke vensters nog aanwezig.

Landbouwschuur met stal uit 1953:

De gevels zijn opgetrokken met machinale rode baksteen.

De frontgevel bevat van links naar rechts: een houten geklachte deur (recht afgesloten), grote getoogde baanderdeuren en kleine getoogde deuren. De deuren zijn voorzien van ijzerbeslag. De bogen van de deurpoorten zijn gemetseld in strekverband.

In de frontgevel bovenin is een nisje met het beeld van St. Jozef.

De schuur is afgedekt met een woldak belegd met rode muldenpannen.

Overige gevels: schoonmetselwerk van baksteen, kleine staande vensters.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Landbouwschuur met stal uit 1953: Het oorspronkelijke gebint is gaaf bewaard gebleven.

Motivering tot plaatsing:

Het object is een goed voorbeeld van een standaard boerderij in Molenschot van rond 1920. De boerderij bevat alle stijl kenmerken van de Molenschotse variant van de Overgangsstijl en valt op door de totale uitvoering. (A.1.a.,b en c.)

Het object is op de vensters na gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur. (A.2.a.)

Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering. (A.4.)

Het object behoort tot de historische bebouwing van de Veenstraat. (B.2.)

Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale- en agrarische geschiedenis van Molenschot. (C.3.)

VEENSTRAAT 89

Kadasternummer: Sectie H, nummer 1701, voorheen Sectie H, nummer 1246, daarvoor Sectie H, nummer 1194 , daarvoor Sectie H, nummer 5

Typering: Clubhuis Golfclub "Toxandria"

Bouwgeschiedenis:

1928. De golfclub werd gesticht in 1928 en is daarmee een van de oudste van Nederland.
1929. De bouw van het eerste clublokaal. Architectuur van W. Stok uit Breda naar het voorbeeld van de paviljoenbouw van de Amerikaanse architect Fr. Lloyd Wright uit Chicago. Het object bestaat dan uit een bouwlaag en wordt gebouwd op een heuvel zodat men van de grote zaal kan uitkijken over het golfterrein.(Dossier 1929-420, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
1933. Het clublokaal wordt in opdracht van de Golfclub "Toxandria" verbouwd en vernieuwd. Het nieuwe clubhuis telt nu twee bouwlagen waarvan de onderste gedeeltelijk is aangelegd in de heuvel waarop het paviljoen staat. Vanaf het golfterrein kan men dan door een grote poort naar de vertrekken onder in het paviljoen en via een trap naar de grote zaal erboven. Architect is W. Thunnisse uit Breda. Aannemer is de Fa. Gillis uit Rijen. Kosten F. 4.290,-. (Dossier 1933-714, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.
1955. De kleedgelegenheid in de onderste bouwlaag, wordt in opdracht van de golfclub verbouwd en vergroot. Aannemer is de Fa. J.L. Brekelmans uit Oisterwijk. Kosten F. 9.624,50,- (Dossier 1955-133, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
1968. Het oude caddyhuis wordt afgebroken en een nieuw gebouwd. Architect is P.A.M. Wolfs uit Moergestel. Kosten F. 36.200,-. (Dossier 1968-103, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.
1973. Het clubhuis wordt in opdracht van de golfclub gedeeltelijk gewijzigd en vergroot. Architect is Ir. A.J. van Hagen uit Breda. Er komt een groot woongedeelte in het paviljoen op zaalniveau. (bovenverdieping)./ Er komt buiten een nieuwe trap van het golfveld naar de verdieping met de grote zaal. (Dossier 1973-263, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) (Opm. De verbouwing wordt niet uitgevoerd zoals de tekening laat zien)
1988. Het clubhuis wordt in opdracht van de golfclub opnieuw vergroot en gewijzigd. Aan de achterzijde en voorzijde van het paviljoen worden delen aangebouwd waaronder een bestuurskamer op de zuid-westelijke kop van het gebouw.. Tevens komt er nabij het clubgebouw een stokkenloods. Architect is Architectenbureau W. Bunnik uit Breda. Kosten F. 42.600,-. Door deze verbouwing ontstaat grotendeels de huidige situatie. (Dossier 1988-19, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).
1993. In opdracht van de golfclub worden twee afslaghutten van hout gebouwd. Verdere gegevens ontbreken. (Dossier 1993-96, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
1994. In opdracht van de golfclub wordt een werktuigenloods op het golfterrein gebouwd.
1995. Bij het object wordt een sanitairgebouw gebouwd. Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid Dossier 1995-85, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.
1996. De oude potloods wordt afgebroken, een nieuwe opslagruimte en afslaghut met instructieruimte gebouwd. (Archief 1996-17, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)
1997. In opdracht van de golfclub wordt het kantoor van de werkplaats uitgebreid. Architect is J. van der Pas uit Breda. Kosten 41.125,-. (Dossier 1997-159, Archief Openbare werken gemeente Gilze4-Rijen)
1998. Het clubhuis wordt in opdracht van de golfclub verbouwd en uitgebreid en bereikt zijn huidige omvang. Aan de zuid-oostzijde van het clubhuis wordt een groot stuk aangebouwd.

Tevens wordt de stokkenloods vernieuwd. Architect is P.J.M. van Kasteren uit St. Michielsgestel. Aannemer is Bouwdedrijf M. de Visser uit Heeswijk. (Dossier 1998-90, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen) 2002-2006. Diverse kleine verbouwingen aan bijgebouwen (loods, berging en werkplaats)

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij.

Het object telt twee bouwlagen met een verhoogd middengedeelte. De onderste bouwlaag is gedeeltelijk (westzijde) ingebouwd in een heuvel. Het paviljoen is afgedekt met schilddaken belegd met rode mastiek.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen. Alle muren helder wit gesausd.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Zeer onregelmatige vorm. Gedeeltelijk kruisvorm en onregelmatige rechthoek met aanbouwen.

Stijl: Deels Millennium Modernisme en beïnvloed door paviljoenbouw Fr. Lloyd Wright.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch over twee bouwlagen. In midden gevel ingangspartij in middenrisaliet. Geheel open structuur met grote glasramen en afgedekt door zadeldak. Aantrede van vijf treden. Op begane grond dubbele openslaande deuren, erboven kozijnen ingedeeld in vleugelverband (links en rechts een glaspaneel, in midden twee. Fronton zadeldak gesloten. Links en rechts van middenrisaliet geveldelen clubgebouw. Op begane grond aaneengesloten vensters over gehele hoogteverdieping. Op verdieping links drie liggende vensters met driedelige kozijnen, rechts twee kleine staande vensters met een paneel glas. Houten kozijnen. Rechts uitbouwen aan elkaar alle met gevelwanden in vorm houten kozijnen met glaspanelen. Slechts kleine delen van deze gevels opgetrokken van schoonmetselwerk.

Gevel aan zijde golfbaan. Zeer markant. Tussen twee glooiingen van heuvelsrondboogpoort met gemetselde boog als ingang tot vertrekken (kleedruimtes) onder in paviljoen. Trap leidt naar bordes voor bovenverdieping paviljoen. IJzeren leuning.

Middengedeelte van clubhuis voorzien van serre en opgetrokken als midden paviljoen apart afgedekt met schilddak. Houten kozijnen over hoogte gehele verdieping. Grote panelen glas. Links gevel woonhuis met vier vensterassen. In tweede vensteras dubbele houten deuren, in overige steeds twee panelen glas (Een groot en een kleiner van openslaand raam). Rechts van Middenpaviljoen op rij vier liggende vensters met steeds een openslaand raam en een groot glas paneel.

Architectuur zeer markant. Gevel kent geen ornamenten en geheel witgeschilderd.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een clubhuis van een golfclub dat werd gebouwd als paviljoenbouw en waarvan de architectuur geheel is opgenomen in de natuur.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architecten W. Bunnik uit Breda en P.J.M. van Kasteren uit St. Michielsgestel.

- A.6.b. Het object is een van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.
- A.7. Het object neemt binnen het oeuvre van de architecten W- Bunnik uit Breda en P.J.M. van Kasteren uit St. Michielsgestel een belangrijke plaats in.
- B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing rond de Veenstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is ter plaatse door zijn ligging en de architectuur zeer beeldbepalend.
- C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.
- C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale geschiedenis van Gilze-Rijen)

Aanvulling Veenstraat.

Zeerkarakteristiek en beeldbepalend voor Molenschot is de weg naar de kern, de Veenstraat. De weg, gevormd uit kinderkopjes met fietspaden van rode klinkers werd aangelegd in het laatste kwart van de 19^e eeuw. Het eerste gedeelte van de Veenstraat wordt omzoomd door monumentale bruine beuken, het twee door monumentale groene eiken. Weg en bomen zijn zeer beeldbepalend.

C INVENTARISATIE PANDEN BUITENGEBIED GILZE

De inventarisatie omvat de volgende panden:

- Alphensebaan 67
- Alphensebaan 75
- Alphensebaan 46
- Alphensebaan 72
- Althenaweg 2
- Bavelseweg 3
- Bavelseweg 5
- Biestraat 3
- Biestraat 5
- Biestraat 8
- Biestraat 10
- Biestraat 12
- Bolberg 9
- Bolberg 19
- Bolberg 23
- Bolberg 6
- Driehoek 15
- Hoogstraat 10
- Horst 27
- Horst 31
- Horst 56
- Horst 59
- Klein Heike 8
- Langenbergseweg 24
- Langereit 14
- Molenakkerweg 5
- Molenschotsedijk 3
- Nerhoven 23
- Nerhoven 25-25A
- Nerhoven 10
- Steenfabriek 1-3-5
- Versterstraat 20
- Versterstraat 48

ALPHENSEBAAN 67

Kadasternummer: Sectie K, nummer 728

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1923. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J. de Jong uit Gilze naar een ontwerp van de architect/aannemer J. Meeuwissen uit Bavel.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van het dossier 1923-83 in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1924. Bij het object wordt in opdracht van de heer J. de Jonge een schuurtje gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1924-5, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object, bestaande uit een woonhuis en achtergedeelte, staat geheel vrij.

Het object telt deels (woonhuis) een bouwlaag onder een zadeldak belegd met donkergrijze Hollandse pannen, deels (achterhuis) een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een Mansdardedak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen en iets mindere kwaliteit machinale rood-bruine baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met vlakke voeg.

Plattegrond; rechthoekig.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch over vier vensterassen. Ingangspartij in derde vensteras. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur bewaard gebleven. Bovenlicht met twee panelen glas. Deurpoort afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. In eerste, tweede en vierde vensteras hoog staand venster. T-type schuiframen met bovenlicht. Houten kozijnen, natuurstenen vensterbanken. Kozijnen steeds vierpanelen onder twee in bovenlicht.

Gevel staat op plint van stuc, gevel afgesloten met gladde fries van stuc aan onderzijde voorzien van geprofileerde stuclijst.

Lijstgoot met neuslijst.

Op uiteinden nok hoog opgemetselde schoorstenen voorzien van halfsteens uitgemetselde rookranden.

In linkerzijgevel op begane grond klein venster met tweedelig kozijn en geklampte houten deur en in topgevel staand venster met tweedelig kozijn. In rechterzijgevel staand venster met bovenlicht op begane grond en in topgevel een venster met tweedelig kozijn. Alle vensters en deur- en vensterpoorten idem verwerkt als in frontgevel.

Achterbouw:

Zowel in linker- als in rechter zijgevel vier staande vensters van T-type met bovenlichten (zes panelen glas). Alle vensters idem verwerkt als in woonhuisgedeelte.

Op uiteinden nok dakpartij ook hier hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Achtergevel: Vanwege vele wijzigingen niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een woonhuis/boerderijcomplex uit het eerste kwart van de 20^e eeuw in eclectische stijl.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de eclectische architectuur van de aannemer/architect J. Meeuwissen uit Bavel.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen

B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing langs de Alphensebaan en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

ALPHENSEBAAN 75

Kadasternummer: Sectie K, nummer 1928, voorheen Sectie K, nummer 734

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1932. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J. de Jong uit Gilze naar een ontwerp van de architect J. Jacobs uit Alphen. Kosten F. 3.000,-. (Dossier 1932-661, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1936. Bij het object wordt in opdracht van de heer W. de Jong een houten werkplaats gebouwd. Ze wordt gebouwd naast de bestaande houten werkplaats en in spiegelbeeld hiervan uitgevoerd. Architect is J. Jacobs uit Alphen. (Dossier 1936-21, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1957. Naast het object wordt in opdracht van de heer W. de Jong uit Gilze een magazijn gebouwd. Architect is A. Botermans uit Gilze. (Dossier 1957-108, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1965. Links naast het object wordt in opdracht van de heer A.A.M. Louws uit Gilze een garage gebouwd. Rechts van het object wordt de deur in frontgevel van het uitgebouwde gedeelte van de keuken vervangen door een venster en in de achtergevel wordt een klein vierkant en een liggend venster met twee panelen glas bijgemaakt voor een betere verlichting van de berging en de bijkeuken. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 2.908,-. (Dossier 1965-64, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de kopse kant naar de straatzijde.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een Mansardedak belegd met grijze leien.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing bruinrode baksteen in gevelplinten en in siermetselwerk basis topgevel.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: Zeer eenvoudige Amsterdamse Schoolstijl

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links in frontgevel venster met driedelig houten kozijn met bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Vensterbank van gegoten beton. Rechts ervan ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Houten paneeldeur met bovenlicht. Oorspronkelijke deur verloren gegaan. Rechts van deurpartij staand strookvenster met vier panelen glas-in-lood boven elkaar als zijlicht voor verlichting achterliggende hal.

Gevel staat op plint van machinale bruinrode baksteen. Op verdiepinghoogte over de gehele breedte van de gevel een strook van siermetselwerk in staand verband van bruinrode baksteen.

Deze strook siermetselwerk vormt tevens de bovenlatei van de Venster- en deurpoort.

In topgevel twee liggende vensters met ieder houten kozijnen met een groot paneel glas en een zijpaneel (openslaand raam). Bovenlateien van strook bruinrode baksteen in strekverband.

Langs flanken Mansardegevel tegen houten lijsten kap siermetselwerk van bruinrode baksteen met afwisselend klossen van de houten dakrand.

In frontgevel uitgebouwd gedeelte keuken idem staand venster met bovenlicht. Hier gestoken vensterbank van rode baksteen en idem bovenlatei van rode baksteen in strekverband.

Opm. Links op dakpartij zeer hoog opgemetselde schoorsteen met rookkap verdwenen.

In rechterzijgevel: Venster kelder onder opkamer en staand venster met bovenlicht. In achteruitbouw houten geklampte deur naar bijkeuken.

Achtergevel: Niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de eenvoudige Amsterdamse Schoolstijl zoals men die op het platteland vaak aantreft.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de voordeur na, gaaf qua stijl en detaillering.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architect J. Jacobs uit Alphen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Alphensebaan en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

ALPHENSEBAAN 46

Kadasternummer: Sectie E, nummer 1845

Typering: Langgevel boerderij met woongedeelte en stal

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdossier ontbreekt.

Bouw object ca. 1910/1920.

1984. Het woongedeelte van de boerderij wordt in opdracht van de heer A.H.M. van Gestel vergroot en verbouwd. Aan de achterzijde wordt een slaapkamer met douche gebouwd. Architect onbekend. Kosten F. 20.000,-. (Dossier 1984-245, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1984. Het object wordt aangesloten op de riolering. (Dossier 1984 (brief), Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange gevel langs de straat..

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met blauwe (donkergrijze) Mulden pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: L-vormig

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links gevel woongedeelte over drie vensterassen. Ingangspartij met bovenlicht in midden. Hardstenen dorpel, houten geklampte deur.

Hoge staande vensters. Heden gewijzigd. Oorspronkelijk T-type schuiframen met bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Vensterpoorten afgesloten met hanekammen (strek uitgevoerd in waaivormig staand verband)

Gevel woongedeelte boerderij afgesloten met fries van muizentandjes.

Zinken goot.

Rechts ervan twee getoogde poorten dubbele houten geklampte staldeuren. Bogen deurpoorten uitgevoerd in staand metselverband van rode baksteen.

Tussen poorten klein staand stalraam met twee panelen glas. Rechts daarvan twee staande stalraampjes met twee panelen glas en vervolgens rechte houten geklampte deuren schuurgedeelte. Alle deuren voorzien van ijzeren beslag.

Ook dit gedeelte heeft zinken goot.

Op diverse plaatsen in frontgevel ijzeren muurankers. In gevel woongedeelte vier, overige gedeelte frontgevel drie.

Linker zijgevel. Een oorspronkelijk staand venster met bovenlicht. Overige vensters alle nieuw. Op begane grond vierkant venster met een paneel glas. Zijgevel heeft hoge gemetselde topgevel waarvan flanken uitgevoerd in rode baksteen. In topgevel staand met openslaande ramen. Hier alleen oorspronkelijke venster vensterbank van gegoten beton. Overige vensterbanken gestoken van rode baksteen. Ook in deze gevel langs flanken topgevel diverse (vier) ijzeren muurankers.

Tegen rechter gevel aanbouw met lessenaardak.

Achtergevel deels gewijzigd door aanbouw. Overige vensters en deuren idem aan frontgevel.

Op uiteinde dakpartij woongedeelte en op scheiding woongedeelte en stal hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een langgevel boerderij uit het eerste kwart van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de vensterpartijen van het woongedeelte na, gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Alphensebaan en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging langs de Alphensebaan. Het is ter plaatse zeer beeldbepalend.

ALPHENSEBAAN 72

Kadasternummer: Sectie K, nummer 3079, voorheen Sectie K, nummer 1864 en 1865, daarvoor Sectie K, nummer 1264

Typering: Langgevel boerderij met woongedeelte en stal

Bouwgeschiedenis:

Geen gegevens over bouw object aanwezig. Oorspronkelijk bouw dossier verdwenen.

Bouw object:

Eerste gedeelte, bestaande uit zeer bescheiden klein woonhuis, oorspronkelijk 2^e helft 18^e eeuw, in 19^e eeuw aangepast. Dit gedeelte is uitgevoerd in gele IJsselsteentjes.

Tweede gedeelte, bestaande uit voormalige stal tegen woongedeelte aan, uit ca. 1910. Dit gedeelte is uitgevoerd in rode baksteen.

Derde gedeelte, bestaande uit varkenshokken gebouwd in machinale rode baksteen en dwars gebouwd op hoofdlichaam boerderij, ca.

1930. In opdracht van de heer A. van den Boogaart uit rijen wordt het woonhuis aan de linker achterzijde vergroot. Tegen de al bestaande uitbouw wordt een kamer en slaapkamer over een bouwlaag gebouwd. Architect is G. P. van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1930-513, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1957. In opdracht van de heer A. van de Boogaart wordt het woonhuis opnieuw vergroot. Op de bestaande uitbouw aan de achterzijde van het object wordt een etage gebouwd afgedekt met een zadeldak. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 1.400,-. (Dossier 1957-1, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1976. In opdracht van de heer J. van de Boogaart worden twee bestaande woningen Alphensebaan 72 en Alphensebaan 74 tot één woonhuis verbouwd. Architect is de Baarlese Bouw Onderneming uit Baarle-Nassau. Kosten F. 33.770,-. (Dossier 1976-13, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lang zijde langs de straat.

Het object telt deels een deels twee bouwlagen afgedekt met een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met riet en het later aangebouwde gedeelte met een zadeldak belegd met donkergrijze Mulden pannen. Oude aangebouwde stalvleugel haaks op boerderij in 2006 gesloopt.

Gevels: Opgetrokken van gele IJsselsteen en machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Plattegrond ingewikkeld door diverse bouwfases en wijzigingen. In algemeen: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel hoofdlichaam langgevel boerderij a-symmetrisch en opgetrokken uit twee kleuren baksteen. Links is de stal opgetrokken uit rode baksteen, rechts het woongedeelte opgetrokken van gele IJsselsteen.

Afwisselend, stalraam, geklampte houten deur, stalraam, geklampte houten deur, twee stalramen. Zes paneels stalramen van ijzer. Gevel woongedeelte met achtereenvolgens: hoog staand venster met bovenlicht, geklampte houten deur met bovenlicht twee en nog een hoog staand venster met bovenlicht. In bovenlicht deur levensboom. Vensters met onder zes en in bovenlicht twee panelen glas. Houten kozijnen en gestoken vensterbanken van rode baksteen. Deur- en vensterpoorten recht afgesloten direct onder rieten kap. Vensters voorzien van houten geklampte luiken.

Gevel staat op gecementeerde plint.

Kopse zijde woongedeelte. Hier links twee staande vensters (onder 3x3 en bovenlicht 2x3 panelen glas) Houten kozijnen recht afgesloten en vensterbank gemetseld in kopsverband. Bovenlatei van een rij gele IJsselsteen in strekverband. Vensters voorzien van houten geklampte luiken.

Rechts van vensters (voormalige) tweede voordeur. Hardstenen dorpel. Houten geklampte deur en bovenlicht van 2x3 panelen glas) In topgevel liggend venster met tweedelig kozijn met openslaande ramen met ieder 4 panelen glas. Idem houten kozijn, vensterbank en latei als vensters begane grond.

Tegen hoek van deze gevel, direct rechts naast deurpartij, gevel uitbouw in rode baksteen. Hier in gevels venster- en deurpartijen idem aan beschreven kopse gevel.

Achtergevel hoofdlichaam: A-symmetrisch. Hier vele wijzigingen. Links deel in rode baksteen en hoofdgevel telt vier verschillende soorten baksteen. Van links naar rechts, twee kleine staande vensters met een opaneel glas, staand venster met zes panelen glas, groot liggend venster (keuken) met 2 x 4 en bovenlichten 2x2 panelen glas, een stalraam met 6 panelen glas, een getoogde houten deur en een grote getoogde poort met openslaande houten geklampte deuren. Alle kozijnen vernieuwd.

Op met riet belegde dak vorstpannen over gehele lengte object en boven woongedeelte twee hoog opgemetselde schoorstenen met rookhuizen.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij gebouwd in eclectische stijl die , na een lange ontwikkeling te hebben doorgemaakt, is verbouwd tot woonhuis.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van uitvoering en vormgeving.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Alphensebaan en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

ALTHENAWEG 2

Kadasternummer:

Typering: Landhuis

Bouwgeschiedenis:

2000. Het object wordt gebouwd in opdracht van de familie Lundqvist uit Amsterdam naar een ontwerp van de architect P. Michielsen uit Baarle-Nassau. (Dossier 2000-459, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij met de frontgevel op het oosten.

Het hoofdlichaam van het object (woongedeelte) telt twee bouwlagen met een zolderverdieping onder een schilddak belegd met rode Hollandse pannen. De aanbouw rechts van het hoofdlichaam (keuken en garage) telt een bouwlaag en is afgedekt met een zadeldak (keuken) en een schilddak (garage) belegd met idem rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen. Alle gevels witgesausd.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Woonhuis kruisvormig en garage rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl met invloeden Millennium modernisme.

Opmerking: Architectuur zeer verzorgd en monumentaal.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel woonhuis symmetrisch. Frontgevel bevat tussen gemetselde hoeklisenen. Midden in gevel middenrisaliet met op begane grond ingangspartij. Trap van drie treden naar bordes en aantrede van natuursteen. Ingangspartij met houten paneeldeuren bevat tussen lisenen. Deurpartij bekroond door hoofdgestel. Hardstenen dorpel. Dubbele houten paneeldeuren en half rond bovenlicht. Op de verdieping balkonpartij met sierlijke ijzeren balustrade. Dubbele houten balkondeuren met bovenlicht. Hier bovenlicht recht afgesloten maar in sponningen bovenlicht ook weer half rond motief. Middenrisaliet bekroond door fronton met verdiept binnenveld voorzien van rond venster.

Links en rechts van middenrisaliet op begane grond vensters tot op het maaiveld met tweedelige houten kozijnen steeds voorzien van twee panelen glas boven elkaar. Vensterpartijen voorzien van zonneluiken. Op verdieping hoge staande vensters. Houten kozijnen met twee panelen glas boven elkaar.

Lijstgoot met neuslijst.

Rechts van woonhuis gevel keuken met twee vierkante vensters met ieder vier panelen glas en het front van de garage met links een klein staand venster en rechts een grote getoogde poort met dubbele geklachte houten deuren.

Op dakpartij op uiteinden nok hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Linker zijgevel: Op begane grond idem venster als in frontgevel. Op verdieping drie vierkante vensters. Houten kozijnen met steeds vier panelen glas. In achter uitbouw zeer groot venster tot op maaiveld bevat tussen gemetselde lisenen en voorzien van twaalf panelen glas.

Rechter zijgevel: Op verdieping staand venster, kozijn met twee panelen glas. Garage gevel met twee vierkante venstertjes tussen gemetselde lisenen en strook venster tot op maaiveld met twee panelen glas boven elkaar.

Achtergevel: Symmetrisch. Op begane grond zowel in gevel middenrisaliet als geveldelen links en rechts daarvan groot venster tot op maaiveld met vierdelig kozijn en acht panelen glas (steeds twee panelen glas boven elkaar). Op verdieping in middenrisaliet balkonpartij. Houten kozijn met openslaande deuren. Links en rechts steeds twee staande vensters met kozijnen waarin twee panelen glas boven elkaar.

Beschrijving interieur:

Entree tot object zeer bijzonder. Kort gangdeel met links en rechts respectievelijk garderobe en toilet met aansluitend ronde hal die opent naar zitkamer. Zitkamer verspreid achter ronde wanden hal over gehele begane grond. Interieur door deze ruimte opzet zeer bijzonder. Door vensters tot op maaiveld overal heldere open blik op de tuin rondom het huis.

Motivering tot plaatsing:

- A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de Millenniumstijl in een traditioneel Delftse School jasje.
- A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.
- A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.
- A.2.b. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.
- A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.
- A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de architectuur van de architect P. Michielsen uit Baarle-Nassau.
- A.6.b. Het object is van belang voort de architectuurgeschiedenis van Gilze Rijen.
- A.7. Het object neemt binnen het oeuvre van de architect P. Michielsen uit Baarle-Nassau een belangrijke plaats in.
- B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Altenaweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is beeldbepalend en valt door zijn witte gevels en rode pannendak zeer op.

BAVELSEWEG 3

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1326

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Bouwdatum moet liggen aan einde 19^e eeuw of ca. 1900.

1927. Bij het object wordt een stal gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1927-357, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1946. De Mariakapel (Maria Altijddurende Bijstand) wordt gebouwd naar een ontwerp van de architect J.J. Keusters uit Gilze.

Oorspronkelijk bouwdoos met bouwtekening niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken Gilze-Rijen.

Opm. Mariakapel opgericht als belofte tijdens WO II (1942) van boeren buurtschap Verhoven dat men de oorlogsjaren goed mocht doorkomen. Na de oorlog droeg iedereen zijn steentje bij tot het realiseren van de kapel. Smid Puienbroek maakte het ijzeren kruisje en de ijzeren kaarsenstandaards in de kapel.

1962. In opdracht van de heer H. Wouters uit Gilze wordt de rechter zijgevel van het object gewijzigd. Er was een venster met een houten kozijn met zes panelen glas, dat worden drie vensters met houten kozijnen met respectievelijk een, twee en een paneel glas. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F.2.062,-. (Dossier 1962-83, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1964. In opdracht van de heer A.B. Verster uit Gilze wordt in de stal gelegen direct naast de keuken van het woongedeelte van de boerderij een nieuwe toilet en douche gebouwd. Daartoe wordt in de gevel een stalraam vervangen door een iets groter venster. (Dossier 1964-22, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1984. Het object wordt bij brief op de riolering aangesloten.

1999. Nabij het object wordt in opdracht van de heer A.B. Verster in eigen beheer een garage/berging gebouwd. (1999-234, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2005. Het object wordt verbouwd. En grotendeels herbouwd als woonhuis. Architect is J.M. Vermeer uit Gilze.

Verdere gegevens niet beschikbaar wegens ontbreken Dossier 2005-094 in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange zijde langs de weg.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk; Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond; Onregelmatige rechthoek

Stijl: --

Mariakapel:

Het object staat geheel vrij.

Een bouwlaag afgedekt met zadeldakje belegd met rode Hollandse pannen.

Geveltjes: Opgetrokken van machinale rode baksteen,.

Metselwerk: Halfsteens verband.

Plattegrond: Gehele object L-vormig. Boerderij langs straat rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel boerderij a-symmetrisch. Links achtereenvolgens: twee stalvensters, grote getoogde houten deuren stal, stalvenster, grote getoogde houten deuren schuur. Vensters hebben zespaneels ijzeren kozijnen. Vensterbanken van rollaag rode baksteen (kops verband). Vensterpoorten getoogd. Latei van rij rode baksteen in strekverband. Grote dubbele openslaande deuren geklampt en voorzien van ijzerbeslag in vorm hengsels.

Frontgevel woongedeelte rechts. Twee hoge staande vensters (kozijnen vernieuwd) (Oorspronkelijk beneden 4x2 en bovenlicht 2x2 panelen glas) Vensterbanken van gegoten beton. Vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Linker zijgevel Op begane grond in midden houten deur (vernieuwd). Op verdieping hooiluik gevuld met glas. Geklampte luiken nog aanwezig. Links en recht van voormalig hooiluik half rond venster met roeden in vorm opgaande zon. Langs flanken topgevel ijzeren muurankers (drie aan iedere zijde en in top een)

Rechter zijgevel: Op begane grond Een staand venster met bovenlicht (nieuw) Op etage in topgevel Smal hoog venster, venster met openslaande ramen en smal hoog venster. Alle ramen houten kozijnen met een paneel glas. Gestoken vensterbanken van zwarte geglazuurde tegels. Vensterpoorten recht afgesloten met laag rode baksteen in strekverband.

Achtergevel en gevels achter bouw: Niet van toepassing.

Mariakapel.

Frontgevel met deurpartij, natuurstenen bovenlatei en gemetselde spitsboog als bovenlicht. Hardstenen dorpel, geklampte houten deur en in bovenlicht glas-in-lood.

Topgeveltje voorzien van schouderdjes . Flanken topgevels gemetseld van rode baksteen in een rij kops verband en afgedekt met plaatjes natuursteen. Op top ijzeren kruisje.

Linker en rechter zijgevel idem met groot getoogd venster gevuld met glas-in-lood. Gestoken vensterbanken van rode baksteen en bovenlateien vensters gemetseld van een laag rode

baksteen in strekverband. Geveltjes staan op plint van iets donkerder kleur rode baksteen (drie lagen. Ze wordt) afgesloten door laag rode baksteen in strekverband.

In kapel houten altaartafel. Schilderij icoon Maria Altijd durende Bijstand en aan iedere zijde ervan vier smeedijzeren kaarsenhouders.

Opm. Architectuur zeer eenvoudig en verzorgd.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een langgevel boerderij die werd omgebouwd tot woonhuis.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de vensterpartijen na, gaaf qua stijl en detaillering.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de herbouw/restauratiewerkzaamheden van de architect J.M. Vermeer uit Tilburg.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van het buurtschap Verhoven en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

Opm. Bij de verbouwing/gedeeltelijke herbouw van 2005 zijn een paar zaken niet goed gegaan. Het verdient aanbeveling zo snel mogelijk de kozijnen zowel in de frontgevel als beide zijgevels terug te brengen in de oorspronkelijke staat.

Motivering Mariakapel: Idem op A.6.a. na.

BAVELSEWEG 7

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1548

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdossier verdwenen uit Archief Openbare werken gemeente Gilze Rijen.

Het object moet ca. 1910 gebouwd zijn.

1956. In opdracht van de heer G. Goosens uit Gilze wordt het object verbouwd. Er wordt een nieuw raam geplaatst in de voorgevel. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 200,-. (Dossier 1956-196, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1959. De voorgevel wordt vernieuwd. In opdracht van de heer G. Goosens uit Gilze wordt het stuk frontgevel van het woongedeelte van het object vervangen. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Er komt een nieuwe deur met brede planken. De vensters links en rechts van de ingangspartij worden van staande venster met bovenlichten (4 en 2 panelen glas) voorzien van houten geklachte luiken, vervangen door liggende vensters, links een driedelig houten kozijn en rechts een tweedelig houten kozijn beide met bovenlichten. (Dossier 1959-133, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1964. In opdracht van de heer G. Goosens uit Gilze wordt het schuurgedeelte van de boerderij gewijzigd tot woonhuis zodat een dubbel woonhuis ontstaat met beide een zelfstandige ingangspartij. In de gevel van het voormalige schuurgedeelte verdwijnen enkele houten geklachte deuren om plaats te maken voor de nieuwe ingangspartij met bovenlicht en twee nieuwe vensters. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 8.525,-. (1964-152, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1965. Officieel wordt medegegeeld: In opdracht van de heer G. Gosens wordt een nieuwe wc-douche gebouwd. Deze staan echter al op de bouwtekening van 1964. Architect was J.J. Keusters. Kosten F. 2.344,-. (Dossier 1965-50, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Het object is opgetrokken van rode Baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl; --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a- symmetrisch.

Te veel gewijzigd.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Nee. Object heeft te weinig cultuurhistorische en architectonische kwaliteiten om voor plaatsing in aanmerking te komen.

BAVELSEWEG 9

Kadasternummer: Sectie O, nummer 872

Typering: Voormalige boerderij, heden woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdossier verdwenen.

1964. In opdracht van de heer G. Goosens uit Gilze wordt de linker zijgevel van het object gewijzigd.

De feitelijke wijzigingen aan het object corresponderen niet met de tekeningen van architect J.J. Keusters uit Gilze. Vensters, schouderstukjes en rond venster in topgevel.

1967. Bij het object wordt in eigen beheer door de heer G. Goosens een berging gebouwd. (Dossier 1967-118, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Het object vertoont diverse wijzigingen waarvan geen bouwdossier is te vinden. Vragen; Wanneer werd de voordeur verplaatst en wanneer werden de dakkapellen gebouwd?

2001. In opdracht van de heer G. Goosens wordt achter het object een serre aangebouwd door de Fa. Bouwbedrijf Tonny Jansens BV uit Baarle-Nassau. Kosten F. 30.940,-. (Dossiers BM 2001-043 en BA 2001-059, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Object telt een bouwlaag en is afgedekt met een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Gevels; Machinale rode baksteen.

Metselwerk|: Kruisverband met diepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Object niet te beschrijven door vele wijzigingen.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Nee. Object heeft te weinig cultuurhistorische en architectonische waarde om voor plaatsing in aanmerking te komen.

BAVELSEWEG 11 (Voorheen Verhoven 3)

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1191

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdossier uit Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen verdwenen. 1960. De schuur en de stal worden verbouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1960-78 in het Archief Openbare Werken van de gemeente Gilze-Rijen.

1963. bij het object wordt een kalverenstal gebouwd. (Dossier 1963-215, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1966. In opdracht van de heer J. van Gils wordt de linker zijgevel van het object gewijzigd. Op de begane grond komt een en in de top gevel komen twee nieuwe vensters. Ze zijn alle drie identiek met tweedelige houten kozijnen met bovenlichten. (Begane grond was: staand venster met houten kozijn met 9 paneeltjes glas). (Dossier 1966-162, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1970. In opdracht van de heer L.P. den Boer uit Oosterhout wordt een oude toilet verplaatst. De oude toiletruimte wordt douche. (Dossier 1970-120, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Object ligt geheel vrij.

Object telt een bouwlaag met gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Object heeft teveel van kwaliteit verloren door vele verbouwingen.

Beschrijving interieur:
Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:
Nee. Object heeft te weinig cultuurhistorische en architectonische waarde om voor plaatsing in aanmerking te komen.

BIESTRAAT 3

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1507, voorheen Sectie G, nummer 1309

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos ontbreekt in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen. 1961. In opdracht van de heer A.C. van Hoek uit Gilze wordt bij het object een open melkstal gebouwd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 1.500,-. (Dossier 1961-122, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1967. In opdracht van de heer A.C. van Hoek uit Gilze wordt tegen de achtergevel van het object een afdak gemaakt over vijftraveeën met stenen zijden. Een klein gedeelte ervan is dicht en krijgt grote geklampte openslaande deuren. Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1967-85, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Opm. Object met rieten dak zeer aardig. Werd echter (clandestien?) verkeerd verbouwd. De grote deuren van de eerste grote poort in de frontgevel direct rechts naast het woongedeelte werden verwijderd. De ruimte achter de deuren werd bij het woonhuis getrokken en daartoe werd de poort gevuld met een groot houten kozijn met een paneel glas.

Van deze verbouwing bestaat geen dossier.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een gecombineerd zadegewolfd dak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels; Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links geveldeel woongedeelte boerderij, rechts geveldeel stallen. Frontgevel woongedeelte symmetrisch over vijf vensterassen. In midden ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel en geklampte houten deur met bovenlicht. Deurpoort afgesloten met laag rode baksteen in strekverband.

Links en rechts van ingangspartij aan beide zijden twee hoge staande vensters, T-type schuiframen met houten kozijnen. Natuurstenen vensterbanken. Vensterpoorten idem afgesloten als deurpoort.

Beschrijving interieur:
Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een klassiek gebouwde boerderij uit het eerste kwart van de 19^e eeuw in het buitengebied van Gilze.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historisch bebouwing in het buitengebied De Bie en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de agrarische geschiedenis van Gilze.

BIESTRAAT 5

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1384

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

Origineel bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1944. In opdracht van de heer G. van Poppel uit Gilze wordt de boerderij in eigen beheer verbouwd en vergroot. Tegen de oude uitbouw wordt een nieuwe slaapkamer gebouwd waarbij een deel van de bestaande berging bij de nieuwe slaapkamer wordt getrokken. Aannemer is D. Keustyers uit Gilze. (Dossier 1944-9, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1970. De slaapkamer uit 1944 wordt in opdracht van de heer P. Goossens uit Gilze weer afgebroken en vergroot tot een die nagenoeg zo lang is als de achteruitbouw waar ze tegenaan wordt gebouwd. Tussen huis en slaapkamer gevel zit nog maar twee meter binnenplaatsje. In de nieuwe achtergevel die ontstaat verdwijnt de oude geklante deur die hier zat en komt een groot houten venster met driedelig kozijn (3x3 panelen glas) en een klein staand venster. Architect is J.J. Keusters uit Gilze, maar een dossier en bouwtekening ontbreekt.

1971 In dit jaar ligt een nieuwe bouwtekening van J.J. Keusters op tafel. Uit niets blijkt dat de voorgenomen uitbreiding van het huis met een slaapkamer is door gegaan. In dit geval stelt de heer P. Goossens uit Gilze voor de rechter helft, zijnde het woonhuis, op te hogen en twee nieuwe slaapkamers aan te leggen onder de nieuwe dakkap. Daartoe wordt de zijgevel van het object gewijzigd. Er komen op de begane grond een nieuwe deur en venster en in de nieuwe topgevel drie vierkante slaapkamerramen. Er komt tevens een groot nieuw venster met tweedelig kozijn voor de huiskamer in de achtergevel en het grote keukenvenster met een tweedelig houten kozijn (2x6 panelen glas) is weer verdwenen. Aan de achterzijde komen op de dakpartij vanwege de aanleg van de twee nieuwe slaapkamers twee dakkapellen met hellende daken. Kosten F. 37.300,-. (Dossier, 1971-64, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1971. Nog in het zelfde jaar wordt de bouwvergunning voor beschreven plannen ingetrokken om plaats te maken voor een nieuwe in 1972.

1972. Het object wordt ingrijpend verbouwd. De staande vensters in de frontgevel worden vervangen door liggende vensters met tweedelige houten kozijnen (groot paneel glas en links openslaand raam met een paneel glas) Op de dakpartij aan de front- en achterzijde

worden, door de aanleg van vier nieuwe slaapkamers op de zolderverdieping, in opdracht van de heer P. Goossens twee nieuwe dakkapellen gebouwd met hellende daken. Architect is J.J. Keusters. Kosten F. 38.700,-. (Dossier 1972-66, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag en is gedeeltelijk afgedekt met een doorlopend gecombineerd zadel/gewolfd dak belegd met rode Hollandse pannen, gedeeltelijk vlak afgedekt (nieuw gedeelte 1971)

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Opm. Rechter zijgevel geheel verpest.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links in gevel stalgedeelte achtereenvolgens stalvenster, een houten geklampte staldeur, stalvenster en nog een idem geklampte staldeur. Deuren voorzien van bovenlichten en deurpoorten recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Stalvensters voorzien van ijzeren kozijnen. Gestoken vensterbanken van rode baksteen en vensterpoorten afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

Rechts van stalgevel gevel woongedeelte Boerderij. Vier vensterassen. In tweede ingangspartij tot boerderijwoning met bovenlicht. Hardstenen dorpel, oorspronkelijke houten paneeldeur verloren gegaan. In eerste, derde en vierde venster as hoog staand venster, vierpaneels schuiframen met tweepaneels bovenlichten. Natuurstenen vensterbanken, houten kozijnen. Deur- en vensterpoorten alle idem afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

In rechter zijgevel op begane grond staand venster met vier panelen glas en in topgevel staand venster met bovenlicht en staand venstertje met vier paneeltjes glas. Alle vensters idem verwerkt met houten kozijnen, gestoken vensterbanken van rode baksteen en vensterpoorten afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

Linker zijgevel twee stalvensters idem aan die in frontgevel.

Achtergevel : Links uitbouw en ernaast groot venster met tweedelig houten kozijn met bovenlichten. Vervolgens: drie maal achter elkaar stalvenster met ijzeren kozijn met zes panelen glas en, geklampte deur .

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij uit ca. 1900.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing in het gebied De Bie en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn ligging en de architectuur beeldbepalend voor de omgeving.

BIESTRAAT 8

Kadasternummer: Sectie K, nummers 1539-1540

Typering: Voorheen boerderij, heden woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Object gebouwd in 1819. Daarvan alleen woongedeelte nog over.

Ca. 1910. Oude stal tegen woongedeelte afgebroken en nieuwe stal aangebouwd.

Ca. 1920. Stalgedeelte uitgebreid.

1977. In opdracht van de heer J.J. Jansen en mevrouw G. van Hoek-Janssen uit Ulvenhout wordt de bestaande boerderij verbouwd tot woonhuis. Het object wordt van boerderij naar woonhuis omgebouwd. Daarvoor zijn enkele aanpassingen in het object noodzakelijk. Zo wordt het woongedeelte vergroot en het voormalige berijfsgedeelte verkleind. In het exterieur worden alle oorspronkelijk aanwezige luiken teruggebracht. Architect is A.M. Joorman uit Ulvenhout. Kosten F. 80.000,-. (Dossier 1977-375, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Opm. Boerderij-huis niet naar architectuurnormen 1819 gerestaureerd. Heden bijvoorbeeld vensters met zes panelen glas (vier onder, twee in bovenlichten) Oorspronkelijk was dat: Beneden 4x4 panelen glas en in bovenlichten 2x4 panelen glas). Ook luiken niet zoals toen. Nu geklante luiken, waren paneelluiken.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de kopse gevel aan de straat.

Het object telt een bouwlaag met een gecombineerd zadel- gewolfd dak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met vlakke voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel aan zuidzijde a-symmetrisch en geheel witgesausd.

Alleen linker deel object, voormalig woongedeelte van toepassing. Overige deel (voormalige stal) door grote muur (wit gesausd) niet te zien. Links in gevel woongedeelte klein staand venster (nieuw) met houten kozijn. Natuurstenen vensterbank en vensterpoort recht afgesloten. Zes panelen glas en venster voorzien van houten geklante luiken. Rechts oorspronkelijke deur verloren gegaan. In bovenlicht levensboom. Onder gootpartij vier ijzeren muurankers.

Linkerzijgevel (gevel aan straatzijde): Op begane grond twee hoge staande vensters (vernieuwd). Houten kozijnen. Onder vier, in bovenlicht twee panelen glas. Natuurstenen vensterbanken en vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Op verdiepinghoogte in midden een ijzeren muuranker en direct daarboven in ijzeren muurankers jaartal 1819.

In topgevel klein staand venster (vernieuwd) Flanken topgevel voorzien van drie ijzeren muurankers. Boven in topgevel een ijzeren muuranker. Flanken topgevel voorzien van schouderstukjes en afgedekt met rode baksteen in strekverband. Top van gevel gevormd door schoorsteen (als tuit uitgebouwd)

Achtergevel a-symmetrisch. Rechts staand venster idem aan frontgevel 9 vernieuwd houten paneeldeur met bovenlicht en links daarvan enige oorspronkelijke venster object. Houten kozijn met 4x4 en 2x4 panelen glas. Natuurstenen vensterbank en vensterpoort recht afgesloten met laag in kops verband. Boven achtergevel woongedeelte vier ijzeren muurankers.

Ernaast begint gevel stal gedeelte. Deze opgetrokken van helderrode baksteen. A-symmetrisch. Houten geklante deuren (vernieuwd) en stalramen met ijzeren kozijnen gevuld met 3x3 panelen glas.

Opm. Ondanks "leuke aanblik" architectuur zeer matig en van beperkte cultuurhistorische waarde..

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een voormalige boerderij die na zijn functieverlies als agrarisch bedrijf tot woonhuis werd verbouwd. De restauratie werd zeer zorgvuldig uitgevoerd.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijlen detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing op De Bie en vormt daarin een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object vertegenwoordigt als voormalige boerderij met woongedeelte een aspect van de agrarische geschiedenis van Gilze.

BIESTRAAT 10

Kadasternummer: Sectie K, nummer 1971, voorheen Sectie K, nummer 1440

Typering: Voorheen boerderij, heden zorgboerderij.

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1926. Bij het object worden in opdracht van de heer G. Zebregts uit Gilze een stal en een schuur gebouwd. Architect is de heer A.M. Botermans uit Gilze. (Dossier 1926-239, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1936. Het woongedeelte van het object wordt vernieuwd/herbouwd in Interbellumstijl. Architect is A. Waskowsky uit Breda. Kosten F. 5.500,-. (Dossier 1936-46, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1964. In opdracht van de heer J. Zebregts uit Gilze wordt in het object in het voormalige washuis een nieuwe toilet men douche aangelegd. In de achtergevel van de uitbouw aan de achterzijde van het object worden daartoe tevens twee nieuwe vierkante venstertjes aangebracht. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 1.560,-. (Dossier 1964-260, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2006. Het object wordt verbouwd tot zorgboerderij. Het gaat hierbij met name om het interieur.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid Dossier 2006-020, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een hoog (hoofdlichaam object) en een laag (achter uitbouw) zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing machinale bruinrode baksteen in gevelplint.

Metselwerk: Kettingverband me ondiepe voeg.

Plattegrond: L-vormnig.

Stijl: Interbellumstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch., Links groot liggend venster met driedelig houten kozijn in vleugelverband met bovenlichten. Gestoken vensterbank van rode baksteen en vensterpoort afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

In midden frontgevel ingangspartij tot object in diep portaal. Hardstenen dorpel. Rondboogvormige portaal- en deurpoort. Houten paneeldeur met spion waarvoor ijzeren hekwerkje. Rondboog van rode baksteen in strekverband en voorzien van sluitsteenmotief van natuursteen.

Rechts van ingangspartij liggend venster met tweedelig houten kozijn. Vensterpartij idem verwerkt als grote venster links in frontgevel.

Gevel staat op plint van bruinrode baksteen. Voor gevel langs stoep van rode baksteen.

Houten lijstgoot met neuslijst. Op dakpartij links en rechts dakkapellen met fronten bestaande uit vierdelige houten kozijnen waarvan twee openslaande ramen en steeds met een paneel glas per raam.

Op linker en rechter uiteinde nok van dakpartij schoorsteen met halfsteens uitgemetselde rookrand.

Rechterzijgevel: Op hoek voortzetting hoekvenster frontgevel met hoog staand venster met een paneel glas en bovenlicht. Midden in zijgevel erkerachtige uitbouw metopgevel waarin op begane grond twee vierkante venstyertjes en erboven drie staande gekoppelde vensters gevuld met glas-in-lood gescheiden door eensteens muurdammen. Houten kozijnen en gestoken vensterbanken van rode baksteen. Uitbouw belegd met dubbele rij blauwe pannen. Gehele zijgevel, waartegen deze uitbouw is aangebracht, in idem vorm hoog opgetrokken. Boven in top van deze gevel rond venster. Vensterpoort van rode baksteen in strekverband. Flanken topgevel voorzien van siermetselwerk in de vorm van vlechtwerk. Rechts naast uitbouw venster met tweedelig houten kozijn en, in muurgedeelte achteruitbouw, een met driedelig kozijn, beide met bovenlichten en liggend strookvenster met drie paneeltjes glas.

In gevel uitbouw achterzijde liggend venster met driedelig houten kozijn en klein venster ernaast en in achtergevel hoofdlichaam groot vierdelig venster met bovenlichten en openslaande tuindeuren met bovenlichten. Alle deuren en vensters idem uitgevoerd als in front- en zijgevel..

Alle vensters idem uitgevoerd als die in frontgevel.

Linker zijgevel blind uitgevoerd in schoonmetselwerk.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de Interbellumstijl en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering van stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het Interbellumwerk van de architect A. Waskowsky uit Breda.

B.2. Het object vormt een onderdeel van de historische bebouwing van de Bie en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. Het is ter plaatse vanwege zijn ligging en markante architectuur zeer beeldbepalend.

BIESTRAAT 12

Kadasternummer: Sectie A, nummer 1970.

Typering: Boerderij met twee landbouwschuren.

Bouwgeschiedenis:

Van het object is geen enkel bouwdoossier meer aanwezig in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Het object moet gebouwd zijn ca. 1915/ 1920.

1935. Achter het object wordt een houten paardenstal gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid Dossier 1935-2 in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1954. In opdracht van de heer A.S. de Jong wordt links van de boerderij een kleine overgangsbouw (vee) en aansluitend een grote landbouwschuur gebouwd. Ontwerp architect J. Backx uit Alphen. (Dossier 1954-97, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1984. Het object wordt aangesloten op de riolering. (Dossier 1984, Archief Openbare werken gemeente Gilze-Rijen)

Verder opstellen: 1976 vrijstaande ligboxstal, 1980 verbouwen varkensmeststal tot varkensmeststal met wagenberging, 1988 bouw rundveeststal, in 1999 vergroot.

Karakterisering:

Beschreven worden alleen langgevel boerderij met aanbouwen en landbouwschuur.

Het object ligt geheel vrij. De langgevel boerderij met de lange zijde, de landbouwschuur met de korte zijde naar de straat.

De langgevel boerderij telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van diverse soorten machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: L-vormig.

Stijl: --

Opm. Object zeer omvangrijk door aangebouwde stallen.

Tussenbouw links van boerderij over een bouwlaag afgedekt met een geknikt zadeldak belegd met rode pannen.

Gevels: opgetrokken van rode baksteen.
Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.
Plattegrond: Driehoekig.
Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Grote landbouwschuur geheel links:

Object staat geheel vrij met de kopse gevel naar de straat..
Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een wolfdak belegd met rode Muldenpannen.
Gevels; Opgetrokken van machinale rode baksteen.
Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.
Plattegrond: Rechthoekig.
Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl

Beschrijving exterieur:

Van links naar rechts grote stal, paardenstal, stal- en schuurgedeelte langgevel boerderij, en woongedeelte langgevel boerderij.

Frontgevel stal met kopse zijde naar straat, a-symmetrisch van indeling. Links in gevel twee kleine geklampte openslaande deuren, rechts twee grote geklampte openslaande deuren. Boven deuren direct onder wolfseind twee kleine staande vensters. Linker zijgevel acht stal ramen van ieder vier panelen glas.

Rechts van deze stal symmetrische gevel tussenbouw. In midden grote poort met dubbele houten geklampte deuren. Links en rechts daarvan twee staande stalramen met vier panelen glas.

Vervolgens gevel langgevel boerderij. Grote poort met dubbele houten geklampte deuren met links en rechts twee grote staande stalramen met ieder vier panelen glas. Boven vensters aan iedere zijde dubbele houten luiken van hooizolder.

Grote poorten alle getoogd. Bogen alle van rode baksteen in strekverband.

Gevel woongedeelte a-symmetrisch over vier vensterassen. Ingangspartij in tweede vensteras. Hardstenen dorpel, deurpartij vernieuwd. Bovenlicht heden gevuld met geel glas. Links van ingangspartij een, rechts twee hoge staande vensters, T-type schuiframen met bovenlichten.

Stalramen alle met ijzeren kozijnen. Woongedeelte houten kozijnen. Vensterbanken stalramen van rij rode baksteen in kopsverband. Vensterpoorten alle rechtafgesloten met laag rode baksteen in strekverband.

Over gehele breedte frontgevel langgevel boerderij lijstgoot met neuslijst.

Rechter zijgevel a-symmetrisch. Op begane grond klein staand venstertje met een paneel glas en openslaande deuren (was oorspronkelijk venster met tweedelig kozijn)

In topgevel twee staande vensters met bovenlichten(vernieuwd). Houten kozijnen en gestoken vensterbanken van rode tegels.

Achtergevel: Deuren en vensters idem aan frontgevel. Uitbouw niet van toepassing.

Landbouwschuur met bakstenen onderbouw. In linker zijgevel grote poort met dubbele geklampte houtendeuren. Deurpoort recht afgesloten. Overige vensters in schuur idem aan die in overige boerderijgedeelte.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

- A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een groot boerderijcomplex met als kern een langgevel boerderij en ontstaan in diverse perioden. (cluster van objecten)
- A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.
- A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.
- A.2.b. Met name de grote landbouwschuur is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.
- A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.
- A.6.a. De landbouwschuur is een goed voorbeeld van de wijze waarop de architect A. Waskowsky uit Breda dit soort boeren bedrijfsgebouwen ontwierp in Traditionele Delftse Schoolstijl.
- B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Biestraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. Door zijn omvang en de architectuur is het object ter plaatse zeer beeldbepalend.

BOLBERG 9

Kadasternummer: Sectie K, nummer 2163

Typering: Boerderij ("landbouwerswoning met stal en schuur")

Bouwgeschiedenis:

1919. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J. Timmermans uit Gilze. Architect onbekend. (Dossier 1919-3, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1957. De bestaande schuur wordt in opdracht van de heer N. van Bavel verbouwd. Er wordt een stuk aangebouwd (deel) waardoor de karakteristieke zijgevels met twee houten geklante deuren die men heden ziet ontstaan. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 3.000,-. (Dossier 1957-155, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1969. Uit gegevens in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen blijkt dat in dit jaar een voorgesteld verbouwingsplan weer werd ingetrokken. Verdere gegevens ontbreken. (Dossier 1969-20, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1976. Het woongedeelte van de boerderij wordt in opdracht van de heer C.W.A.M. Derks uit 's Gravenmoer verbouwd. In de achtergevel wordt het staande venster vervangen door een liggend met een groot en een klein paneel glas. Inpandig wordt rechts op de begane grond de voor en achterkamer tot ween geheel gemaakt en links van het halletje wordt de slaapkamer afgebroken en de nieuwe trap naar de verdieping gebouwd. De zolderverdieping die geheel open was wordt nu ingericht met drie slaapkamers en een badkamer. De oude douche en berging in de uitbouw achter het huis verdwijnt. Architect is de heer Derks zelf en de heer A.J. van de Goorbergh uit Oosterhout. Kosten F. 23.555,-. (Dossier 1976-14, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij.

Het object telt twee parallel aan elkaar liggende delen van ieder een bouwlaag. Aan de voorzijde is het hoofdlichaam (woongedeelte met rechts stalgedeelte) afgedekt met een gecombineerd zadel-/schilddak belegd met donkergrijze Muldenpannen. Parallel aan het hoofdlichaam kleine bouwdeel afgedekt met een zadeldak belegd met idem pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing machinale gele baksteen in geveldecoratie.

Metselwerk: Kruisverband met diepe voeg.
Plattegrond: Onregelmatige rechthoekig.
Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links stal gedeelte met twee houten geklampte deuren en twee vensters met ijzeren kozijnen met twee en drie paneeltjes glas. Erboven dubbele houten geklampte luiken hooizolder. Alle deur- en vensterpoorten getoogd. Bovenlateien deur- en vensterpoorten alle decoratief gemetseld van om en om gele en rode baksteen in strekverband.

Rechts gevel woongedeelte boerderij. Frontgevel woongedeelte symmetrisch uitgevoerd. In midden ingangspartij tot woning. Hardstenen dorpel. Houtenpaneeldeur met bovenlicht. In deur staat strookvenstertje als spion. Bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Links en rechts van ingangspartij een hoog staand venster, T-type schuifraam met bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Houten kozijnen. Deur- en vensterpoorten afgesloten met hanekammen, decoratief gemetseld van blokken in gele en rode baksteen.

Gevel staat op gecementeerde plint. Ter hoogte onderdorpels, halverwege onderzijde ramen, wisseldorpels en bovendorpels vensters speklagen van gele baksteen over gehele breedte gevel.

Eenvoudige houten lijstgoot met neuslijst..

Op uiteinden nok hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Linker zijgevel met twee vensters met ijzeren kozijnen idem aan frontgevel.

Rechterzijgevel twee vensters, klein van opkamer met vier panelen glas en een hoog staand met zes panelen glas. Beide idem uitgevoerd als die in frontgevel woongedeelte.

Achtergevel met twee houten geklampte deuren met bovenlicht en twee staande vensters. Alle idem uitgevoerd aan die in frontgevel. Rechts achter uitbouw stal/schuurgedeelte.

Houten schuur van Vlaams type met gepotdekselde gevels en houten geklampte deuren.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij in het buitengebied met stal en schuur uit het eerste kwart van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing aan de Bolberg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege haar ligging. Het object is ter plaatse zeer beeldbepalend.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de agrarische geschiedenis van Gilze.

BOLBERG 19 (voorheen Horst 23)

Kadasternummer: Sectie K, nummer 1745

Typering: Boerderij met stal en woongedeelte

Bouwgeschiedenis:

1924. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J. Peters uit Gilze naar een ontwerp van de architect P.J. Botermans uit Gilze. (Dossier 1924-6, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1980. Het object wordt in opdracht van de heer Q.P.M. van Hoek uit Gilze van boerderij omgebouwd tot woonhuis.

Zou de tekening van 1980 zijn uitgevoerd dan zou het object grondig zijn verpest (Gedeeltelijk veranderen en vernieuwen achter- en zijgevels) De tekeningen worden echter afgekeurd en de verbouwing gaat slechts gedeeltelijk door. De stal links in het object wordt slaapkamer en bijkeuken met douche. De ingang zou worden verplaatst naar de rechter zijgevel. Dat is niet gebeurd. Op zolder worden vijf slaapkamers aangelegd.

Architect onbekend en kosten F. 10.000,-. (Dossier 198046, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolder/slaapkamer verdieping onder een Mansardedak belegd met donkergrijze kruispannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing machinale gele baksteen in geveldecoratie.

Metselwerk: Rode baksteen met diepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links gevel voormalig stalgedeelte, rechts gevel woongedeelte. Gevel deel stal met een staand venster met bovenlicht (vernieuwd). Houten kozijn met zes panelen glas. Vensterbank van gegoten beton. Gevel woongedeelte symmetrisch over drie vensterassen. In midden ingangspartij tot woongedeelte. Hardstenen dorpel Houten geklante deur. Bovenlicht twee panelen glas. Links en rechts van ingangspartij hoge staande vensters met houten kozijnen met zes panelen glas (vernieuwd). Alle deur- en vensterpoorten recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Alle vensterpartijen voorzien van geklante houten luiken.

Gevel staat op plint van stuc.

Geveldeel woongedeelte decoratief versierd met siermetselwerk van gele baksteen. Ter hoogte vensterbanken en wisseldorpels speklaag van gele baksteen uitgevoerd in staand verband. Alleen gevel woongedeelte afgesloten met fries. Aan onderzijde geprofileerde stuclijst.

Over gehele breedte frontgevel lijstgoot met neuslijst.

In linker zijgevel houten geklante deur (vernieuwd) en zowel op begane grond als op de verdieping twee vensters met houten kozijnen. In topgevel hier in midden een ijzeren muuranker.

Rechter zijgevel : Op begane grond twee staande vensters en op verdieping een staand venster . Op begane grond kozijnen met drie vierkante panelen glas boven elkaar en vensters uitgevoerd met geklante houten luiken. Langs flanken topgevel vijf ijzeren muurankers.

Boven ingangspartij op dak dakkapel met tweedelig front met openslaande ramen met ieder vier panelen glas.

Heden alleen boven woongedeelte op scheiding onder- en bovenspiegel Mansardedak hoog opgemetselde schoorsteen..
Achtergevel niet van toepassing.

Beschrijving interieur:
Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a,. Het object is een goed voorbeeld van een kleine boerderijwoning met stal uit het begin van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van Bolberg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

BOLBERG 23

Kadasternummer: Sectie K, nummer 1848, voorheen Sectie K, nummer 1745

Typering: Woonhuis, voorheen boerderij met schuur

Bouwgeschiedenis:

1928. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer Q. de Bont uit Gilze. Bouwtekening gesigineerd door een zekere heer H. Ermes uit Gilze. (Dossier 1928-395, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1934. In opdracht van de heer J.B. Broeders worden de stal en de graanschuur bij het object verbouwd (Dossier 1934-62, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1964. Het object wordt in opdracht van de heer J.C. Oomen uit Gilze wordt het woongedeelte van de boerderij verbouwd. Uit de voorkamer verdwijnen de bedsteeën en de zitkamer wordt samengevoegd met de achterkamer tot een grote ruimte. Op zolder worden twee slaapkamers bij gemaakt. De slaapkamer op de begane grond links blijft gehandhaafd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 6.749,-. (Dossier 1964-96, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1996. Het object wordt in opdracht van de heer W.C.M. Backx uit Gilze verbouwd tot woonhuis. Architect onbekend. Tussen woonhuis en schuur wordt een glazen corridor gebouwd. Kosten F. 47.000,-. Rechts achter het object komt een tuinkamer en carport. (Dossier 1996-285, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het woonhuis staat geheel vrij met de lange gevel langs de straat. De schuur staat met de kopse zijde naar de straat.

Het woongedeelte telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een Mansardedak belegd met rode kruispannen. De schuur (links achter object) is afgedekt met gebroken zadeldak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl; ----

Beschrijving exterieur:

Alleen het woongedeelte wordt beschreven.

Frontgevel symmetrisch over vijf vensterassen.

Daarnaast gevel woongedeelte object. Ingangspartij met bovenlicht in midden. Hardstenen dorpel en paneel deur. Links en rechts van ingangspartij hoge staande vensters, T-type schuiframen met bovenlichten. Bovenlichten alle gevuld met glas-in-lood. Houten kozijnen, natuurstenen vensterbanken. Alle deur- en vensterpoorten recht afgesloten met latei van rij rode baksteen in strekverband.

Gevel staat op plint van stuc. Ter hoogte onder- en bovendorpel vensters speklaag van stuc over gehele breedte gevel. Gevel beëindigd met gladde fries van schoon metselwerk aan onderzijde afgezet met geprofileerde lijst van stuc.

Lijstgoot met neuslijst. Boven deurpartij vlak afgedekte dakkapel met openslaande ramen.

Op uiteinden dakpartij hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Linker zijgevel: Op begane grond schuifraam met bovenlicht in topgevel twee staande vensters met bovenlicht (nieuw). Houten kozijnen en gestoken vensterbanken van zwarte geglazuurde tegels.

In rechter zijgevel: Op begane grond een, op verdieping twee idem staande vensters met bovenlicht (alle nieuw). Houten kozijnen gestoken vensterbanken van zwarte geglazuurde tegels.

Schuur links van object heeft beperkte architectuurkwaliteiten. Frontgevel met twee grote poorten. Een rechte deurpoort en een getoogde poort, beiden gevuld met houten geklampte deuren. Gevels witgesausd. Schuur slechts van belang door markante vorm.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een kleine boerderij die in aan het einde van de 20^e eeuw werd ongebouwd tot woonhuis. Het object bevat alle kenmerken van deze ontwikkeling.

A.1.a. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a.,. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object hoort tot de historische bebouwing van de Bolberg en vormt hierbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is met de ernaast gelegen schuur van belang vanwege de ligging. Het object is ter plaatse zeer beeldbepalend.

C.3. Het object vertegenwoordigt als voormalige boerderij een aspect van de agrarische geschiedenis van Gilze.

BOLBERG 6

Kadasternummer: Sectie E, nummer 1654, voorheen Sectie E, nummer 175.

Typering: Woonhuis met schuur

Bouwgeschiedenis:

1934. Het object wordt gebouwd in opdracht van de kinderen P. Timmermans uit Gilze naar een ontwerp van A. Waskowsky uit Breda. De tekening is gesignd met M.V.) (1934-49, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1965. In opdracht van de heer P. Timmermans uit Gilze wordt tussen de woning en de stal een verbindinggang en voederberging gebouwd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 2.800,-. (1965-133, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1986. In opdracht van de heer J. Timmermans wordt het woonhuis verbouwd. Op de begane grond worden voor- en achterkamer verbouwd tot één grote ruimte. Ook de oude keuken wordt afgebroken en vervangen door een nieuwe. Op de begane grond was een venster met driedelig kozijn, dat wordt een venster met tweedelig kozijn met bovenlichten. In de deel van de stal wordt een douche met toilet aangelegd. In de linker zijgevel wordt een venster met tweedelig kozijn vervangen door een idem venster met tweedelig kozijn. In plaats van twee vensters komt in de deel van de schuur een groot venster met tweedelig kozijn met bovenlichten en een oud venster met driedelig kozijn wordt vervangen door een venster met tweedelig kozijn. (Dossier 1986-23, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

Karakterisering:

Alleen het woonhuis wordt beschreven:

Het object staat geheel vrij met de kopse kant naar de straat.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer verdieping en daarboven een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Interbellum.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links ingangspartij tot object. Aantrede met rode tegels. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur in Art-Décostijl bewaard gebleven. Links van deur vierkant zijlicht. Houten kozijn, gestoken vensterbank van bruine geglazuurde tegels. Deurpoort recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Rechts groot venster met tweedelig kozijn met bovenlichten gevuld met glas-in-lood.

Op de verdieping twee idem staande vensters met openslaande ramen. Houten kozijnen en gestoken vensterbanken van bruine geglazuurde tegels. In top van topgevel staand strookvenster voor verlichting zolder. Houten kozijn en vensterbankje gemetseld van rode baksteen in strekverband. Aan linker zijde basis topgevel voorzien van siermetselwerk.

Zijgevels idem vensters met tweedelige kozijnen met bovenlichten. Gestoken vensterbanken idem aan vensters frontgevel en ook hier vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Links en rechts langs zijgevels houten lijstgoten met neuslijsten. Rechts op dakpartij kleine vlak afgedekte dakkapel met driedelig front.

Rechts, opgemetseld vanuit gevelvlak, hoog opgaande schoorsteen met rookhuis. Achter op nok hoog opgemetselde schoorsteen.

Tweede bouwlichaam (voorheen bedrijfsgebouwe) tegen voorgebouw aangezet. Geheel in idem stijl uitgevoerd als woonhuis.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Alleen woonhuis komt in aanmerking:

- A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een woonhuis met bedrijfsruimte zoals hoveniers die lieten bouwen in het begin van de 20^e eeuw.
- A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.
- A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.
- A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de architectuur van de architect A. Waskowsky uit Breda.
- B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Bolberg en vormt mdaarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. Door de markante architectuur (twee topgevels) is het object beeldbepalend ter plaatse.

DRIEHOEK 15 (Voorheen Verhoven 15)

Kadasternummer: Sectie H, nummer 164

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoossier niet meer aanwezig in Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

1965. In opdracht van de heer G. van Gestel uit Gilze wordt het object verbouwd. Met name de vensters worden gewijzigd. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de Fa. Bouwbedrijf Vermeulen & Zn. uit Gilze. (Dossier 1965-120, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1985. Het object wordt in opdracht van de heer J.P.M. Hoevenaars uit Gilze verbouwd. Zowel de gevels als het dak worden terug gerestaureerd naar de oude situatie. Helaas worden, naast de goede luiken, de verkeerde kozijnen uitgekozen, kozijnen met negen panelen glas, i.p.v. zes. Architect is H.J.M. Vermeer uit Gilze. Kosten F. 10.000,-. (Dossier 1985-57, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. In midden frontgevel ingangspartij tot object. Deurpartij met bovenlicht. Oorspronkelijke paneeldeur verloren gegaan. Hardstenen dorpel en deurpoort recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Links en rechts ervan twee hoge staande vensters. Natuurstenen vensterbanken. Houten kozijnen met negen panelen glas (oorspronkelijk zes panelen glas) zes beneden en drie in de bovenlichten. Vensterpoorten recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Vensterpartijen voorzien van houten paneelluiken. Rechts van vensters klein vierkant venster. Lijstgoot met neuslijst.

In linkerzijgevel een staand venster en in rechter zijgevel twee staande vensters (een van opkamer). Verwerking vensters idem aan die in frontgevel.

Achtergevel: Niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Object afgewezen. Het heeft te weinig architectonische en/of cultuurhistorische kwaliteiten om voor plaatsing in aanmerking te komen. Wel beeldbepalend.

Opm. Ook Driehoek 12 heeft te weinig architectuurkwaliteiten. Wordt niet opgenomen in beschrijving. Beide panden wel beeldbepalend.

HOOGSTRAAT 10 (voorheen Raakeind)

Kadasternummer: Sectie G, nummers 344 en 345

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

1915. In opdracht van de kinderen Schellekens wordt op het Raakeind (heden Hoogstraat 10) een boerderijtje gebouwd naar het ontwerp van de architect P.J. Botermans uit Gilze. (Dossier 1915-1815, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1951. Bij het object wordt in opdracht van de weduwe C. Schellekens-Oomen uit Gilze een open karschuur met lessenaarsdak gebouwd. Architect is W.L. Botermans-van Tilburg uit Gilze. Kosten F. 1.500,-. (Dossier 1951-80, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1965. In opdracht van de heer J. Schellekens uit Gilze wordt het object verbouwd. Aan de achterzijde van het object wordt de open karkooi met luifel verbouwd tot stalruimte en garage. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 1550,-. (Dossier 1965-218, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een gecombineerd zadel-schilddak belegd met donkergrijze pannen.

Gevels; Opgetrokken van rode baksteen.

Metselwerk; Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links garage deur en ernaast houten geklachte deur stal en een stalraam met erboven een geklachte houten luik van de hooizolder. Gevel woongedeelte symmetrisch over drie vensterassen.

In midden ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten geklachte deur verloren gegaan, heden houten paneel deur. Links en rechts van ingangspartij hoog

staand vensters, vier paneels schuifraam met twee paneels bovenlicht. Deur- en vensterpoorten recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Lijstgoot met neuslijst en op dakpartij op hook nogk en in midden dakpartij hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden. Rechter zijgevel twee staande vensters. Een hoog idem aan frontgevel, een, van opkamer, kleiner uitgevoerd maar eveneens met bovenlicht. Linker zijgevel en achtergevel niet van toepassing.

Beschrijving interieur:
Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een kleine keuterboerderij in het buitengebied van Gilze uit het eerste kwart van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van het Raakeind/Hoogstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

HORST 27

Kadasternummer: Sectie E, nummer 132 en 133

Typering: Boerderij (alleen woongedeelte)

Bouwgeschiedenis:

1934. Het object wordt gebouwd in opdracht van de weduwe J. Voermans uit Gilze naar een ontwerp van de architect J.A. Jacobs uit Alphen. Kosten F. 4.100,-. (Dossier 1934-91, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1989. Bij het object wordt een mestopslag en melkstal gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid van Dossier 1989-126, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object is samengesteld uit drie delen, te weten een woonhuis, een stal en een schuur. Allen tellen een bouwlaag. Alle drie onderdelen van de boerderij zijn afgedekt met een zadeldak.

Woongedeelte:

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een zadeldak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing machinale donkerrode baksteen in gevelplint.

Metselwerk; Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Interbellumstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links venster met tweedelig kozijn, ernaast venster met driedelig kozijn met groot middenpaneel glas zijramen met bovenlichten en rechts in gevel weer venster met tweedelig kozijn waarvan linker raam met bovenlicht. Op verdieping twee liggende vensters met driedelige kozijnen idem aan dat op begane grond. Houten kozijnen, gestoken vensterbanken van zwarte geglazuurde tegels en vensterpoorten allen recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

Gevel staat op plint van donkerrode baksteen.

Linker zijgevel: Niet van toepassing.

Rechter zijgevel: In midden ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Houten paneel deur in Art-Décosstijl. Houten luifel en bovenluifel bovenlicht ingangspartij gevuld met glas-inlood. Links in zijgevel klein staand venster met twee panelen glas boven elkaar en rechts venster met tweedelig kozijn. Beide venster idem verwerkt als die in frontgevel. In topgevel driehoekig venster voorverlichting zolder met houten kozijn.

Lijstgoot met neuslijst.

Op uiteinden nok zadeldak hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookranden.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een bescheiden boerderij in Interbellumstijl en bevat alle stijlkenmerken van die bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de horst en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

HORST 31

Kadasternummer: Sectie E, nummer 1651, voorheen Sectie E, nummers 116 en 117

Typering: Boerderij

Bouwgeschiedenis:

1933. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer C. Faes uit Gilze naar een ontwerp van de architect A.P. Botermans uit Gilze. Aannemer is Fa. M.D. Kusters uit Gilze. Kosten F. 4.280,-. (Dossier 1933-727, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1934. Bij het object wordt in opdracht van de heer C. Faes uit Gilze een bouwloods van drie traveeën gebouwd. . Architect is A.P. Botermans uit Gilze. (1934-88, Archief Openbare Werken gemeente ilze-Rijen)

1958. In opdracht van de heer P. Faes wordt achter het object een houten schuur gebouwd van vier traveeën. Architect is C.H. Botermans uit Gilze. De bouw valt op door de zwarte golfplaten die van Bouw & Woningtoezicht Gilze-Rijen moesten worden toegepast en door de fraaie houtbetimmering aan de kopse zijden van het object. (1958-71, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1978. Tegen de bestaande bedrijfsruimte wordt in opdracht van de heer C. Faes uit Gilze een open loods gebouwd (karkooi) Kosten F. 10.000,-. (Dossier 1978-302, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1980. In opdracht van de heer C. Faes wordt de bestaande garage/berging in zijn geheel vervangen. Architect is Huub van Laarhoven uit Gilze. Kosten F. 1.500,-. (1980-2, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het woongedeelte ligt als apart gedeelte voor de grote stal/schuur die met zijn volume aan beide zijden van het woongedeelte uitsteekt.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een Mansardedak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen.

Metselwerk: Kettingverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Onregelmatige rechthoek.

Stijl: Interbellum.

Opm. Loods uit 1934 heeft fraai houten gebint.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur in Art-Décostijl verloren gegaan. Bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Rechts van ingangspartij twee hoge staande venster, T-type schuiframen met bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Op verdieping twee idem staande vensters T-type schuiframen. Alle vensters houten kozijnen, gestoken vensterbanken van bruine geglaazuurde tegels.

Deur- en vensterpoorten alle recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

Zijgevels: Zowel links als rechts twee staande vensters idem aan die in frontgevel.

Lijstgoten met neuslijsten

Uitstekende geveldelen schuur/stal links voorzien van staand venster T-type en houten geklampte deur en rechts alleen houten geklampte deur.

Linker zijgevel stal met vensters met ijzeren kozijnen, zijgevel schuur voorzien van idem vensters

Eenvoudige zinken goten.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een nieuw type boerderij gebouwd in een overgangsstijl van de 19^e eeuw (bijv. eclectische ramen) naar Interbellumstijl (bijvoorbeeld venster in topgevel) dat in de jaren dertig in Gilze ontstond. De gevel van het woonhuis hoefde niet meer per se symmetrisch te zijn er mocht zoals in onderhavig geval links of rechts een uitbouw komen en de grote stal/schuur erachter stak buiten het lichaam van het woonhuis met een frontgevel idem in stijl als de frontgevel van het huis. Tot dan toe was de architectuur van de stal heel sober. In dit geval zit in het uitstekend bouwdeel de bedrijfsruimte.

uitbouw

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. De loods uit 1934 en de schuur uit 1958 hebben een fraai houten gebint in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de Interbellumarchitectuur van de architect H.P. Botermans uit Gilze.

A.7.a. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Horst en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. De gebouwen vormen een mooi ensemble en zijn beeldbepalend ter plaatse.

HORST 56

Kadasternummer: Sectie K, nummer 1258

Typering: Boerderij.

Bouwgeschiedenis:

Originele bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Het object moet gebouwd zijn ca. 1910.

1941. Het object wordt in opdracht van de heer A. van Hoek uit Gilze van woonhuis/leerlooiery verbouwd tot boerderij. Architect is A.J.C. Botermans-van Dorst uit Gilze. Kosten F. 5.000,-. (Dossier 194173, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

Er ontbreekt een bouwdoos uit de periode ca. 1960-1970 waarbij het woongedeelte ingrijpend wordt verbouwd en tijdens welke verbouwing alle vensters worden gewijzigd.

1992. In opdracht van de heer P. Gosens uit Gilze wordt het object ingrijpend verbouwd van boerderij tot comfortabel woonhuis. In het exterieur worden alle oude vensters teruggerepareerd inclusief luiken, terwijl ook aan de achterzijde van het object de lage verbindingbouw naar de voormalige looiery/stal/schuur in de verbouwing wordt betrokken en geheel in idem bouwstijl als het woongedeelte wordt verbouwd, ook hier inclusief luiken. De voormalige stal/schuur worden voor inpandig ingrijpend verbouwd met de aanleg van een geheel woonhuis in de voormalige looiery/stal en met slaapkamers op de verdieping.

Architect onbekend wegens incompleetheid dossier en kosten F. 411.250,-. (Dossier 1992-320, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Betreft alleen woonhuis:

Het object staat half vrij (slechts aan achterzijde vast aan bedrijfsgebouwen)

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd mety donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels; Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Alleen woongedeelte wordt beschreven.

Frontgevel symmetrisch over drie vensterassen. Gevel opgedeeld in drie verdiepte gevelvelden door vier gemetselde pilasters met voet en kapiteeltjes. In middelste verdiepte

gevelveld ingangspartij met bovenlicht. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur met ijzeren hekwerk verloren gegaan, heden nieuwe paneeldeur.

Links en rechts van ingangspartij in verdiepte gevelvelden een hoog staand venster. Houten kozijnen met schuiframen met bovenlicht met respectievelijk vier en twee panelen glas. Natuurstenen vensterbanken en zowel deur- als vensterpoorten alle afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Vensters voorzien van houten geklampte luiken.

Gevel staat op plint van stuc, gevel; afgesloten door gladde fries van stuc.

Lijstgoot met neuslijst.

In linker en rechter zijgevel ieder twee hoge staande vensters met luiken idem aan die in frontgevel. In topgevels twee vierkante vensters.

In achter aanbouw aan beide zijde twee staande vensters met luiken idem aan die in frontgevel.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een bescheiden woonhuis bij een beginnende (leerlooiërij) industrie en dat via de herbestemming tot boerderijhuis verbouwd werd tot woonhuis in het buitengebied.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Horst en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Als voormalige woning bij een industrie en als voormalig woongedeelte van een boerderij vertegenwoordigt het object een aspect van de economische-, sociale- en agrarisch industrie van Gilze.

KLEIN HEIKE 8 (Voorheen Chaamseweg 19)

Kadasternummer: Sectie G, nummer 1423

Typering: Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1921. In opdracht van de heer A. Montens wordt op de locatie een kleine noodwoning met houten schuur en stalling gebouwd. Architect A.P. Botermans uit Gilze. (Dossier 1921-24, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

1922. De noodwoning wordt afgebroken. In opdracht van de heer A. Wouters uit Gilze wordt bij de schuur een bescheiden kleine woning gebouwd. Architect A.P. Botermans uit Gilze. (Dossier 1922-7, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1941. In opdracht van de heer A. Wouters wordt de grote landbouwschuur met stalling verplaatst. Architect A.P. Botermans-Sprangers uit Gilze. Kosten F. 475,-. Architect is (Dossier 1941-66, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1968. In opdracht van de heer C.H. Wouters uit Gilze wordt de toiletruimte in de stal, aansluitend op de achterzijde van het woonhuis, verbouwd. Architect is H. van de Hout uit

Tilburg. Kosten F. 1.650,-. (Dossier 1968-264, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Woonhuis: Frontgevel symmetrisch over drie vensterassen. In midden ingangspartij tot object in ondiep portiek en voorzien van bovenlicht. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur verloren gegaan. Links en rechts van ingangspartij hoog staand venster. Schuiframen met bovenlicht (oorspronkelijk T-type). Houten kozijnen en uitbovenlichten alle glas-in-lood verdwenen. Gestoken vensterbanken van bruine geglazuurde tegels. Alle deuren en vensterpoorten recht afgesloten met strek van rode baksteen.

Gevel staat op plint van stuc. Gevel afgesloten met fries van siermetselwerk van rode baksteen in vorm randlijst, glad schoonmetselwerk en twee rijen muizentanden.

Lijstgoot met neuslijst.

Zowel in linker- als in rechterzijgevel staand venster met bovenlicht smaller dan in frontgevel, maar idem uitgevoerd.

Achtergevel: Niet van toepassing.

Frontgevel landbouwschuur zeer eenvoudig. Grote houten deuren en op begane grond twee stalramen (nieuw). In topgevel klein venster met tweedelig kozijn.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een kleine keuterboerderij uit het begin van de 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van het Klein Heike en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging in de cluster. Het object is beeldbepalend.

LANGENBERGSEWEG 24 (Voorheen Alphenseweg)

Kadasternummer: Sectie E, nummers 1192 en 1194

Typering: Transformatorhuisje

Bouwgeschiedenis:

1954. In opdracht van de NV Waterleiding Maatschappij Noord-Brabant, Afd. Oudenbosch wordt een reinwaterkelder gebouwd door de firma Albouw NV uit Breda. Kosten F. 96.000,-. (1954-59, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1954. Het object wordt gebouwd in opdracht van de NV Waterleiding Maatschappij Noord-Brabant Afd. Oudenbosch naar het ontwerp van de heer A.F. van het ontwerp bureau van de maatschappij en gebouwd door de aannemer de firma Albouw NV uit Breda. Kosten F. 6.000,-. (Dossier 1954-107, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1975. In opdracht van de N.V. Waterleiding Maatschappij Noord-Brabant wordt een nieuwe reinwaterkelder gebouwd. Architect is Architectenbureau J.M. Hurks uit Roosendaal. (1975-9, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een zadeldak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels; Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk; Ketting verband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel symmetrisch. Gehele frontgevel blind uitgevoerd. Gevelvlak door vijf gemetselde pilasters symmetrisch verdeeld met vier verdiepte gevelvelden. Topgevel voorzien van uitgemetselde trapsgewijs oplopende schouder tjes en midden in topgeveltje siermetselwerk van rode baksteen in vorm staande ruit.

Rechterzijgevel: Hierin symmetrisch twee ijzeren deuren aangebracht. Beide hebben bakstenen aantrede. Beide deurpoorten afgesloten met rechte latei van rode baksteen in strekverband.

In rechtergevel een liggend venstertje. Overige gevels blind uitgevoerd in schoonmetselwerk. Eenvoudige lijstgootjes.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een transformatorhuis in Traditioneel Delftse Schoolstijl en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Langenbergseweg en vormt hierbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de industriële geschiedenis van Gilze.

LANGEREIT 14

Kadasternummer: Sectie F, nummer 910, voorheen Sectie F, nummer 586

Typering: Woonhuis, voorheen boerderij

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijk bouwdoos niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Het object moet gebouwd zijn ca. 1900.

1928. In opdracht van de heer W. Smans uit Gilze wordt bij het object een koe- annex paardenstal met bakoven gebouwd. Het object, opgebouwd met een houten gebint en gepotdekselde wanden, beslaat drie traveeën. Architect/aannemer is de Fa. D. Keusters uit Gilze. (Dossier 1928-407, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1962. In opdracht van de heer W. Smans wordt de boerderij verbouwd tot woonhuis. Een klein venster in de achtergevel (keuken) wordt vervangen door een groot met driedelig houten kozijn. Ook het venster in de zijgevel van de achter uitbouw (serre/tuinkamer) wordt vervangen, hier door een venster met tweedelig kozijn. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. (Dossier 1962-5, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een gecombineerd zadel/gewolfd dak belegd met donkergrijze Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk; Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond; Rechthoekig.

Stijl; --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch.

Links gevel woongedeelte, rechts stalgedeelte. Gevel woongedeelte symmetrisch over drie vensterassen. In midden ingangspartij tot object. Hardstenen dorpel. Houten geklante deur met bovenlicht. Links en rechts van ingangspartij staand venster, schuiframen met bovenlichten en voorzien van houten luiken. Houten kozijnen, natuurstenen vensterbanken en deur- en vensterpoorten recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband.

Rechts loopt dak partij iets dieper door. Gepotdekselde gevels met stalramen.

Op dakpartij twee schoorstenen.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Object goed voorbeeld van kleine boerderij uit eerste kwart 20^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing van de Langereit en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging. Het ensemble is binnen de cluster Langereit zeer beeldbepalend.

MOLENAKKERWEG 5 (VOORHEEN Biestraat 25) Alleen schuur.

Kadasternummer: Sectie G, nummer 66

Typering: Vlaamse schuur.

Bouwgeschiedenis:

Ca. 1910. De Vlaamse Schuur werd gebouwd in ca. 1910 wellicht tezamen met de boerderij. 1953. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer J.A. Brouwer uit Gilze naar een ontwerp van de architect J.A. Waskowsky uit Breda. Van de oude boerderij wordt alleen het woongedeelte afgebroken. Het nieuwe woongedeelte wordt tegen het oude stalgedeelte aangebouwd. (1953-56, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1997. Achter het object komt in opdracht van de familie J. Beenakker een "douche- en slaap-unit". Verder wordt de woning aangepast. (Dossier 1997-61, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Alleen Vlaamse Schuur.

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een schilddak belegd met riet.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk; Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Beschrijving exterieur:

Vlaamse schuur met grote houten geklampte openslaande deuren. Rechts van houten deuren klein staand venster met houten kozijn.

Gevels van baksteen.

Dak afgedekt met riet.

Beschrijving interieur:

Houten gebint gaaf bewaard.

Motivering to plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een Vlaamse Schuur uit het eerste kwart van de 19^e eeuw.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing aan de Molenakkerweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is ter plaatse beeldbepalend.

MOLENSCHOTSEDIJK 3

Kadasternummer: Sectie G, nummer 851, voorheen Sectie G, nummer 1563, daarvoor Sectie G, nummer 1332

Typering: Langgevel boerderij, heden woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

Oorspronkelijke bouwtekening niet meer aanwezig in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Het object werd volgens de gegevens van het kadaster gebouwd in 1881.

1936. Bij het object wordt in opdracht van de heer F. de Bie een graanschuur en washuis gebouwd. Architect is W.L. Botermans uit Gilze. Kosten F. 200,-. (Dossier 1936-31, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1939. In opdracht van de heer F. de Bie uit Gilze wordt tegen de bestaande schuur een garage, bakhuis en nieuw washuis gebouwd. Architect is A. Waskowsky uit Breda. Kosten F. 3.000,-. (Dossier 1939-8, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1967. In opdracht van de heer C.A. wouters uit Gilze wordt achter het object een open schuur met houten gebint over vier traveeën met standvinken gebouwd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 1.600,-. (Dossier 1967-133, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1977. In opdracht van de heer C.M.M. van Laarhoven uit Gilze wordt het object ingrijpend verbouwd. De boerderij wordt een lux woonhuis met opstallen. Architect is Bob van de Roer uit Rijen. Het interieur wordt totaal veranderd, de plattegrond van de begane grond en de verdieping gewijzigd. In het interieur ontstaat in het woongedeelte in feite een grote ruimte. In het exterieur worden de oude vensters hersteld en er komt een raam bij, terwijl de poort met dubbele houten deuren wordt opgeschoven naar links in de gevel. In de achtergevel komt een grote poort met dubbele deuren erbij, dit op de plek van de oude keukendeur. De achter uitbouw wordt geheel gesloopt. Meest opvallende aspecten van de verbouwing zijn het aanbrengen van een rieten kap en het bouwen van de glooiende dakkapel op de achterzijde. (Dossier 1977, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2000. In opdracht van de heer C.M.M. van Laarhoven uit Gilze wordt de dakkapel gerenoveerd. Kosten F. 88.125,-. (Dossier 2000-311, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een kap in de vorm van een gecombineerd schild/wolfdak belegd met riet.

Gevels: Opgetrokken van handgevormde rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl; --

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links in frontgevel geveldeel voormalig stalgedeelte. Grote getoogde poort met dubbele houten openslaande geklampte deuren. Boog poortpartij gewijzigd.

Links en recht van grote poort getoogd stalraam met z.g. spinsponning. Vensterbank en adsluiting vensterpoort door rij rode baksteen in strekverband. Rechts hiervan gevel woongedeelte.

Gevel woongedeelte telt vier vensterassen. In derde vensteras ingangspartij tot object met bovenlicht. Hardstenen dorpel. Deurpoort omrand door witte gestucte lijst (voorheen hout). In eerste, tweede en vierde vensteras hoog staand venster, schuiframen met bopvenlicht. Heden kunststofkozijnen. Vensterbanken gemetseld van rij rode baksteen in strekverband. Zowel deur- als vensterpoorten recht afgesloten met rij van rode baksteen in strekverband.

Linker zijgevel: Op begane grond twee stalramen. IJzeren kozijnen, zes panelen glas. Op verdieping houten zolderluiken hooizolder.

Rechter zijgevel: Herbouwd, niet van toepassing.

Achtergevel voor overgrote deel gepotdekseld.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een voormalige boerderij die herbestemd werd tot woonhuis.

A.2.a. Het object is niet gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

Het wekt verbazing dat het object werd gehandhaafd op de Rijksmonumentenlijst.

Opgemerkt moet worden dat de herbouw/restauratie uit 1977 niet geheel volgens de regels is verlopen.

1. De vensters hebben heden kunststofkozijnen (!)

2. In de opnieuw opgemetselde rechter zijgevel zijn vensters op plaatsen aangebracht waar ze nooit hebben gezeten.

3. De grote poort met openslaande geklante houten deuren in de frontgevel was voorheen groter en ronder getoogd.

4. Heden is het gehele object afgedekt met riet. Een foto uit 1922 (1926?) bewijst dat het stalgedeelte voorheen was belegd met rode Muldenpannen en alleen het woongedeelte was belegd met riet.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en detaillering.

B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing van de Molenschotsedijk en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging direct langs de straat. Het object is beeldbepalend.

NERHOVEN 23

Kadasternummer:

Typering: Kopgevel boerderij

Bouwgeschiedenis:

1954. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer H.C. Bink uit Gilze gebouwd als kopgevel boerderij in Traditioneel Delftse Schoolstijl. Architect J. Backx jr. uit Alphen. (Dossier 1954-165, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1956. bij het object wordt in opdracht van de heer H.C. Bink een varkensstal gebouwd. Architect J. Backx jr. uit Alphen. (Dossier 1956-134, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

1959. Bij het object wordt in opdracht van de heer H.C. Bink uit Gilze een melkstal gebouwd. Architect is J. Backx jr. uit Alphen. (Dossier 1959-109, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1962. In opdracht van de heer P. Bink wordt de bedrijfsruimte vergroot. Architect is J. Backx jr. uit Gilze. (Dossier 1962-67, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1999. In opdracht van de heer C.P.J. Bink uit Gilze wordt de schuur (onderdeel van het object) verbouwd tot woonruimte (Nerhoven 23a). Architect onbekend. (1999-97, Archief openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij met de kopse gevel naar de straat.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond; Rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links venster met driedelig houten kozijn met bovenlichten. Gestoken vensterbank van rode baksteen. Vensterpoort recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband. Rechts ingangspartij met bovenlicht tot object. Houten paneel deur. Deurpoort omrand met gladde lijst van gegoten beton. Hardstenen dorpel. Deurpoort recht afgesloten met fantasie hoofdstel van gegoten beton. Op verdieping drie vierkante vensters met steeds vier paneeltjes glas. Ook hier gestoken vensterbanken van rode baksteen en vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Linker- en rechterzijgevel woonhuis vensters met vierdelige kozijnen met bovenlichten. In rechter zijgevel op verdieping vierkant venster en vensterpartij als dakkapel door gootpartij getrokken. Alle vensters idem uitgevoerd als die in frontgevel.

Op dak partij hoog opgemetselde schoorsteen met halfsteens uitgemetselde rookrand.

Overige bouwdelen, linker zijgevel schuurgedeelte en uitbouw onder

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij uit de Wederopbouwperiode en valt op door totale uitvoering in stijl.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en uitvoering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de architectuur van de architect J. Backx jr. uit Alphen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van Nerhoven en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn ligging en omvang zeer beeld bepalend.

NERHOVEN 25-25A

Kadasternummer:

Typering: Kopgevel boerderij

Bouwgeschiedenis:

1947. Via het Districtbureau Wederopbouw Boerderijen te Breda wordt het object gebouwd in opdracht van de heer G.J. van Poppel uit Gilze naar een ontwerp van de architecten Mr. Van de biggelaar, J.C. van Esch en J. Visser te Oisterwijk.

Karakterisering:

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een gecombineerd zadel/wolfdak belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kettingverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel : Asymmetrisch. Links klein rechts groot venster, beide met bovenlichten. Op verdieping twee idem staande vensters. Houten kozijnen. Gestoken vensterbanken van rode baksteen. Vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Topgevel beëindigd met tuit.

Linker zijgevel: Eerste drie vensterassen van woongedeelte. In middelste vensteras ingangspartij tot Nerhoven 23a. Deurpartij omrand door witte lijst. Heden stuc, was voorheen van hout. Hardstenen dorpel. Houten deur met rondboogglas. Bovenlicht drie paneeltjes glas. Boven deur gevel door goot getrokken als stenen dakopbouw (dakkapel) geïnspireerd door voorbeelden Waaslandse stijl. In topgeveltje dakopbouw venster met tweedelig houten kozijn met openslaande ramen. Flanken topgeveltje afgedekt met rode baksteen en top geveltje gevormd door gemetselde tuit.

Links en rechts van ingangspartij Hoge staand venster met tweedelige houten kozijnen. Steeds per raam onder vier en boven twee panelen glas. Gestoken vensterbanken van rode baksteen en vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband.

Op uiteinde nok en ter hoogte scheiding woongedeelte-stalgedeelte hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteens uitgemetselde rookrand.

Links van woongedeelte houten getoogde deur en twee gekoppelde staande vensters met ieder zes panelen glas. Links daarvan grote getoogde poort met houten openslaande deuren en een liggend driedelig kozijn. Links daarvan twee maal twee kleine staande gekoppelde vensters en daarnaast grote dubbele houten deuren. Vervolgens naar voren geschoven bouwdeel als einde van de enorme boerderijbouw met twee staande venstertjes met ieder vier paneeltjes glas en dubbele houten deuren garage. Alle vensters voorzien van gestoken vensterbanken van rode baksteen en alle vensterpoorten afgesloten met strek van rode baksteen.

Rechter zijgevel ; Idem vensters met twee- en driedelige houten kozijnen en gestoken vensterbanken van rode baksteen. Boven in gevel liggend venster onder dakkgoet met tweedelig kozijn.

Grote aangebouwde stal idem uitgevoerd en voorzien van idem deuren en vensters.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een Wederopbouw boerderij en bevat alle stijlkenmerken van de Traditioneel Delftse Schoolstijl.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en vormgeving in het exterieur.

- A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.
- A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de architect uit
- B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van Nerhoven en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is vanwege zijn ligging en architectuur beeldbepalend

NERHOVEN 10

Kadasternummer: Sectie I, nummer 958

Typering: Villa met gedeelte voormalige boerderij

Bouwgeschiedenis:

Bouwgeschiedenis object zeer interessant.

In 1882 werd begonnen met de bouw van een boerderij ter plaatse.

1907. Het woongedeelte van de boerderij bevat niet en wordt gedeeltelijk afgebroken en vernieuwd. (Dossier 1907-0813, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1925. Het woongedeelte van de boerderij wordt geheel afgebroken en een nieuw landhuis gebouwd. Het oude stal/schuurgedeelte van de boerderij blijft staan. Bouwdossier 1925-151 ontbreekt.

1951. Bij het object wordt de limonade fabriek (zelfstandig gebouw op ca. 20m afstand van object) verbouwd. (Dossier 1951-43, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1963. Het boerderijgedeelte wordt in opdracht van P.C. van poppel uit Gilzeafgesplitst als zelfstandig woonhuis. Architect is J.J. Keusters. (Dossier 1963-18, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het gehele object staat vrij.

Voormalige boerderij:

Een bouwlaag met slaapkamer/zolderverdieping onder een mansardedak belegd met blauwe Muldenpannen.

Gevels: opgetrokken van handvorm rode baksteen.

Metselwerk; Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Woonhuis:

Object telt deels twee, deels een bouwlaag. Deel van twee bouwlagen afgedekt met een zadeldak belegd met grijze leien. Lagere deel object afgedekt met variant op Mansardedak met kleine beneden- en zeehoge bovenspiegel, beide belegd met grijze leien.

Gevels: opgetrokken van machinale oranje-rode Belgische verblendsteen.

Metselwerk: Kruisverband met geknipte voeg.

Plattegrond: L-vormig.

Stijl; Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel boerderijgedeelte;

A-symmetrisch. Van links naar recht achtereenvolgens; Staand venster, staand venster, rondboogpoort met houten geklante deuren, staand venster, grote getoogde poort

(gedrukte boog) met houten geklampte deuren en staand venster. Alle vensters met rondboog van rij baksteen in strekverband afgesloten.

Ongelijkmatig over gevel verdeeld vijf kleine en zeer grote ijzeren muurankers.

Eenvoudige lijstgoot.

Linker zijgevel: Twee staande vensters idem aan frontgevel.

Achtergevel: idem aan frontgevel.

Frontgevel woonhuis;

A-symmetrisch. Links driezijdige erker over twee bouwlagen. Op begane grond met afgeschuinde zijden, op verdieping met rechte zijden. Op begane grond groot venster met een paneel glas onder en in bovenlicht idem een paneel glas. In zijden erker hoge staande vensters met bovenlicht. Ook hier zowel beneden als in bovenlicht een paneel glas.

Erker afghedekt met half schilddak tegen topgevel belegd met grijze leien.

In topgevel boven dakje erker klein liggend venstertje. Flanken topgevel belegd met natuursteen. Top topgevel fraai versierd met natuursteen.

Rechts lage gedeelte: Gevel a-symmetrisch. Geheel links in gevel ingangspartij tot object voorzien van bovenlicht. Bescheiden ingangspartij met hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur verloren gegaan. Rechts in gevel twee hoge staande vensters, schuiframen met bovenlicht. Bovenlichten alle gevuld met glas-in-lood.

Lijstgoot met neuslijst.

Op dakpartij dakkapel, met tweedelig houten kozijn met openslaande ramen afgedekt met schilddakje belegd met grijze leien.

Rechter zijgevel bekroond met topgevel. Op begane grond groot vierdelig kozijn met openslaande terrasdeuren en bovenlichten. Rechts smal staand venster met bovenlicht. Op verdieping drie hoge staande vensters T-type openslaande vensters. In topgevel twee staande vensters idem met openslaande ramen en bovenlichten. Houten kozijnen en gestoken natuurstenen vensterbanken.

Op rechter uiteinde nok, tevens effect tuit voor zijgevel, hoog opgemetselde schoorsteen met half uitgemetselde rookrand. Flanken topgevel. afgedekt met natuursteen.

Achtergevel; Deuren (tuin- en keuken) en vensters (woonkamer en keuken) idem aan frontgevel.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een complex dat vanuit een boerderij ontstaan is in verschillende tijden tot een wooncomplex. Het woonhuis bevat alle stijlkenmerken van de eclectische stijl

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van Nerhoven en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn ligging en architectuur beeldbepalend.

C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.

C.3. Als voormalige directeurswoning vormt het object een aspect van de sociale- en economische geschiedenis van Gilze-rijen.

STEENFABRIEK 1-2-3

Kadasternummer: Sectie E, nummer 1534

Typering: Voormalige steenfabriek, heden kantoor, woonhuis en expositieruimte alsmede vleermuizenonderkomen.

Bouwgeschiedenis:

1890. Het object wordt gebouwd.

Verdere gegevens ontbreken door afwezigheid bouwdossier in Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Van een foto kunnen wij afleiden dat het in 1890 gaat om een eenvoudige hal met gepotdekselde buitenwanden afgedekt met een schilddak. Er tegenaan staan allerlei bouwsels afgedekt met lessenaardaken en aan de oostzijde staat dan al de imposante schoorsteen.

1915. In 1915 wordt de steenfabriek herbouwd en gemoderniseerd. Er komen nieuwe ringovens en de grote hal die er overheen wordt gebouwd wordt vernieuwd. Er ontstaat een langgerekte houten gebouw. Op dak zijn dan primitieve dakkapellen te zien voor de ontluchting van de ovenruimtes. De zijschepen zijn open hallen van hout en aan de oostzijde is de grote schoorsteen hoger opgetrokken.

1955. Beschreven situatie bleef tot 1954 bestaan. In dat jaar wordt in opdracht van de Fa. A. Hendrixx & Co. uit Gilze begonnen met de vernieuwing van de overkapping van de steenovens waardoor nagenoeg de huidige situatie ontstaat. De nieuwbouw ziet eruit als een soort basilicabouw met zijschepen. Het middengedeelte boven de ovens krijgt dan zijn karakteristieke vorm met zadeldak en langgerekte dakkapellen voor de ontluchting van de onderliggende ruimtes (74 vensters met ramen van 70x90cm) Op de kopse zijden krijgt de loods grote openslaande houten geklante deuren. Tegen de hoofdbouw staan open zijruimtes overdekt met lessenaardaken. Alle delen zijn belegd met dezelfde rode Muldenpannen. Het object meet dan: Lengte 48.85 m, 8.70 m hoog en 22.00 m. breed. Ook de droogstellingen ten zuid-westen van de steenfabriek worden in deze tijd geheel vernieuwd. Kosten F. 22.000,--. (1954-60, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1956. Bij het object wordt in opdracht van de Fa. A. Hendrixx & Co uit Gilze een grote loods/werkplaats gebouwd. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten F. 12.500,--. (Dossier 1956-20, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1961. In opdracht van de Fa. A. Hendrixx & Co. uit Gilze wordt de fabriek uitgebreid met acht nieuwe kamers voorzien van een omlooptunnel. Architect is F.J. Kaspers uit Doorn. Kosten F. 46.000,--. (Dossier 1961-168, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1961. Ook in 1961 wordt de bestaande loods/werkplaats van 1956 uitgebreid. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. De loods/werkplaats wordt belegd met rode Muldenpannen. Kosten F. 9.450,--. (Dossier 1961-182, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1963. In opdracht van de Fa. A. Hendrixx & Co. uit rijen wordt de berging aan de oostzijde, zuidelijk van de schoorsteen, van de grote hal verbouwd tot toilet- en omkleedruimte. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. Kosten 3.400,--. (Dossier 1963-38, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1970. De ringovens krijgen voor een groot deel nieuwe ijzeren open/sluitdeuren.

Verdere gegevens ontbreken vanwege ontbreken bouwdossier.

1970. Ook in 1970 wordt in opdracht van de Fa. A. Hendrixx & Co. een nieuwe grote hal met droogkamers tegen de grote loods/werkplaats gebouwd. Een aantal kleine objecten dat in de weg staat wordt afgebroken. Architect is J.J. Keusters uit Gilze. (Dossier 1970-173, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1978. In opdracht van de Fa. A. Hendriks & Co. Uit Gilze wordt de Steenfabriek opnieuw vergroot. Tussen de grote hal met ringovens en de loods/werkplaats wordt een steenpersing-afdeling gebouwd. Architect is J.J. Keusters. Kosten F. 197.060,--. (Dossier 1978-226, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2003/2004. Het object staat er verlaten bij.

2005. In opdracht van de heer P.E.M. Vermeer, architect, uit Hulten wordt het object herbestemd en ingrijpend verbouwd tot woning/kantoor en expositieruimte. Kosten E. 178.500,--. (Dossier 2005-170, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2005. In opdracht van de stichting Verzon BV uit Gilze wordt een oud gedeelte van de ringovens bestemd tot vleermuizenverblijf. Kosten E. 1.190,--. (Dossier 2005-166, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2005. Ten behoeve van de herbestemming van de steenfabriek tot woonhuis/atelier voor de architect Vermeer Architectenbureau BV en van de Stichting BV Verzon uit Gilze wordt een deel van de Steenfabriek gesloopt. Het laatste deel van de ringovens wordt gesloopt, alsmede de droogloodsen en de loods/werkplaats. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de Fa. Gebr. Van Broekhoven uit Tilburg. (Dossier SA 2005-045, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2006. De restauratiewerkzaamheden zijn klaar en de werkzaamheden beginnen voor de herbestemming van het object. Begonnen wordt in dit jaar met de bouw van woningen op de plaats van de drooghallen.

2007-2008. In de loop van 2008 worden de bouwactiviteiten t.b.v. de herbestemming van het object afgerond. De schoorsteen is gerestaureerd door de Fa. Meyer uit Winschoten.

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij met kopse zijde (schoorsteen) naar Alphenseweg..

Het object bestaat uit een basilicavormig hoofdlichaam afgedekt door een zadeldak, met aansluitend aan beide zijden (voorheen open) gesloten zijbeuken afgedekt met lessenaardaken. Alle dakdelen zijn belegd met rode Muldenpannen.

Gevels: Aan de oostzijde sluitmuur en schoorsteen van machinale rode baksteen. Overige geveldelen rondom bestaan uit bakstenen penanten gevuld met glas.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: --

Opm. Object zeer markant om te zien door langgerekt bouwlichaam en schoorsteen.

Beschrijving exterieur:

Object heeft langgerekt hoofdlichaam in basilicavorm. Oostzijde object afgesloten met standmuur voorzien van steunberen. Oostelijk gedeelte object (herbestemd tot woongedeelte) afgedekt met lessenaardak. Lessenaardak van standmuur opgaand naar schoorsteen. Schoorsteen ingebouwd, omsloten door lessenaardak en inpandig staande tegen hoofdlichaam voormalige ringovens. Schoorsteen uitgevoerd in kruisverband ca. 20 meter hoog met uitgemetselde kop voorzien van siermetselwerk en ijzeren trekbanden.

Op begane grond aan beide zijden open en gesloten delen zijschepen. Gesloten delen gevuld met glas. Op dakpartij aan beide zijden object over gehele lengte bouwlichaam dakkapellen voor voormalige ontluchting en verlichting binnenruimte ringovens.

Westelijke kopgevels object geheel voorzien van glazen puien (inpandig galerieruimte).

Beschrijving interieur:

Centraal in gebouw gemetselde hoofdgang met tongewelf en voormalige ringovens met toegangspoorten en open houten dakkap gerestaureerd en fraai geconserveerd.

Aan oostzijde object binnenruimte speels herbestemd tot woonhuis over twee bouwlagen. Inpandig in ruimte boven ringovens houten entresol voor bedrijfspresentaties, etc. Westelijk gedeelte object herbestemd tot galerie/presentatieruimte. Later aangebouwd gedeelte ringovens herbestemd tot vleermuizenhuis.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een voormalige steenfabriek (herbestemd tot woonhuis/ architectenbureau/galerie) en bevat alle stijlkenmerken van een dergelijk voormalig bedrijfsobject.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de bebouwing langs de Alphenseweg e.o. en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn ligging en markante architectuur zeer beeldbepalend.

C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.

C.2. Het object is van betekenis voor de industriële geschiedenis van Gilze.

C.3. Het object vormt een aspect van de sociaal-economische geschiedenis van Gilze.

VERSTERSTRAAT 20, "De Oude Stee".

Kadasternummer:

Typering: Schop/schaapskooi.

Bouwgeschiedenis:

Het object moet gebouwd zijn in het laatste kwart van de 19^e eeuw deels met gebruikmaking van een ouder gebint. (Zie: telmerken) Oude deel gebint van eiken.

Karakterisering/beschrijving exterieur:

Deels gemetselde gevels, deels gevels gepotdekseld.

In frontgevel dubbele houten geklampte deuren.

Daklijst ter hoogte houten deuren "opgetild".

Het object telt een bouwlaag en is afgedekt met een schilddak belegd met rode Muldenpannen.

Beschrijving interieur:

Houten gebint uit twee tijden. Oude gebint van eikenhout met telmerken.

Standvinken en regels. Pen-gat verbindingen.

Gebint puntgaaf.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een schop/schaapskooi uit de tweede helft van de 19^e eeuw. Gevels deels steen, deels hout karakteristiek voor deze tijd.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

- A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze.
- B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing aan de Versterstraat en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is door zijn ligging en architectuur beeldbepalend.
- C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.
- C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale geschiedenis van Gilze.

VERSTERSTRAAT 48

Kadasternummer:

Typering: Woonhuis met bedrijfsruimte.

Bouwgeschiedenis:

Van dit object is niets aanwezig in het archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen. Noch de oorspronkelijke bouwtekening, noch de dossiers van latere verbouwingen zijn aanwezig.

Het woonhuis moet gebouwd zijn rond 1920.

De er achterliggende schuur is van rond 1950.

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij met de lange zijde (frontgevel) naar de straat.

Het object twee onderdelen die parallel aan elkaar tegen elkaar liggen.

Beide objecten hebben een bouwlaag met dakpartij. Het woonhuis heeft Mansardedak belegd met donkergrijze leien, de voormalige bedrijfsruimte is afgedekt met een ongelijk zadeldak belegd met asbestleien.

Gevels: Frontgevel opgetrokken van machinale helderrode baksteen, de zijgevels van het woonhuis en de bedrijfsruimte van gewone bruin-rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met ondiepe voeg.

Plattegrond; Beide objecten hebben rechthoekige plattegrond.

Stijl: Het woonhuis is gebouwd in de Overgangsstijl, de bedrijfsruimte is gebouwd in de Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Woonhuis:

Frontgevel a-symmetrisch over vijf vensterassen. In midden gevel middenrisaliet met ingangspartij gevat tussen lisenen (effect verdiept gevelveld) en zijgevels voorzien van hoeklisenen waardoor eveneens effect verdiepte gevelvelden. Ingangspartij in ondiep portiek met wangen van schoonmetselwerk. Hardstenen aantrede en dorpel. Oorspronkelijke houten paneel deur bewaard gebleven. Bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Boven ingangspartij gevel (inclusief lisenen) door dakgoot getrokken en opgebouwd tot etage/dakkapel met stenen front. Hierin hoog staand venster, T-type met openslaande ramen. Boven venster boog en boogveld voorzien van decoratief metselwerk van gele baksteen. Boven in topgevel eveneens siermetselwerk van gele baksteen. Middenrisaliet bekroond met topgevel. Flanken topgevel afgedekt met natuursteen.

KLinks en rechts van ingangspartij aan beide zijden twee hoge staande vensters, T-type schuifvensters met bovenlichten. Vensterbanken en bovenlateien deur- en vensterpoorten van gegoten beton.

Alle bovenlichten inclusief dat van de ingangspartij, voorzien van glas-in-lood.

Gevel staat op plint van gegoten beton.

Gevel afgesloten aan beide zijde met decoratieve fries van siermetselwerk van rode en gele baksteen in de vorm van tandlijst, ribbelstructuur stippellijnmotief en halfsteens uitgemetselde rand van rode baksteen.

Lijstgoten met neuslijst.

Aan beide zijden op onderspiegel dakpartij dakkapel. Openslaande ramen met bovenlicht en zadeldakjes (frontgevel dakkapellen met fronton).

Op beide uiteinden nok hoog opgemetselde schoorsteen met aan onderzijde in zijgevel trapsgewijs opgemetseld siermetselwerk en halfsteens uitgemetselde rookrand.

Linker zijgevel woonhuis: Op begane grond driezijdige erker over een bouwlaag afgedekt met een schilddakje belegd met zink. Houten kozijnen. In zijlichten beneden een strook glas. In frontpartij erker driedelig kozijn met groot midden paneel en twee zijlichten. Op verdieping drie vensters symmetrisch verdeeld over gevel en in topgevel een staand venster. Alle vensters voorzien van vensterbanken en bovenlichten van gegoten beton en bovenlichten gevuld met glas-in-lood.

Rechterzijgevel op begane grond twee hoge staande vensters naast elkaar en op verdieping drie symmetrisch verdeeld over gevel. In topgevel kleiner staand venster. Alle vensters ook hier voorzien van houten kozijnen en bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Alle vensters ook vensterbanken en bovenlateien van gegoten beton.

Gevels bedrijfsruimte: Rechterzijgevel blind schoonmetselwerk. Rechts frontgevel bedrijfsruimte met grote deurpartij omrand met lijst gegoten beton en vensters in de vorm van getoogde stalramen met zes panelen glas. Op verdieping houten luiken hooizolder en boven in topgevel twee naast elkaar liggende vensters met ieder drie paneeltjes glas. In aanbouw onder lessenaardaknog getoogde poort met houten geklampte deur.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een woonhuis in eclectische stijl met bedrijfsruimte (ca. 1950) van een beter gesitueerde boer. Het huis werd tevens gebouwd als renteniershuis voor de opeenvolgende generaties van de familie.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. De objecten zijn gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. De objecten hebben esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en detaillering.

B.2. De objecten maken onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Versterstraat en vormen daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. De objecten zijn door hun ligging, omvang en architectuur beeldbepalend.

A INVENTARISATIE PANDEN BUITENGEBIED RIJEN

De inventarisatie omvat de volgende panden:

- Dongenseweg 38
- Dongenseweg ongenummerd
- Dongenseweg 46
- Oosterhoutseweg 55
- Rijksweg 115
- Rijksweg 117
- Rijksweg 119
- Rijksweg 121 Vliegveld objecten pas in later stadium
- Tingietersweg 9
- Vijf Eiken 7
- Vijf Eiken 8

DONGENSEWEG 38 (Beschreven worden alleen de boerderij met landbouwschuur en de Trafo uit 1948)

Kadasternummer:

Sectie B, nummer 2250 ged. en nummer 2512

Typering:

Boerderij met koestal, karkooi en grote landbouwschuur.

Bouwgeschiedenis:

1923. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer M. Leyten uit Rijen naar een ontwerp van de architect Fr. van Beijsterveldt uit Rijen. (Dossier 1923-34, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1936. Naast het object wordt in opdracht van de PNEM (NV. Provinciaal Noord-Brabantse Electriciteits Maatschappij) uit 's Hertogenbosch een transformatiehuisje gebouwd naar het ontwerp van de architect J. van Strien van het Bouwkundig bureau van de PNEM uit 's Hertogenbosch. Het gaat hier om een Type U transformatorhuisje met een rechthoekige plattegrond. Kosten F. 2.200,-. (Dossier 1936-8, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1947. Tijdens de WO II is het object beschadigd. Op verzoek van het Districtbureau Wederopbouw Boerderijen Sector Noord-Brabant wordt namens de heer P.J.M.Leyten (eigenaar van de boerderij) de oorlogsschade hersteld naar een plan van de architect J.A. en C.A.Waskowsky Architecten uit Breda. De schade betreft de voorgevel van de stal (venster vernieuwd en dubbele houten deuren rechts in frontgevel stal), de topgevels (voor en achter) van de stal en de bovenzijde van de stalmuur gelegen links achter de hoeve. (Dossier 1947-70, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1948. In opdracht van de PNEM wordt naast het transformatorhuisje van 1936 een nieuw gebouwd. Deze keer gaat het om een type B transformatorhuisje met een T-vormige plattegrond. Ook deze keer wordt het huisje ontworpen door de bouwkundige afdeling van de PNEM. De bouwtekening is gesigneerd met arch. v.Tr. Kosten F. 10.000,-. (Dossier 1948-103, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1948. Er wordt bij het object in opdracht van de PNEM een derde Trafo gebouwd. Ook deze keer ontworpen door de bouwkundige afdeling van de PNEM te 's Hertogenbosch. Het gaat om een gebouwtje met rechthoekige plattegrond. Architect onbekend. Kosten 8.000,-. (Dossier 1948-144, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1953. Tegen de koestal wordt in opdracht van de heer P.J.M. Leyten een open karkooi geplaatst. Architect is J.A. Waskowsky uit Breda. De oude houten aanbouw (voormalige paardfenstal links van de stenen frontgevel van de stal/boerderij) die hier stond wordt afgebroken en vervangen door een stenen muur. Tevens wordt achter de boerderij naar een ontwerpplan van dezelfde architect een grote landbouwschuur gebouwd. (Dossier 1953-55, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1966. In opdracht van de heer C.A. Leyten uit Rijen wordt tegen de landbouwschuur een garage gebouwd. Architect is Fr. van Beijsterveldt uit Rijen. Kosten F. 2.300,-. (Dossier 1966-106, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1966. In opdracht van de heer C.A. Leyten wordt het woongedeelte van de boerderij verbouwd tot een echt woonhuis. De keuken wordt gewijzigd en er komt een nieuwe douche. Het venster van de keuken krijgt nu een groot tweedelig kozijn met bovenlichten. In de zitkamer gaat de alkoof weg. Ervoor in de plaats komt een open haard. Op de zolderetage worden slaapkamers aangelegd waartoe aan de frontzijde in het dakvlak drie liggende

vierkante venster zijn aangebracht. Architect is Fr. van Beijsterveldt uit Rijen. Kosten F. 4.000,-. (Dossier 1966-194, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-rijen)

Karakterisering:

De objecten staan geheel vrij.

Alle delen van het object tellen een bouwlaag. De boerderij heeft een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen, De stal is afgedekt met een zadeldak belegd met rode Muldenpannen, de karkooi heeft een lessenaarsdak belegd met Muldenpannen. De grote landbouwschuur heeft een zadeldak en is belegd met idem Muldenpannen.

Gevels: Opgetrokken van rode baksteen. Bij woongedeelte boerderij toepassing van stucwerk als geveldecoratie.

Metselwerk: Alle delen zijn uitgevoerd in Kruisverband met gladde voeg.

Plattegronden:

De boerderij met stal en aanleunende karkooi vormen samen een L-vormige plattegrond. Apart hebben ze een rechthoekige plattegrond.

De grote landbouwschuur heeft een rechthoekige plattegrond.

Stijl: Boerderijgedeelte uitgevoerd in eclectische stijl.

Stal en landbouwschuur uitgevoerd in schoonmetselwerk.

Beschrijving exterieur:

Woongedeelte boerderij;

Gevel symmetrisch over vijf vensterassen. In middelste vensteras ingangspartij met bovenlicht in ondiepe portiek. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur met ijzeren hekwerk bewaard gebleven. Deurpartij met bovenlicht recht afgesloten. Deurpoort ingangspartij afgesloten met segmentboog van rode baksteen in strekverband voorzien van decoratief sluitsteenmotief van stuc. Boogveld gevuld met stuc.

Links en rechts van ingangspartij hoge staande vensters. T-type schuiframen met bovenlichten. Uit bovenlichten glas-in-lood verdwenen. Houten kozijnen afgesloten met rechte bovendorpel, alle vensterpoorten afgesloten met segmentboog. Alle boogvelden gevuld met stuc. Vensterbanken van natuursteen. Alle vensterpoorten idem afgesloten als deurpoort ingangspartij.

Gevel staat op plint van stuc. Terhoogte vensterbanken en bovendorpels vensterpartijen speklagen van stuc. Gevel afgesloten door gladde fries van stuc.

Lijstgoot met neuslijst.

Zijgevel rechts: Op begane grond staand venster voorklamer met bovenlicht en staand venster (kleiner) van achterliggende opkamer. Op verdieping a-symmetrisch in topgevel twee staande vensters T-Type openslaande ramen slaapkamers (vernieuwd) Vensters idem behandeld en uitgevoerd als in frontgevel behalve vensterbanken op verdieping. Hier gestoken vensterbankern van rode baksteen.

Op hoeken nokpartij object hoog opgemetselde schoorstenen met halfsteen uitgemetselde rookranden.

Achtergevel: Houten geklampte deuren, staande vensters en kleine vensterpartijen. Alle idem verwerkt als vensters front- ern zijgevel.

Stalgedeelte en karkooi:

Stal met korte zijde naast woongedeelte boerderij. Op begane grond grote segmentvormige deurpoort met dubbele houten geklampte deuren. Segmentboog van rode baksteen in strekverband.

Links van grote deurpartij klein staand venster, een gesloten houten geklampte deur en een idem klein venster in de zijgevel van de aansluitende karkooi. Segmentbogen deur- en vensterpartijen van rode baksteen in strekverband.

Op de verdieping houten geklampte deur van de hooizolder en daarboven idem een kleine geklampte deur in de topgevel.

Zijgevel: Front karkooi helemaal open met vier standvinken.

Achtergevel stal idem aan frontgevel.

Gevels grote landbouwschuur uitgevoerd in schoonmetselwerk van rode baksteen. Op begane grond grote houten geklampte poorten, maar zijgevels nagenoeg geheel gesloten van schoonmetselwerk.

Beschrijving interieur:

Woongedeelte boerderij: Niet van toepassing.

Stal en karkooi gedeelte: Oorspronkelijk houten gebint gaaf bewaard gebleven.

Grote landbouwschuur: Oorspronkelijk houten gebint gaaf bewaard gebleven.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een Brabantse boerderij uit het eerste kwart van de 20^e eeuw. Een Brabantse boerderij kenmerkt zich door een verzameling van gebouwen rond een binnenterrein. Hier: woongedeelte, stal- met karkooigedeelte en landbouwschuur.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.2.b. Stal, karkooi en landbouwschuur zijn gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderijontwerp van de architect Fr. van Beijsterveldt uit Rijen, uitgedreid door vader en zoon Waskowsky met een landbouwschuur na WO II, uit het eerste kwart van de 20^e eeuw.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging aan de Dongenseweg. Het object is zeer beeldbepalend ter plaatse.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de agrarische en sociale geschiedenis van Rijen.

DONGENSEWEG ONGENUMMERD (Ter hoogte Dobenseweg 38-hoek Bredestraat)

Kadasternummer:
Sectie B, nummer 2415

Typering:
Trafo

Bouwgeschiedenis:
1948. Het object, een Trafo Type B, wordt gebouwd in opdracht van de Provinciale Electriciteits Maatschappij Noord-Brabant te 's Hertogenbosch. (Dossiers 1948-103 en 1948-144, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:
Het object staat geheel vrij.
Het object telt een hoog voorgedeelte en een laag (lange poot van T-vorm) achtergedeelte. beide bevatten echter slechts een bouwlaag. Het hoge gedeelte is afgedekt met een schilddak, het lage is afgedekt met een half schild-half zadeldak. Beide zij belegd met donkergrijze Hollandse pannen.
Gevels: Opgetrokken van rode machinale baksteen.
Metselwerk: Halfsteens verband met gladde voeg.
Plattegrond: T-Vormig.
Stijl|: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:
Frontgevel a-symmetrisch. Rechts in gevel getoogde deurpoort met dubbele ijzeren deuren. Aantrede van baksteen over twee treden gevat tussen standmuurtjes. Segmentboog deurpoort van rode baksteen in strekverband. Gevel afgesloten door zinken goot.
Zijgevel links: Grote recht afgesloten poort met dubbele ijzeren deuren. Schoonmetselwerk en ook hier gevel afgesloten met zinken goot. Aansluitend lager gedeelte een steens terugliggend. Hier in gevel vier kleine vierkante venstertjes. Houten kozijnen, gestoken venstrbankjes van rode baksteen.
Rechterzijgevel idem maar zonder ijzeren dubbele deuren in hoofdlichaam. In achtergevel recht afgesloten deurpoort met dubbele ijzeren deuren.
Alle deur- en vensterpoorten voorzien van latei van rode baksteen in strekverband.

Beschrijving interieur:
Open ruimtelijke segmenten gescheiden door muurtjes voor afzonderlijke/gescheiden plaatsing apparatuur. Gestucte muren.

Motivering tot plaatsing:
A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een Trafo uit de Wederopbouwperiode in Delftse Schoolstijl en bevat alle stijlkenmerken van deze bouwtrant.
A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.
A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.
A.2.b. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het interieur.
A.4. het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.
A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van de een Trafhuisje ontworpen door een medewerker van de Afd. Bouwkunde van de PNEM te 's Hertogenbosch.
A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de economische geschiedenis van Gilze-Rijen.

DONGENSEWEG 46

Kadasternummer:

Sectie B, nummer 2412, voorheen Sectie B, nummer 1639

Typering:

woonhuis

Bouwgeschiedenis:

Van het oorspronkelijke huisje dat hier stond bestaat geen bouwtekening. Het werd, gerekend naar gegevens in het kadaster, gebouwd in 1888 of 1889.

1915. In opdracht van de heer Aat Buys uit Rijen wordt het bestaande huisje verbouwd. Het object telt tot dan toe een grote ruimte met een schouw en bedstee. In de grote ruimte komt midden in een muur. Links komen de huisdeur met een venster met erachter de woonkamer en een slaapplek tegen de tuinmuur en rechts een venster met erachter de keuken met een schouw en schoorsteen en kasten. Architect is onbekend. (Dossier 1915-1817, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1927. Op de plaats van het oude huisje wordt in opdracht van de heer A. Buys uit Rijen een nieuwe boerderij (woongedeelte met koestal) gebouwd. Architect is Fr. van Beijsterveldt. (Dossier 1927-307, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1961. Het woongedeelte van de boerderij wordt in opdracht van de heer M.N. Buys uit Rijen verbouwd. In de keuken wordt een douche bijgemaakt, terwijl in de woonkamer een open haard gebouwd wordt. In de achtergevel wordt het kleine venster van de keuken vervangen door een venster met tweedelig kozijn met bovenlichten. Architect is Fr. van Beijsterveldt uit Rijen. Kosten F. 4.000,-. (Dossier 1961-90, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1968. Bij het object wordt in opdracht van M.M. Buys uit Rijen een nieuwe jongvee stal met berging gebouwd. De oude wordt daartoe eerst afgebroken. Architect is Louis Huisman uit Gemert. Kosten F. 17.000,-. (Dossier 1968-161, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange zijde langs de straat.

Het object telt een bouwlaag met een gecombineerd Mansarde-Mansarde schilddak belegd met donkergrijze Tuiles-du-nordpannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing machinale gele en licht rode baksteen in frontgevel woongedeelte voor decoratie.

Metselwerk: Kettingverband met geknipt voegwerk.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Overgangsstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links frontgevel woongedeelte over vier vensterassen. In tweede vensteras ingangspartij tot object in ondiep portiek. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur, met in bovendeel twee staande ruiten, bewaard gebleven. Deurpartij voorzien van bovenlicht. Glas-in-lood uit bovenlicht verdwenen.

Links van ingangspartij een, rechts twee hoge staande vensters, schuiframen met bovenlicht (oorspronkelijk T-type) Glas-in-lood uit bovenlichten verdwenen.

Portiek- en vensterpoorten alle recht afgesloten met idem lateien van gegoten beton. Op latei een laag gele baksteen in strekverband.

Gevel staat op gecementeerde plint. Ter hoogte vensterbanken over gehele breedte gevel woongedeelte een rij lichtrode baksteen in strekverband. Ter hoogte bovenlatei vensters over gehele breedte gevel woongedeelte twee lagen gele baksteen waartussen rij licht rode in strekverband..

Gevel afgesloten door halfsteens uitgemetselde fries. Fries van schoon metselwerk aan de onderzijde afgezet met tandlijst van siermetselwerk van gele baksteen, aan bovenzijde, direkt onder dakgoot met een rij halfsteens uitgemetselde gele baksteen in kops verband.

Rechter deel frontgevel geveldeel stal. Grote getoogde poort met geklampte houten deuren. Boog van rode baksteen in strekverband. Rechts ervan staand venster, T-type met tweedelig houten kozijn met driedelig bovenlicht. Gestoken vensterbank van rode baksteen en vensterpoort recht afgesloten met latei van rode baksteen in strekverband. Boven venstertje houten zolderluik (hooi) met geklampte luiken. Geheel rechts in gevel dichtgemetselde deurpartij. Heden getoogd stalvenster. Gevel stalgedeelte afgesloten met trapsgewijs oplopende fries van siermetselwerk van rode baksteen.

Lijstgoot met neuslijst.

Op onderspiegel Mansarde dak twee idem dakkapellen (nieuwe) met een paneel glas..

Op uiteinde nok hoog opgemetselde schoorsteen met halfsteens uitgemetselde rookrand en gemetseld rookhuis.

Linker zijgevel een staand venster met bovenlicht, rechter zijgevel.

Rechter zijgevel afwisselend: vier houten geklampte deuren met drie stalvensters. Staldeuren alle idem uitgevoerd. Geklampte deuren en getoogde deurpoorten. Vensters alle gestoken vensterbanken van rode baksteen en recht afgesloten.

Achtergevel: Niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Het gaat alleen om het boerderij/stalgedeelte. De bijgebouwen komen niet in aanmerking.

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij in Overgangsstijl en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de vensterpartijen na, gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van een boerderij ontwerp in de overgangsstijl van de architect Fr. van Beijsterveldt uit Rijen.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Dongenseweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

OOSTERHOUTSEWEG 55, Café "De Vijf Eiken"

Kadasternummer:

Sectie A, nummer 3961, voorheen Sectie A, nummer 2883, daarvoor Sectie A, nummer 431

Typering:

Horeca-, sport-, zalen- en recreatieinrichtingen

Bouwgeschiedenis:

De bouwgeschiedenis van het complex beperkt zich hier tot dat gedeelte dat beschreven wordt en voor behoud in aanmerking komt.

Al in 1881 komt de herberg de Vijf Eiken voor op een lijst van uitspanningen in Rijen (Huisnummer B nummer 8) Eigenaar is dan Adriaan Hoevenaars. De lokaliteit heeft dan twee lokalen waarvan een met een tap.

Bekend is dat de Vijf Eiken rond 1900 goed draait. In 1901 wordt door de Scherpschuttersvereniging Prins Hendrik vergunning aangevraagd voor het plaatsen van een schietboom naast het koffiehuis De Vijf Eiken. De vergunning wordt verleend.

In 1919 wordt als uitbater genoemd van den Heuvel. Op vrijdagmiddag 30 juli 1943 ontploft er naast de Vijf Eiken op de spoorbaan een munitietrein. Naast dat er een slachtoffer viel te betreuren (de heer A. Heerkens) werd de Vijf Eiken met boerderij totaal verwoest. Daarmee hielden ook alle activiteiten op in en rond het café.

Voor de oorlog werd het café naast biljarten en boogschieten bijvoorbeeld gebruikt door de architect Ad. Aarts voor het verrichtenvan aanbestedingen van door hen ontworpen bouwwerken.

1947. Op de plaats van de in WO II verwoeste oudere uitspanning wordt een nieuwe gebouwd. Het Rayonbureau Wederopbouw (Districtskantoor Mill) geeft toestemming voor de herbouw van de boerderij het café en en het ernaast gelegen woonhuis. Architect is Architectenbureau K. van de Biggelaar met J. van Esch-Visser (Oisterwijk) en J. de Reus (Oss) als medewerkers. Kosten F. 19.000,-. De herbouw vindt plaats in de vorm van een complex met een H-vormige plattegrond. Voorin is het café met het woonhuis, in de tussenpoot is de waskeuken en opslag/kelderingen en in het achterste gedeelte wordt de boerderij ondergebracht. (Dossier 1947-29, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1965. In opdracht van de heer J.G.A. Wouters krijgt het object nieuwe toiletten en wordt naast het object garage gebouwd. De werkzaamheden worden uitgevoerd door J. van Ouweland uit Dorst. Kosten F. 3.000,-. (Dossier 1965-250, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen).

1969. In opdracht van de heer J.G.A. Wouters uit Rijen wordt de keuken verbouwd. In de noordelijke zijgevel van het woonhuis wordt een venster gewijzigd en in het aansluitende keukengedeelte wordt een nieuw venster geplaatst. Kosten F. 190,-. (Dossier 1969-300, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1978. De vergunning komt af een deel van het object aan te sluiten op de riolering. (Dossier 23878, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1979. Opnieuw wordt vergunning verstrekt voor aansluiting van een gedeelte van het object op de riolering. (Dossier 24479, Archief Openbare Werken gemeente Gilze Rijen)

1993, 1997, 2000 en 2002 wordt bij het object gewerkt aan de bouw en uitbreiding van een manege/paardenstalling, in 2000 tezamen met de bouw van een nieuw woonhuis..

2001 wordt bij het object een schuur gesloopt.

2000. Nu de bouw van een nieuw woonhuis een feit is wordt het object in opdracht van de heer verbouwd van café-woonhuis tot café-restaurant. Architect is (Dossier 2000-213, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2000. Het horecagedeelte horende bij het café-restaurant wordt in opdracht van de heer uitgebreid. Architect is (Dossier 2000-384, Archief Openbare Werken gemeente Gilze Rijen)

2005. In dit jaar wordt gewerkt aan horeca-, sport- en recreatievoorzieningen bij het object.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lang zijde langs de Ooosterhoutseweg.

Het object telt twee delen, beide van een bouwlaag met een zolderverdieping onder een zadeldak belegd met rode Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Wild verband.

Plattegrond: H-vormig.

Stijl: Traditioneel Delftse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links laag bouwdeel opject (café) met over gehele breedte front inpandig terras. Twee houten steunen met architraafbalk steunen dakpartij. In pandige gevel met links groot staand venster, 'n deur en nogmaals twee hoge staande vensters. Hoge vensters met tweedelige houten kozijnen. Type kozijn: wisseldorpel halverwege venster. Onder openslaande ramen boven bovenlichten. D.w.z. vier raamdelen per kozijn, alle vier raamdelen tellen vier panelen glas. Vensterbanken ontbreken. In plaats daarvan zijn de vensterpoorten beneden en boven idem afgesloten met een laag rode baksteen in strekverband.

In muurdeel rechts van inpandig balkon doorgaan naar huidige restaurant (voorheen woongedeelte). Houten deur. Dak van lage gedeelte verder doorgetrokken dan dakpartij hoofdlichaam. Hoofdlichaam object (voormalige woning, heden restaurant) gescheiden van laag gedeelte door brandmuur.

Gevel voormalig woongedeelte symmetrisch opgezet met ingangspartij met bovenlicht in midden en links en rechts een hoog staand venster. Vensters idem aan die op inpandig terras. Hardstenen dorpel en houten deur met zes panelen glas. Bovenlicht met drie roeden ingedeeld, vier panelen glas.

Gevel boven deurpartij door zinken goot getrokken en uitgebouwd toe dakopbouw/erker naar het voorbeeld van de Waaslandse boerderijen (Vlaanderen) In klok geveltje staand venster, T-type met openslaande ramen.

Zijgevel links: Dubbele openslaande deuren naar caféruimte. Deurpoort segmentvormig. Per deur zes panelen glas. Segmentboog van rode baksteen in strekverband. Links ervan venster idem aan frontgevel. In top zijgevel getoogd venster, T-type met houten kozijn en vensterbank.

Rechter zijgevel: Klein staand venster met een paneel glas en ernaast liggend venster met driedelig kozijn keuken. In topgevel erboven twee staande vensters met openslaande ramen. OPer venster zes panelen glas. Vensters alle idem uitgevoerd als die in frontgevel.

Zijgevels en brandmuur midden in object alle bekroond met grote klokgevel. Flanken klokgevel afgedekt met laag rode baksteen in strekverband en aan bovenzijde afgewerkt met schoudertjes en tuit. Schoudertjes en tuit voorzien van ezelsruggen van rode baksteen. Ook dakkapel aan frontzijde voorzien van klokgeveltje. Hier zijn flanken en topje afgevlakt

met laag roder baksteen in vorm rollaag. Gevel brandmuur in midden object uitgebouwd tot hoog opgaande schoorsteenpartij met uitgemetselde rookrand.

Achtergevel: Tegen achtergevel groot overdekt terras. Gevel uitgevoerd met idem vensters als front- en zijgevels. Op dakpartij lage bouwdeel hier drie dakkapellen, vlak afgedekt en met ramen van een paneel glas, op hoge bouwdeel een dakkapel met driedelig kozijn ook alle met een paneel glas.

Tegen achtergevel hoge bouwdeel verbindingsgedeelte (zadeldak) naar voormalige boerderij. Schilddak boerderij aan westzijde (achterzijde) voorzien vanm tekst VIJF IJKEN in donkergrijze Hollandse pannen. Tegen voormalige boerderij over gehele breedte westgevel aanbouw in rode baksteen afgedekt met lessenaarsdak belegd met rode Muldenpannen. Achtergevel en boerderijgedeelte idem deuren en vensters als voorgedeelte object. Hier kozijnen alle vernieuwd.

Verbindingsgedeelte en achtergedeelte diverse malen verbouwd/gewijzigd maar hebben in grote lijnen hun karakter behouden.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

De motivatie geldt alleen het voorgedeelte (Café-restaurant) van het object.

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de Traditioneel Delftse Schoolstijl en bevat alle stijlkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft, met name door zijn drie karakteristiek klokgevels, esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het in Wederopbouwstijl (Traditionele Delftse Schoolstijl) uitgevoerde werk van het architectenbureau K. van den Biggelaar (medewerkers J. van Esch-Visser en J. de Reus)

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.

C.2. Het object vormt een onderdeel vgan de historische bebouwing langs de Oosterhoutseweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object is van belang vanwege zijn ligging aan de Oosterhoutseweg. Door zijn opvallende verschijningsvorm is de architectuur van de Vijf IJken zeer beeldbepalend ter plaatse.

C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.

C.3. Het object vertegenwoordigt een aspect van de sociale geschiedenis van Rijen.

RIJKSWEG 115, Café-Restaurant "t Hoekske".

Kadasternummer:

Typering:

Woonhuis met café-restaurant met woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

1905-1907. In 1905 wordt de aanvraag ingediend voor de bouw van het Café met woonhuis. Onduidelijk is waarom dan de bouw niet doorgaat. In 1907 wordt dezelfde aanvraag nogmaals herhaald. Het object wordt dan gebouwd in opdracht van de heer G.F. Heyne uit Gilze naar een ontwerp van de architect G. Botermans uit Gilze. (Dossiers 1905-0624 en 1907-0820, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1926. In opdracht van de heer J.J. HanssenWilborts uitRijen wordt het object verbouwd. (Dossier 1926-204, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1948. Het object wordt in opdracht van de heer J.Jansen uit Hulten verbouwd en vergroot. Architect C.P. Schellekens uit Dongen. Kosdten F. 2700,- Dossier 1948-48, Archief Openbare werken gemeente Gilze-Rijen ontbreekt.

1952. Het woonhuis met café wordt in opdracht van de heer A.M.J.C. Wilborts uit Rijen veranderd. Architect H. van de Sturm uit Rijen. Kosten F. 1.500,-.(Dossier 1952-128, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1952. Bij het object wordt in opdracht van de heer A.M.J.C. Wilborts uit Rijen een nieuw toiletblok geplaatst. Dit gebeurt in de vorm van een aanbouw. (Dossier 1952-51, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1977. De bestaande toileruimte gewijzigd en verbouwd. (Dossier 1977157, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1983. Het "horecabedrijf met bovenwoning" wordt verbouwd. (Dossier 1983-211, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1992. In opdracht van de heer J. Mol wordt het object vergroot. Architect J. Bruikman, Rijen. (Dossier 1992-14, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1994. Het object wordt in opdracht van de heer J.Mol nogmaals vergroot. Architect J.Bruikman, Rijen. (Dossier 1994-42, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2007. Nabij het object wordt in opdracht van de heer een terras aangelegd waarop terrasmeubilair wordt geplaatst. (Dossier 2007-008, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt een en twee bouwlagen. De linkervleugel vleugel langs de Rijksweg telt een bouwlaag en is afgedekt met een afgeplat schilddak belegd met donkergrijze leien. De rechter vleugel die hierop haaks staat telt twee bouwlagen en heeft een plat dak.

Gevels: Opgetrokken van diverse soorten machinale rode baksteen. De gevels zijn in 1983 alle wit gesausd. Heden donkergrijs.

Metselwerk: Kruisverband met gladde voeg.

Plattegrond: Onregelmatige L-vorm.

Stijl: Eclectisch.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel object langs Rijksweg a-symmetrisch. Van links naar rechts achtereenvolgens hoogstaand venster, deurpartij, hoog staand venster en deurpartij. Vensters met bovenlicht.

Houten kozijnen, natuurstenen vensterbanken. In bovenlicht vensters glas-in-lood. Deurpartijen beide voorzien van dubbele houten deuren met onderpaneel en boven middenregel glas en bovenlicht gevuldf met glas-in-lood. Zowel deur- als vensterpoorten getoogd. Doordat gevel geschilderd is ziet men weinig details meer. Voorheen was fries goed zichtbaar. Heden alleen eensteens uitgemetselde onderlijst zichtbaar. Lijstgoot met neuslijs. Op dakpartij drie dakkapellen met openslaand venster met twee panelen glas boven elkaar. Links op dakl hoog opgemetselde schoorsteen.

Hoekpartij met ingangspartij tot caféf geschuind. Deze gevel niet gesausd maar van rode baksteen. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke paneeldeur verloren geggaan. Bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Op verdieping oorspronkelijk balkonpartij met openslaande deuren met bovenlicht gevuld met glas-in-lood. Balkon verdwenen. Bovenzijde overhoekse gevel bekroond door gemetselde balustrade tuussen gemeetselde penanten. Penanten bekroond met decoratieve bol van gegoten beton. Balustrade afgedekt met rode baksteen.

Zijgevel: Vier vensterassen. Op begane grond en verdieping vier hoge staande vensters met bovenlichten. Houten kozijnen en bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Vensterpoorten alle omrand met halfsteens uitgemetselde baksteenlijst. Heden zijgevel geheel gesausd.

Daklijst/dakgoot tussen hoekopbouw en opgemetselde penant aan einde gevel.

Overige gevels: Niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van een uitspanning langs de Rijksweg uit het eerste kwart van de 20e eeuw in eclectische stijl en bevat alle stijkenmerken daarvan.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is redelijk gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

Opm. Het verdient aanbeveling de gevel te ontdoen van de saus waardoor de oorspronkelijke baksteen detaillering weer te zien zal zijn.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Rijksweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invilling.

B.3. Het object is door zijn ligging en de architectuur beeldbepalend ter plaatse.

C.1. Aan het object zijn herinneringen verbonden in de meest brede zin van het woord.

C.3. Het object vertegenwoordigt als uitspanning van ca. 1900 een aspect van de sociale gheschiedenis van Rijen.

RIJKSWEG 117

Kadasternummer:

Sectie I, nummer 1214

Typering:

Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1932. Het object wordt gebouwd in opdracht van de N.V. Hollandsche Lederfabriek, Rijen naar een ontwerp van de architect Frans Mol uit Breda. (Dossier 1932-684, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1992. Bij het object wordt een garage gebouwd. (Dossier 1992-108, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object ligt geheel vrij.

Het object telt een bouwlaag met een slaapkamer en daarboven zolderverdieping onder steile hoge zadeldaken belegd met blauwe (donkergrijze) Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van donkerrode machinale baksteen.

Metselwerk: Klezorenverband met ondiepe voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Interbellumstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links gevel over een bouwlaag met venster met tweedelig houten kozijn.

Erboven lijstgoot (vernieuwd) en hoog opgaande dakpartij.

Geveldeel rechts met hoge topgevel. Op begane grond venster met driedelig houten kozijn.

Op verdieping in topgevel venster met tweedelig kozijn.

Alle kozijnen voorzien van gestoken vensterbanken van rode baksteen. Alle vensterpoorten rechtafgesloten met laag baksteen in strekverband tussen hoekblokken van gegoten beton.

Op begane grond vensters voorzien van houten luiken waarop in rood-wit zandlopermotief.

Topgevel langs flanken versierd met siermetselwerk in de vorm van halfsteens uitgemetselde tandlijst en aansluitend streklaag. Streklaag afgedekt door blauwe pannen dakpartij. Links flank topgevel .

Linker zijgevel: Links geveldeel lage uitbouw in tuin. Hierin klein staand venster en venster met tweedelig houten kozijn. Dan gevel hoofdlichaam object over twee bouwlagen met topgevel. Op begane grond ingangspartij tot object . Links van deurpartij twee staande venstertjes. Deurpartij met hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur bewaard gebleven. Houten luifel. Rechts van deurpartij groot staand venster met een paneel glas (oorspronkelijk tweedelig kozijn met glas-in-lood) Alle vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband voorzien van decoratieve hoekblokken van gegoten beton.

Op verdieping links over hoogte gehele eerste verdieping hoekvenster in de vorm lantaarn plat afgedekt en voorzien van lijstgoot. Aan rechterkant wel basis topgevel vanaf verdiepinghoogte. Zeer hoog oplopende topgevel met idem siermetselwerk als frontgevel.

Hier niet alleen decoratief metselwerk in vorm halfsteens uitgemetselde tandlijst langs flanken maar gehele bovenzijde topgevel eensteens uitgemetseld. In topgevel op eerste verdieping groot venster idem aan begane grond eronder en op tweede verdieping (net onder halfsteens uitgemetselde gedeelte) staand venster met twee ramen boven elkaar. Ook in topgevel vensterpoorten recht afgesloten met rij rode baksteen in strekverband voorzien van hoekblokken van gegoten beton.

Rechter zijgevel: Gevel over een bouwlaag, erboven lijstgoot en hoog opgaand dak hoofdlichaam object. Op begane grond twee hoge staande vensters met een paneel glas idem uitgevoerd als vensters topgevel. Ver overhangende lijstgoot en op dakpartij dakkapel met driedelig houten front gevuld met (3x2) openslaande vensters.

Achtergevel: Tuindeuren, keukendeur en vensters idem aan front- en zijgevels.

Rechter zijgevel: Gevel over een bouwlaag, erboven lijstgoot en hoog opgaand dak hoofdlichaam object. Op begane grond twee hoge staande vensters met een paneel glas idem uitgevoerd als vensters topgevel. Ver overhangende lijstgoot en op dakpartij dakkapel met driedelig houten front gevuld met (3x2) openslaande vensters.

Achtergevel: Tuindeuren, keukendeur en vensters idem aan front- en zijgevels.

Rechter zijgevel: Gevel over een bouwlaag, erboven lijstgoot en hoog opgaand dak hoofdlichaam object. Op begane grond twee hoge staande vensters met een paneel glas idem uitgevoerd als vensters topgevel. Ver overhangende lijstgoot en op dakpartij dakkapel met driedelig houten front gevuld met (3x2) openslaande vensters.

Achtergevel: Tuindeuren, keukendeur en vensters idem aan front- en zijgevels.

Rechter zijgevel: Gevel over een bouwlaag, erboven lijstgoot en hoog opgaand dak hoofdlichaam object. Op begane grond twee hoge staande vensters met een paneel glas idem uitgevoerd als vensters topgevel. Ver overhangende lijstgoot en op dakpartij dakkapel met driedelig houten front gevuld met (3x2) openslaande vensters.

Achtergevel: Tuindeuren, keukendeur en vensters idem aan front- en zijgevels.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

- A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de Interbellumstijl en bevat alle stijlkenmerken van deze bouwtrant.
- A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.
- A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.
- A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.
- A.6.a. Het object is geen goed voorbeeld van het Interbellum werk van de architect
- A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van Gilze-Rijen.
- B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing van de Rijksweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.
- B.3. Het object is door zijn ligging en vormgeving beeldbepalend.

RIJKSWEG 119

Kadasternummer:
Sectie J, nummer 101

Typering:
Woonhuis.

Bouwgeschiedenis:

1931. Het object wordt gebouwd in opdracht van de heer W. Vermetten uit Rijen naar een ontwerpplan van de architect Fr. van Beijsterveldt uit Gilze. (Dossier 1931-579, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1989. Bij het object wordt een garage gebouwd. (Dossier 1989-42, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

2008. Het object wordt uitgebreid. Verdere gegevens ontbreken.
(Dossier 2008-012, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat deheel vrij.

Het object telt deels een bouwlaag met een slaapkamer/zolderverdieping onder een afgeplat schilddak belegd met blauwe Tuiles-du nordpannen en deels twee bouwlagen die vlak zijn afgedekt.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen.

Metselwerk: Kruisverband met vlakke voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: Hele eenvoudige Amsterdamse Schoolstijl.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links groot venster met tweedelig houten kozijn. Oorspronkelijk met middenstijl, heden onder een groot paneel glas en bovenlicht twee liggende klapramen. Vensterbank cvan gegoten beton. Vensterpoort recht afgesloten met latei van gegoten beton. Boven latei een rij rode baksteen in strekverband.

Rechts ingangspartij. Deur met bovenlicht in ondiepe portiek. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke houten paneeldeur in Art-Décostijl verloren gegaan. Ook portaalpoort recht afgesloten met latei van gegoten beton.

Op verdieping steens venster met bovenlicht idem uitgevoerd als venster begane grond. Boven latei deurpoort en venster op verdieping rij rode baksteen in strekverband.

Dit geveldeel bevat tussen halfsteens uitgemetselde hoeklisenen. Lisenen boven dakpartij uitgemetseld en bekroond met decoratief metselwerk. Tussen lisenen, ter afsluiting gevel, decoratief metselwerk in rode baksteen in de vorm van een halfsteens uitgemetselde rand met daaronder een tandlijst.

Gevel staat op plint van rode baksteen met donker uitgevoerde voeg, rest gevel lichte cement tussen stenen. Gevel afgesloten door fries van schoonmetselwerk aan onderzijde afgezet met lijst van om en om halfsteens uitgemetselde baksteen.

Links boven dakgoot staande dakkapel met frontvenster idem aan venster in rechter geveldeel op verdieping. Dakkapel vlak afgedekt.

In linker zijgevel een hoog staand venster met bovenlicht, rechtergevel geheel uitgevoerd in schoonmetselwerk. In linker zijgevel op verdiepinghoogte vier ijzeren muurankers. Aan beide zijde lijstgoten met neuslijst.

Achtergevel: Niet van toepassing.

Beschrijving interieur:

nvt

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de hele eenvoudige Amsterdams Schoolstijl (baksteenbouw met hier en daar simpel siermetselwerk) en bevat alle stijkenmerken van deze bouwtrant.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de vensters na, gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architect uit

B.2. Het object maakt onderdeel uit van de historische bebouwing langs de Rijksweg en vormt hierbinnen een geheel eigentijdse invulling.

B.3. Het object is door zijn ligging en vormgeving beeldbealend.

RIJKSWEG 121 Objecten vliegbasis volgen in later stadium

Opmerking:

Met de kazernecommandant is in november 2008 de afspraak gemaakt dat in september een afspraak wordt gemaakt om de basis te inventariseren.

TINNEGIETERSWEG 9 (Alleen woonhuisgedeelte)

Kadasternummer:

Sectie C, nummer 1545, 1546 en 1547

Typering:

Woonhuis

Bouwgeschiedenis:

1974. Aan de Tinnegietersweg wordt in opdracht van de heer J. Peeters uit Rijen een boerderijgebouwd. Architect is J.C.M. Adriaansen uit Rijen. Kosten F. 325.000,-. (Dossier 1974-169, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Verdere gegevens ontbreken wegens incompleetheid dossier. Bouwtekening ontbreekt.

1978. In opdracht van de heer J. Peeters uit Rijen wordt de bedrijfsruimte bij het object vergroot. Er wordt een stukje aangebouwd voor de plaatsing van machines en werktuigen. Architect is J.C.M. Adriaansen uit Rijen. Kosten F. 5.000,-. (Dossier 1978-362, Archief openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

1984. In opdracht van J. Peeters wordt het woonhuis vergroot. Rechts achter wordt aan de eetkamer/zithoek een stuk gebouwd, waardoor een grote rechthoekige woonkamer ontstaat. Architect is Architecten Maatschap L. Simons en W. Snoeren uit Dongen. Kosten F. 10.000,-. (Dossier 1984-124, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij.

Het object telt twee bouwlagen. De onderste bouwlaag vormt het hoofdlichaam van het huis onder een zadeldak dat deels geopend is voor de opbouw van de slaapkamerverdieping. Dit deel van het object is afgedekt met een lessenaarsdak. Alle dakdelen zijn belegd met mastiek singles.

Metselwerk: halfsteens verband met gladde voeg.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl: ----

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Links in frontgevel terugliggend garage met grote deur. Hoofdlichaam met links groot driedelig kozijn met zeer smalle bovenlichten. Daarnaast ingangspartij in ondiepe portiek eveneens met zeer smal bovenlicht en met zijlicht en rechts ervan groot liggend venster, een groot en een klein paneel glas met eveneens zeer smalle bovenlichten.

Erboven zware goot/dakpartij. Gootpartij afgewerkt met donkergrijze platen kunststof. Halverwege rijst uit dak slaapkamer verdieping op met drie liggende vensters twee met een groot en een klein vierkant paneel glas, en middelste drie vierkante panelen glas naast elkaar. Gevel afgewerkt met donkergrijze platen kunststof.

Rechter zijgevel; Wordt bepaald in uiterlijk door hoog opgemetselde schoorsteen. Op begane grond halfsteens uitgemetseld en hogerop los van dakpartij beëindigt met halfsteens uitgemetselde rookrand en bekroond met ijzeren rookkap.

Achtergevel: Ligt op begane grond in pandig waardoor door overhuivend dak soort overdekt terras is ontstaan. Hier grote glasramen met deurpartij. Ook hier zware gootpartij en op dakpartij grote dakkapel in vorm enorme dakkapel met drie liggende vensters met driedelige kozijnen en afgedekt met lessenaarsdak. Gootpartij en dakopbouw ook hier afgewerkt met donkergrijze platen kunststof.

Linkerzijgevel met garage. Boven garage ook hier monumentale schoorsteenpartij met ijzeren rookkap waarop windvaan.

Beschrijving interieur:
Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

A.1.a. Het object is gebouwd in de typische jaren zeventigstijl die eigenlijk geen vaste vormentaal bezit, maar die we heden herkennen als het begin van wat ca. 2000 de Millenniumstijl zal gaan heten. Eenvoud, geen ornamenten en vreemde, ongebruikelijke dakvormen bepalen het karakter van deze bouwtrant. De meeste panden in die bouwtrant zijn slecht ontworpen. Dit is een voorbeeld dat aandacht verdient.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische waarde op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architect J.C.M. Adriaansen uit Rijen.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuurgeschiedenis van rijen.

A.7. Het object neemt binnen het oeuvre van de architect J.C.M. Adriaansen uit rijen een belangrijke plaats in. Het object wordt gerekend tot een van zijn mooiste schepping uit de jaren zeventig van de vorige eeuw.

B.2. Het object maakt deel uit van de historische bebouwing langs de Tinnegietersweg en vormt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object is zeer modern en heel anders dan men zich een boerderijhuis op het eerste gezicht voorstelt. Het object vertegenwoordigt als zodanig een aspect van de sociaal-agrarische geschiedenis van Rijen.

VIJF EIKEN 7 (voorheen een geheel met Vijf Eiken 8)

Kadasternummer:
Sectie A, nummer 3514, voorheen Sectie A, nummer 1418 ged.

Typering:
Woonhuis (linkergedeelte van twee onder een kap)

Bouwgeschiedenis:

1939. Het object, voorheen een woonhuis (nummer 7) met bedrijfskantoor (heden woonhuis nummer 8) wordt gebouwd in opdracht van de NV. van den Heuvel Steenfabrieken uit Rijen. Architect is Ad. Aarts uit Rijen. Kosten F.4.000,-. (Dossier 1939-17, Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen)

Opm. Tijdens een latere verbouwing van Vijf Eiken 7 (en 8) werden alle raamkozijnen vervangen/vernieuwd. Van deze wijzigingen is geen dossier voorhanden in het Archief Openbare Werken gemeente Gilze-Rijen.

Karakterisering:

Het object staat geheel vrij met de lange zijde langs de Vijf Eiken.

Het object telt twee bouwlagen met een zolderverdieping onder een (half) schilddak belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Gevels: Opgetrokken van machinale rode baksteen. Toepassing van gegoten beton in decoratieve gevelversiering in de vorm van blokken rond deur- en vensterpartijen.

Metselwerk: Onregelmatig kettingverband.

Plattegrond: Rechthoekig.

Stijl; Overgang Interbellumstijl naar Traditioneel Delftse Schoolstijl

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Op begane grond van links naar rechts: Twee gekoppelde vensters, de ingangspartij tot het object en twee gekoppelde vensters.

Ingangspartij in diepe portiek. Aantrede en vloer portiek van rode baksteen gelegd in blokverband. Hardstenen dorpel. Deurpartij met zijlichten en spion. Oorspronkelijke houten geklante deur bewaard gebleven. Spion en zijlichten gevuld met glas-in-lood in vorm staande ruit. Flanken portieppoort gemetseld als "pilastermotief". Portieppoort segmentvormig getoogd. Segmentboog van rode baksteen in strekverband. Portiek poort aan onderzijde en op hoeken segmentboog versierd met grote blokken van gegoten beton. Boven portiek ijzeren verlichtingsarmatuur.

Op verdieping: Twee gekoppelde vensters, boven ingangspartij rond venster en drie gekoppelde vensters.

Hoge staande vensters hadden oorspronkelijk op begane grond zes panelen glas met bovenlichten gevuld met glas-in-lood en op de verdieping vier panelen glas met bovenlichten gevuld met glas-in-lood. Heden onder alle vensters een paneel glas.

Alle gekoppelde vensters gescheiden door eensteens muurdammen. Alle vensters ook voorzien van gestoken vensterbanken van rode baksteen en vensterpoorten afgesloten met strek van rode baksteen. Vensterpoorten aan onder- en bovenzijde decoratief versierd met hoekblokken van gegoten beton.

Ronde venster op verdieping voorzien van sluitsteenmotief en waterblokje van gegoten beton. Kozijn vernieuwd.

Zijgevel (westzijde): Een venster, op verdieping dakpartij doorgetrokken tot op verdiepinghoogte en voorzien van houten lijstgoot met neuslijn. Achtergevel Openslaande tuindeuren met bovenlichten en keukendeur met bovenlicht. Op verdieping staand venster met bovenlicht en venster met tweedelig kozijn met openslaande ramen en bovenlicht. In zij- en achtergevel alle vensters met gestoken vensterbanken van bruine hardgebakken tegels en alle vensters met onder ramen net een paneel glas en uit bovenlichten glas-in-lood verdwenen.

Midden op hoge schilddak hoog opgemetselde schoorsteen met ijzeren rookkap.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing;

A.1.a. Het object is een goed voorbeeld van de overgang van de Interbellumstijl naar de Traditioneel Delftse Schoolstijl en bevat alle stijlkenmerken van deze ontwikkeling.

A.1.b. Het object valt op door totale uitvoering in stijl.

A.2.a. Het object is, op de vensterpartijen na, gaaf qua stijl en detaillering in het exterieur.

A.4. Het object heeft esthetische kwaliteiten op grond van vormgeving en uitvoering.

A.6.a. Het object is een goed voorbeeld van het werk van de architect Ad. Aarts uit rijen.

A.6.b. Het object is van belang voor de architectuur geschiedenis van Gilze-Rijen.

A.7. Het object neemt binnen het oeuvre van de architect Ad. Aarts een belangrijke plaats in. In de architectuur van dit object zet de architect de eerste stappen van de overgang van de Interbellumstijl naar de Traditioneel Delftse Schoolstijl.

B.2. Het object hoort tot de hiostorische bebouwing van de Vijf Eiken en vormrt daarbinnen een geheel eigentijdse invulling.

C.3. Het object vormt een aspekt van de sociale en industriële geschiedenis van Rijen.

VIJF EIKEN 8 (voorheen een geheel met Vijf Eiken 7)

Kadasternummer:

Sectie A, nummer 1418 (voorheen 1418 ged.)

Typering:

Woonhuis (rechtergedeelte van twee onder een kap)

Bouwgeschiedenis:

1939. Idem aan Vijf Eiken 7

Karakterisering:

Idem aan Vijf Eiken 7

Hier plattegrond door uitbouw L-vormig.

Beschrijving exterieur:

Frontgevel a-symmetrisch. Hier op begane grond twee gekoppelde vensters en op verdieping idem twee gekoppelde vensters. Raamindeling gewijzigd. Op begane grond vensters met een paneel glas zonder bovenlichten en op verdieping een paneel glas met bovenlichten gevuld met glas-in-lood idem aan Vijf Eiken 7.

Zijgevel (oostijde) Ingangspartij met aantrede van rode baksteen. Hardstenen dorpel. Oorspronkelijke geklante deur bewaard gebleven. Ingangspartij voorzien in jaren zeventig/tachtig van afdakje met houtensteunen. Lessenaarsdakje belegd met donkergrijze Hollandse pannen. Op verdieping gevel door hoeten lijstgoot getrokken in vorm dakopbouw/dakkapel. In front van dakkapekl gekoppeld venster. Dakopbouw afgedekt met schildak dat met steekkap is aangesloten op hoofd kap. Dakje belegd met donkergrijze Hollandse pannen.

Rechts van ingangspartij twee staande vensters met bovenlichten. Achtergevel met openslaande tuindeuren met bovenlichten en links tegen gevel de grote uitbouw over een bouwlaag.

Alle vensters idem uitgevoerd als in gevel Vijf Eiken 7.

Langs zijgevel onderbroken lijstgoot met neuslijst.

Beschrijving interieur:

Niet van toepassing.

Motivering tot plaatsing:

Idem aan Vijf Eiken 7.

Bijlage 6. Analyse

B6.1. Bodem en water

Inleiding

Vanaf 1 november 2003 is de watertoets van toepassing, een procedure waarbij de initiatiefnemer in een vroeg stadium overleg voert met de waterbeheerder over het ruimtelijke planvoornemen. De watertoets heeft als doel het voorkomen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die in strijd zijn met duurzaam waterbeheer.

In het plangebied wordt het waterkwaliteits- en waterkwantiteitsbeheer gevoerd door het Waterschap Brabantse Delta. In het kader van de verplichte watertoets wordt over dit bestemmingsplan overleg gevoerd met de waterbeheerder, waarna de opmerkingen van de waterbeheerder worden verwerkt in deze waterparagraaf.

In dit hoofdstuk wordt eerst de huidige situatie binnen het plangebied besproken, onderverdeeld in bodem, grondwater, oppervlaktewater en riolering. Vervolgens komt de toekomstige situatie aan bod, onderverdeeld in klimaatsverandering, landbouwontwikkelingen en reeds voorgenomen maatregelen. Ten slotte wordt het sectoraal wensbeeld besproken.

Huidige situatie

Bodem

Het maaiveld binnen het plangebied vertoont een helling van zuid naar noord, waarbij het zuidelijke deel hoger gelegen is. In het zuiden van het plangebied ligt het maaiveld op een hoogte van maximaal circa NAP +19 m in de Chaamsche Bosschen. In het noorden van het plangebied is het maaiveld gelegen op een hoogte van circa NAP +5 m.

Rijenbreuk

Kenmerkend voor het plangebied is de hoger gelegen rug die het plangebied van het zuidoosten naar het noordwesten doorsnijdt. Deze rug wordt veroorzaakt door een breuklaag in de ondergrond waarlangs bodemlagen verschoven zijn; de Rijenbreuk. Deze breuk vormt een afscheiding tussen de beekdalen van de Grote Leij en de Gilzewouwerbeek. Oostelijk van de Gilze-Rijenbreuk ligt een vrij dik watervoerend pakket op de eerdergenoemde slecht doorlatende klei- en leemlagen. Dit watervoerend pakket is zo'n 25 m dik, bestaat uit grof zand en grind en begint vaak al op ongeveer één meter beneden maaiveld. Ten oosten van de Rijenbreuk stromen de beken af in noordelijke richting.

Westelijk van de voornoemde breuk liggen redelijk goed doorlatende dekzanden op slecht doorlatende lagen bestaan uit leem en klei. Deze dekzandlaag is ter plaatse van de hoog gelegen bosgronden enkele meters dik en ontbreekt grotendeels in het lager gelegen landbouwgebied. De leem- en kleilaag is bij benadering 50 m dik en bepaalt dan ook in belangrijke mate de hydrologie in het westelijk deelgebied. Ten westen van de breuk stromen de

beken af in westelijke richting. Op de Rijenbreuk liggen de Hooge Heide, de kern Gilze, het vliegveld en de Molenschotse Heide.

Dekzandruggen

De hogere delen binnen het plangebied worden gevormd door dekzandruggen. Deze zijn ontstaan onder invloed van de wind tijdens het pleistoceen (de laatste ijstijd). Ze vormen de hogere delen in het landschap en vertonen een lichte glooiing. De bodem op deze zandruggen bestaat grotendeels uit humusarme zandgronden (veldpodzolgronden), in meer of mindere mate vermengd met leem.

Stuifzandcomplexen

De hoogste delen van de dekzandruggen zijn verstoven door de wind tijdens het holoceen, de periode na het pleistoceen waarin we nu leven. In het plangebied bevinden zich twee van deze stuifzandcomplexen. Eén klein complex ten noorden van Gilze en één groter complex ten zuiden van Rijen. Beide vertonen op korte afstand hoogteverschillen tot circa 2 m. Deze stuifzandgronden bestaan uit droge kalkloze humusarme zandgronden (vaaggronden).

Dekzandvlakten

De dekzandruggen worden afgewisseld met lagere dekzandvlakten, ook afgezet door de wind tijdens de laatste ijstijd. De bodem op de zandvlakten bestaat uit een afwisseling van arme en drogere zandgrond (veldpodzolgronden) en nattere kalkloze zandgronden met humeuze bovengrond (beekerdgronden en gooreerdgronden). Ten westen van Gilze is het zanddek relatief dun en wordt in de ondergrond plaatselijk leem of zware klei aangetroffen.

Beekdalen en natte gronden

Na de laatste ijstijd zijn een aantal beekdalen gevormd in het plangebied. De beekdalen bestaan uit komvormige langgerekte laagten met beekafzettingen. De beekdalen bestaan uit humusrijke zandgronden (beekerdgronden en lage eerdgronden). Moerige- en veengronden zijn gevormd tijdens het holoceen op laaggelegen locaties, door ophoping van plantenresten op deze vochtige plekken. Moerige- en veengronden liggen voornamelijk in het Rijensbroek.

Grondwater

Ten oosten van de Rijenbreuk, met name in het beekdal van de Grote Leij, treedt kwel op. Een beperkte oppervlakte kwelgebied ligt bij de Valkenburgse Lei en de Bavelse Lei in het uiterste zuidwesten van het plangebied. De grootste infiltratiegebieden zijn de bosgebieden gelegen op de Rijenbreuk, hier kunnen de grondwaterstanden sterk fluctueren. Intermediaire gebieden komen met name voor in het landbouwgebied ten westen van de Rijenbreuk, maar ook tussen de Chaamsche Bosschen aan de zuidkant en de bossen rondom Dorst en het vliegveld Gilze-Rijen aan de noordkant van het plangebied.

Grondwateroverlast treedt op aan de oostrand van het plangebied en in het zuidwesten van de kern Gilze.

Grondwatertrappen

Ter plaatse van de droge dekzandruggen en de stuifzandcomplexen, die de hogere delen van het plangebied vormen, komen grondwatertrappen V, VI en VII voor. Op de lager gelegen dekzandvlakten worden de grondwatertrappen III, IV en V aangetroffen. In de nattere beekdalen en de moerige- en veengronden wordt voornamelijk grondwatertrap III aangetroffen.

Tabel B6.1 Grondwatertrappen in Gilze-Rijen

grondwatertrap	gemiddeld hoogste grondwaterstand	gemiddeld laagste grondwaterstand
III	< 0,4 m beneden het maaiveld	0,8 – 1,2 m beneden het maaiveld
IV	> 0,4 m beneden het maaiveld	0,8 – 1,2 m beneden het maaiveld
V	< 0,4 m beneden het maaiveld	> 1,2 m beneden het maaiveld
VI	0,4 – 0,8 m beneden het maaiveld	> 1,2 m beneden het maaiveld
VII	> 0,8 m beneden het maaiveld	> 1,2 m beneden het maaiveld

Drinkwaterwinning

Ten zuidoosten van Gilze en in het westen van het plangebied (Nieuwe Bosch) liggen waterwingebieden met daaromheen een 25-jaarszone. Binnen de 25-jaarszone mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die een groter risico opleveren voor drinkwaterwinning dan in de oorspronkelijke situatie het geval is (stand still). Daarnaast dient er naar vermindering van dat risico te worden gestreefd (step forward). Ten zuidwesten van Rijen en tegen het noordoosten van Molenschot ligt binnen het plangebied een boringsvrije zone van een waterwingebied. In deze zone is het verboden om zonder vergunning of toestemming putten te slaan of gaten te maken dieper dan 2,5 m. In het plangebied worden de MTR-normen voor fosfaat, nitraat, koper, nikkel en zink worden in het grondwater overschreden.

Oppervlaktewater

De Rijenbreuk vormt de waterscheiding van het oppervlaktewatersysteem met aan de oost- en de westzijde ervan lager gelegen natte gebieden. In de natte gebieden wordt ten behoeve van de landbouw kunstmatig water afgevoerd, verder voert het water af onder vrij verhang. Het oostelijke deel van het plangebied ligt in het watersysteem van de Donge, het westelijke deel van het plangebied maakt onderdeel uit van het watersysteem van de Mark en de Vliet. Oppervlaktewater is in de gemeente slechts beperkt aanwezig. In zowel Gilze als Rijen liggen verschillende vijvers. Deze vijvers zijn bestemd voor kleinschalige recreatie. De belangrijkste zijn de plas in het recreatiegebied Klein Zwitserland direct ten noorden van de A58 bij Gilze en de vijvers Wolfsweide-zuid en -noord ten noorden van Rijen. Van belang is verder het oppervlaktewater op de vliegbasis Gilze-Rijen in de vorm van retentievijvers en een boomkikkerpoel.

Deelwatersystemen

Verder valt het plangebied op te delen in deelwatersystemen. In het uiterste oosten van het plangebied liggen twee gebieden in het deelwatersysteem van de Hultensche Leij. Het overige deel van het watersysteem van de Donge behoort tot het deelwatersysteem van de Grote Leij, de beek zelf loopt dwars door het plangebied. De Molenleij (met aftakking de Goorloop) en de Gilzewouwerbeek stromen aan de west- en zuidzijde door het plangebied, beide beken hebben hun eigen deelwatersysteem. Aan de zuidwestzijde van het plangebied liggen nog kleine delen van het plangebied in de deelwatersystemen van de Bavelsche Leij en de Chaamsche Beek. De Grote Leij en de Gilzewouwerbeek (met aftakking de Rimpelaarloop) vormen een ecologische verbindingszone.

In het landschap zijn de beken met de beekdalen van de Grote Leij, Hultense Leij en Gilzewouwerbeek als zodanig niet meer herkenbaar. De beken zijn gekanaliseerd en hebben meer het karakter van een sterk ontwaterde sloot. De beken en een aantal andere hoofdwatgangen worden wel aangemerkt als hoofdwatgangen, de hoofdwatgangen zijn weergegeven in figuur B6.1.

0R4B-fig

Figuur 6.1: Hoofdwatergangen

legenda

 waterloop (profiel)

Waterkwantiteit

Ten oosten van Rijen ligt een gebied waarbinnen de landbouw in het voorjaar (beperkte) wateroverlast ondervindt, terwijl in de zomer juist (beperkte) verdroging optreedt. Ten noorden van Rijen liggen landbouwgebieden die veelal te droog zijn voor de huidige landbouwfunctie, terwijl voor deze gebieden wel geldt dat er kans is op natschade bij herstel van het natuurlijke watersysteem.

Overigens bevinden zich binnen de grenzen van het plangebied geen waterkeringen.

Waterkwaliteit

Voornamelijk als gevolg van de landbouw, worden de MTR-normen voor fosfaat en nitraat in het oppervlaktewater overschreden. Met name in het noordoosten en het westen van het plangebied liggen gronden die (zeer) gevoelig zijn voor de uitspoeling van fosfaat. De gebieden die gevoelig zijn voor uitspoeling van fosfaat zijn laaggelegen met een hoge grondwaterstand, vaak betreft het de beekdalen. Voor koper, nikkel en zink worden de MTR-normen ook overschreden.

Het Reconstructieplan/Milieueffectrapport De Baronie geeft aan dat in de Chaamsche Bosschen (en ten zuiden en ten westen daarvan) waterkwaliteitsverbetering de hoogste prioriteit heeft.

Binnen het plangebied bevinden zich vier wateren die worden aangemerkt als "waterlichaam" in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het betreft de bovenloop en de benedenloop van de Donge, de Bovenmark en de Chaamse Beek. In tabel B6.2 is aangegeven welke typeering de KRW-waterlichamen hebben gekregen.

Tabel B6.2 Typering van de KRW-waterlichamen

waterlichaam	type
Bovenloop Donge	permanente langzaam stromende bovenloop op zand
Benedenloop Donge	langzaam stromende middenloop/benedenloop op veenbodem
Bovenmark	langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand
Chaanse beek	permanente langzaam stromende bovenloop op zand

Riolering

Twee woonwijken in Gilze hebben een verbeterd gescheiden rioolstelsel, het overige deel van Gilze is aangesloten op een gemengd rioolstelsel. De bedrijventerreinen in Gilze zijn voorzien van een verbeterd gescheiden stelsel. De bedrijventerreinen en de nieuwe woonwijken in Rijen hebben een verbeterd gescheiden stelsel, de rest van de kern is aangesloten op een gemengd stelsel. De kern Hulten is voorzien van een drukriool en Molenschot is aangesloten op een gemengd rioolstelsel.

Het afvalwater wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie die circa 500 m ten noorden van Rijen ligt.

Toekomstige ontwikkelingen**Klimaatverandering**

Doordat regenval grotere extremen gaat veroorzaken, zullen beken grotere hoeveelheden water moeten afvoeren. Daarnaast neemt het verhard oppervlak toe door verdergaande verstedelijking en het toenemende gebruik van teeltondersteunende voorzieningen en glas. Daarbij zal eventuele schade van wateroverlast ook toenemen omdat de getroffen economische waarden in de toekomst groter van omvang zullen zijn. Om wateroverlast te beperken, werkt het waterschap aan de realisatie van een grotere hoeveelheid waterberging. Om meer waterberging te realiseren is momenteel met name het beekdal van de Grote Leij in beeld.

Eveneens als gevolg zullen er in de toekomst langere droge perioden zijn en zal de temperatuur stijgen. Als gevolg hiervan verdroogt er in de zomer en herfst meer natuur. Ook stijgt de behoefte aan grond- en oppervlaktewater voor beregening van landbouwgronden. Daarnaast wordt er in de toekomst een toenemende vraag naar grondwater verwacht als gevolg van de economische groei en de verwachte bevolkingsaanwas.

Ontwikkelingen in de landbouw

In het plangebied vindt zowel intensivering als extensivering in de landbouw plaats. Dit is voor de waterhuishouding van belang indien de hoeveelheid verharding toeneemt. Vanuit het oogpunt van duurzaam waterbeheer dient namelijk zoveel mogelijk te worden voorkomen dat de belasting van de rioolwaterzuiveringsinstallatie sterk toeneemt. Ook is van belang dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat water versneld wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Intensivering van de landbouw zal negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit in de omgeving, dit als gevolg van atmosferische depositie. Het gaat hierbij met name om ammoniak en verschillende stikstofoxiden. Atmosferische depositie zal leiden tot vermisting en verzuring van oppervlaktewateren. Daarnaast bestaat de kans op verdroging als gevolg van het oppompen van water ten behoeve van beregening.

Reeds voorgenomen maatregelen

Verspreid over met name het zuidelijk deel van het plangebied liggen een aantal reserveeringsgebieden voor regionale waterberging. Waterschap Brabantse Delta moet de reserveeringsgebieden nog concretiseren. In de gemeentelijke waternotitie wordt een aantal maatregelen genoemd, ook inzake waterberging. Een deel van deze maatregelen volgt uit lopende projecten of vastgesteld beleid. Voor een ander deel betreft het nieuwe maatregelen, deze zijn nog niet in de lopende begrotingen opgenomen.

Gilze

In Gilze wordt ten oosten van industrieterrein De Broekakkers een bergingslocatie gerealiseerd naast de ecologische verbindingszone Aalstraatselei (breedte 50 m). Water dat afkomstig is van de riooloverstorten op het industrieterrein worden naar de bergingslocatie afgevoerd. Het water wordt onder de ecologische verbindingszone doorgeleid om deze niet te belasten met water van minder goede kwaliteit. Het water wordt vervolgens op natuurlijke wijze gezuiverd, voornamelijk door bezinking en zuurstofopname uit de lucht. Daarnaast wordt in noord-Gilze een nieuwe riooloverstort aangelegd, deze voert eveneens af naar de nieuwe bergingslocatie. Ten behoeve van een betere benutting van de berging in het rioolstelsel, een vertraagde afvoer en minder riooloverstorten worden in zuidoost-Gilze wervelventielen in het riool aangelegd. Om het aantal riooloverstorten verder te beperken, wordt ernaar gestreefd om elk jaar één procent verhard oppervlak af te koppelen.

Rijen

Ook in (zuid)oost-Rijen wordt de grondwateroverlast bestreden door het afkoppelen van verhard oppervlak. Dit water wordt via drains afgevoerd naar een nieuwe waterbergingsvoorziening in De Verre Weiden. Verder wordt de Schorstraatse Lei doorgetrokken tot de spoorlijn. Zo wordt doorstroming gerealiseerd vanaf industrieterrein de Haansberg via een sifon onder het spoor naar de Donge. De verbindingssloten met de Grote Leij wordt afgesloten door middel van houten stuwen om de waterkwaliteit in deze relatief smalle beek niet negatief te beïnvloeden. De Wolfsweide-noord wordt afgesloten van Wolfsweide-zuid, teneinde de waterkwaliteit in Wolfsweide-noord te verbeteren. De riooloverstort op de vijver Wolfsweide-zuid blijft bestaan, ten behoeve van de waterkwaliteit wordt water vanuit de vijver wel teruggepompt in het riool op het moment dat de capaciteit van het riool dit weer toelaat. In overleg met de visvereniging vindt een herinrichting en een optimalisatie van natuur- en recreatieve

functies van de vijver Wolfsweide-noord plaats. Ten slotte wordt de afvoercapaciteit van de vijver Wolfsweide Zuid en de Korte Rekken vergroot en wordt ten Westen van de Schorstraatselei wordt gezocht naar een potentiële nieuwe waterberging.

Molenschot

Voor Molenschot bestaat het streven om op langere termijn 80% van het verhard oppervlak af te koppelen. Hierdoor zal de overstort niet langer nodig zijn. Op kortere termijn wordt de afvoersloot naar de Bovenleij verbreed en worden er twee stuwen geplaatst. Dit leidt tot een grotere bergingscapaciteit, maar ook tot bezinking van vervuild slib. Door regelmatig baggeren kan de waterkwaliteit op peil worden gehouden. De pompcapaciteit zal worden verhoogd zodat meer water naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie kan worden afgevoerd.

Hulten

In Hulten wordt de parkeerplaats afgekoppeld van het riool, het water wordt vervolgens via een zuiveringsfilter via greppels naar de Grote Leij geleid.

Sectoraal wensbeeld

Bij alle bouwwerkzaamheden dient gebruik te worden gemaakt van duurzame, niet-uitloogbare bouwmaterialen (dus geen zink, lood, koper en PAK's-houdende materialen), op deze manier wordt diffuse verontreiniging van water en bodem voorkomen.

Indien als gevolg van ontwikkelingen het verhard oppervlak toeneemt, dient schoon hemelwater afkomstig van dit oppervlak bij voorkeur te worden geïnfiltreerd. Als infiltreren niet mogelijk is, dient het water te worden afgevoerd naar het oppervlaktewater. Pas als ook afvoer naar het oppervlaktewater niet tot de mogelijkheden behoort, kan het water worden afgevoerd via de riolering. Reden voor deze volgorde is te voorkomen dat de afvalwaterzuiveringsinstallatie onnodig wordt belast met schoon hemelwater.

Voor aanpassingen aan of rondom het bestaande waterhuishoudingsstelsel dient bij het waterschap Brabantse Delta een vergunning te worden aangevraagd op grond van de "Keur" (ex artikel 77 en 80 van de Waterschapswet).

B6.2. Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Inleiding

De beschrijving van het landschap vindt op verschillende abstractieniveaus plaats. Allereerst wordt ingegaan op de ontginningsgeschiedenis. Deze verschaft inzicht in de samenhang tussen het abiotische basissysteem (bodemgesteldheid, waterkwaliteit en dergelijke) en de menselijke occupatie. De mate waarin de geschiedenis afleesbaar is in het huidige landschap is medebepalend voor de waardering van het landschap. Onderstaande beschrijving is onder meer gebaseerd op het *Landschapontwikkelingsplan Gilze en Rijen* (Pouderoyen, 2006) en op de digitale *Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant*.

Het landschap wordt vervolgens beschreven aan de hand van de volgende stappen:

- ontginningsgeschiedenis;
- huidige situatie;
- landschapsstructuur;
- landschapstype(n) en landschapsbeeld;
- cultuurhistorie en archeologie.

Ontginningsgeschiedenis

Het plangebied wordt gekenmerkt door bosgebieden (Chaamsche Bosschen, Vijf Eiken/Molenschotse heide), waterlopen als de Grote en Hultensche Leij, de Goorloop/Moleneindse loop en de Gilzewouwerbeek, oudere agrarische bouwlanden en jongere agrarische ontginningen. Het gebied wordt doorsneden door grote infrastructuur, zoals de A58, de N282, de spoorlijn Tilburg-Breda.

Het landschap van het buitengebied van Gilze en Rijen is er een van dekzand met beken. De beken liggen in de laaggelegen delen van het landschap, de hooggelegen delen zijn ontstaan doordat het zand in de laatste ijstijd door de wind is afgezet (dekzandruggen). Hier groeit bos. In Gilze en Rijen is dat goed te zien: de Goorloop en de Gilzewouwerbeek lopen van noordwest naar zuidoost en de bosgebieden van de Chaamsche Bosschen en de Vijfeiken/Boswachterij Dorst lopen daar parallel aan. De Grote en de Hultensche Lei, maar ook de Donge lopen weer ten noordwesten daarvan, eveneens in een laagte. De hoogte van de kern Gilze, de Hooge Heide, de Molenschotse heide en het vliegveld ligt als een wig tussen de beekdalen in.

Op de overgangen van laag naar hoog ontstonden nederzettingen dicht bij de beken met haar water en openheid. Rondom de dorpen lagen de gemeenschappelijke akkers, die werden bemest door het vee dat overdag in de uiterwaarden van de beken te grazen werd gezet. De akkers werden in het verloop van de tijd steeds hoger door de bemesting van het vee, wat werd gemengd met heideplaggen; de zogenaamde podstalgronden. Deze akkers zijn hoog en bol. Verder van de dorpen kwamen de verspreid gelegen ontgonnen kampen tot stand en in latere perioden op armere of nattere gronden de heide- en veldontginningen. Deze gronden waren tot dat moment gebruikt als hooiland of weide. De armste en vaak ook meest reliëfrijke gronden bleven agrarisch gezien lange tijd onbenut. Soms was er sprake van graasgronden, waardoor uitgestrekte heidegebieden ontstonden. Lange tijd was er een stabiel evenwicht tussen bebouwing, agrarisch gebruik en natuurlijke omgeving.

De uitvinding en het gebruik van kunstmest heeft een enorme invloed gehad op het grondgebruik. De heide was niet meer nodig als onderdeel van het landbouwsysteem en werd steeds verder ontgonnen: de betere gronden werden gebruikt voor de landbouw, terwijl de drogere

gronden met (naald)bos werd beplant. Het water werd ook beter beheersbaar en de broekbossen konden worden drooggemalen (ten oosten van Rijen) tot open ruimten voor de akkerbouw of veeteelt. De verdergaande mechanisatie vergde vervolgens grotere kavels, zodat de eeuwenoude kleinschalige verkaveling met houtwallen en kleine (gerief)bosjes grotendeels verdwijnen.

De aanleg van de spoorlijn tussen Breda en Tilburg heeft ertoe bijgedragen dat Rijen is uitgegroeid tot een industriedorp gericht op de leerlooierij.

De aanleg van de militaire vliegbasis Gilze-Rijen (vanaf 1910) en de aanleg van de snelweg A58, maar ook een grootschalige landinrichting, tonen aan dat de inrichting van het gebied niet langer afhankelijk is van de "beperkingen" van bodem en waterhuishouding. De nieuwe grootschalige infrastructuur en de stedelijke uitbreidingen hebben weinig of geen samenhang meer met de natuurlijke ondergrond.

Landschap

De gemeente Gilze en Rijen kent in het buitengebied drie landschapstypen (zie figuur B6.2):

- beekdallandschap;
- zandontginningslandschap (essen- en kampenlandschap);
- bos.

Beekdallandschap

Gilze en Rijen liggen in een gebied dat in de laatste ijstijd is gevormd door verstuivend zand met zandruggen en beekdalen. De verschillende beken, zoals de Gilzewouwerbeek, de Grote Leij en de Goorloop, zijn in belangrijke mate structuurbepalend voor het Gilze en Rijense landschap. Bodem, reliëf en waterhuishouding in een brede zone hangen samen met de beken. De dekzandruggen liggen parallel aan de beken, de dorpen zijn ontstaan op de overgang naar het hogere (en dus drogere) gebied en daardoor loopt ook de infrastructuur, zoals de verbindingswegen (de rijksweg of N282) en het spoor Breda-Tilburg, die dorpen verbindt, evenwijdig aan de beken. Het grondgebruik in de beekdalen is op de kaart "Cultuurhistorie" behorend bij het landschapsontwikkelingsplan weergegeven voor het jaar 1832. Uit deze kaart blijkt dat de beekdalgronden ten oosten van Gilze overwegend in gebruik waren als weidegrond (één enkele als bouwland). Ten noorden van de Chaamse Bossen waren de gronden in gebruik als weide en heide (schraalgrasland). De gronden werden gebruikt om te plaggen en vee extensief te weiden.

Inmiddels zijn de beken sterk gekanaliseerd. Plaatselijk zijn de glooiingen van de beekdalstructuur in de landschapsstructuur nog zichtbaar. Dit is het geval bij de Gilzewouwerbeek (ter hoogte van de Bredase Dijk) en op de overgang van de bosjes van de Hooge Heide (Herderweg) richting de kern Gilze.

Opvallend is het visuele contrast tussen het open beekdal en de zeer besloten, beboste dekzandruggen. In de ruilverkaveling is de oorspronkelijke verkaveling deels verloren gegaan, naast ook een deel van de beplanting langs de wegen.

Het beekdallandschap is vanwege de afwisseling en het contrast met het bebouwde en het beboste gebied van grote recreatieve waarde. In het streekplan wordt dan ook aangegeven te streven naar het versterken van contrasten en de identiteit van het Brabantse landschap. Het in stand houden van de open landschappen en het contrast tussen open en gesloten hoort daar ook bij. Bovendien is er een groene opgave als tegenwicht tegen verstedelijking (Tilburg en Breda), maar ook als uitloopgebied voor de stedeling ten behoeve van (dag)recreatie. Het "Landschappelijk raamwerk" uit het uitwerkingsplan Breburg gaat hier dieper op in en werkt een aantal landschapsecologische zones uit, zodat landschappelijke kwaliteiten kunnen worden veilig gesteld. Zo is een aantal gebieden aangegeven waar verstedelijking moet worden uitgesloten. Ook is aangegeven waar ontwikkelingen wél mogelijk

zijn en in welke mate. Dit, om de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied hoog te houden, om het landschap aantrekkelijk te maken en houden. Op deze manier blijven rood en groen binnen de regio in balans.

Zandontginningenlandschap (essen- en kampenlandschap)

Dit landschapstype is in de middeleeuwen ontstaan met de beken als ontginningsbasis onder invloed van het agrarisch grondgebruik. Plaatselijk zijn nog de hoger gelegen essen herkenbaar, zoals ten zuiden van Gilze, die zijn ontstaan door eeuwenlange ophoging van de akkers met heideplaggen. In het buitengebied van Gilze en Rijen zijn de verschillende ontginningslandschappen als volgt te typeren:

Oude zandontginningen

Een relatief open karakter met bebouwing langs oude wegen en kleinschaligheid door de afwisseling van akkers en weiden met bosjes en losstaande bomen (in de zone Dorst-Molenschot-Gilze). De landinrichting heeft het karakter grotendeels verloren laten gaan en daardoor is een meer open agrarisch gebied ontstaan.

Jonge besloten zandontginning

Op de overgang van bos naar beekdal (Gilzewouwerbeek) is een coulisselandschap ontstaan met transparante bomenrijen, gericht op de beek. Verder is een onregelmatig verkavelingpatroon met weinig bebouwing kenmerkend. Er zijn doorzichten naar de Chaamsche Bosschen.

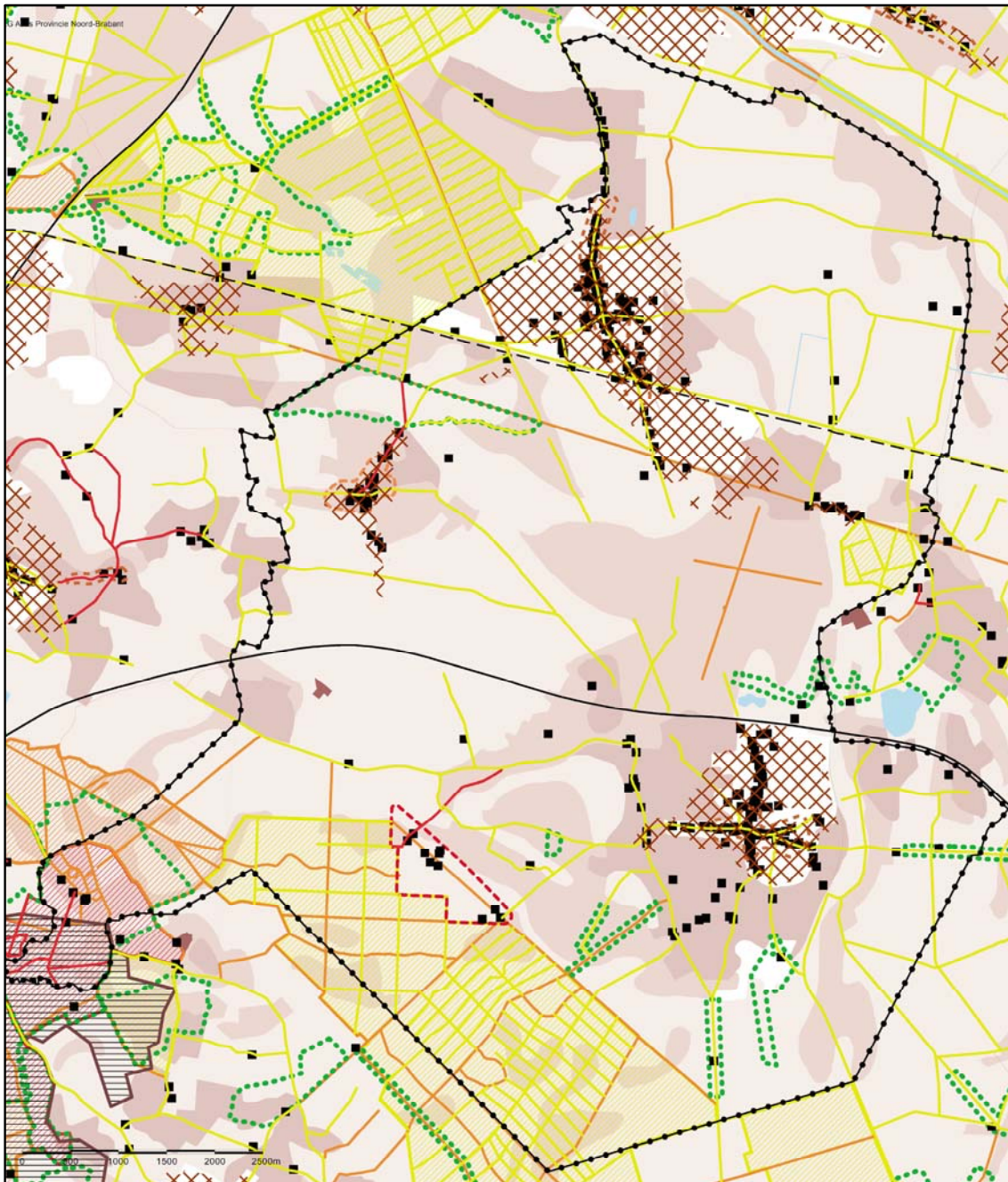

Jonge open zandontginningen

Vergelijkbaar met de jonge besloten zandontginningen, maar met een meer open en rationeel, rechtlijnig karakter. De enkele strakke opgaande beplantingselementen in de vorm van wegbeplanting zijn verschillend gericht (zoals ten oosten en zuidoosten van Gilze en ten noorden van Hulthen).

Broekontginningen

Open en rationeel verkaveld weidegebied met enkele bospercelen in noord-zuidrichting. Daarnaast komt de bebouwing in het gebied verspreid voor langs wegen en is de wegbeplanting transparant. De verkaveling is functioneel, bedoeld voor een optimale bedrijfsvoering. Deze ontginning komt met name ten oosten van Rijen voor.

0R4D-fig

Figuur 6.3: Archeologie en cultuurhistorie

legenda

<p>Indicatieve archeologische waarde</p> <ul style="list-style-type: none"> indicatieve waarde hoog indicatieve waarde middelhoog indicatieve waarde laag Water 	<p>Historisch landschappelijke vlakken</p> <ul style="list-style-type: none"> zeer hoog - lijn zeer hoog - vlak hoog - lijn hoog - vlak redelijk hoog - lijn redelijk hoog - vlak 	<p>Historisch stedenbouwkundige structuur</p> <ul style="list-style-type: none"> zeer hoog hoog redelijk hoog rijksboschstrond stads-/dorpsgezicht Archeologische monumenten Bebouwing Historische groenstructuren Aardkundige waarden Cultuurhistorische inventarisatie Spoorwegen Wegen
---	---	---

Bos

De bosgebieden zijn ontstaan uit de vroegere "woeste gronden". Dit landschapstype beslaat een groot deel van het plangebied en bestaat voornamelijk uit bosgebied (met vennen en heidevelden). De bosgebieden liggen veelal op de droge, hoge zandgronden (dekzandruggen). Deze door de wind afgezette grofzandige gronden waren onvoldoende vruchtbaar voor agrarisch gebruik en waren eeuwenlang alleen bruikbaar als gemeenschappelijke heidegrond waar schaapskudden de schaarse mineralen bij elkaar graasden. Na het overbodig worden van de schaapskuddes bleken deze gronden voldoende geschikt voor houtteelt en ook aantrekkelijk voor de aanleg van landgoederen.

De bosgebieden vormen structuurbepalende elementen. Ze zijn over het algemeen dicht beplant en worden doorsneden door een raster aan onderhoudspaden. In de bossen zijn nog enkele open plekken aanwezig in de vorm van (resten van) vennen en heidegebieden. Buiten deze grootschalige eenheden zijn in het agrarisch gebied enkele kleinere bosenheden aanwezig, die zorgen voor een coulisse-achtig effect. De bossen zijn op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart aangegeven als van geografische waarde en delen zijn als waardevolle groenstructuur opgenomen.

Toekomstbeelden

In het buitengebied is een aantal structuren en elementen aanwezig dat het buitengebied van Gilze en Rijen een eigen karakter geeft. Deze voor de identiteit belangrijke kenmerken verdienen extra aandacht in de toekomstvisie op het buitengebied. Het gaat om de volgende elementen:

- de ingesneden beek met aangrenzende reliëfrijke percelen van de Gilzewouwerbeek;
- de robuuste en strakke bosrand van de Chaamsche Bosschen, kenmerkend voor een dergelijk productienaaldbos;
- de fijnkorrelige en fraaie kernranden aan de noordzijde van Rijen, de zuidzijde van Gilze en rond Molenschot en Hulten; juist hier is sprake van een evenwichtig beeld door het gemengd voorkomen van bebouwing en groen en door de toegankelijkheid van het landelijk gebied;
- het karakteristieke bebouwingscluster "Broekdijk" waar nog sprake is van een historisch bepaalde karakteristieke samenhang tussen bebouwing en omringend landschap;
- de strookvormige bospercelen oostelijk van Rijen, die het beeldmerk zijn geworden van het "nieuwe landschap" van na de landinrichting en die het gevoel van schaal en maat in het broekgebied versterken.

Cultuurhistorie en archeologie

Historisch-geografische patronen

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. De huidige patronen dateren deels nog uit de ontginningsfase; op veel plaatsen zijn de oorspronkelijke patronen nog redelijk goed bewaard gebleven, ondanks de ruilverkavelingen. Enkele structuren zijn hierbij wel verdwenen, maar deze patronen vertegenwoordigen toch een redelijk grote historisch-geografische waarde (onder andere de wegenstructuur, bosstructuur). Plaatselijk zijn deze patronen echter als gevolg van ruilverkaveling en voortgaande schaalvergroting van het agrarische landschap slechts gedeeltelijk bewaard gebleven.

De kernen van Gilze, Rijen en Molenschot en het bebouwingscomplex van Prinsenbos zijn op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart aangeduid als historische stedenbouw van hoge tot zeer hoge waarde. In de oude bebouwingslinten zijn ook vele monumentale gebouwen aanwezig. De meeste wegen in het buitengebied zijn aangemerkt als historische lijn van (redelijk) hoge waarde.

Bebouwing

Verspreid over het plangebied zijn vele gebouwen aanwezig met een (grote) cultuurhistorische waarde. Het betreft zowel monumenten als karakteristieke panden, waaronder boerderijen, de steenfabrieken en militaire gebouwen. Voor de lijst van cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende panden, die middels het bestemmingsplan worden beschermd, wordt verwezen naar bijlage 5.

Buitenplaatsen

Binnen het buitengebied van Gilze en Rijen is een historische buitenplaats (landgoed Valkenberg) aanwezig die op grond van de Monumentenwet als beschermd monument is aangewezen.

De verschijningsvorm van het landgoed Valkenberg gaat terug tot de periode 1700-1800. Het hoofdgebouw dateert uit 1775-1800 en is een aantal keren sterk verbouwd. Er omheen bevinden zich enkele pachtboerderijen. Het landgoed heeft een deels formele, deels in Engelse Landschapsstijl uitgevoerde aanleg, waarvan de onderdelen sterk met elkaar verweven zijn. Het park dateert van omstreeks 1887. Het landgoed met uitgebreid lanenstelsel uit 1770, bossen en een Engelse landschapstuin met bosschages en weelderig groeiende rodoendrons is eveneens "historisch groen". De tuinmanswoning en de schuur zijn rijksmonumenten (bron: digitale cultuurhistorische waardenkaart).

Archeologie en aardkundige waarden

Verdrag van Malta

In 1992 is het Verdrag van Malta tot stand gekomen. Doelstelling van het verdrag is de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

Cultuurhistorische waardenkaart

Uit de cultuurhistorische waardenkaart (digitaal) blijkt dat een groot deel van het plangebied een middelhoge of hoge archeologische verwachtingswaarde heeft. Op een aantal plaatsen is de verwachting echter laag. Ten westen van Gilze ligt een archeologisch monument met een hoge archeologische waarde (CMA 50B-007), de Hoge Aard. Het betreft een terrein met sporen van bewoning (vuursteenvindplaats) uit het Mesolithicum.

Aardkundige waarden

In het plangebied komen waardevolle reliëfvormen voor die specifiek aan beekdalen en het hoevenlandschap zijn gebonden. Het betreft kenmerkende laagten in het beekdal en esgronden (bolle akkers) in het hoevenlandschap ten zuiden van Gilze.

Waardering

De waardering van de onderscheiden landschapstypen kan worden beschreven in termen van samenhang, herkenbaarheid en identiteit. Het gaat daarbij om de samenhang tussen:

- grondgebruik en landschapsbeeld (koppeling van water-, wegen-, beplantings- en bebouwingspatronen);

- bodem, reliëf en grondgebruik (grasland in het beekdal, bos op de hogere zandige delen).

Waar deze samenhang visueel ook herkenbaar is, draagt deze bij aan de identiteit van het gebied. De herkenbaarheid en identiteit worden verder bepaald door:

de gaafheid en herkenbaarheid van oude landschapspatronen als afspiegeling van de ontstaansgeschiedenis (herkenbaarheid en gaafheid van met name kavelrichtingen, essencomplexen en samenhangende water-, wegen-, beplantings- en bebouwingspatronen).

Ten slotte is ook de grote afwisseling van landschapstypen (en contrasten daartussen) in een klein gebied en de internationale zeldzaamheid van deze landschapstypen van belang voor de waardering. Op grond van alle genoemde aspecten wordt een hoge waardering toegekend aan de bossen, de beekdalen (coulisselandschap en het open landschap) en de oude ontginningen met essen en kampen.

Kwetsbaarheden

Samenhang, herkenbaarheid en identiteit zijn vooral kwetsbaar voor veranderingen in het grondgebruik, de centrale factor in een cultuurlandschap. Behoud of versterking van de landschappelijke kwaliteit zal dan ook gestuurd moeten worden via het grondgebruik. Zo zal nieuw op te richten bebouwing en beplanting moeten passen binnen de aanwezige structuren en patronen.

Daarnaast is het landschap kwetsbaar voor aantasting van elementen en patronen, bijvoorbeeld door demping of vergraving van waterlopen of microreliëf of het verwaarlozen van karakteristieke beplanting en bebouwing.

Het landschapsontwikkelingsplan stelt daarom enkele maatregelen voor:

- het completeren van weg- en laanbeplanting in de open gebieden en het versterken van erfbeplanting in het coulisselandschap; ook kunnen solitaire bomen incidenteel worden geplant op agrarische percelen;
- in de beekdalen kunnen transparante beplantingssingels haaks op de beekloop worden aangelegd;
- de beek herstellen volgens morfologie;
- aanleg van mantel- en zoomvegetatie langs de bosranden;
- het herkenbaar houden van de ontginningstypen.

De cultuurhistorische elementen en patronen zijn in alle gevallen waardevol omdat ze in beginsel onvervangbaar zijn. De kwetsbaarheden worden vooral bepaald door het feit of deze elementen en patronen nog een functie hebben. Zo ligt aantasting van de meeste historisch-geografische patronen niet voor de hand aangezien de wegen, waterlopen en bebouwingslinten nog altijd als zodanig functioneren. De beplantingspatronen zijn veel kwetsbaarder aangezien deze veelal hun oorspronkelijke functie (houtleverancier, perceelsafscheiding) verloren hebben. Schaalvergroting op de aangrenzende landbouwgronden kan bijvoorbeeld leiden tot het direct verdwijnen van kavelgrensbeplantingen. Alleen de grootschalige bosgebieden zullen behouden blijven.

Aantasting van de *herkenbaarheid* van de patronen vormt eveneens een bedreiging. In dit verband kan gedacht worden aan nieuwe wegen, bebouwing en omvangrijke beplantingen die niet passen binnen de bestaande patronen.

De archeologische waarden worden bedreigd door grondwerkzaamheden die samengaan met de aanleg van bijvoorbeeld wegen, bebouwing en watergangen of diepe grondbewerking. Ook peilverlaging is zeer schadelijk aangezien dit leidt tot het oxideren van organisch materiaal in de bodem.

De waardevolle gebouwde elementen kunnen worden aangetast door onzorgvuldige uitbreiding en restauratie, verwijdering of aantasting van omliggende beplantingen. Een andere mogelijke

bedreiging vormt het oprichten van sterk contrasterende moderne elementen (bijvoorbeeld windturbines) in de nabijheid van historische bebouwing.

Verwachte ontwikkelingen

Agrarisch grondgebruik

Agrarische bedrijven die hun functie blijven vervullen, zullen behoefte hebben de agrarische bebouwing uit te breiden of te moderniseren. Verder laat het provinciaal beleid toe dat (agrarische) bedrijven in het buitengebied bij bedrijfsbeëindiging en het slopen van verspreide bebouwing een of meerdere nieuwe woningen mogen terugbouwen. Afhankelijk van de beeldkwaliteitseisen die hieraan gesteld worden (een beplantingsplan bijvoorbeeld) kan dit leiden tot zowel een toename als een afname van de visuele verstening van het landschap. Als gevolg van nevenactiviteiten of functieverandering bij (vrijkomende) agrarische bedrijfsbebouwing (ten behoeve van niet-agrarische bedrijvigheid of wonen) kan behoefte bestaan aan nieuwe elementen zoals maneges, paardenbakken, volkstuinten, kampeermiddelen of zelfs windturbines. Deze nieuwe elementen kunnen zonder voldoende sturing vanuit het beleid de identiteit van het agrarisch landschap aanzienlijk aantasten ("verrommeling"), met name als gevolg van de grote diversiteit aan (deel)functies en de grote verscheidenheid aan inrichting en vormgeving van onbebouwde ruimten en gebouwde voorzieningen. Verandering en vernieuwing van de agrarische sector kan ook samengaan met herstel of versterking van de landschapsstructuur en ruimtelijke kwaliteiten, indien deze aspecten in voldoende mate betrokken worden in de ontwikkeling en uitvoering van bedrijfsplannen.

Het landschapsbeeld wijzigt zich voorts als gevolg van veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering. Afname van het graslandareaal en omschakeling naar andere teelten zoals sierteelt of tuinbouw zal leiden tot een verandering van het landschapsbeeld. Een ontwikkeling naar sierteelt of tuinbouw kan zelfs leiden tot de bijbehorende glasopstanden en boog- en gaaskassen.

Nieuwe landgoederen of buitenplaatsen

Verder is er een toenemende belangstelling bij individuele agrariërs en projectontwikkelaars voor de ontwikkeling van nieuwe landgoederen of buitenplaatsen (bijvoorbeeld ten zuiden van Gilze). Dergelijke initiatieven kunnen een landschappelijke meerwaarde genereren indien strikte eisen worden gesteld aan de locatie, omvang en vormgeving van de gebouwen alsmede aan het ontwerp en het beheer van de buitenruimte. Indien dergelijke randvoorwaarden niet strikt worden gehanteerd ontstaat het risico van een verdere verrommeling en verstedelijking van het open landschap.

Bossen en natuurgebieden

In de bossen en natuurgebieden is het beleid gericht op behoud en versterking van de bestaande kwaliteiten. De natuurfunctie prevaleert in de meeste gebieden maar waar mogelijk vindt verweving met recreatie en houtteelt plaats. Concreet betekent dit onder meer het mogelijk maken van natuurgerichte recreatie, het geleidelijk omvormen van naald- naar loofbos, het vernatten van natuurterreinen en het tegengaan van verbossing van heideterreinen. Bovendien zal de natuurlijke uitstraling van de beken ((nog) geen natuurgebieden) worden versterkt. Koppeling aan een ecologische verbindingszone is mogelijk.

Uitvoering landschapsplan

Het gemeentelijk LOP is in december 2006 vastgesteld. Op basis van de landschapsvisie is bepaald, waar in het landelijk gebied concrete ruimtelijke aanpassingen wenselijk zijn. Voor zover die door een fysieke ingreep te realiseren zijn, zijn die doorvertaald naar concrete (deel)projecten. Deze zijn gebundeld in het uitvoeringsplan. Beoogd wordt het bestemmingsplan buitengebied af te stemmen op de ontwikkelingswensen uit het LOP, zodat geen extra procedures noodzakelijk zijn voor planrealisatie. De uitgangspunten uit de LOP-visie dienen dan te worden vertaald in beschermende en mogelijkheden biedende regelingen (verbrede doeleindenomschrijvingen, mogelijkheden tot herbestemmen, vrijstellingen, optimaal afgestemd stelsel van aanlegvergunningen, etc.). De in het LOP beschreven maatregelen zijn:

Algemeen

- Herkenbaar houden ontginningstypen.
- Erfbeplanting en kavelgrensbeplanting stimuleren, en vervolgens soepel omgaan met restricties o.g.v. aanlegvergunningenstelsel.
- Erfbehandeling bij landelijke woonbebouwing ombuigen door voorlichting en enthousiasmering.
- "Stedelijke" uitstraling van grootschalige terreinen afzwakken (camping, golfbaan).
- Archeologie/geomorfologie markeren (bijvoorbeeld Rijenbreuk).

Open gebieden

- Completeren wegbeplantingen (enkelzijdige aanplant bomen, bijvoorbeeld. zomereik, es).
- Biotoopverbetering weidevogels (maaibeheer, bermbeheer, akkerranden).
- Versterking erfbeplantingen (prioritair in open gebieden).
- Inzet oude inheemse/streekgebonden fruitrassen.
- Aansluiting recreatieve routes vanuit Tilburg (oostzijde van Rijen).
- Markeren van reliëfovergang Rijenbreuk (noordzijde Rijen, zuidzijde Gilze).
- Landschappelijke coulisse als afscherming bedrijven Dongen.
- Begeleidende beplanting Hoofdstraat-Dongenseweg te Rijen.

Hoevenlandschap rond Gilze/coulistenlandschap

- Completeren laanbeplanting radialen Gilze (dubbelzijdige aanplant bomen, bijvoorbeeld zomereik, linde).
- Verbeteren coulissewerking door stimuleren kavelgrensbeplanting.
- Ontwikkeling akkerranden.
- Versterking erfbeplantingen, windsingels, geriefhoutbosjes, boomgaardjes, etc.
- Inzet oude inheemse/streekgebonden fruitrassen.
- Aanleg recreatieve routes over kavelpaden.
- Incidentele aanplant van een solitaire boom op agrarische percelen.

Ecologische verbindingzone

- Aanleg van poelen, struweel, houtwallen, singels en (vlecht-)hagen prioritair in omgeving van EVzone.
- Stimuleren particulier initiatief (kavelgrensbeplanting, erfbeplanting, akkerranden, etc.).
- Afgraven voedselrijke bovenlaag voor heideflora amfibieën/reptielen nabij beide kerngebieden.
- Mogelijkheden voor uitbreiding natte heidecomplexen bij kerngebieden (in samenwerking met SBB/Defensie).

Beekdalen

- Aanleg transparante beplantingssingels haaks op beekloop (coulissen van zwarte els, schietwilg, en dergelijke).
- Incidenteel aanleg bossingel langs beekbedding (elzenbroek, of iepenrijk eikenessenbos).
- Opheffen/afzwakken barrièrewerking ten gunste van kruisende infrastructuur.
- Aanleg natuurvriendelijke oevers.
- Beekherstel volgens ter plaatse geldende morfologie (bovenloop laaglandbeken).
- Aanleg/openstelling (beheers)paden.
- EVZ met plantstrook en wandelpad langs watergangen.

Watergangen

- Aanleg natuurvriendelijke oevers.
- Aanleg/openstelling (beheers)paden.

Bosgebieden

- Aanleg van mantel- en zoomvegetaties.

Kernranden

- Ruimtelijk definiëren toekomstige dorpsrand (parkachtig eindbeeld) oostzijde Rijen.
- Idem (coulissen/compartimenten) zuidzijde Gilze.

Inpassing infrastructuur van hogere orde

- Aanleg beplantingen langs autosnelweg (parkeerplaatsen, taluds, overhoeken, etc.).

Recreatief

- Aanleg recreatief padennetwerk in kernranden.
- Ontwikkeling recreatieve wandelroutes.
- Laarzenpaden, struipaden, ruiterspaden.
- Infopanelen, rustpunten, bankjes, prullenbakken, etc.
- Accenten bij pleisterplaatsen.
- Nieuwe paden laten aansluiten bij wandelpadenplan SBB.
- Ruiterroutes, paardenrecreatie.

Samenvattend

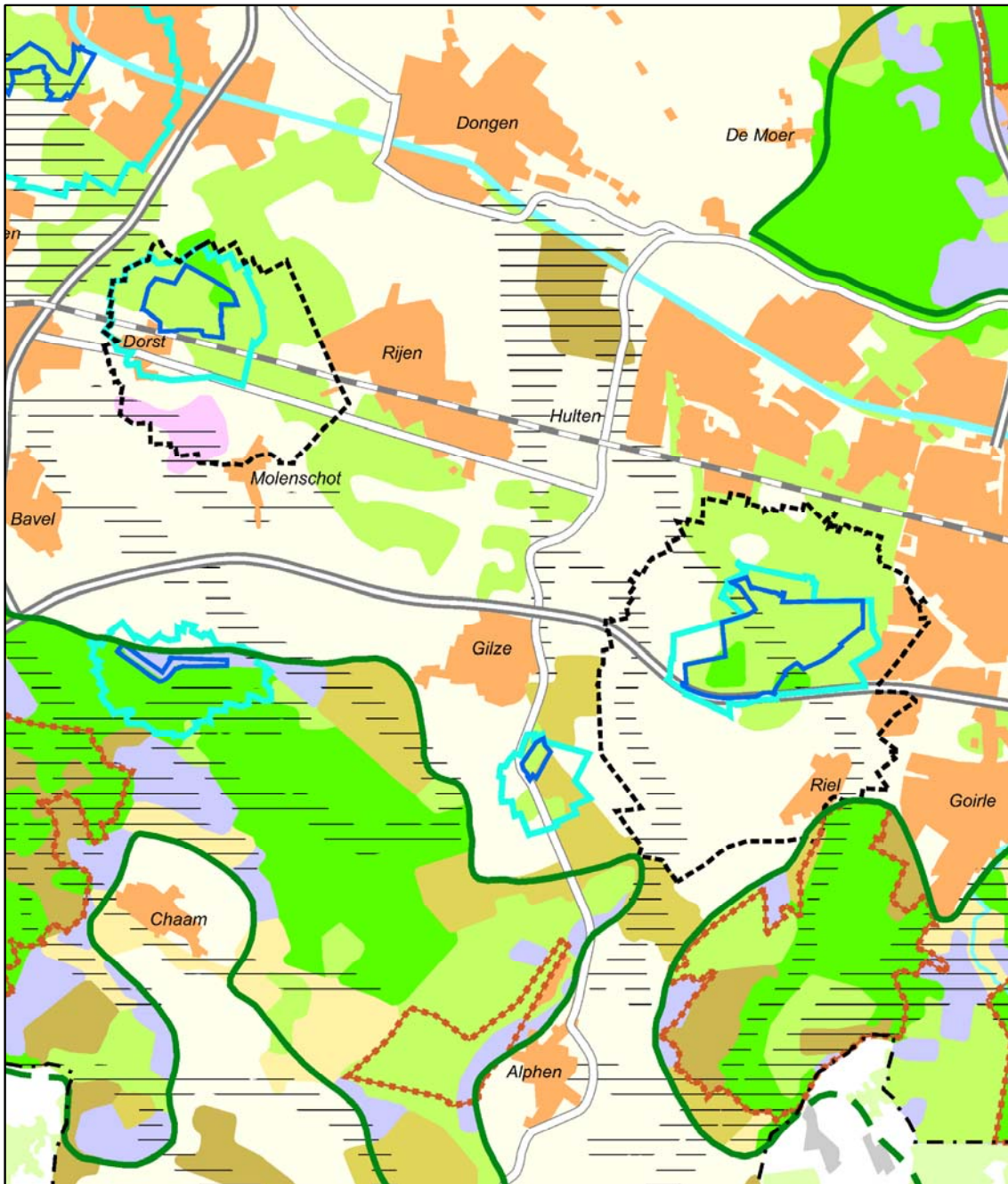
Samenvattend kan gesteld worden dat zowel in agrarische als natuurgebieden het landschap verandert, hetgeen feitelijk niet nieuw is. Verandering van functies en grondgebruik hebben altijd geleid tot veranderingen in cultuurlandschappen; in agrarische gebieden zijn de veranderingen slechts sneller en grootschaliger dan in natuurgebieden. Zolang deze veranderingen passen binnen de eeuwenoude structuren (en deze structuren niet verwoesten, zoals bij ruilverkavelingen) hoeft dit niet tot problemen te leiden en is er slechts sprake van de gebruikelijke veranderingen in een levend landschap. Oftewel: *"het enige onveranderlijke aan het landschap is de verandering"* (Frank Lloyd Wright, 1935).

Sectoraal wensbeeld

Op basis van de beschrijving van de huidige kwaliteiten van landschap, cultuurhistorie en archeologie en de verwachte ontwikkelingen hierin, aangevuld met de strategie uit het streekplan, wordt het volgende sectorale wensbeeld aangegeven:

- behouden, versterken en zo nodig herstellen van de specifieke karakteristieke landschappelijke kenmerken en essentiële open ruimten tussen bebouwingsconcentraties;
- versterken van de contrasten en identiteiten van het Brabantse landschap;
- behoud van aardkundige waarden, waaronder microreliëf;
- behoud van beplantingen en kenmerkende verkavelingen van de verschillende landschapstypen;
- behoud en zonodig herstel van cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende panden en elementen;
- behoud van archeologische waarden;
- versterken van de belevings- en gebruikswaarde van het landschap;
- behoud van bestaande en ontwikkeling van nieuwe landgoederen en buitenplaatsen (zoals Valkenberg).

En voor zover hierboven nog niet genoemd; het uitvoeren van maatregelen uit het Landschapsontwikkelingsplan.

0R4E-fig

Figuur 6.4: Ecologie

legenda

Grens regionale natuur- en landschapsseenheid (RNLE)			Waternuttingsgebied (openbare drinkwatervoorziening)	
GHS NATUUR	Natuurparel		Reschermingszone kwetsbare grondwaterwinning	
	Overig bos- en natuurgebied		Beschermingszone zeer kwetsbare grondwaterwinning	
GHS-LANDBOUW	Leefgebied kwetsbare soorten		25-jaarszone	
	Loofgebied struwelovogels		Boringvrije zone grondwaterwinning	
	Natuuronwikkelingsgebied			
AHS-LANDSCHAP	Leefgebied dassen		Stroomweg (bestaand en vastgesteld tracé)	
	Waturopontgebied		Provinciale/stadsgewestelijke gebiedsontsluitingsweg (bestaand en vastgesteld tracé)	
	RNLE-landschapsdeel		Spoorweg (bestaand en vastgesteld tracé)	
AHS-LANDBOUW			Vaanweg (bestaand tracé)	
Aardkundig waardevol gebied			Ros en heide buiten Noord-Brabant (1997)	
Oponthoud			Crote oppervlaktewateren, rivieren en beken (1997)	
Rivierbed			Bobouwing Noord-Brabant (2001)	
Zoekgebied rivierverminging			Rebouwing buiten Noord-Brabant (2001)	
Zoekgebied regionale waterberging			Pilangrens	

B6.3. Ecologie

In deze paragraaf is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke ontwikkelingen het bestemmingsplan beoogt. Vervolgens is aangegeven waaraan deze ontwikkelingen – wat ecologie betreft – moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van Rijk, provincie en gemeente, en het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald. Voor zover de beoogde ontwikkelingen en het toetsingskader ecologisch onderzoek noodzakelijk maakte, zijn de uitkomsten en de conclusies in dit hoofdstuk weergegeven.

Algemeen

Het noordwesten van het plangebied wordt gekenmerkt door boswachterij Dorst en rondom en op de vliegbasis Gilze-Rijen zijn bossen aanwezig. Het zuidelijke deel bestaat uit groot-schalige aaneengesloten bossen als Chaamsche Bosschen, Prinsenbos en het Nieuwe Bosch. Landgoed Valkenberg is in de meest zuidwestelijke punt van de gemeente gelegen.

Rond de kern Gilze, ten noorden en westen van Molenschot, komen kleinschalige agrarische landschappen voor met een meerledige functie. Deze gebieden zijn voor wat betreft het gebruik wel verschillend. Direct rond Gilze ligt het hoevenlandschap, een schil van oude akkergronden. De oude akkercomplexen worden omgeven door bebouwde wegen (lintbebouwing) met lanen. In de coulisselandschappen zuidelijk van Gilze (omgeving steenfabriek), ten noorden en westen van Molenschot en rond het gebied de Lage Heide, is de verstedelijkingsgraad laag en liggen agrarische percelen in een landschappelijk raster van beplanting. Deze beplanting vormt een belangrijke omgeving voor diverse plant- en diersoorten. Aangezien deze gebieden ook direct aansluiten aan de bosgebieden en aan enkele meer open landbouwgebieden, vervullen de lanen, struwelen en opgaande beplanting des te meer een functie als migratiezone, schuil-, rust- en foerageerplek voor verschillende diergroepen.

De vliegbasis Gilze-Rijen kent een extensief vegetatiebeheer dat mede gericht is op de ontwikkeling van natuurwaarden. De basis vormt daardoor een van de ecologisch meest waardevolle deelgebieden binnen de gemeente met onder meer kamsalamander, levendbarende hagedis, een grote populatie boomkickers en verder broedende boomvalk, havik en buizerd.

De binnen de gemeente aanwezige grootschalige en open ontginningen ten noorden en oosten van Rijen en tussen Gilze en Molenschot zijn "moderne landschappen" die afgestemd zijn op het agrarische gebruik, voornamelijk weidebouw. Weidevogels en soorten van het agrarische landschap komen hier veelvuldig voor. De beperkte beplanting biedt voor hen voldoende beschutting.

Ook hebben wegbermen en slootranden waarde voor kruidachtigen en kleine zoogdieren, al is deze waarde veelal beperkt vanwege het intensieve onderhoud. Gebieden als de Molenschotse heide, Chaamsche Bosschen en het Prinsenbos/het Nieuwe Bosch zijn van grote betekenis voor amfibieën. Ook beken als de Gilzewouwerbeek en de Grote Leij bieden leefgebied aan vissen, amfibieën en planten van water en oevers.

De oorspronkelijk meest dominante functie, het agrarisch grondgebruik, is veranderd. Was er in het verleden sprake van gemengde bedrijven, die destijds in belangrijke mate verantwoordelijk waren voor de verschijningsvorm van het landschap, nu hebben de meeste bedrijven zich gespecialiseerd, heeft schaalvergroting plaatsgevonden, is men minder afhankelijk van het voortbrengend vermogen van de grond en is de binding met het landschap afgenomen. Ook nemen andere functies bezit van het buitengebied; onder meer wonen, recreatie en niet-agrarische bedrijvigheid vinden een aantrekkelijk vestigingsklimaat in het buitengebied. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen gehad voor de kwaliteit van het buitengebied; deze is de afgelopen decennia minder geworden. Ook de overheid heeft dit geconstateerd en heeft daarom beleid ontwikkeld om deze achteruitgang om te buigen. Het belangrijkste instrument hiervoor is de Reconstructiewet en in het verlengde daarvan de uitvoering van reconstructieplannen. Ook Gilze en Rijen heeft kennisgemaakt met dit instrument en de inspanningsverplichting op zich genomen het reconstructieplan De Baronie te vertalen in het bestemmingsplan. Het reconstructieplan spreekt zich uit over kwaliteitsverbetering, onder meer van natuur en water.

Het bestemmingsplan kan en moet hier richting aan geven met inachtneming van de ruimte die het juridisch kader (Vogel- en Habitatrichtlijn, Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet) hiervoor biedt.

Toetsingskader

Beleid

Rijk

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in de vorm van onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt, de PEHS.

Provincie

Groene Hoofdstructuur (GHS)

De rijksoverheid heeft de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd als ecologisch netwerk om de belangrijkste natuurwaarden in Nederland te beschermen en verder te ontwikkelen. De rijksoverheid beoogt dit ecologische netwerk te realiseren door middel van een sectoraal ontwikkelingspoor en een ruimtelijk beschermingspoor. In Noord-Brabant is hier via enerzijds natuurgebiedsplannen en anderzijds de Groene Hoofdstructuur (GHS) in het streekplan invulling aan gegeven (zie figuur B6.4). Het doel hiervan is onder meer om (actuele en potentiële) natuur- en landschapswaarden te beschermen. In het streekplan is de gewenste planologische bescherming van deze waarden uiteengezet.

Beleidsregel natuurcompensatie

Op de aantastingen van natuurwaarden is de beleidsregel natuurcompensatie van toepassing. Dit houdt in dat de aantasting van natuurwaarden als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Gilze en Rijen gecompenseerd dienen te worden volgens de beleidsregel natuurcompensatie (provincie Noord-Brabant, 2005).

Gemeente

Om de kwaliteiten van stad en land te versterken, heeft de gemeente Gilze en Rijen (gemeente Gilze en Rijen, 2006) in samenwerking met de stuurgroep Stedelijke Regio Breda-Tilburg een landschapsontwikkelingsplan (LOP) op laten stellen voor het gebied tussen de Boswachterij Dorst, de Chaamsche Bosschen, de Molenschotse Heide en de A27. In aansluiting op het streekplan voorziet het streefbeeld in de inrichting van een robuuste landschapszone in het momenteel overwegend agrarisch gebied. Deze zone zorgt voor meer verband en onderlinge versterking van de boswachterijen, het landelijk gebied en de stedelijke ontwikkelingen.

Normstelling*Natuurbeschermingswet 1998*

Uit een oogpunt van gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, van belang. Deze wet onderscheidt drie soorten gebieden, te weten:

- a. door de minister van LNV aangewezen gebieden, zoals bedoeld in de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- b. door de minister van LNV aangewezen beschermde natuurmonumenten;
- c. door Gedeputeerde Staten aangewezen beschermde landschapsgezichten.

De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de onder a en b bedoelde gebieden (in de vorm van verboden voor allerlei handelingen, behoudens vergunning van Gedeputeerde Staten of de minister van LNV). De bescherming van de onder c bedoelde gebieden vindt plaats door middel van het bestemmingsplan. De speciale beschermingszones hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moet worden onderzocht of de Natuurbeschermingswet 1998 de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 zal kunnen worden verkregen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen "licht" en "zwaar" beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, gelden voor sommige, met name genoemde soorten de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien er sprake is van:

- een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

De Flora- en faunawet is in zoverre voor het onderhavige bestemmingsplan van belang, dat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staat. Ingrepen als gevolg van ontwikkelingen of activiteiten die het bestemmingsplan slechts mogelijk maakt, voor zover betrokkenen daaraan behoefte hebben, zijn in dit kader niet van belang. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is hierbij immers niet in het geding.

Beschikbare gegevens

Om de verspreiding van de verschillende plant- en diergroepen in het onderzoeksgebied in kaart te brengen, zijn verschillende methodieken gebruikt. In alle gevallen is gestreefd naar het verkrijgen van volledige, gebiedsdekkende en actuele verspreidingsgegevens van naar verwachting aanwezige beschermde soorten. Tevens is aan de hand van veldbezoeken de geschiktheid van het gebied voor soorten ingeschat.

Via het Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens bij verschillende Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). In de kilometerhokken waarbinnen het buitengebied van Gilze en Rijen is gelegen, zijn in ieder geval beschermde vaatplanten, zoogdieren, broedvogels, watervogels, amfibieën en vissen aangetroffen.

De betreffende kilometerhokken zijn over het algemeen genomen goed tot redelijk onderzocht.

Bij het opstellen van deze paragraaf is ook gebruikgemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse Flora (Van der Meijden et al, 1989), Atlas van de Nederlandse broedvogels (SOVON, 2002), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de verspreidingsgegevens (van amfibieën en reptielen) van RAVON (www.ravon.nl/amf_rep) en de Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Tevens zijn de verspreidingsgegevens van de Habitatrichtlijnsoorten Noord-Brabant (provincie Noord-Brabant, 2002) geraadpleegd.

Huidige natuurwaarden

Hieronder worden de ecologische kenmerken van het plangebied beschreven, uitgesplitst naar gebieden en soorten.

Gebieden

Het buitengebied van Gilze en Rijen vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals een Natura 2000-gebied. Het buitengebied is op 2 km van het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied gelegen, te weten Habitatrichtlijngebied "Uilvenhoutse bos". Vanwege de externe werking van deze richtlijnen, dienen ook ontwikkelingen buiten dit natuurgebied getoetst te worden op hun gevolgen voor de te beschermen soorten en habitats. Deze status verplicht het gemeentebestuur er dus toe om bij de voorbereiding van een bestemmingsplan na te gaan of het plan tot aantasting van deze leefgebieden kan leiden. Indien dit zo is en de schadelijke effecten naar verwachting "significant" zijn, kan het bestemmingsplan slechts worden vastgesteld als dat noodzakelijk is vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit op voorwaarde dat er compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europese ecologische netwerk behouden blijft.

De natuurboskernen Boswachterij Dorst, Chaamsche Bosschen en het Prinsenbos zijn aangewezen als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (zie figuur B6.4).

Soorten

Hieronder worden de in het gebied aanwezige flora en fauna nader toegelicht. Daarbij wordt onder meer aangegeven of soorten bedreigd en/of beschermd zijn.

Flora

Door het intensieve agrarische gebruik en het gebruik van meststoffen is de voedselrijkdom in het agrarische gebied groot. De specifieke vegetaties op deze zandgronden zijn daarom alleen nog te vinden in bossen, slootranden en boomsingels.

Door differentiatie in hellinggraad, hoogte van de grondwaterstand, bodemopbouw en voedselrijkdom hebben de bosgebieden (rond de oude boskernen) met grove den, Amerikaanse eik op de reliëfrijke stuifzanden een bijzondere waarde. Hier zijn stuifzandvegetaties en heischrale graslanden met groeiplaatsen van Sint Janskruid, grasklokje, hondsviooltje en echt duizendguldenkruid aanwezig. De oude bossen bieden groeiplaats aan een soort als brede wespenorchis.

De Rekken (gebied ten noordoosten van Rijen) ontvangt lokale kwel van het hoger gelegen Wilhelminakanaal. Kenmerkende planten voor dit gebied zijn kleine waterweegbree, drijvende waterweegbree, ongelijkbladig fonteinkruid en pilvaren. Langs de slootoevers groeien soorten als gewone dotterbloem en zwanenbloem.

Gewone dotterbloem

Zwanenbloem

Hoewel de Gilzewouwerbeek en de Grote Leij vroeger ecologisch waardevolle beken waren, zijn de beken tegenwoordig ecologisch van matige tot slechte kwaliteit. Hier is geen bijzondere beschermde flora te verwachten.

Op de muren van de oude steenfabriek in Gilze zijn groeiplaatsen van tongvaren aangetroffen. Tongvaren is een zwaar beschermde soort en heeft voorkeur voor vochtige oude muren (oude steenfabriek), beschaduwde greppelkanten, duinbossen, duindoornstruweel, ravijnbossen, basaltdijken, rioolputten, grachtkanten, sluismuren, loofbossen en op dood hout.

In en nabij woongebied overheerst het privé-groen en zijn veel minder inheemse soorten aanwezig. Hier groeien meerdere beschermde soorten (kleine maagdenpalm, grote kaardenbol en sneeuwkllokje), maar deze soorten groeien hier buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied en vallen derhalve niet onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Het buitengebied van Gilze en Rijen is met name rijk aan zoogdieren. Naar verwachting komen in het gehele plangebied soorten voor als mol, egel, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, vos, hermelijn, wezel, bunzing, veldmuis, haas, ree, eekhoorn (zwaar beschermde soort), rosse woelmuis, aardmuis, dwergmuis, bosmuis, haas, woelrat en konijn (Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992). De eekhoorn maakt gebruik van de oude bomen (gemengd of loof) in de Chaamsche Bosschen en boswachterij Dorst.

Eekhoorn

Het plangebied biedt foerageergebied, vliegrouetes en verblijfplaatsen aan vleermuizen. Mogelijk zijn er kolonies aanwezig in gebouwen en oude loofbomen. In en nabij het plangebied zijn leefgebieden van de volgende soorten aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Watervleermuis

In de oude ringovens van de oude steenfabriek in Gilze zijn winterverblijfplaatsen van zeven vleermuissoorten aangetroffen. Het in de ringoven aangetroffen winterverblijf behoort tot één van de soortenrijkste winterverblijven in Nederland. De volgende vleermuissoorten zijn hier aangetroffen: baardvleermuis, bruine grootoorvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis. Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd vanwege hun vermelding in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.

Vogels

In het buitengebied komen diverse weidevogels voor (provincie Noord-Brabant, 1992) zoals Kievit, veldleeuwerik (Rode Lijst), graspieper (Rode Lijst) en scholekster. Op enige afstand

van wegen en bebouwing zijn de dichtheden van de weidevogels relatief hoog. De weidevogels zijn de afgelopen decennia aanzienlijk in aantal afgenomen als gevolg van intensivering van het agrarisch grondgebruik (met name vroeger maaien).

Daarnaast zijn in het gebied vogels aanwezig die veelal op de grens van opgaande begroeiing en agrarisch gebied voorkomen zoals grasmus, grote lijster, groenling, holenduif, spotvogel, grauwe vliegenvanger, zomertortel en kneu (de laatste vier soorten staan op de Rode Lijst). Rond de watergangen met riet komt de kleine karekiet voor en rond de Gilzense steenakkers is de zwarte roodstaart waargenomen. Ook zijn kwetsbare soorten als de patrijs en steenuil (beide Rode Lijstsoorten) gesignaleerd in het buitengebied. Nabij Molenschot zijn roodborsttapuit, ijsvogel en oeverzwaluw aangetroffen.

Ijsvogel

Oeverzwaluw

De vele bosgebieden vormen het broedgebied van typische bosvogels die elders in het plangebied ontbreken zoals boomklever, appelvink en kleine bonte specht. In de oude boskernen nabij de stuifzandgebieden broeden ook soorten als sperwer, boomvalk (Rode Lijst) en verschillende spechtsoorten in hoge dichtheden.

In de Chaamsche Bosschen zijn recentelijk vogelsoorten als de geelgors, nachtzwaluw, boomleeuwerik, boompieper, gekraagde roodstaart en groene specht waargenomen. Verder komen hier roofvogels voor als wespendif, toren- en boomvalk. De vochtige graslanden zijn het broedgebied van de wintertaling, kuifeend, dodaars en georde fuut.

Amfibieën

Gebieden als de Molenschotse heide, Chaamsche Bosschen en het Prinsenbos/het Nieuwe Bosch zijn van grote betekenis voor amfibieën. De Vliegbasis Gilze-Rijen herbergt de enige oorspronkelijke (tevens grote) boomkikkerpopulatie in Brabant (de beide andere populaties zijn het resultaat van herintroductie). Deze soort heeft voorkeur voor zonbeschenen vegetaties, zoals houtwallen, struweel van bosranden (met name braamstruweel). De boomkikker overwintert tussen boomwortels, in een strooisellaag of tussen houtstapels. Voor de voortplanting maakt hij gebruik van ondiepe, zonbeschenen poelen met een rijke vegetatie. Verder is in de poelen op vliegbasis Gilze-Rijen ook de zeldzame en zwaar beschermde kamsalamander waargenomen.

*Boomkikker**Bruine kikker*

Volgens de Habitatrichtlijnsoorten Noord-Brabant (provincie Noord-Brabant, 2002) komen, naast de al genoemde boomkikker en kamsalamander, ook andere zwaar beschermde soorten als heikikker, poelkikker en rugstreppad voor binnen het buitengebied van Gilze en Rijen. Genoemde soorten prefereren allen bosranden, heggen en struwelen (die dienen als schuilgelegenheid) en voortplantingswateren die ondiep zijn en een goed ontwikkelde oevervegetatie bieden. De poelkikker is echter een soort die gebruik maakt van wateren die omvangrijk zijn en deel uitmaken van een groter complex.

De sloten, opgaande begroeiing in en rond het buitengebied vormen naar verwachting ook het leefgebied van algemene soorten als groene en bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad.

Reptielen

In de Chaamsche Bosschen is naar verwachting levendbarende hagedis te verwachten. Deze zwaar beschermde soort leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of heide met vennen en in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten.

Vissen

De sloten binnen het plangebied bieden naar verwachting leefgebied aan de wettelijk beschermde kleine modderkruiper en bittervoorn.

*Kleine modderkruiper**Bittervoorn*

De Gilzewouwerbeek is bemonsterd op het voorkomen van vissen. Aangetroffen soorten zijn snoek, tiendoornige stekelbaars en baars. Omdat een groot deel van de beek nog weinig waterplanten en organisch materiaal bevat, is deze beperkt geschikt voor vissen.

Insecten

Mogelijk komen er enkele beschermde en bedreigde dagvlinders voor binnen de natuurgebieden die deel uitmaken van het buitengebied Gilze en Rijen. Het bonte dikkopje is een bedreigde (Rode Lijst) soort en de bruine eikenpage (Rode Lijst).

Genoemde Rode Lijstsoorten zijn echter niet beschermd. Enkele beschermde vlinder- en libelsoorten zullen gebruikmaken van het plangebied als dwaalgast, ook deze dieren zijn daarmee niet beschermd. Algemene libellen als de koraaljuffer en tengere grasjuffer komen naar verwachting zeker voor binnen het buitengebied.

Overige soorten

Overige beschermde soorten zijn niet te verwachten in het plangebied.

Flora- en faunawet

In de tabel B6.3.1 is aangegeven welke soorten wettelijk beschermd zijn en in welke beschermingsregime zij vallen.

Tabel B6.3.1 Beschermde soorten

vrijstellingsregeling Ffw licht beschermde soorten	ontheffingsregeling Ffw zwaar beschermde soorten	
categorie 1	categorie 2	categorie 3
grasklokje, zwanenbloem, dotterbloem, brede wespenorchis	tongvaren	drijvende waterweegbree
	eekhoorn	alle vleermuizen
mol, egel, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, vos, hermelijn, wezel, bunzing, veldmuis, haas, ree, rosse woelmuis, aardmuis, dwergmuis, bosmuis, haas, woelrat en konijn	alle inheemse vogels	kamsalamander, boomkikker, heikikker, poelkikker en rugstreeppad
gewone pad, groene en bruine kikker, kleine watersalamander	levendbarende hagedis kleine modderkruiper	bittervoorn

Waardering en kwetsbaarheden

Om te beoordelen welke gebiedsdelen op grond van hun ecologische betekenis in aanmerking komen voor bescherming worden de volgende criteria gehanteerd:

- kenmerkendheid: de mate waarin de in een gebied voorkomende flora en fauna karakteristiek is voor het Brabantse dekzandgebied;
- zeldzaamheid: het betreft hier zowel de zeldzaamheid op regionale en nationale schaal als op internationale schaal;
- diversiteit: de soortenrijkdom per oppervlakte-eenheid;
- vervangbaarheid: de mate waarin bepaalde ecosystemen kunnen worden hersteld of elders worden vervangen;
- ligging in bovenlokale ecologische structuren: de mate waarin gebiedsdelen van belang zijn voor het ecologisch functioneren van omliggende gebieden.

Op grond van deze criteria kunnen de volgende gebiedsdelen worden geselecteerd die uit ecologisch oogpunt als waardevol kunnen worden aangemerkt:

- De bosgebieden van Dorst, Chaamsche Bosschen, Prinsenbos, Nieuwe Bosch en Landgoed Valkenberg: deze gebiedsdelen herbergen soortenrijke vegetaties en bijzondere soorten broedvogels, zoogdieren en in een aantal gevallen ook amfibieën die karakteristiek zijn voor deze regio en op lokale, regionaal en nationale schaal zeldzaam zijn. De vervangbaarheid van deze gebieden is zeer gering gezien de lange ontwikkelingstijd van de bossen en vegetaties.

- De gebiedsdelen met een hoge dichtheid en grote soortenrijkdom aan vogels van extensief beheerde gebieden met veel ruige graslanden, ruige overhoekjes en/of lijnvormige beplantingen. In het agrarisch gebied zijn dergelijke gebieden op veel plaatsen verdwenen. De bijbehorende vogels en andere soortengroepen zijn deels ook aanwezig binnen de golfbanen en vooral binnen de vliegbasis Gilze-Rijen.
- De Rekken (ten noordoosten van Rijen) waar bijzondere kwelvegetaties in de watergangen aanwezig zijn.
- De beken; deze elementen zijn vooral van belang voor de ecologische infrastructuur op lokaal en regionaal niveau, aangezien ze de kavels en watergangen onderling verbinden. De beken kennen door kanalisatie en intensief aangrenzend agrarisch grondgebruik op dit moment nog weinig bijzondere waarden. Het beleid van gemeente en provincie is echter gericht op versterking van de ecologische betekenis van het bekenstelsel (zie ook autonome ontwikkelingen).

Voor alle bovengenoemde categorieën geldt dat ze kwetsbaar zijn voor verdroging, verstoring, vergiftiging, verzuring en vermesting.

Toetsing

Ten aanzien van de Flora- en faunawet geldt dat het bestemmingsplan verschillende activiteiten mogelijk maakt die zonder ontheffing strijdig met de deze wet zijn (bijvoorbeeld het bouwen van aan- en bijgebouwen in gebouwen met vleermuisverblijfplaatsen of het dempen van sloten met streng beschermde amfibieën en vissen). Voor de voorbereiding en onderbouwing van het bestemmingsplan is dit echter niet van belang; het verkrijgen van een eventueel vereiste ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is hier een zaak die de initiatiefnemer aangaat. Aangezien het een consoliderend plan betreft, is een toetsing aan de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

De maatregelen uit het Reconstructieplan en het landschapontwikkelingsplan wordt in het voorliggende bestemmingsplan geïmplementeerd. Het bestemmingsplan staat geen ingrepen toe die realisering van de EHS onmogelijk maakt.

Sectoraal wensbeeld

Op basis van de huidige ecologische kwaliteiten van het plangebied en de ontwikkelingen hierin, wordt het volgende sectorale wensbeeld aangegeven. Het wensbeeld geeft weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van dit wensbeeld heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden. Een afweging tussen dit wensbeeld, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in de toelichting van het bestemmingsplan. Deze afweging leidt uiteindelijk tot de gebiedsvisie en het bijbehorende ruimtelijke beleid.

Het wensbeeld is het volgende:

- behoud en bescherming van de bestaande natuurgebieden en gebieden met natuurwaarden (bos- en heidegebieden);
- behoud van de biotopen voor bijzondere amfibieën en voor weidevogels;
- behoud en bescherming van kleine landschapselementen;
- versterking van de beken (Gilzewouwerbeek en de Grote Leij) en ecologische verbindingzones;
- versterken van de relatie tussen het stedelijk groen/natuur met natuur en landschap in het landelijk gebied.

Literatuur

- Broekhuizen et al (1992): "Atlas van de Nederlandse zoogdieren"
- De Nie, H. (1996): "de Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen"
- Gemeente Gilze en Rijen (2006): "Landschapsontwikkelingsplan"
- Informatie- en Kenniscentrum Natuurbeheer (IKC) (2001): "Handboek Natuurdoeltypen in Nederland"
- Janssen, J. en J. Schamineé (2003): "Europese Natuur in Nederland, Habitattypen"
- Langan S. J. & M. Hornung, 1992. An application and review of the critical load concept to the soils of northern England. Environmental Pollution 77: 205-210
- Limpens, H. (1997): "Atlas van de Nederlandse vleermuizen"
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (2004): "Werken aan Natura 2000, handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrictlijngebieden"
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005): "Algemeen handreiking Natuurbeschermingswet 1998"
- Provincie Noord-Brabant (2002): "Habitatrictlijnsoorten Noord-Brabant"
- Provincie Noord-Brabant (2005): "Beleidsregel natuurcompensatie"
- Smit, G. (1984): "Aanvulling Natuurtoets aanleg Tweede Coentunnel, ANNEX I Critical load van vegetaties"
- SOVON (2002): "Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000"
- Stichting Natuur en Milieu (2004): "Teveel van het goede"
- Stichting Het Noordbrabants Landschap (1996): "Natuur in Noord-Brabant"
- Streekplan Noord-Brabant (2002): "Brabant in Balans"
- Vereniging Natuurmonumenten (1998): "Achtergrondinformatie Rode Lijsten"
- Van der Meijden et al, (1989): "Atlas van de Nederlandse Flora"
- www.mnp.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

B6.4 Landbouw

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de huidige agrarische situatie en het toekomstperspectief van de agrarische sector in het buitengebied van Gilze en Rijen beschreven. Dit gebeurt aan de hand van CBS-cijfers uit 2005 en de cijfers van BVB (Bestand Veehouderijen Brabant) mei 2006.

Huidige situatie

Grondgebruik

Het totale areaal cultuurgrond (in gebruik bij hoofd- en nevenberoepbedrijven) in de gemeente Gilze en Rijen is weergegeven in tabel B6.4.1. Ondanks een afname in aantal hectare, zijn de graasdierbedrijven voor wat betreft het grondgebruik, gras- en maïsland, de belangrijkste sector in het plangebied.

Tabel B6.4.1 Grondgebruik naar bedrijfstype

	oppervlakte totaal	akkerbouw- bedrijven	tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven	graasdier- bedrijven	hokdier- bedrijven	combinaties
2000	3.649	172	183	2849	153	292
2005	3.392	412	175	2343	158	304
toe/-af- name	- 8%	+ 42%	- 4%	- 18%	+ 3%	+ 4%

Bron: CBS 2006.

Bedrijfssituatie

In 2005 bevonden zich in Gilze en Rijen 157 hoofdberoepbedrijven ten opzichte van 173 in 2000. In de afgelopen jaren is het aantal agrarische bedrijven steeds afgenomen, net als elders is ook hier sprake van een voortdurend proces van schaalvergroting. De verdeling in bedrijfstypen is in de omringende regio, het zuidelijke veehouderijgebied, grotendeels hetzelfde. Opvallend is de toename van het aantal akkerbouwbedrijven. Dit kan gedeeltelijk verklaard worden doordat bedrijven zijn gestopt met het houden van vee, maar de agrarische gronden nog in gebruik hebben. De afname van het aantal hoofdberoepbedrijven, 10%, is in vergelijking met het zuidelijk veehouderijgebied, 20%, laag. In de onderstaande tabel B6.4.2 is de verdeling van de hoofdberoepbedrijven over de hoofdbedrijfstypen weergegeven (volgens de indeling van het CBS).

Tabel B6.4.2 Hoofdberoepbedrijven naar bedrijfstype

	aantal hoofdbe- drijven, to- taal	akkerbouw- bedrijven	tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven	graasdier- bedrijven	hokdier- bedrijven	combinaties
2000	173	7	26	106	22	12
2005	157	16	21	92	16	12
toe/-af- name	- 10%	+ 128%	- 20%	-13%	- 27%	0%

Bron: CBS 2006.

Bij het beoordelen van de hiernavolgende cijfers betreffende de verdeling van de agrarische bedrijven naar productieomvang en met name naar oppervlakte, is het goed de verschillen in verdeling over de bedrijfstypen in gedachten te houden.

Bedrijfsgroottestructuur

De verdeling van agrarische bedrijven naar productieomvang in respectievelijk kleine, middelgrote en grote bedrijven wordt uitgedrukt in nge, Nederlandse Grootte Eenheid. Tegenwoordig wordt hiermee de bruto toegevoegde waarde van het agrarisch bedrijf weergegeven in plaats van met sbe, standaardbedrijfseenheden (1 nge = 2,8 sbe).

Het CBS geeft de laatste jaren deze cijfers niet meer apart voor hoofdberoepbedrijven. De nevenberoepbedrijven, die over het algemeen kleiner van omvang en oppervlakte zijn dan de hoofdberoepbedrijven, hebben dus naar alle waarschijnlijkheid een "negatieve" invloed op de volgende gegevens.

Tabel B6.4.3 Bedrijfsomvang van hoofd- en nevenberoepbedrijven in nge, percentage bedrijven per groottecategorie

	aantal bedrijven	tot 32 nge	32-50 nge	50-70 nge	70-100 nge	100-150 nge	> 150
2000	200	63 (32%)	18 (9%)	21 (10%)	40 (20%)	35 (18%)	23 (11%)
2005	157	53 (34%)	14 (9%)	14 (9%)	27 (17%)	29 (18%)	20 (13%)
2005 zuidelijke veehouderijgebied	15.181	38%	9%	9%	14%	15%	15%

Bron: CBS 2006.

In Gilze en Rijen is ruim de helft van alle bedrijven groter dan 50 nge en iets minder dan de helft zelfs groter dan 70 nge. Over het algemeen worden bedrijven met een omvang van rond de 70 nge zeker als levensvatbaar gezien. Uiteraard is deze norm niet absoluut doorslaggevend voor het toekomstperspectief van een bedrijf. Andere factoren, zoals vermogenssituatie, aard en opzet van het bedrijf, deskundigheid, leeftijd en ondernemerscapaciteiten van de ondernemer en de marktsituatie, bepalen mede de kans op een duurzaam voortbestaan. De bedrijven met een omvang van minder dan 32 nge zullen weinig toekomstperspectief hebben in de huidige opzet. Zij zullen of op korte termijn worden beëindigd of als nevenberoepbedrijf (hoofdberoep elders) worden voortgezet. Maar ook de bedrijven met een omvang tussen de 32 en 70 nge zullen in de komende jaren alle zeilen moeten bijzetten om volwaardig te worden of te blijven. De bedrijven die groter zijn dan 70 nge hebben zonder meer een serieus toekomstperspectief. In Gilze en Rijen is verdeling van bedrijven naar productieomvang vergelijkbaar met de verdeling in het zuidelijke veehouderijgebied.

Bedrijfsoppervlak

In tabel B6.4.4 wordt de verdeling van alle bedrijven gegeven voor wat betreft hun bedrijfsoppervlakte. Ook hier geldt dat de nevenberoepbedrijven en de verschillen in bedrijfstypen de uitkomsten beïnvloeden, waardoor voorzichtigheid geboden is bij het vergelijken tussen Gilze en Rijen en de regio/provincie.

Tabel B6.4.4 Bedrijfsoppervlakte van hoofd- en nevenberoepbedrijven in hectare, percentage per groottecategorie

	aantal bedrijven, totaal	5 tot 10 ha	10 tot 20 ha	20 tot 30 ha	30 tot 50 ha	50 tot 100 ha	> 100 ha
2000	200	89	36	31	38	5	1
2005	157	57	32	21	35	10	1

Bron: CBS 2005.

Uit deze tabel blijkt dat in Gilze en Rijen 70% van de bedrijven kleiner is dan 30 ha en 11% groter dan 50 ha. Het grote aantal bedrijven met een relatief klein bedrijfsoppervlak (5 tot 10 ha) wordt veroorzaakt door het aantal intensieve veehouderijen in Gilze en Rijen. Voor een volwaardig rundveehouderijbedrijf wordt tegenwoordig uitgegaan van een minimale oppervlakte van 20 à 30 ha. Voor een volwaardig akkerbouwbedrijf is de norm 60 tot 90 ha. Met het oog op de toekomst zijn schaalvergrotingsmogelijkheden voor de akkerbouw en veehouderij wenselijk om een duurzaam voortbestaan mogelijk te maken en om een verdere extensivering en duurzaam agrarisch natuurbeheer mogelijk te maken.

Opvolgingssituatie

Het CBS heeft de laatste jaren geen gegevens meer genoteerd betreffende de belangstelling om het ouderlijk bedrijf over te nemen. Uit het tafeltjesoverleg in Gilze en Rijen is, net als in de rest van Nederland, het opvolgingsperspectief, met name op de grondgebonden bedrijven, niet zo rooskleurig. Met name de grotere bedrijven geven aan dat zij een opvolger hebben, maar bij de meeste bedrijven is dit nog een onzekere factor. De toekomst is onzeker gezien alle bestaande en te verwachten regelgeving, de schaarse ruimte (fysiek en planologisch) en de afhankelijkheid van de markt. Daarbij komt dat agrarische jongeren tegenwoordig goed zijn opgeleid en voldoende alternatieven hebben op de arbeidsmarkt. Ook daarom is bedrijfsopvolging nu minder vanzelfsprekend dan voorheen.

Overigens zijn er zeker ook in dit gebied bedrijven die qua opzet en omvang een duidelijk toekomstperspectief hebben, maar waar geen "eigen" opvolger aanwezig is. Of deze bedrijven voortgezet zullen worden hangt dan af van de belangstelling en mogelijkheden van derden.

Meestal worden bij beëindiging van grondgebonden bedrijven de gronden aangekocht door "de burens". Er is in Gilze en Rijen tot nu toe steeds voldoende belangstelling gebleken (onder meer tijdens het tafeltjesoverleg, dat als voorbereiding op het bestemmingsplan is gehouden) voor grond, de naburige bedrijven kunnen er de gewenste/noodzakelijke schaalvergroting mee realiseren. Het oorspronkelijke bedrijfscentrum verliest dan uiteraard zijn agrarische functie ook al blijft de oorspronkelijke eigenaar er wonen.

Verbrede landbouw

Op de agrarische bedrijven worden steeds meer nevenactiviteiten ontwikkeld, maar dit wordt niet elk jaar door het CBS onderzocht. De meest recente gegevens dateren van 2003 en geven aan dat in het zuidelijk veeteeltgebied op ongeveer 15 tot 20% van de bedrijven één of meerdere vormen van verbrede landbouw wordt bedreven. Meest voorkomend zijn verkoop aan huis en boeren met beheersovereenkomsten. Verbrede landbouw komt met name voor op graasdierbedrijven.

Toekomstige ontwikkelingen

Gelet op de geschetste bedrijfssituatie van de agrarische sector in het plangebied, dient rekening te worden gehouden met een noodzakelijk en doorgaand proces van aanpassing en verandering. Uit de vergelijking van 2000-2005 kan geconcludeerd worden dat dit proces zich met name richt op schaalvergroting, intensivering, specialisatie en nevenfuncties.

Schaalvergroting en intensivering

Om aan de gevolgen van het markt- en prijsbeleid van de Europese Unie het hoofd te kunnen bieden en aan de steeds strengere milieu (mestnormen) en dierenwelzijnseisen te kunnen voldoen, is schaalvergroting ook in de grondgebonden landbouw noodzakelijk. Schaalvergroting qua bedrijfsoppervlakte leidt overigens ook vaak tot schaalvergroting qua bedrijfsbebouwing.

De prijzen voor quota en productierechten en de hoge grondprijzen in deze regio maken schaalvergroting moeilijk, tenzij gronden van andere agrarische bedrijven beschikbaar komen en kunnen worden overgenomen. Naast of in combinatie met schaalvergroting zal er derhalve ook sprake zijn van intensivering. Door intensief (arbeids- en/of kapitaalintensief) een relatief beperkte oppervlakte te benutten, kunnen bedrijven toekomstperspectief behouden.

Ondanks dat schaalvergroting door hoge prijzen vaak moeilijk is zet de schaalvergroting door. Dit blijkt uit de CBS cijfers en uit de reacties van het tafeltjesoverleg.

Verbreding

Het verbreden van de agrarische bedrijfsvoering met neventakken (bijvoorbeeld agrarisch natuurbeheer, verhuur van kano's/fietsen, kampeerboerderij, windenergie, zorgboerderij) kan voor bepaalde agrarische bedrijven kansen bieden om de hoofdtak te ondersteunen. De hoofdtak dient echter op alle bedrijven ook zelfstandig perspectiefrijk te zijn.

Elke ondernemer kan voor zichzelf het beste bepalen welke nevenactiviteiten bij hem of haar passen. Elke mogelijkheid vraagt om specifieke eigenschappen en vaardigheden. Bovendien kan er teveel van hetzelfde in een bepaald gebied ontstaan. Een marktorientatie is derhalve noodzakelijk. Daarnaast dient ervoor gewaakt te worden dat kansen voor de één, niet omslaan in bedreigingen voor anderen (verkeersoverlast, milieuhinder, verstoring door recreanten).

Uitgangspunt is dat alleen op economisch gezonde bedrijven ruimte (in tijd en geld) aanwezig is voor onderhoud van natuur en landschap. Daarnaast is vrijwilligheid in het verweven van natuur- en landschapsbeheer met de agrarische bedrijfsvoering op bedrijfsniveau een belangrijke voorwaarde voor een duurzaam evenwicht tussen deze verschillende functies.

Een specifieke vorm van een agrarisch verwante nevenfunctie die momenteel erg actueel is, is biomassa- en mestvergisting. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt in installaties die bedoeld zijn voor vergisting van producten van het eigen bedrijf en zijn relatief kleinschalig van aard (capaciteit tot maximaal 25.000 ton) en installaties die een bedrijfstak op zichzelf vormen. Deze kunnen niet als neventak bij een agrarisch bedrijf worden beschouwd.

Deeltijdlandbouw

Ondernemers kunnen, behalve het uitoefenen van nevenactiviteiten op eigen erf, ook besluiten om elders arbeid tegen betaling te verrichten. Het inkomen hoeft dan niet alleen meer uit het agrarisch bedrijf gehaald te worden. Deze vorm van inkomensverbreding biedt overigens ook weer meer mogelijkheden voor een extensievere bedrijfsvoering en voor het verweven van landbouw en natuur.

Specialisatie

Specialisatie (verdieping) in de vorm van het produceren van streekeigen, kwaliteits- en/of biologische producten kan eveneens voor enkele bedrijven een mogelijkheid zijn het inkomen aan te vullen. Voor wat betreft biologische landbouw verloopt de omschakeling landelijk gezien nog niet op grote schaal. In Gilze en Rijen komen biologische bedrijven voor, dan wel zijn er bedrijven met concrete plannen voor omschakeling.

Bedrijfsbeëindiging

Zoals overal zal ook hier het aantal agrarische bedrijven afnemen. Nu de toekomst in de agrarische sector zo onzeker is en, zoals al eerder opgemerkt, het opleidingsniveau van agrarische jongeren zodanig is dat zij kunnen kiezen, is de ambitie van agrarische jongeren om het ouderlijk bedrijf over te nemen niet meer zo groot. Dit biedt voor de resterende bedrijven perspectief op schaalvergroting. Anderzijds dient goed te worden nagedacht over het hergebruik van de vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Daarin dienen alleen functies

te worden toegelaten die geen nadelige gevolgen hebben voor de omringende agrariërs die hun bedrijf blijven uitoefenen.

Bij overlast kan enerzijds gedacht worden aan extra verkeer en lawaai en andere milieubelasting waar de agrarische bedrijven hinder van ondervinden, anderzijds kan de overlast ook bestaan uit strengere milieueisen waar de agrarische bedrijven aan moeten voldoen als voormalige agrarische bedrijfswoningen door niet-agrariërs worden bewoond. Dit kan leiden tot een belemmering van de bedrijfsontwikkeling. Dit dient zoveel mogelijk voorkomen te worden.

Reconstructieplan

Een belangrijk gevolg van het reconstructieplan is de mogelijkheid van verplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven van extensiveringsgebieden naar landbouwontwikkelingsgebieden. In het plangebied loopt momenteel een pilot om intensieve veehouderijbedrijven uit de Bolberg te verplaatsen naar de landbouwontwikkelingsgebieden.

Sectoraal wensbeeld

Voor de landbouw geldt dat schaalvergroting en flexibiliteit in de bedrijfsvoering voorwaarden zijn voor de continuïteit van agrarische bedrijven. Dit houdt in dat agrariërs voldoende ruimte moeten krijgen om in te kunnen spelen op marktontwikkelingen en op de eisen die milieu-, dierenwelzijns- en gezondheidswetgeving stelt. Dit betekent dat er voldoende bouwen en grondgebruiksmogelijkheden moeten worden geboden.

Aan het ontwikkelen van strikt genomen niet-agrarische neventakken, dienen geen onnodige beperkingen te worden gesteld. Wel staat voorop dat deze ontwikkelingen nooit ten koste mogen gaan van de omringende agrarische bedrijvigheid.

Dit geldt ook voor het bieden van hergebruiksmogelijkheden voor voormalige agrarische bebouwing. Met inachtneming van deze voorwaarden is het belangrijk dat er constructief wordt meegedacht. Wanneer namelijk alleen agrarisch hergebruik of een gebruik als burgerwoning toelaatbaar wordt geacht, wordt het proces van schaalvergroting onnodig belemmerd.

Samenvattend bestaat het sectorale wensbeeld uit het volgende:

- behoud en ontwikkeling van alle agrarische productietakken;
- voldoende ruimte binnen de agrarische bestemming voor:
  - schaalvergroting;
  - het voldoen aan milieu-, dierenwelzijns- en gezondheidseisen;
  - bedrijfsbebouwing en teeltondersteunende voorzieningen;
  - erfverharding (vaste mestopslag en kuilplaten);
  - een doelmatige inrichting van bouwpercelen (situering bebouwing ten opzichte van opslag-, parkeer- en manoeuvreerruimte) en doelmatige bebouwingsvoorschriften (bouwhoogtes);
  - inspelen op actuele knelpunten en kansen zoals huisvesting van seizoensarbeiders, mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie en mestverwerking;
- een flexibele, maar zorgvuldige regeling voor neven- en vervolgactiviteiten;
- een zorgvuldige regeling voor eerste en tweede agrarische bedrijfswoningen;
- geen beperkingen in het grondgebruik die ondernemers hinderen bij het inspelen op marktontwikkelingen;
- behoud van geschikte productielocaties wegens geringe mogelijkheden tot nieuwsvestiging;
- ruimte om de productieomstandigheden te optimaliseren (verkaveling, ontsluiting);

- het verlies aan agrarisch areaal zoveel mogelijk beperken om de schaalvergroting van de bedrijven niet te belemmeren en om de "agrarische cluster" het perspectief op duurzaamheid niet te ontnemen.

B6.5. Recreatie en toerisme

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betekenis van recreatie en toerisme voor het buitengebied. Eerst wordt de huidige situatie beschreven, vervolgens wordt ingegaan op toekomstige ontwikkelingen, met name de ontwikkelingen in het kader van het reconstructieplan De Baronie. Afgesloten wordt met een sectoraal wensbeeld.

Bij deze sectorale analyse is onder andere gebruikgemaakt van gegevens uit:

- Toeristisch-recreatieve Visie De Baronie (Werkgroep Recreatie Baronie, 2003);
- Landschapontwikkelingsplan Gilze en Rijen (gemeente Gilze en Rijen, oktober 2006);
- Ontspannend Brabant, Beleidskader Toerisme en Recreatie (Provincie Noord-Brabant, 2001).

Huidige situatie

Algemeen

Naast de landbouw, is de recreatie een belangrijke economische functie in het buitengebied, onder meer door de aanwezigheid van verblijfsrecreatieve complexen en hotels en een viertal golfbanen. Daarnaast speelt het plangebied een belangrijke rol als recreatief uitlooph gebied voor Tilburg en Breda. Het toeristisch-recreatief product is kansrijk, maar met voorsnog onvoldoende variatie en samenhang in het aanbod. In figuur B6.5 zijn de in het buitengebied aanwezige recreatieterreinen en recreatievoorzieningen weergegeven.

De betekenis van het buitengebied voor toerisme en recreatie steunt met name op de volgende pijlers:

- het groene karakter: de aanwezige landschappelijke en ecologische waarden, zoals natuurreservaten, bos- en heidegebieden en de bijbehorende rust in het gebied;
- het grote aanbod aan verblijfsrecreatieve voorzieningen (kampeer- en bungalowterreinen), een viertal golfbanen en verschillende kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen.

Aan het decor waarbinnen de recreatie zich afspeelt (natuur, landschap en cultuurhistorie) is in de voorafgaande hoofdstukken reeds aandacht besteed. Onderstaand wordt ingegaan op de aanwezige recreatieve voorzieningen.

Verblijfsrecreatie

Binnen de gemeente bevindt zich een relatief groot aantal voorzieningen ten behoeve van verblijfsrecreatie. Het gaat hierbij om kampeer- en caravanterreinen, minicampings, kampeerboerderijen/groepsaccommodaties en motels/hotels. Rond Molenschot liggen drie groot-schalige campings met voorzieningen zoals zwembaden, tennisbanen, midgetgolf faciliteiten en restaurant. Een vierde grote camping ligt in Rijen aan de Oosterhoutseweg. Deze grote kampeerterrainen hebben een gezamenlijke capaciteit van ruim 1.700 plaatsen, waarvan circa 90% bestaat uit seizoen- en jaarplaatsen.

Daarnaast zijn er enkele kleinschalige accommodaties, zoals een natuurcamping, twee familiecampings, een groepsaccommodatie en twee minicampings. In de gemeente zijn twee hotelaccommodaties aanwezig.

Dagrecreatie

Wandelen en fietsen

Ook voor fietsers en wandelaars is het buitengebied aantrekkelijk door de aanwezigheid van vrijliggende wandel- en fietspaden en (rustige) landbouwwegen in een gevarieerd landschap. De fietsroutes liggen met name rond de stad Breda en de wandelroutes met name in de bosgebieden rond Chaam en Rijen. In De Baronie zijn tien Middellange Afstand Wandelroutes (MLAW's) uitgezet.

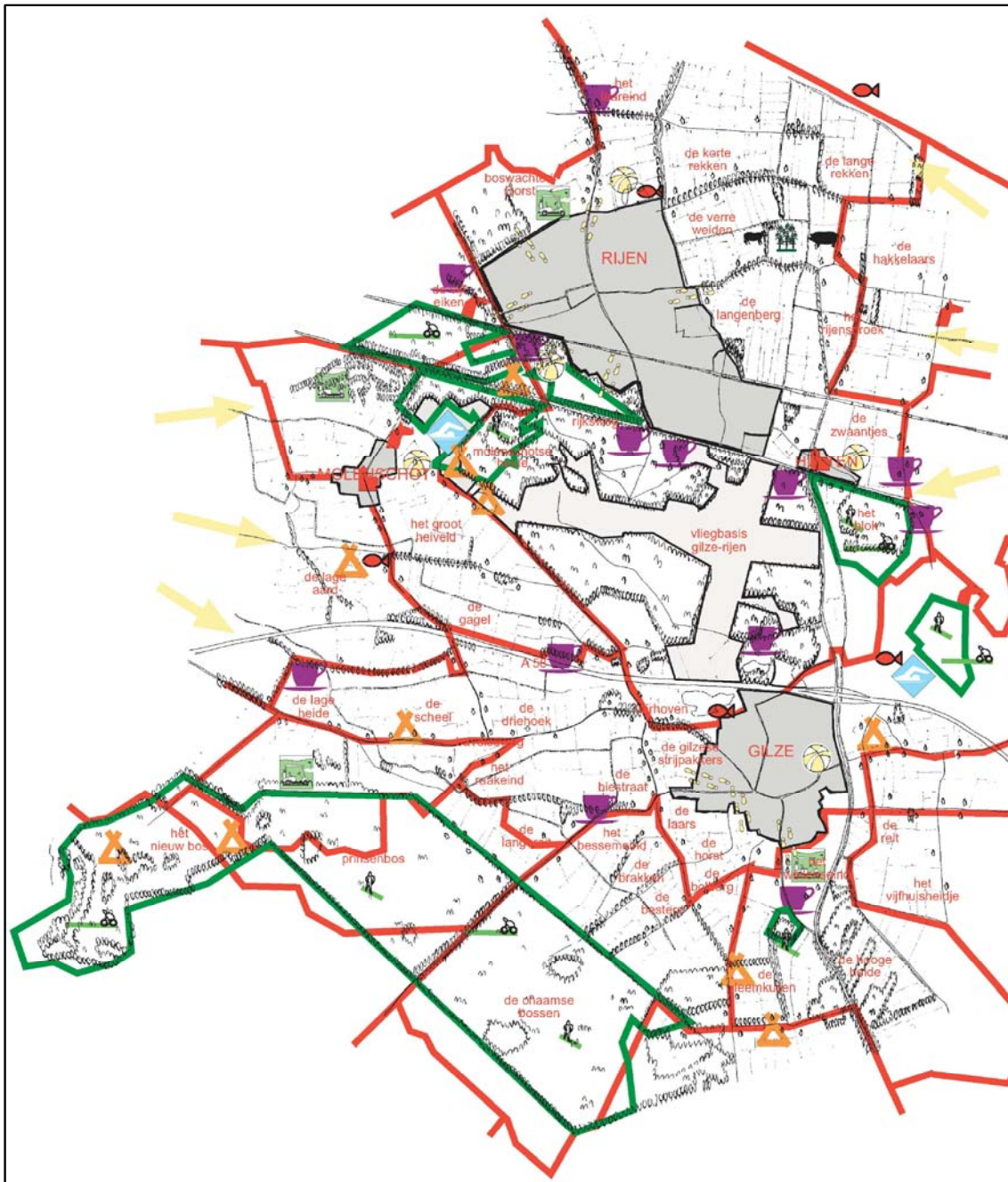
Verder doorkruist één Lange Afstand Wandelroute (LAW) het gebied (het Grenslandpad). In het oostelijk deel van de regio is sinds 2001 het fietsknooppuntensysteem in gebruik. Daarnaast doorkruisen twee landelijke fietsroutes de regio.

Paardrijden

Het plangebied is vanwege zijn bos- en heiderijke omgeving aantrekkelijk voor paardrijdactiviteiten. In het gebied zijn diverse ruiterroutes, die deel uitmaken van het ruiterroutenetwerk dat aansluit op netwerken in de regio Baronie dat in 2001 in gebruik is genomen. In de gemeente zijn vier maneges aanwezig. Naast stalling van paarden, is ook het huren van rijpaarden mogelijk. Bij de manege in Hulten kunnen ook huifkartochten worden gemaakt. Manegeactiviteiten bij agrarische bedrijven nemen in aantal toe.

Voorzieningen

In het plangebied zijn vier golfbanen aanwezig. Golfclub Toxandria (18-holes) en Brabant Golf (6-holes oefenbaan gedeeltelijk buiten de gemeentegrens) zijn alleen toegankelijk voor leden. Golfbaan Princenbosch (27-holes) is tevens toegankelijk voor recreanten met een golfvaardigheidsbewijs. Bij zalencomplex en partycentrum de Hooikar bevindt zich golfbaan Weilenseind (9-holes).

0R4F-fig

Figuur 6.5: Recreatie

legenda

	manege		kampeer en/of caravanterrein, groepsaccommodatie
	golfterrein		sport- en recreatieoord
	viswater		bijzonder historisch centrum
	zwomwater		horeca, restaurant, hotel
	uitloopmogelijkheid Rijen en Gilze		educatieve route landbouw
	gebied (gemarkeerde) fietsroutes		stedelijke uitloop Breda, Tilburg
	gebied (gemarkeerde) wandelroutes		fietsroutenetwerk Brabant

De mogelijkheden voor water- en overrecreatie zijn in de gemeente beperkt tot vismogelijkheden bij Wolfsweide en De Warande.

Op de vliegbasis Gilze-Rijen kunnen op afspraak rondleidingen worden verzorgd voor groepen van 20-40 personen. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor sport- en zweefvliegen.

Toekomstige ontwikkelingen

Verandering toeristisch-recreatieve vraag

Maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing en individualisering leiden tot een verandering in de toeristisch-recreatieve vraag. Door de vergrijzing neemt het aantal korte vakanties toe. De groep ouderen is niet gebonden aan het hoogseizoen, gaat relatief veel in eigen land op vakantie, vraagt een goede kwaliteit van voorzieningen en heeft redelijk veel geld te besteden. Door het groter aantal korte vakanties neemt het aantal recreatiebewegingen toe.

Er is verder een trend tot algehele kwaliteitsverbetering van verblijfsrecreatie. Mensen willen bijvoorbeeld ruimere standplaatsen, grotere bungalows en meer ruimte om de bungalow heen. Dit betekent dat er meer oppervlakte nodig is. De verblijfsrecreatie wil bedrijfsnatuurplannen opstellen. Hierin zijn plannen opgenomen voor meer natuur om de verblijfsobjecten heen en is aandacht voor het beter scheiden van afvalstromen. De thema's cultuurhistorie, platteland, natuur, actief en avontuurlijk bezig zijn in De Baronie, kunnen rekenen op een groeiende belangstelling. Zo worden de kleine dorpen aantrekkelijk in relatie tot het landschap en is er ook meer interesse voor de streek, hetgeen leidt tot meer agrotourisme en dagattracties. De interesse voor het platteland uit zich onder andere in de behoefte aan kleinschalig kamperen (midden in een mooi landschap en vlak bij de natuur en niet teveel mensen bij elkaar) en de behoefte aan hoogwaardige kleinschalige accommodatie (zoals een overnachting in een voormalig klooster of een oude boerderij).

Om hier op in te spelen is het van belang dat het huidige recreatieve aanbod in ieder geval op niveau blijft en waar mogelijk verbeterd wordt en dat het landschap aantrekkelijk en toegankelijk blijft.

Reconstructieplan De Baronie

In het kader van de reconstructie is een *Ontwikkelingskaart Recreatie De Baronie* opgesteld die een globaal geeft inzicht in de activiteiten en voorzieningen die gewenst zijn, dan wel waar de gewenste ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Deze ontwikkelingskaart is opgenomen in figuur B6.5. De aanduidingen op deze ontwikkelingskaart zijn zoekgebieden voor de omschreven gewenste toeristisch-recreatieve ontwikkelingen met de daarbij aangegeven randvoorwaarden. Voor de mogelijke ontwikkelingen in deze gebieden gelden het Streekplan en de lagenbenadering als beoordelingskader. De voor het plangebied relevante categorieën betreffen:

Intensief recreatieve gebieden

Deze gebieden bestaan uit een clustering van intensieve toeristisch-recreatieve bedrijven en voorzieningen of ze kunnen uitgroeien tot een dergelijk cluster. In deze gebieden is ruimte voor kwaliteitsverbetering. De recreatieve routestructuren, de informatievoorziening en verbetering van het routenetwerk zijn belangrijke aandachtspunten. Vestiging van nieuwe grootchalige voorzieningen is in deze gebieden niet gewenst. Binnen deze gebieden liggen delen van de provinciale Groene Hoofdstructuur (GHS). De aanwezigheid van de GHS stelt belangrijke kaders voor wat betreft de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven binnen deze zone.

Kansrijk extensief recreatief landelijk gebied

Dit betreft een aantrekkelijk en interessant landelijk gebied vanwege landschap en cultuurhistorie of door de nabijheid van aantrekkelijke natuurgebieden. In deze gebieden is de versterking van samenhang belangrijk. In recreatief opzicht zijn dit kansrijke gebieden voor kleinschalige extensieve bedrijven, voor recreatief medegebruik en voor routestructuren (wandelen en fietsen). Ook kwaliteitsverbetering van bestaande voorzieningen is gewenst. Kleinschalig kamperen is in deze gebieden lokaal inpasbaar.

Overige landelijke gebieden

Dit zijn gebieden die geen bijzondere aanduiding hebben omdat ze vanuit toeristisch-recreatieve optiek minder aantrekkelijk en kansrijk zijn. Ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie in deze gebieden, zijn niet onmogelijk. Kwaliteitsverbetering van bestaande voorzieningen en kleinschalige ontwikkelingen kunnen hier wel leiden tot een sociaaleconomische versterking van het landelijk gebied.

Het reconstructieplan zal uiteindelijk vooral een positief effect hebben op het toeristisch-recreatief product door verbetering van routestructuren en verbetering van natuur en landschap. Deze maatregelen in samenhang met de ruimtelijke sturing van functies (zoning, minder stankhinder) zullen de kansen voor de recreatieve sector vergroten. De sector zal de geboden kansen echter zelf moeten verzilveren.

Verandering toeristisch-recreatief aanbod

Kwaliteitsimpuls kampeerterreinen/verblijfsrecreatieterreinen

Gilze en Rijen beschikt reeds over een relatief ruim en gevarieerd aanbod aan verblijfsrecreatie. Kwantitatieve uitbreiding van het aanbod aan verblijfsrecreatie heeft dan ook niet de hoogste beleidsprioriteit. Wel is blijvend aandacht nodig voor innovatie en nieuwe impulsen. In veel gevallen zal kwaliteitsverbetering mogelijk zijn binnen de bestaande terreinen. In enkele gevallen zal hiervoor ruimte gezocht worden door uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatieterreinen. Het gemeentelijk beleid is erop gericht dit onder strikte voorwaarden mogelijk te maken:

- uitbreiding moet leiden tot kwaliteitsverbetering van de verblijfsaccommodaties;
- uitbreiding moet inspelen op de duurzame trend in de samenleving/markt;
- uitbreiding dient een groeiende doelgroep aan te spreken;

- uitbreiding moet zorgen voor een verbijzondering van het aanbod (productdifferentiatie);
- uitbreiding dient aan te sluiten bij het toeristische profiel van de regio;
- er dient voldoende aandacht te worden besteed aan landschappelijke inpassing;
- de schaal/omvang van de ontwikkeling dient te passen bij de beoogde locatie.

Om een voldoende gedifferentieerd aanbod van verblijfsrecreatieve voorzieningen ook in de toekomst te waarborgen, is het gemeentelijk beleid erop gericht om:

- het aantal recreatiewoningen niet te laten toenemen;
- voldoende ruimte te reserveren voor toeristische standplaatsen op kampeer- en caravanterreinen, waarvoor ten minste 25% van het terrein beschikbaar moet zijn.

Plattelandstoerisme

Het buitengebied van Gilze en Rijen en de hier gevestigde agrarische bedrijven bieden vele mogelijkheden voor versterking van de recreatieve functie. Een toeristische neventak kan bijdragen aan versterking van de economische basis van agrarische bedrijven. Daarnaast zijn er in de vorm van nevenfuncties mogelijkheden voor bed & breakfast en recreatief nachtverblijf. Recreatie bij de boer is kleinschalig naar aard en omvang en zal daarom weinig tot geen invloed hebben op de omgevingskwaliteiten (natuur en landschap). In voorkomende gevallen zullen eisen worden gesteld aan landschappelijke inpassing.

Sectoraal wensbeeld

Op basis van het huidige aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen en gewenste en verwachte ontwikkelingen hierin, wordt het volgende sectorale wensbeeld geformuleerd:

- ruimte voor productdifferentiatie van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen (kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling);
- bij grootschalige bestaande kampeerterreinen alleen ruimte voor kwaliteitsverbetering;
- verdere ontwikkeling van het routenetwerk voor met name fietsen, wandelen en paardrijden;
- verbeteren mogelijkheden voor recreatief medegebruik van landbouwgebieden;
- mogelijkheden bieden voor een divers aanbod van recreatieve nevenactiviteiten op agrarische bedrijven (dagrecreatieve voorzieningen, kleinschalig kamperen, bed & breakfast, recreatief nachtverblijf);
- behoud en versterking van de aantrekkelijke (landschappelijke, ecologische, archeologische en cultuurhistorische) kenmerken van het buitengebied.

B6.6. Verkeer, infrastructuur en verkeerslawaaï

Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op het verkeersontsluiting, de infrastructurale voorzieningen en het verkeerslawaaï in het buitengebied van Gilze en Rijen. Als eerste wordt ten aanzien van de verkeersontsluiting en infrastructurale voorzieningen de huidige situatie voor het autoverkeer, het openbaar vervoer en het langzaam verkeer beschreven. Vervolgens komen aan bod de toekomstige ontwikkelingen en het sectorale wensbeeld ten aanzien van verkeer en infrastructuur. Als laatste wordt ingegaan op de geluidshindersituatie als gevolg van de aanwezige infrastructuur (wegverkeerslawaaï en spoorweglawaaï). Ook ten aanzien van dit aspect worden in het kort de toekomstige ontwikkelingen en het sectorale wensbeeld beschreven.

Verkeer en infrastructuur

Huidige verkeersontsluiting en infrastructuur

Autoverkeer

De gemeente Gilze en Rijen wordt van oost naar west doorsneden door de rijksweg A58. Deze autosnelweg vormt een fysieke verkeersbarrière tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de gemeente. De A58 vormt de belangrijkste verkeersverbinding tussen Tilburg en Eindhoven enerzijds en Breda anderzijds. Daarnaast sluit deze rijksweg in zowel oostelijke als westelijke richting aan op het landelijke rijkswegennet van autosnelwegen (A2, A50, A27 en A16). Gilze en Rijen is ontsloten vanaf de A58 door de aansluiting van de N260 (Langenbergseweg) op deze autosnelweg. De A58 kan op vijf locaties binnen de gemeentegrenzen ongelijkvloers gekruist worden door middel van viaducten.

Direct ten zuiden van Rijen loopt een tweede oost-westverkeersverbinding tussen Tilburg en Breda als vrijwel rechte lijn door de gemeente; de N282 (oude Rijksweg). De N260 welke de noord-zuidverbinding in de gemeente verzorgt, verbindt de oude rijksweg N282 met de autosnelweg A58. Deze provinciale weg vormt de belangrijkste verkeersverbinding tussen de twee kernen van Gilze en Rijen. Ten zuiden van Gilze geeft de N260 verbinding met Baarle-Nassau. De N631 (Vijfeikenweg) verbindt de N282 ten westen van Rijen met Oosterhout. Zowel de N282 als de N631 zijn aangesloten op de rijksweg A27. De belangrijkste overige verbindingswegen door het buitengebied van de gemeente zijn de Bavelseweg (Gilze-Bavel), Chaamseweg (Gilze-Chaam), Dongenseweg (Rijen-Dongen) en Tilburgsebaan (Gilze-Tilburg).

De N282 ten zuiden van de kern Rijen en door Hulten heeft een geheel eigen problematiek. Het gedeelte ten zuiden van Rijen tussen de Vijfeikenweg en Langenbergseweg kent in de huidige situatie al doorstromingsproblemen in de spitsperioden, en zal in de toekomst nog drukker worden. Immers, hier komen een aanzienlijke oost-westverkeersstroom en een aanzienlijke noord-zuidverkeersstroom samen. Door de hoge verkeersdruk zijn ook de leefbare-effecten (oversteekbaarheid en geluid) aanzienlijk en veroorzaken een slechte leefomgeving. Zowel de oversteekbaarheid als de geluidssituatie zijn belangrijke aandachtspunten langs de N282.

In het kader van het startprogramma Duurzaam Veilig zijn alle wegen gecategoriseerd in wegcategoriseringsplannen van gemeenten, regio's en provincies. Binnen de gemeente Gilze en Rijen zijn vrijwel alle wegen buiten de bebouwde kommen van Gilze, Rijen, Hulten en Molenschot gecategoriseerd als erftoegangswegen met een maximumsnelheid van 60 km/h. Een uitzondering hierop vormen de N282, N631 en de N260, die als gebiedsontsluitingsweg zijn aangewezen en de rijksweg A58 welke een stroomfunctie kent. De provinci-

ale wegen N282 en N260 kennen een maximumsnelheid van 80 km/h, de A58 kent een maximumsnelheid van 120 km/h. Voor de N282 geldt dat deze momenteel (2007) niet volledig voldoet aan de eisen die in het kader van een duurzame verkeersveiligheid zijn gesteld voor een gebiedsontsluitingsweg. De N282 vormt een schakel in de bereikbaarheid voor landbouwverkeer. Slechts op een beperkt deel beschikt de N282 over parallelvoorzieningen. Doordat de snelheid van het landbouwverkeer vele malen lager ligt, dan van het gewone verkeer, zorgen zij voor vertraging en onveiligheid op de N282. In welke mate en op welke locaties sprake is van overlast van landbouwverkeer is echter niet bekend. Op dit moment worden plannen ontwikkeld om de N282 in de toekomst te reconstrueren en de inrichting aan te passen zodat voldaan kan worden aan de eisen vanuit een duurzame verkeersveiligheid en de doorstroming wordt bevorderd op deze weg (zie toekomstige ontwikkelingen).

Openbaar vervoer

De gemeente Gilze en Rijen wordt in oost/west richting doorsneden door de spoorlijn Breda-Tilburg. De spoorlijn loopt vrijwel parallel aan de N282 en vormt een belangrijke openbaarvervoersverbinding in het landelijke railnetwerk. In Rijen bevindt zich een NS-station, waar stoptreinen halteren. Per januari 2007 hebben veranderingen plaats gevonden in de dienstregeling van de NS. De verbinding Breda-Eindhoven (stoptrein) is veranderd in Breda-'s-Hertogenbosch-Utrecht met een frequentie van 2x per uur per richting.

De ontsluiting van het gebied wordt verder verzorgd door enkele busverbindingen. Een van de verbindingen is de busdienst van Breda naar Tilburg via de kernen Rijen, Hulten en Gilze. Een andere busdienst betreft de verbinding tussen Tilburg en Oosterhout via de kern Rijen. In Rijen kan worden overgestapt op het NS-railnetwerk. Daarnaast rijden er door de gemeente nog een buurtbus, welke de kleinere kern Molenschot bedient en een verbinding verzorgt tussen Oosterhout en Rijen. De ontsluiting van de gemeente Gilze en Rijen per openbaar vervoer is goed te noemen door de aanwezigheid van busdiensten en een NS-railstation binnen de gemeentegrenzen.

Langzaam verkeer

Het fiets- en voetgangersverkeer binnen het plangebied wordt op de erftoegangswegen (60 km/h) grotendeels samen met het autoverkeer afgewikkeld. Binnen het plangebied bevinden zich vrijliggende fietspaden of parallelvoorzieningen langs de provinciale wegen (N260, N282 en N631). De N282, N260 en N631 maken onderdeel uit het primaire provinciale fietsnet. Ook langs enkele lokale wegen (Bavelseweg, Chaamseweg, Dongenseweg, Tilburgsebaan en Ridderstraat) zijn vrijliggende fietspaden aanwezig. Naast het hoofdnetwerk voor de fiets is er een secundair net, meer gericht op recreatief verkeer (fietser en wandelaars) en juist in het buitengebied met diverse recreatieve voorzieningen, van belang. In en rond de bossen zijn uitgezette fiets- en wandelroutes. Uitbreiding van het aantal recreatieve routes, met name vanuit de kernen naar het buitengebied is wenselijk.

De oversteekbaarheid van de N282 wordt als slecht geclassificeerd. De oversteekbaarheid in Rijen en Hulten is alleen ter hoogte van de kruispunten met verkeerslichten (ter hoogte van de Julianastraat, Europalaan en N260 Langenbergseweg) gefaciliteerd. In de huidige situatie is de oversteekbaarheid op de N282 matig tot slecht. In Rijen is de wachttijd het hoogst met circa 42 seconden. Dit is een lange wachttijd en is daarom zeer slecht te noemen. In de toekomstige situatie in 2020 zal de oversteekbaarheid door de groei van het autoverkeer op alle plaatsen verslechteren. In de huidige situatie is de oversteekbaarheid slecht in de buitengebieden tussen Dorst en Rijen en tussen Hulten en Tilburg. Gerelateerd aan het hoge aantal ongevallen met fietsers tussen Dorst en Rijen, kan geconcludeerd worden dat het oversteken in het buitengebied tussen Dorst en Rijen als een (veiligheids)probleem moet worden gezien.

De N260 kent een betere oversteekbaarheid aangezien de oversteek voor langzaam verkeer naast ter plaatse van de verkeersinstallaties gereguleerd (Rijksweg, Hultenseweg, Tilburgsebaan) eveneens gefaciliteerd is door een langzaamverkeerstunnel ter hoogte van de Rielsebaan. Aandachtspunt vormt de langzaamverkeersoversteek bij de Alphenseweg.

Toekomstige ontwikkelingen

Ten oosten van de kern Rijen zal binnenkort de aanleg starten van een nieuwe randweg voor deze kern. Deze nieuwe randweg wordt de Oostelijke Ontsluiting Rijen genoemd (OOR). Op 31 maart 2003 heeft de gemeenteraad van Gilze en Rijen gekozen voor tracé A van de oostelijke ontsluitingsweg. Dat is de route van de rotonde in de Zwarte Dijk naar ongeveer de knik in de Dongenseweg. Dit tracé loopt overwegend door agrarisch gebied. Om de weg mogelijk te maken heeft een wijziging van het bestemmingsplan plaatsgevonden.

In de nabije toekomst zal de Noordwesttangent Tilburg (NWT) met aansluiting op de A58 en de ombouw van de N261 (Tilburg-Waalwijk van 2x2 met gelijkvloerse kruisingen naar 2x2 met ongelijkvloerse aansluitingen) worden gerealiseerd. Hiermee ontstaat een hoogwaardige "buitenruit" in het (buiten)gebied tussen Breda en Tilburg: A27-A58-NWT-N261-A59. De N282 komt daarmee als oost-westverbinding centraal in deze ruit te liggen. De aanleg van de NWT zal een invloed hebben op de verkeersintensiteiten op de hoofdwegen in het buitengebied van Gilze en Rijen. Zo zal de verkeersintensiteit op de Langenbergseweg (N260) ten noorden van de A58 over een aantal jaren afnemen door de te verwachten ingrepen in het regionale wegennet.

In het kader van de ontwikkeling van het nieuwe PVVP "Verplaatsen in Brabant (november 2006)" zijn verschillende studies gedaan naar de samenhang van het hoofdwegennet (HWN) en het onderliggend wegennet (OWN) in Noord-Brabant. Hierbij speelde onder andere de relatie tussen de N282 en de A58 een belangrijke rol. In de toekomst zullen maatregelen dienen te worden genomen om de problematiek rond de congestie op de A58 en de terugslag hiervan op de N282 op te lossen. Hierbij dient te worden gedacht aan een capaciteitsverruiming (zoals verbreding) van de A58 en doorstromingsmaatregelen (zoals verbreding naar 2x2 rijstroken en aanleg parallelwegen) op de N282. De provincie Noord-Brabant heeft in haar provinciale meerjarenprogramma Verkeer, Vervoer en Infrastructuur 2006-2010 een studie opgenomen naar de provinciale weg tussen Tilburg en Breda, de N282. Reeds eind jaren negentig is in het kader van de toenmalige provinciale beleidskaders, alsmede in het kader van de regionale samenwerking BORDT (Breda, Oosterhout, Rijen, Dongen, Tilburg), naar voren gekomen dat de huidige provinciale weg Tilburg-Breda als gebiedsontsluitingsweg dient te functioneren en ook als zodanig dient te worden ingericht. Gegeven het aantal recente ontwikkelingen heeft de provincie in 2007 een studie laten uitvoeren naar oplossingsrichtingen ter verbetering van de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de N282 (Provincie Noord-Brabant, Verkennende studie N282 Tilburg-Breda, Eindrapport, kenmerk: NBA153/Hsl/1702, 18 januari 2007). Hierbij vormt een verdubbeling van de N282 van 1x2 naar 2x2 rijstroken, de aanleg van volledige parallelvoorzieningen en een aanpassing van de kruising tussen de N260 en N282 nabij Hulten een belangrijke afweging (provincie Noord-Brabant, Verkennende studie N282 Tilburg-Breda, eindrapport, 18 januari 2007).

In de studies naar oplossingsrichtingen voor de N282/A58-problematiek wordt onder meer gedacht aan:

- Tangent Dorst;
- omlegging N282 bij Dorst zonder aansluiting op tangent Breda-Oost;
- omlegging Dorst met aansluiting tangent Dorst op tangent Breda-Oost;
- Hulten en Dorst autoluw met 30 km/h;
- A58 2x3 rijstroken;
- N282 2x2 ter hoogte van Rijen en aanpassing kruising N260-N282 bij Hulten;

- knip N282 ter hoogte van Hulten en aanpassing kruising N260-N282 bij Hulten.

Vooralsnog bevindt de studie naar de reconstructie van de N282 zich nog in een verkennende fase en heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Wel mag verwacht worden dat binnen de planperiode van onderhavig bestemmingsplan besluitvorming over te nemen maatregelen zal plaatsvinden. Aangezien op het moment van het opstellen van onderhavig bestemmingsplan hierover nog geen duidelijkheid bestaat is deze ontwikkeling niet meegenomen.

Er vinden in onderhavig bestemmingsplan buitengebied geen ontwikkelingen plaats ten aanzien van verkeer waarover reeds een afgeronde besluitvorming heeft plaats gevonden. Het onderhavige plan heeft in dat kader dan ook geen effect op de huidige of toekomstige ontsluitingsstructuur.

In de nota Ruimte en Mobiliteit zijn langs een aantal rijkswegen (waaronder de A58) vrijwaringzones gelegd van 75 m. Voor ontwikkelingen binnen deze vrijwaringzone geldt dat indien deze bij toekomstige infrastructurele aanpassingen leiden tot meerkosten, deze voor rekening komen van de betreffende gemeente. Aanvullend hierop is onder andere met de gemeente Gilze en Rijen de afspraak gemaakt in deze zone geen ontwikkelingen toe te staan, totdat duidelijkheid bestaat over de gewenste aanpassing en het ruimtebeslag dat hiermee gepaard gaat. Deze afspraak geldt voor alle ruimtelijke plannen die nog niet zijn vastgesteld.

Een toekomstige ontwikkeling ten aanzien van het openbaar vervoer betreft de verbetering van de spoorverbinding tussen de grote steden in Brabant. In het kader van het project "Brabantstad" worden de effecten van een railverdubbeling en de shuttleaansluiting op de HSL verder onderzocht. Ook zal er hierbij gekeken worden naar de optimalisering van de functie van het station Rijen. Deze ontwikkeling zal niet worden meegenomen in onderhavig bestemmingsplan.

Sectoraal wensbeeld

Op basis van de huidige verkeerskundige situatie en de toekomstige voorgestane ontwikkelingen hierin, wordt het sectorale wensbeeld aangegeven. Het wensbeeld geeft weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van dit wensbeeld is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden. Een afweging tussen dit wensbeeld, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in de toelichting van het bestemmingsplan. Deze afweging leidt uiteindelijk tot de gebiedsvisie en het bijbehorende ruimtelijke beleid.

Het wensbeeld ten aanzien van het verkeer heeft de volgende kenmerken:

- behoud van de huidige bereikbaarheid van het plangebied en verdere verbetering infrastructuur (reconstructie N282, tangenten Dorst en Breda-Oost, reconstructie en aanpak kruising N282-N260 nabij Hulten);
- het bestemmingsplan dient zich niet te verzetten tegen eventuele oplossingsrichtingen zoals de verbreding van de N282 naar 2x2 rijstroken of de aanleg van parallelvoorzieningen (vrijwaringzone 50 m);
- verbreding A58 van 2x2 naar 2x3 rijstroken om terugslag van verkeer op N282 te voorkomen en ongewenste verkeerstoenames in het buitengebied van Gilze en Rijen in toekomst te voorkomen; het bestemmingsplan dient zich niet te verzetten tegen een dergelijke verbreding;
- het verminderen van de verkeershinder in de woon- en werkomgeving ter verbetering van de leefbaarheid;

- het uitbreiden van de recreatieve routestructuur voor langzaam verkeer;
- verbetering van de verkeersveiligheid in het buiengebied en de oversteekbaarheid van de provinciale wegen; het bestemmingsplan dient zich niet te verzetten tegen initiatieven die voortvloeien uit het verder "Duurzaam Veilig" vormgeven van de wegenstructuur;
- de bereikbaarheid van het plangebied per het openbaar vervoer dient de komende jaren gewaarborgd te blijven zo mogelijk te worden verbeterd;
- spoorverdubbeling en optimalisering NS-station Rijen.

Geluidshinder

Deze paragraaf gaat in op de geluidshindersituatie in het landelijk gebied als gevolg van de aanwezige infrastructuur (wegen en spoorwegen). Door de infrastructuur bestaande uit diverse ontsluitingswegen, een rijksweg en een spoorlijn wordt in het landelijk gebied rondom Gilze Rijen geluidshinder ervaren. Allereerst wordt ingegaan op het aspect wegverkeerslawaai daarna op spoorweglawaai. Vervolgens komt het sectorale wensbeeld ten aanzien van geluidshinder aan bod.

Wegverkeerslawaai

Toetsingskader

Normstelling

Langs alle wegen – met uitzondering van 30 km/h-wegen en woonerven – bevinden zich op grond van de Wet geluidshinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken en van een binnen of buiten stedelijke ligging. Op basis van jurisprudentie dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook bij 30 km/h-wegen de aanvaardbaarheid van de geluidsbelasting te worden onderbouwd.

De geluidshinder wordt berekend aan de hand van de Europese dosismaat L_{den} (L day-evening-night). Deze dosismaat wordt weergegeven in dB. Deze waarde vertegenwoordigt het gemiddelde geluidsniveau over een etmaal.

Nieuwe situaties

Voor de geluidsbelasting aan de buitengevels van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de wettelijke geluidszone van een weg geldt een voorkeursgrenswaarde van 48 dB. In bepaalde gevallen is vaststelling van een hogere waarde mogelijk. Hogere grenswaarden kunnen alleen worden verleend nadat is onderbouwd dat maatregelen om de geluidsbelasting aan de gevel van geluidsgevoelige bestemmingen terug te dringen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard. Deze hogere grenswaarde mag de uiterste grenswaarde niet te boven gaan. De uiterste grenswaarde in buitenstedelijke situaties bedraagt 53 dB. Voor nieuwe agrarische bedrijfswoningen in buitenstedelijk gebied geldt een uiterste grenswaarde van 58 dB. Wanneer de gestelde uiterste grenswaarde wordt overschreden, biedt de Wgh de mogelijkheid woningen te realiseren met een dove gevel, dat wil zeggen, een gevel met slechts incidenteel te openen delen. De geluidswaarde binnen de woningen (binnenwaarde) dient in alle gevallen te voldoen aan de in het Bouwbesluit neergelegde norm van 33 dB. Krachtens artikel 110g van de Wet geluidshinder mag het berekende geluidsniveau van het wegverkeer worden gecorrigeerd in verband met de verwachting dat motorvoertuigen in de toekomst stiller zullen worden. In dit onderzoek is deze aftrek gehanteerd bij het bepalen van de belastingscontouren.

Onderzoek

Geluidszones

De breedte van de geluidszone voor de verschillende ontsluitingswegen in het onderzoeksgebied bedraagt 250 m aan weerszijden van de wegas (buitenstedelijke situatie met 1 of 2 rijstroken). Voor de A58 bedraagt de geluidszone 600 m aan weerszijden van de wegas uitgaande van 4 of meerdere rijstroken in het buitenstedelijk gebied.

Verkeersgegevens

De verkeersgegevens die ten grondslag liggen aan het akoestisch onderzoek staan vermeld in tabel B6.6.1. De verkeersintensiteiten voor de verschillende wegen naar gelang de functie, zijn verstrekt door de gemeente Gilze en Rijen, de provincie Brabant en Rijkswaterstaat. Voor extrapolatie naar de jaren 2010 en 2020 is een autonome groei van 2% per jaar aangehouden.

Tabel B6.6.1 Verkeersintensiteiten (mvt/etmaal)

weg	2009	2010	2020
<i>regionale wegen</i>			
Klein Zwitserland	1.860	1.898	2.313
Bavelseweg	2.994	3.054	3.722
Chaamseweg	2.897	2.955	3.602
Dongenseweg	7.558	7.709	9.397
Tilburgsebaan	4.483	4.573	5.574
<i>provinciale wegen</i>			
N631 (N282-Nassaulaan)	11.938	12.176	14.843
N631 (Nassaulaan-Ketenbaan)	10.604	10.816	13.184
N260 (Hulten-RW58)	15.196	15.500	18.894
N260 (RW58-Tilburgsebaan)	13.679	13.953	17.008
N260 (Tilburgsebaan-Alphenseweg)	5.758	5.873	7.159
N260 (Alphenseweg-Alphen)	6.484	6.613	7.159
N282 (Sporstr.(Dorst)-N631)	11.264	11.490	14.006
N282 (N631-Julianastraat)	15.431	15.740	19.187
N282 (Julianastraat-N260)	20.874	21.291	25.954
N282 (N260-Burg. Brokxweg)	15.903	16.221	19.773
<i>rijkswegen</i>			
rijksweg A58	80.937	82.556	100.635

Voor de voertuigverdeling van het verkeer op Klein Zwitserland is uitgegaan van een voertuigverdeling voor een plattelandsweg. De voertuigverdeling voor de overige regionale wegen zijn gebaseerd op een standaardverdeling van het verkeer op landelijke ontsluitingswegen. Ook voor de rijksweg A58 is een standaardverdeling aangehouden voor het verkeer op een autosnelweg. De voertuigverdeling voor de provinciale wegen zijn conform de aangeleverde verkeersgegevens.

Resultaten akoestisch onderzoek

Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens Standaard Rekenmethode I (SRM I) conform het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006.

Ten behoeve van eventueel nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen langs bestaande wegen in het plangebied (nieuwe situaties) zijn de geluidsc contouren van deze wegen van belang. Indien een dergelijke nieuwe situatie binnen de geluidszone van een weg ligt, dient te worden voldaan aan de normen die de Wet geluidhinder stelt. Wanneer de voorkeursgrenswaarde van 48 dB aan de gevel niet wordt overschreden is een geluidsgevoelige bestemming, voor wat betreft de Wet geluidhinder, toegestaan. In tabel B6.6.2 is aangegeven op

welke afstand vanuit de weg dit geluidsniveau wordt bereikt (48 dB-contour). De berekeningen die hieraan ten grondslag liggen zijn opgenomen in bijlage 7.

Ook zijn in tabel B6.6.2 contouren vermeld van 53 dB en 58 dB, zogenaamde uiterste grenswaarde voor buitenstedelijke situaties voor respectievelijk nieuwe woningen en nieuwe agrarische bedrijfswoningen. Dit betekent dat binnen de afstand uit de weg waar de uiterste grenswaarde wordt bereikt (de 53 dB of 58 dB-contour) geen nieuwe geluidsgevoelige bestemming gelegd kan worden.

Tabel B6.6.2 Contouren geluidsbelasting (4,5 m maatgevende hoogte)

weg	afstand 48 dB-contour ¹⁾	afstand 53 dB-contour ¹⁾	afstand 58 dB-contour ¹⁾
<i>regionale wegen</i>			
Klein Zwitserland	31 m	14 m	6 m
Bavelseweg	52 m	24 m	11 m
Chaamseweg (asfalt / beton)	47 / 43 m	22 / 20 m	10 / 9 m
Dongenseweg	94 m	44 m	21 m
Tilburgsebaan	61 m	29 m	13 m
<i>provinciale wegen</i>			
N631 (N282-Nassaulaan)	234 m	112 m	53 m
N631 (Nassaulaan-Ketenbaan)	214 m	102 m	48 m
N260 (Hulten-RW58)	301 m	144 m	68 m
N260 (RW58-Tilburgsebaan)	317 m	152 m	72 m
N260 (Tilburgsebaan-Alphenseweg)	179 m	85 m	41 m
N260 (Alphenseweg-Alphen)	168 m	79 m	38 m
N282 (Sporstr.(Dorst)-N631)	230 m	109 m	52 m
N282 (N631-Julianastraat)	269 m	128 m	61 m
N282 (Julianastraat-N260)	384 m	186 m	88 m
N282 (N260-Burg. Brokxweg)	310 m	147 m	70 m
<i>rijkswegen</i>			
rijksweg A58	614 m	314 m	158 m

1) Alle waarden met aftrek volgens artikel 110g Wgh.

In het gebied, waar de geluidsbelasting aan de gevel tussen de voorkeursgrenswaarde (48 dB) en de uiterste grenswaarde (53 dB of 58 dB) ligt, zijn nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen alleen toegestaan indien een hogere waarde zal worden verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gilze Rijen. Vaststelling van een dergelijke hogere grenswaarde dient te geschieden voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld.

Op basis van de geluidscontouren ten gevolge van wegverkeer, zullen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen in het plangebied aan de normen van de Wet geluidhinder getoetst worden.

Spoorweglawaai

Toetsingskader

Normstelling

Indien nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de onderzoekzone van een spoorweg worden gerealiseerd, dient onderzoek plaats te vinden naar de geluidsbelasting vanwege deze spoorweg. Voor nieuwe woningen bedraagt de voorkeursgrenswaarde 55 dB. In bepaalde gevallen is vaststelling van een hogere waarde mogelijk. De uiterste grenswaarde mag daarbij niet worden overschreden. De uiterste grenswaarden voor nieuwe woningen bedraagt 68 dB. Hogere grenswaarden kunnen alleen worden verleend nadat is onderbouwd dat maatregelen om de geluidsbelasting aan de gevel van geluidsgevoelige bestemmingen terug te dringen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende be-

zwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschap-pelijke of financiële aard.

Onderzoek

Geluidszones

Bij het mogelijk maken van nieuwe geluidgevoelige functies in de omgeving van het spoor, dient rekening te worden gehouden met de geluidszone. De geluidszone van het traject Breda-Tilburg (trajectnummer: 650) is 800 m breed.

Berekeningsgegevens

Voor de berekeningen is uitgegaan van de berekeningsgegevens uit het Akoestisch Spoorboekje uit 2008 (ASWIN 2008). In ASWIN 2008 zijn geen prognoses meer geleverd. Dit is een uitvloeisel van het Reken- en Meetvoorschrift 2006 waarin gesteld wordt: 'Omdat er omtrent de prognose voor het maatgevende jaar in de toekomst geen generieke uitspraken kunnen worden gedaan, is dat deel van het emissieregister vervallen'. Er wordt in de geluidsberekeningen dan ook niet van prognosejaren uitgegaan zoals voorheen maar van de toekomstige geluidsproductieplafonds. Het wetsvoorstel ten aanzien van de geluidsproductieplafonds ligt ter advies bij de Raad van State. Verwacht wordt dat de plafonds worden gebaseerd op de waarden van het peiljaar 2007 plus 1,5 dB. Het peiljaar 2007 is echter nog niet vastgesteld. Voor de toekomstige geluidsproductieplafonds kunnen de waarden van het peiljaar 2006 plus 1,5 dB worden gehanteerd. Deze waarden zullen de uiteindelijke geluidsproductieplafonds voorlopig het beste benaderen. We spreken hier dan ook van een voorlopige methode welke kan worden toegepast tot het moment van in werking treden van de geluidsproductieplafonds (bron: Deltarail, aanbieding ASWIN versie 2008, 28 april 2008).

Resultaten akoestisch onderzoek

Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens de SRMI-methode conform het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 geluidsberekeningen ten aanzien van het railverkeerslawaai.

Ten behoeve van eventueel nieuwe geluidgevoelige bestemmingen langs de spoorweg zijn de geluidsc contouren berekend op basis van het peiljaar 2006 plus 1,5 dB. Dit betekent dat voor de 55 dB-contour (plafondwaarde) de 53,5 dB-contour voor peiljaar 2006 is berekend en voor de 68 dB-contour (plafondwaarde) de 66,5 dB-contour voor peiljaar 2006.

Wanneer de voorkeursgrenswaarde van 55 dB aan de gevel niet wordt overschreden is een geluidgevoelige bestemming toegestaan. In tabel B6.6.3 is aangegeven op welke afstand vanuit het hart van het spoor dit geluidsniveau wordt bereikt (55 dB-contour). Ook is de contour van de uiterste grenswaarde (68 dB-contour) berekend. Binnen de afstand vanuit het hart van de spoorlijn tot waar de uiterste grenswaarde wordt bereikt (68 dB-contour) mogen geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gesitueerd worden. De geluidsberekeningen voor het peiljaar 2006 zijn opgenomen in bijlage 7 (pdf-uitvoer ASWIN 2008).

Tabel B6.6.3 Geluidscontouren productieplafonds railverkeerslawaai¹⁾

	afstand 55 dB-contour	afstand 68 dB-contour
traject 650 (Breda-Tilburg)	620 m	119 m

In het gebied, waar de geluidsbelasting aan de gevel tussen de voorkeursgrenswaarde (55 dB) en de uiterste grenswaarde (68 dB) ligt, zijn nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen alleen toegestaan indien een hogere waarde wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gilze en Rijen. Vaststelling van een dergelijke hogere grenswaarde dient te geschieden voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Op basis van de geluidscontouren ten gevolge van railverkeerslawaai, zullen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen in het plangebied aan de normen van de Wet geluidhinder getoetst dienen te worden.

Sectoraal wensbeeld

Op basis van de huidige geluidshindersituatie ten aanzien van wegverkeer en railverkeer en de toekomstige voorgestane ontwikkelingen hierin, wordt het sectorale wensbeeld aangegeven. Het wensbeeld geeft weer wat vanuit de functie wenselijke uitgangspunten zijn voor het bestemmingsplanbeleid. Bij het opstellen van dit wensbeeld is nog geen rekening gehouden met bestaand beleid en heeft nog geen afweging met andere functies plaatsgevonden. Een afweging tussen dit wensbeeld, het bestaande beleid en de wensbeelden van andere sectoren vindt plaats in de toelichting van het bestemmingsplan. Deze afweging leidt uiteindelijk tot de gebiedsvisie en het bijbehorende ruimtelijke beleid.

Het wensbeeld ten aanzien van het verkeerslawaai en spoorweglawaai heeft de volgende kenmerken:

- verbetering leefbaarheid langs regionale wegen en spoorlijn door vermindering geluidshinder als gevolg van weg- en railverkeer;
- bij nieuwe ontwikkelingen geen toename geluidsgehinderden in buitengebied door voldoende afstand te houden uit de geluidsproducerende infrastructuur waarbij voldaan wordt aan de wettelijke voorkeursgrenswaarden.

1) Contouren zijn zogenaamde 'open veldcontouren' berekend met de SRM I-methode waarbij geen rekening is gehouden met afschermdende tussengelegen bebouwing.

B.6.7. Milieu

Luchtkwaliteit

Normstelling en beleid

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door het Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen 2007 (ook wel Wet luchtkwaliteit, Wlk). De Wlk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk langs wegen met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (jaargemiddelde) en fijn stof (jaar- en daggemiddelde) van belang. De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in tabel B6.7.1 weergegeven. De grenswaarden gelden voor de buitenlucht, met uitzondering van een werkplek in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

Tabel B6.7.1 Grenswaarden maatgevende stoffen Blk

stof	toetsing van	grenswaarde	geldig vanaf
stikstofdioxide (NO ₂)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	2010
fijn stof (PM ₁₀) ¹⁾	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³	2005
	24-uurgemiddelde concentratie	maximaal 35 keer per jaar meer dan 50 µg/m ³	2005

1) Bij de beoordeling hiervan blijven de aanwezige concentraties van zeezout buiten beschouwing (volgens de bij de Wlk behorende Regeling beoordeling Luchtkwaliteit 2007).

Op grond van artikel 5.16 van de Wlk kunnen bestuursorganen bevoegdheden die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit (zoals de vaststelling van een bestemmingsplan) uitoefenen indien:

- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet leiden tot een overschrijding van de grenswaarden (lid 1 onder a);
- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof als gevolg van de uitoefening van die bevoegdheden per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft (lid 1 onder b1);
- bij een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof, door een met de uitoefening van de betreffende bevoegdheid samenhangende maatregel of een door die uitoefening optredend effect, de luchtkwaliteit per saldo verbetert (lid 1 onder b2);
- de bevoegdheden/ontwikkelingen niet in betekenende mate bijdragen aan de concentratie in de buitenlucht (lid 1 onder c);
- het voorgenomen besluit is genoemd of past binnen het omschreven Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een vergelijkbaar programma dat gericht is op het bereiken van de grenswaarden (lid 1 onder d).

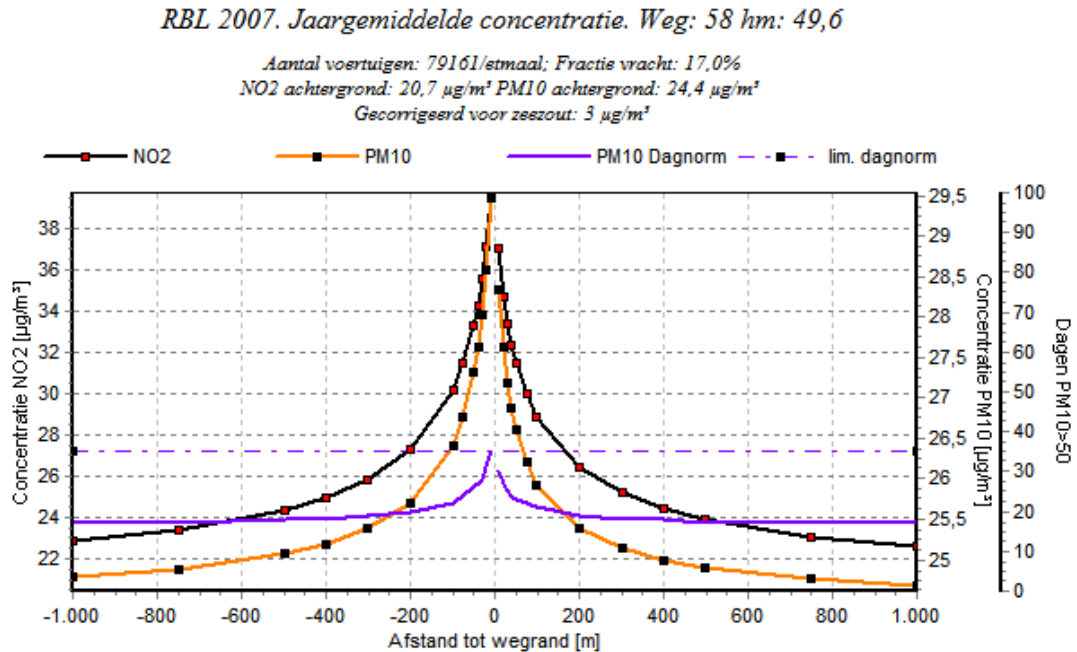
Besluit niet in betekenende mate (NIBM)

In het Besluit NIBM en de bijbehorende regeling is exact bepaald in welke gevallen een project vanwege de beperkte gevolgen voor de luchtkwaliteit niet aan de grenswaarden hoeft te worden getoetst. Hierbij worden 2 situaties onderscheiden:

- een project heeft een effect van minder dan 1% van de jaargemiddelde grenswaarde NO₂ en PM₁₀;
- een project valt in een categorie die is vrijgesteld aan toetsing aan de grenswaarden; deze categorieën betreffen onder andere woningbouw met niet meer dan 500 woningen of een kantooroppervlak van 33.333 m² (langs één ontsluitingweg).

Huidige situatie

Door Rijkswaterstaat worden jaarlijks de concentraties luchtverontreinigende stoffen langs het rijkswegennet berekend. Uit de rapportage over 2007 blijkt dat direct langs de A58 aan de grenswaarden uit het Wik wordt voldaan (zie dwarsprofiel).

Aangezien direct langs de drukste weg geen grenswaarden worden overschreden, zal ook langs de overige (veel minder drukke) wegen binnen het plangebied worden voldaan aan de grenswaarden uit de Wik.

Uit onderzoek blijkt dat intensieve veehouderijen op korte afstand van de inrichting kunnen leiden tot hoge concentraties fijn stof, in bepaalde gevallen tot boven de grenswaarden. Met de toepassing van nabehandelingstechnieken (luchtwassers) kan de uitstoot aanzienlijk worden beperkt.

Ontwikkelingen

Wat betreft de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt is met als het gaat om de luchtkwaliteit name de uitbreiding of nieuwvestiging van intensieve veehouderijen relevant. De verkeersaantrekkende werking is beperkt, maar de directe uitstoot van fijn stof kan aanzienlijk zijn. Bij de ontwikkelingen, die via ontheffing of wijziging worden mogelijk gemaakt, is luchtkwaliteit één van de milieuhygiënische toetsingsvoorwaarden. Knelpunten worden voorkomen omdat bij de aanvraag van een vergunning op grond van de Wet Milieubeheer wordt getoetst aan de eisen uit de Wik.

Conclusie

De Wik staat de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg.

Bodemkwaliteit

Normstelling en beleid

Volgens artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening zullen burgemeester en wethouders in verband met de uitvoerbaarheid van het plan onder meer een onderzoek verrichten naar de bodemgesteldheid in het plangebied.

Hierbij wordt in het algemeen bij de beoordeling van bestemmingsplannen de richtlijn gehanteerd dat ten minste het eerste deel van het verkennend bodemonderzoek, het historisch onderzoek, wordt verricht op alle bestemmingen waar een functiewijziging wordt voorzien. Indien uit het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat op de betreffende locatie sprake is geweest van activiteiten met een verhoogd risico op verontreiniging dan dient het volledig verkennend bodemonderzoek te worden verricht. Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd.

Huidige situatie

Binnen delen van het plangebied zal als gevolg van het huidige grondgebruik of historische activiteiten plaatselijk sprake zijn van bodemverontreinigingen.

Ontwikkelingen

Voor de locaties binnen het plangebied waar een functiewijziging wordt mogelijk gemaakt, dient te worden aangetoond, dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functiewijziging. In het bestemmingsplan worden geen nieuwe ontwikkelingen direct mogelijk gemaakt. Bij de ontwikkelingen, die via ontheffing of wijziging worden mogelijk gemaakt, is bodemkwaliteit één van de milieuhygiënische toetsingsvoorwaarden.

Conclusie

De bodemkwaliteit binnen het plangebied vormt geen belemmering voor de uitvoering van het bestemmingsplan.

Externe veiligheid

Algemeen

Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar opslag, gebruik en/of productie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of door buisleidingen.

In het externe veiligheidsbeleid wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken¹⁾ en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

---

1) Dat wil zeggen vierentwintig uur per dag en gedurende het gehele jaar.

Inrichtingen

Normstelling en beleid

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Met het besluit wordt beoogd een wettelijke grondslag te geven aan het externe veiligheidsbeleid rondom risicovolle inrichtingen. Het doel van het besluit is de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen tot een aanvaardbaar minimum te beperken.

Op basis van het Bevi geldt voor het PR rondom een risicovolle inrichting een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten¹⁾. Beide liggen op een niveau van 10^{-6} per jaar. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet aan deze normen worden voldaan. Het Bevi bevat geen norm voor het GR; wel geldt op basis van het Bevi een verantwoordingsplicht voor het GR in het invloedsgebied rondom de inrichting. De in het externe veiligheidsbeleid gehanteerde norm voor het GR (zie hieronder) geldt daarbij als buitenwettelijke oriëntatiewaarde.

Huidige situatie

Binnen het plangebied bevindt zich een tweetal tankstations met verkoop van lpg. Lpg-tankstations vallen onder het Bevi. Volgens de informatie op de risicokaart van de provincie Noord-Brabant zijn binnen het plangebied daarnaast nog een aantal inrichtingen gelegen die uit het oogpunt van externe veiligheid relevant zijn (maar die niet onder het Bevi vallen). In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de huidige, binnen het plangebied aanwezige risicovolle inrichtingen.

Tabel B6.7.2 Overzicht risicovolle inrichtingen

inrichting	adres	risicorelevant	PR 10^{-6} -contour
Esso Station Raakeind	Rijksweg A-58 1	lpg	45 m
Shell Station Molenheide	Molenakkerweg 13	lpg	45 m
Maatschap Michielsen	Hoogstraat 8	propaanreservoir	45 m
Zeefdrukkerij C W M Tielemans	Lijndonk 2	propaanreservoir	40 m
Bio Kaas B.V.	Aardstraat 31	propaanreservoir	30 m
Hotel Gilze Rijen Van der Valk	Klein Zwitserland 8	chloorbleekloog-tank (1.000 liter)	0 m
Motel-restaurant Gilze (Van der Valk)	Molenakkerweg 15	propaanreservoir	30 m
Maatschap de Kort	Broekdijk 30	propaanreservoir	50 m
Dhr. A. Wouters	Broekdijk 48	propaanreservoir	50 m
Pluimveebedrijf Smits V.O.F.	Mosstraat 23	propaanreservoir	50 m

Ontwikkelingen

In het bestemmingsplan worden binnen de PR 10^{-6} -contour van de risicovolle inrichtingen geen nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare functies mogelijk gemaakt. Het invloedsgebied voor het GR reikt voor de beide lpg-tankstations tot 150 m vanaf het vulpunt. Binnen dit in-

1) Grenswaarden moeten in acht worden genomen, van richtwaarden kan uitsluitend om gewichtige redenen worden afgeweken. Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn in woningen (op enkele uitzonderingen na), gebouwen waar kwetsbare groepen mensen verblijven en gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig te zijn. Voorbeelden van beperkt kwetsbare objecten zijn bedrijfsgebouwen, kantoorgebouwen en hotels met een brutovloeroppervlak van maximaal 1.500 m² per object en winkels/winkelcomplexen die niet als kwetsbaar object zijn aangemerkt.

vloedgebied worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De uitvoering van het bestemmingsplan leidt dan ook niet tot een toename van het GR.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Normstelling en beleid

In augustus 2004 is de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen in de Staatscourant gepubliceerd. In deze circulaire is het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over water, wegen en spoorwegen opgenomen.

Op basis van de circulaire geldt voor bestaande situaties de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten 10^{-5} per jaar en de streefwaarde 10^{-6} per jaar. In nieuwe situaties is de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare objecten 10^{-6} per jaar; voor beperkt kwetsbare objecten in nieuwe situaties geldt een richtwaarde van 10^{-6} per jaar. Op basis van de circulaire geldt bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het GR of een toename van het GR een verantwoordingsplicht¹⁾. Deze verantwoordingsplicht geldt zowel in bestaande als nieuwe situaties. De circulaire vermeldt dat op een afstand van 200 m vanaf het tracé in principe geen beperkingen hoeven te worden gesteld aan het ruimtegebruik.

Huidige situatie

Over de A58 die het plangebied doorsnijdt vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Ook over een aantal andere wegen binnen het plangebied zal vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvinden (met name om de lpg-tankstations binnen de kernen Gilze en Rijen te bevoorraden). Daarnaast vindt binnen het plangebied ook over het spoor vervoer van gevaarlijke stoffen plaats.

Nieuwe ontwikkelingen

Volgens de gegevens in de Risicoatlas wegtransport gevaarlijke stoffen (2003) is er ter hoogte van het plangebied voor de A58 geen sprake van een PR 10^{-6} -contour. Ook de oriënterende waarde voor het GR wordt niet overschreden. Uit de gegevens in de Risicoatlas spoor (2001) blijkt dat voor de spoorlijn Breda-Tilburg hetzelfde geldt. Het vervoer van gevaarlijke stoffen door het plangebied leidt in principe niet tot beperkingen voor nieuwe ontwikkelingen. Op korte afstand van de A58 of het spoor worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een toename van de personendichtheid. De uitvoering van het bestemmingsplan heeft dan ook geen gevolgen voor de hoogte van het GR.

Conclusie

Uit het oogpunt van externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor de uitvoering van het bestemmingsplan.

Milieuhinder niet-agrarische bedrijvigheid

Normstelling en beleid

Om te kunnen bepalen of de mogelijke milieubelasting van een bedrijf hoog of laag is, wordt veelal gebruikgemaakt van de Staat van Bedrijfsactiviteiten. De Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt

---

1) De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico bij het vervoer van gevaarlijke stoffen is per transportsegment gemeten per kilometer en per jaar:

- 10^{-4} voor een ongeval met ten minste 10 dodelijke slachtoffers;
- 10^{-5} voor een ongeval met ten minste 100 dodelijke slachtoffers;
- 10^{-8} voor een ongeval met ten minste 1.000 dodelijke slachtoffers;
- enzovoort (een lijn door deze punten bepaalt de oriëntatiewaarde).

naar toenemende milieubelasting. Deze Staat is gebaseerd op de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering". Met behulp van een indeling in categorieën wordt aangegeven hoe groot de mogelijke milieubelasting van een bedrijf is. De Staat van Bedrijfsactiviteiten geeft een vrij grove indeling van de milieuhinderlijkheid van bedrijven. De situatie bij een specifiek bedrijf kan daarvan afwijken.

Huidige situatie

In het plangebied komt verschillende niet-agrarische bedrijvigheid voor. De aard van de bedrijfsactiviteiten is divers. Er komen aan de agrarische sector gerelateerde bedrijven voor, zoals loonbedrijven. Ook niet aan het buitengebied gebonden bedrijven komen voor, zoals aannemersbedrijven, autogarages en transportbedrijven. De in het plangebied aanwezige niet-agrarische bedrijven zijn geïnventariseerd en ingeschaald volgens de Staat van Bedrijfsactiviteiten. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen.

Nieuwe ontwikkelingen

Alle niet-agrarische bedrijven krijgen een specifieke maatbestemming. Er worden geen nieuwe niet-agrarische bedrijven mogelijk gemaakt. Ook worden in het bestemmingsplan op korte afstand van de bedrijven geen nieuwe gevoelige functies mogelijk gemaakt. De bedrijven worden door de uitvoering van het bestemmingsplan dan ook niet in hun bedrijfsvoering beperkt.

Milieuhinder agrarische bedrijvigheid

Glastuinbouw

Binnen het plangebied bevinden zich enkele glastuinbouwbedrijven. Met name als gevolg van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, kunnen in de directe omgeving van glastuinbouwbedrijven milieuhinder en gezondheidsrisico's optreden. Het is daarom gewenst om in nieuwe situaties een zekere afstand tussen gevoelige bestemmingen en kassen aan te houden. In het Besluit glastuinbouw (2002) is aangegeven dat glastuinbouwbedrijven vergunningplichtig zijn, tenzij bepaalde afstanden in acht worden genomen. Deze afstanden zijn afhankelijk van de soort bebouwing in de omgeving van de glastuinbouwbedrijven. Tabel B6.7.3 geeft hier een overzicht van.

Tabel B6.7.3 Aan te houden afstand tussen glastuinbouwbedrijf en object

soort objecten	aan te houden afstand	
	indien glastuinbouwbedrijf voor 1 mei 1996 is opgericht (met inbegrip van eventuele uitbreidingen)	indien bedrijf na 30 april 1996 is opgericht
categorie I: bijvoorbeeld aaneengesloten woonbebouwing, gevoelig object	25 m	50 m
categorie II: bijvoorbeeld niet aaneengesloten woonbebouwing, restaurant	10 m	25 m

Uit onderzoek is gebleken dat het lichamelijk en psychisch functioneren van de mens negatief wordt beïnvloed, wanneer de natuurlijke afwisseling tussen licht en donker wordt verstoord. In Nederland wordt veel licht geproduceerd, bijvoorbeeld straatverlichting en schijnwerpers op sportvelden. In de glastuinbouw wordt gebruikgemaakt van assimilatiebelichting

om de groei van gewassen in kassen te bevorderen. In het Besluit glastuinbouw zijn regels opgenomen voor assimilatiebelichting.

(Intensieve) veehouderij

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat een beoordelingskader voor geurhinder van veehouderijen die vergunningplichtig zijn op basis van de Wet milieubeheer (Wm). Het beoordelingskader is als volgt:

- voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld (in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv)) geldt een waarde (maximale geurbelasting) op een geurgevoelig object;
- voor andere diercategorieën geldt een minimale afstand van de dierenverblijven ten opzichte van geurgevoelige objecten;
- daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (conform Reconstructiewet) en niet-concentratiegebieden en tussen situaties binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom.

Tabel B6.7.4 Geldende waarden/afstanden intensieve veehouderij

		concentratiegebied	niet-concentratiegebied	afstand buitenzijde dierenverblijf tot buitenzijde geurgevoelig object
binnen bebouwde kom	diercategorieën Rgv	max. 3 ouE/m ³	max. 2 ouE/m ³	min. 50 m
	andere diercategorieën	min. 100 m t.o.v. geurgevoelig object	min. 100 m t.o.v. geurgevoelig object	
buiten bebouwde kom	diercategorieën Rgv	max. 14 ouE/m ³	max. 8 ouE/m ³	min. 25 m
	andere diercategorieën	min. 50 m t.o.v. geurgevoelig object	min. 50 m t.o.v. geurgevoelig object	

Voor geurgevoelige objecten die onderdeel uitmaken van een andere veehouderij (zoals bijvoorbeeld een bedrijfswoning of nevenactiviteit) gelden niet de in de tabel genoemde maximale geurbelastingen maar de minimale afstanden van 100 m binnen de bebouwde kom en 50 m buiten de bebouwde kom.

De gemeenteraad kan, gelet op lokale omstandigheden, een afwijkende waarde of afstand vaststellen: dit moet gebeuren in een gemeentelijke verordening. De motivering moet te herleiden zijn tot de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied of een afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder. Bij gemeentelijke verordening kan tevens worden bepaald hoe wordt omgegaan met geurgevoelige objecten die onderdeel hebben uitgemaakt van een veehouderij (zoals voormalige agrarische bedrijfswoningen, die nu als burgerwoning worden gebruikt).

Verzuring

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is in mei 2002 in werking getreden. Middels deze wet worden natuurgebieden die gevoelig zijn voor verzuring (de zogenoemde kwetsbare gebieden) beschermd tegen de uitstoot van ammoniak door veehouderijen. De wet is er in hoofdzaak op gericht om oprichting/uitbreiding/wijziging van veehouderijen tegen te gaan, indien de stallen van het bedrijf geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in een kwetsbaar gebied,

dan wel in een zone van 250 m rondom het kwetsbare gebied. Artikel 7 van de Wet ammoniak en veehouderij geeft overigens aan dat uitbreiding/wijziging van een veehouderij binnen de zone van 250 m is toegestaan, mits de vergunde ammoniakemissie niet wordt overschreden.

Landbouwbedrijven

Het Besluit landbouw milieubeheer (Blm) is van toepassing op melkrundveehouderijen, akkerbouw- en tuinbouwbedrijven met open grondteelt, gemechaniseerde loonbedrijven, paardenhouderijen, kinderboerderijen, kleinschalige veehouderijen, witloftrekkerijen, teeltbedrijven met eetbare paddenstoelen, spoelbassins en opslagen van vaste mest.

Het Blm bevat voorwaarden die bepalen of een inrichting wel of niet onder het Blm valt. Deze voorwaarden hebben onder andere betrekking op het aantal dieren, de afstand tot een kwetsbaar gebied, de afstand tot gevoelige objecten en de aard en capaciteit van stoffen die worden op- en overgeslagen. Indien niet aan de minimale afstanden wordt voldaan, is het bedrijf Wm-vergunningplichtig. De minimale afstanden zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Naast de in de tabel genoemde afstanden gelden minimale afstanden tot opslagen van mest, afgedragen gewassen en dergelijke.

Tabel B6.7.5 Minimale afstanden landbouwbedrijven

	inrichting waar landbouwhuisdieren worden gehouden	inrichting waar geen landbouwhuisdieren worden gehouden
min. afstand tot objecten cat. I en II	100 m	50 m
min. afstand tot objecten cat. III, IV en V	50 m	25 m

De indeling van objecten is als volgt:

Object categorie I:

1. bebouwde kom met stedelijk karakter;
2. ziekenhuis, sanatorium, en internaat;
3. objecten voor verblijfsrecreatie.

Object categorie II:

1. bebouwde kom of aaneengesloten woonbebouwing van beperkte omgeving in een overigens agrarische omgeving;
2. objecten voor dagrecreatie.

Object categorie III:

1. verspreid liggende niet-agrarische bebouwing die aan het betreffende buitengebied een overwegende woon- of recreatiefunctie verleent.

Object categorie IV:

1. woning behorend bij een agrarisch bedrijf, niet zijnde een veehouderij waar 50 of meer mestvarkeneenheden op grond van een vergunning aanwezig mogen zijn;
2. verspreid liggende niet-agrarische bebouwing.

Object categorie V:

1. woning, behorend bij een veehouderij waar 50 of meer mestvarkeneenheden op grond van een vergunning aanwezig mogen zijn.

Industrie- en luchtvaartlawaai

Normstelling en beleid

Volgens de Wet geluidhinder dienen alle industrie- en bedrijventerreinen, waarop inrichtingen zijn of kunnen worden gevestigd die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken, gezoneerd te zijn. Bedoelde inrichtingen – vroeger ook wel "A-inrichtingen" genoemd – worden nader genoemd in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Rondom deze industrieterreinen dient een geluidszone te worden vastgesteld en vastgelegd in bestemmingsplannen. Buiten deze zone mag de geluidsbelasting als gevolg van het industrie-terrein niet meer dan 50 dB(A) bedragen.

Huidige situatie

Binnen het plangebied of in de directe omgeving daarvan bevinden zich geen gezoneerde industrie- of bedrijventerreinen. Wel ligt binnen het plangebied de vliegbasis Gilze-Rijen. Voor deze vliegbasis zijn geluidscontouren vastgesteld.

Ontwikkelingen

Binnen de geluidscontouren van de vliegbasis Gilze-Rijen worden geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt.

Stiltegebieden

Normstelling en beleid

De provincie Noord-Brabant kent geen (integrale) milieubeschermingsgebieden, maar wel sectorale gebieden, waaronder stiltegebieden. Deze gebieden zijn opgenomen in de provinciale Milieuverordening. Het beleid ten aanzien van de Brabantse stiltegebieden is nu te vinden in het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP). In het PMP (2000-2004) is vastgelegd dat het stiltegebiedenbeleid erop is gericht om de plaatsen waar geen of weinig geluidsbelasting, als gevolg van menselijke activiteiten, is te beschermen tegen verstoring van de (bijna) natuurlijke akoestische situatie. Dit komt overeen met het stand still-principe. Daarnaast wordt er naar gestreefd om situaties met een hoge geluidsbelasting te verbeteren.

Huidige situatie

Binnen het plangebied is één stiltegebied gelegen. Het gaat om de Chaamsche Bosschen op de grens tussen de gemeente Gilze en Rijen en de gemeente Chaam.

Ontwikkelingen

Binnen het stiltegebied dient geluidshinder zoveel mogelijk voorkomen/beperkt te worden. Activiteiten die in dit verband moeten worden geweerd, zijn met name niet-agrarische bedrijvigheid, intensieve toeristische-recreatieve voorzieningen als jachthavens, permanente en geluidshinderlijke tijdelijke verblijfsrecreatieve voorzieningen, dagrecreatieve voorzieningen met grote verkeers- of publiekaantrekkende werking, lawaaisportterreinen en militaire activiteiten. Het ruimtelijk beleid richt zich ook op het voorkomen van de toename en bij voorkeur het verminderen van gemotoriseerd verkeer door stiltegebieden. In het bestemmingsplan worden geen functies mogelijk gemaakt die leiden tot een toename van geluidshinder binnen het stiltegebied Chaamsche Bosschen.

B6.8. Overige functies

Inleiding

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op overige functies die in het landelijk gebied voorkomen, namelijk niet-agrarische bedrijvigheid, wonen, de vliegbasis Gilze-Rijen en kabels en leidingen. Eerst wordt de huidige situatie beschreven, daarna wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen. Afgesloten wordt met het sectorale wensbeeld.

Voor dit hoofdstuk is gebruikgemaakt van verschillende bronnen, waaronder de gebiedsinventarisatie.

Huidige situatie

Wonen

In het plangebied komen zowel burgerwoningen als (agrarische) bedrijfswoningen voor. De woonbebouwing in het plangebied bevindt zich, al dan niet in een regelmatig terugkerend patroon, verspreid in het plangebied. Een aantal woningen dat thans door burgers wordt bewoond, maakte oorspronkelijk deel uit van een voormalig agrarisch bedrijfscomplex.

De kernen Gilze, Rijen, Molenschot en Hulten vallen buiten het plangebied.

Niet-agrarische bedrijven

De niet-agrarische bedrijvigheid in het plangebied is veelzijdig en verspreid over diverse locaties in de hele gemeente. De aard van de bedrijfsactiviteiten is zeer divers. Er komen aan de agrarische sector gerelateerde bedrijven voor, zoals handel in agrarische producten en loonbedrijven. Ook niet aan het buitengebied gebonden bedrijven komen voor, zoals machine- en constructiebedrijven, mechanisatiebedrijven, aannemersbedrijven, garagebedrijven, transportbedrijven, dierenpensies, maneges, detailhandel-ambachtsbedrijven, timmerbedrijven, caravancentrums en een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Deze bedrijven zijn geïnventariseerd (zie bijlage 4).

Voor de met deze bedrijven samenhangende milieuaspecten wordt verwezen naar paragraaf B6.7.

Naast de bovengenoemde bedrijven, zijn ook een tweetal grote horecabedrijven, ((weg)restaurants), aanwezig langs de A58 en zijn er verschillende kleinere horecagelegenheden aanwezig verspreid in het plangebied. Deze horecabedrijven zijn geïnventariseerd.

Op het terrein Prinsenbos is een opvangcentrum voor asielzoekers aanwezig, Prinsenbosch 2 te Gilze.

Militaire terreinen, vliegbasis Gilze-Rijen met bijbehorende invliegfunnels

De gemeente Gilze en Rijen wordt gekenmerkt door de centraal in het plangebied gelegen vliegbasis Gilze-Rijen. Op de vliegbasis staat militaire luchtvaart centraal. Ruimtelijk gezien bestaat dit terrein uit verschillende delen. Een groot deel van het vliegveld bestaat uit een open ruimte, waarin het start- en landingsbanenstelsel is gelegen. Daaromheen liggen aaneengesloten bossen en beplantingsstroken, waar relatief weinig bebouwing voorkomt. Het overige deel is bebouwd ten behoeve van allerlei basisvoorzieningen; onder andere administratie, onderhoud, materieelopslag en personeelsaccommodatie. Naast vliegbasis Gilze-Rijen ligt in het plan gebied het militair oefenterrein Vijf Eiken en een militair logistieke inrichting. De logistieke inrichting heeft voornamelijk een opslag- en bevoorradingsfunctie.

In het kader van de invliegfunnels zijn obstakelvrije zones rond het vliegveld. In deze obstakelvrije zones gelden beperkingen inzake aard en hoogte van bebouwing en andere obstakels overeenkomstig de luchtvaartwet. De hoogte van de invliegfunnels richting vliegbasis Gilze-Rijen wordt aangeduid ten opzichte van NAP. Hierbij geldt dat de bebouwingshoogte

binnen de funnels oploopt in verhouding van 1:50 gerekend vanaf de kop van de startbaan, terwijl in de breedte de verhouding 1:7 bedraagt.

Kabels, leidingen en straalpaden

In het plangebied zijn verschillende planologisch relevante leidingen gelegen. Het gaat om een rioolpersleiding, een brandstofleiding, een hoofdwatertransportleiding en een aardgas-transportleiding. Binnen het plangebied zijn geen hoogspanningslijnen gelegen.

Voor planologisch relevante leidingen dient rekening te worden gehouden met diverse afstanden.

De leidingen en de bijbehorende afstanden zijn opgenomen in tabel B6.8.1.

Tabel B6.8.1 Overzicht planologisch relevante leidingen

soort leiding	druk/diameter/voltage	toetsingsafstand	minimale bebouwingsafstand (in m)		zakelijk rechtstrook
rioolpersleiding	PM				5 m
brandstofleiding	PM	PM	PM		3 m
waterleiding	PM				PM
			tot woonwijk, flatgebouw en bijzondere objecten categorie I	tot incidentele woonbebouwing en bijzondere objecten categorie II	
aardgastransportleiding	PM	PM	PM	PM	5 m

Straalpaden

Een straalpad is een optisch vrij pad met een breedte van 100 m aan weerszijden, waarbinnen geen obstakels boven de aangegeven hoogte mogen worden opgericht. Rond de masten van een straalverbindingssysteem is een zone aanwezig met een straal van 600 m waarin bepaalde vormen van bebouwing en gebruik niet zijn toegestaan.

Over het westelijke en zuidelijke plandeel lopen enkele straalpaden. Er wordt in dit bestemmingsplan vanuit gegaan dat de hiermee samenhangende hoogtebeperkingen geen gevolgen hebben voor ontwikkelingen in het plangebied. Om die reden is geen regeling voor deze straalpaden opgenomen.

Toekomstige ontwikkelingen

Wonen

De woonfunctie in het gebied zal ook in de toekomst blijven voortbestaan. Er is veel belangstelling voor wonen in het landelijk gebied (rust, ruimte, groen). Voor een kwalitatief goed woon- en leefmilieu is het van belang dat er voldoende mogelijkheden zijn om de woning en het erf te kunnen moderniseren en aan te passen aan de huidige eisen voor wooncomfort en gebruikswensen (onder andere voor beroep-aan-huis en kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten).

Voormalige (agrarische) bedrijfswoningen worden veelal verkocht als burgerwoning. Als een voormalige agrarische bedrijfswoning in gebruik is genomen als burgerwoning, zijn er veelal ook nog veel voormalige bedrijfsgebouwen aanwezig (schuren, stallen). Omdat deze bebouwing zijn agrarische functie heeft verloren, is het de vraag wat er met deze bebouwing ge-

beurt. De stallen en schuren zijn veelal te omvangrijk om als bijgebouw voor een burgerwoning in gebruik te worden genomen. Deze gebouwen komen daarom vaak leeg te staan (met het risico op verpaupering) of worden verhuurd ten behoeve van bedrijfsmatige activiteiten. Door de huidige beperkte mogelijkheden aan legale vervolgfuncties, is er een stijgende tendens waarneembaar van het aantal illegale activiteiten. Hiermee worden steeds meer activiteiten ontplooid die niet wenselijk zijn in het buitengebied.

Ook kan het na het beëindigen van het agrarisch bedrijf voorkomen dat de voormalige ondernemer op de boerderij blijft wonen, waarbij hobbymatig nog wat agrarische activiteiten (het houden van dieren) worden uitgevoerd. Bovendien combineert een toenemend aantal burgers het "buiten wonen" met het houden van paarden of ander vee voor hobbydoeleinden. Mede om die reden betrekken zij veelal vrijkomende agrarische bedrijfscomplexen.

Tussen de Oostelijke omleidingsweg Rijen en de kern van Rijen wordt in de toekomst een nieuw woongebied gerealiseerd. Het wordt een woongebied, ingebed in een groenblauwe setting (zie structuurplan Rijen). De plannen zijn nog onvoldoende concreet om in dit bestemmingsplan te kunnen worden meegenomen en zullen via een afzonderlijke procedure worden gerealiseerd.

Niet-agrarische bedrijven

Voor niet-agrarische bedrijven geldt dat deze in moeten kunnen spelen op ontwikkelingen in de markt. Dit betekent dat modernisering van de bedrijfsvoering of groei van de activiteiten in de toekomst gewenst kan zijn. Dit resulteert vaak in een uitbreiding van de bedrijfsbebouwing en/of intensivering van productieprocessen.

In het buitengebied is de trend waar te nemen dat steeds meer niet-agrarische bedrijven zich vestigen in voormalige agrarische bedrijfsgebouwen.

Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld de bereikbaarheid (langs snelwegen of nabij stedelijk gebied), de (relatief) lage kosten van het vrijkomende pand of een representatieve situering in het landschap.

Militaire terreinen, vliegbasis Gilze-Rijen met bijbehorende invliegfunnels

De vliegbasis Gilze-Rijen en de militaire terreinen blijven primair gericht op gebruik ten behoeve van militaire doeleinden. Daarnaast wordt gestreefd naar bescherming en ontwikkeling van aanwezige waardevolle gebieden. Dit betreft de Molenschotse Heide, het beboste gedeelte in het noorden en het leefgebied voor de Boomkikker. Hierbij is afstemming met de militaire belangen noodzakelijk. Tot op heden heeft deze soort zich hier kunnen handhaven. Ook in de toekomst zal defensie zich inzetten voor behoud van dit leefgebied. De biotopen op de vliegbasis Gilze-Rijen worden dan ook regelmatig onderzocht.

Kabels, leidingen en straalpaden

De zakelijk rechtstrook van alle kabels, leidingen en straalpaden zijn opgenomen op de plankaart. Bij het mogelijk maken van ruimtelijke ontwikkelingen is rekening gehouden met deze zakelijk rechtstrook en met de minimale bebouwingsafstand. De realisatie van agrarische bedrijfswoningen en de splitsing van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen worden (via een binnenplanse vrijstelling) in verband met economische argumenten binnen de toetsingsafstand toegestaan.

Sectoraal wensbeeld

Voor wonen, niet-agrarische bedrijvigheid, militaire terreinen, vliegbasis Gilze-Rijen met bijbehorende invliegfunnels, kabels en leidingen en straalpaden is het volgende wensbeeld opgesteld.

Wonen

- Het bieden van voldoende uitbreidingsmogelijkheden voor de woning en het erf ten behoeve van een groter woongenot.
- Behoud en versterking van de kwaliteit van de woonomgeving en de bestaande groenen en waterstructuren.
- Het bieden van gebruiksmogelijkheden voor vrijkomende agrarische bebouwing.

Niet-agrarische bedrijven

- Bestaande, niet-agrarische bedrijven moeten kunnen blijven voortbestaan en uitbreidingsruimte krijgen om het voortbestaan van deze bedrijven in de toekomst te garanderen.
- Een functiewijziging van voormalige agrarische bedrijfscomplexen in niet-agrarische bedrijvigheid of wonen moet mogelijk zijn.

Militaire terreinen, vliegbasis Gilze-Rijen met bijbehorende invliegfunnels

- Er dient bij de realisatie van nieuwe functies rekening te worden gehouden met defensie doelstellingen en met de obstakelvrije zone omtrent de invliegfunnels in het plangebied.

Kabels, leidingen en straalpaden

Er dient bij de realisatie van nieuwe functies rekening te worden gehouden met de aan te houden afstanden die gelden voor de verschillende planologisch relevante kabels, leidingen en straalpaden in het gebied.

Bijlage 7. Wegverkeers- en spoorweglawaaai

Ontvanger : 48 dB Contour **Waarneemhoogte [m]** : 4,5

Rijlijn : N282 (Dorst - N631)

Wegdekhoogte [m] : 0,00 Afstand horizontaal [m] : 230,42
 Verhardingsbreedte [m] : 3,60 Afstand schuin [m] : 230,45
 Bodemfactor [-] : 0,97 Afstand kruispunt [m] : 0,00
 Objectfractie [-] : 0,40 Afstand obstakel [m] : 0,00
 Zichthoek [grad] : 127
 Wegdektype [-] : Referentie - Referentiewegdek

Q_etmaal : 14006,00
 % Daguur : 6,70
 % Avonduur : 2,70
 % Nachtuur : 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,60	97,00	93,40	80	0,00	79,76	76,01	71,95
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,40	5,10	80	0,00	72,55	64,85	64,22
4	Zware Motorvoertuigen	1,70	0,60	1,50	80	0,00	70,04	61,57	61,65
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,89	76,48	72,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie : 0,60 LAeq, dag : 49,10
 C_zichthoek : 0,00 LAeq, avond : 44,69
 D_afstand : 23,63 LAeq, nacht : 41,18
 D_lucht : 1,34 Aftrek Art. 110g [dB] : 2
 D_bodem : 4,53 Lden, excl. Art.110g [dB] : 50
 D_meteo : 2,90 Lden, incl. Art.110g [dB] : 48

Rijlijn : N282 (N631 - Juliana)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 268,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 268,84
Bodemfactor [-]	: 0,97	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 19187,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,80	96,30	90,60	80	0,00	81,04	77,35	73,18
3	Middelzware Motorvoert...	6,30	2,30	5,90	80	0,00	74,36	66,03	66,22
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,50	80	0,00	73,72	66,61	66,69
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,50	77,99	74,72
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 49,07
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,56
D_afstand	: 24,29	LAeq, nacht	: 41,30
D_lucht	: 1,54	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,55	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,05	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N282 (Julianastraat)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 384,00
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 384,02
Bodemfactor [-]	: 0,98	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 25954,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	89,60	95,70	90,40	80	0,00	82,29	78,63	74,49
3	Middelzware Motorvoert...	7,40	2,90	6,20	80	0,00	76,37	68,35	67,75
4	Zware Motorvoertuigen	3,00	1,40	3,40	80	0,00	75,18	67,92	67,88
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,91	79,35	76,04
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 49,12
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,56
D_afstand	: 25,84	LAeq, nacht	: 41,25
D_lucht	: 2,12	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,56	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,31	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N282 (N260 - Burg. B)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 310,41
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 310,43
Bodemfactor [-]	: 0,98	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 19773,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,10	95,80	90,80	80	0,00	81,14	77,46	73,32
3	Middelzware Motorvoert...	6,40	2,30	5,20	80	0,00	74,55	66,16	65,81
4	Zware Motorvoertuigen	3,50	1,90	4,00	80	0,00	74,67	68,07	67,40
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,74	78,21	74,89
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 49,08
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,56
D_afstand	: 24,92	LAeq, nacht	: 41,23
D_lucht	: 1,75	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,56	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,17	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N631 (N282 - Nassau)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 233,62
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 233,65
Bodemfactor [-]	: 0,97	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 14843,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,10	95,80	89,80	80	0,00	79,94	76,21	72,03
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	2,80	6,30	80	0,00	73,03	65,77	65,39
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,90	80	0,00	72,61	65,50	66,05
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			81,37	76,91	73,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 49,04
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,58
D_afstand	: 23,69	LAeq, nacht	: 41,37
D_lucht	: 1,35	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,53	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 2,91	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N631 (Nassaulaan -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 214,42
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 214,46
Bodemfactor [-]	: 0,97	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 13184,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,60	95,80	90,40	80	0,00	79,45	75,70	71,55
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,70	6,10	80	0,00	72,29	65,10	64,74
4	Zware Motorvoertuigen	2,70	1,50	3,50	80	0,00	71,78	65,28	65,06
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,80	76,41	73,11
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 49,05
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,66
D_afstand	: 23,31	LAeq, nacht	: 41,36
D_lucht	: 1,25	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,52	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 2,82	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N260 (Hulten - RW)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 300,81
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 300,84
Bodemfactor [-]	: 0,98	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 18894,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	85,70	92,20	84,20	80	0,00	80,72	77,09	72,80
3	Middelzware Motorvoert...	8,60	3,70	7,60	80	0,00	75,64	68,03	67,26
4	Zware Motorvoertuigen	5,70	4,10	8,20	80	0,00	76,59	71,21	70,32
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,02	78,50	75,46
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 48,98
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,46
D_afstand	: 24,78	LAeq, nacht	: 41,42
D_lucht	: 1,70	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,56	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,15	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N260 (RW - Tilburgse

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 316,81
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 316,83
Bodemfactor [-]	: 0,97	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 17008,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,30	93,60	83,40	80	0,00	80,35	76,70	72,30
3	Middelzware Motorvoert...	8,10	3,50	9,50	80	0,00	74,92	67,33	67,77
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,90	7,10	80	0,00	75,20	69,25	69,24
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,37	77,83	74,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 48,90
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,36
D_afstand	: 25,01	LAeq, nacht	: 41,50
D_lucht	: 1,78	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,54	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,19	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N260 (Tilburgselaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 179,21
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 179,25
Bodemfactor [-]	: 0,95	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,60	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 7159,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	86,70	94,00	84,20	80	0,00	76,56	72,96	68,58
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,80	8,30	80	0,00	71,48	63,93	63,42
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,20	7,50	80	0,00	71,44	64,29	65,72
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			78,65	73,97	71,19
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,90	LAeq, dag	: 48,90
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,22
D_afstand	: 22,53	LAeq, nacht	: 41,44
D_lucht	: 1,07	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,44	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 2,61	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : N260 (Alphenseweg -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 168,01
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 168,05
Bodemfactor [-]	: 0,96	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,05	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 8062,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,20	94,60	84,60	80	0,00	77,10	73,51	69,12
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,60	7,80	80	0,00	71,99	64,21	63,67
4	Zware Motorvoertuigen	4,10	1,80	7,60	80	0,00	71,46	63,94	66,29
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			79,09	74,40	71,69
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,08	LAeq, dag	: 48,91
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,21
D_afstand	: 22,25	LAeq, nacht	: 41,51
D_lucht	: 1,01	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,47	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 2,53	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Rijksweg A58

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 614,41
Verhardingsbreedte [m]	: 21,00	Afstand schuin [m]	: 614,42
Bodemfactor [-]	: 0,93	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 2ZOAB - 2L ZOAB		
		Q_etmaal	: 100635,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	120	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	82,00	85,70	70,00	120	-6,00	84,89	81,14	76,36
3	Middelzware Motorvoert...	9,36	7,50	16,50	110	-6,08	78,44	73,53	73,05
4	Zware Motorvoertuigen	8,64	6,80	13,50	110	-6,08	80,67	75,69	74,76
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			86,95	82,78	79,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 48,75
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 44,58
D_afstand	: 27,88	LAeq, nacht	: 41,51
D_lucht	: 3,23	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,36	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 50
D_meteo	: 3,47	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Klein Zwitserland

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 31,22
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 31,44
Bodemfactor [-]	: 0,79	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 2313,00
% Daguur	: 7,00
% Avonduur	: 2,60
% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	95,00	95,00	60	0,00	70,04	65,74	60,04
3	Middelzware Motorvoert...	3,00	3,00	3,00	60	0,00	61,01	56,71	51,01
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	62,12	57,82	52,12
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			71,13	66,83	61,13
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 52,86
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,56
D_afstand	: 14,97	LAeq, nacht	: 42,86
D_lucht	: 0,22	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,08	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 0,75	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Bavelseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 52,02
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 52,16
Bodemfactor [-]	: 0,87	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		

Q_etmaal	: 3722,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	1,45	73,22	69,28	65,38
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,79	60,84	56,94
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,89	58,94	55,04
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			74,14	70,20	66,30
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 52,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,05
D_afstand	: 17,17	LAeq, nacht	: 44,15
D_lucht	: 0,35	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,78	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 1,15	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Chaamseweg (asfalt)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 47,20
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 47,35
Bodemfactor [-]	: 0,86	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,40	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 3602,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	71,63	67,69	63,79
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	63,86	59,91	56,01
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			73,17	69,23	65,33
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,60	LAeq, dag	: 51,98
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,03
D_afstand	: 16,75	LAeq, nacht	: 44,13
D_lucht	: 0,32	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,66	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 1,06	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Chaamseweg (beton)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 43,21
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 43,37
Bodemfactor [-]	: 0,84	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		
		Q_etmaal	: 3602,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	50	1,46	71,70	67,76	63,86
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,64	60,70	56,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,75	58,80	54,90
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			72,92	68,98	65,08
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 52,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,07
D_afstand	: 16,37	LAeq, nacht	: 44,17
D_lucht	: 0,30	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,55	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 0,98	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Dongenseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 94,40
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 94,48
Bodemfactor [-]	: 0,93	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 9387,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	75,79	71,85	67,95
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	69,91	65,97	62,07
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	68,02	64,07	60,17
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			77,33	73,39	69,49
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 51,96
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,01
D_afstand	: 19,75	LAeq, nacht	: 44,11
D_lucht	: 0,60	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 4,27	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 1,80	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Rijlijn : Tilburgsebaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 60,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 60,94
Bodemfactor [-]	: 0,89	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,30	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 5574,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	73,53	69,58	65,68
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	67,65	63,70	59,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			75,07	71,12	67,22
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,45	LAeq, dag	: 52,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 48,08
D_afstand	: 17,85	LAeq, nacht	: 44,18
D_lucht	: 0,40	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,94	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 53
D_meteo	: 1,30	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 48

Ontvanger : 53 dB Contour **Waarneemhoogte [m]** : 4,5

Rijlijn : N282 (Dorst - N631)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 108,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 108,89
Bodemfactor [-]	: 0,93	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,40	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 14006,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,60	97,00	93,40	80	0,00	79,76	76,01	71,95
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,40	5,10	80	0,00	72,55	64,85	64,22
4	Zware Motorvoertuigen	1,70	0,60	1,50	80	0,00	70,04	61,57	61,65
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,89	76,48	72,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,60	L _{Aeq} , dag	: 54,13
C_zichthoek	: 0,00	L _{Aeq} , avond	: 49,72
D_afstand	: 20,37	L _{Aeq} , nacht	: 46,20
D_lucht	: 0,68	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,34	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 1,97	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N282 (N631 - Juliana)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 128,02
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 128,07
Bodemfactor [-]	: 0,94	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 19187,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,80	96,30	90,60	80	0,00	81,04	77,35	73,18
3	Middelzware Motorvoert...	6,30	2,30	5,90	80	0,00	74,36	66,03	66,22
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,50	80	0,00	73,72	66,61	66,69
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,50	77,99	74,72
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 54,06
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,55
D_afstand	: 21,07	LAeq, nacht	: 46,28
D_lucht	: 0,79	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,40	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,18	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N282 (Julianastraat)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 185,60
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 185,64
Bodemfactor [-]	: 0,95	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 25954,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	89,60	95,70	90,40	80	0,00	82,29	78,63	74,49
3	Middelzware Motorvoert...	7,40	2,90	6,20	80	0,00	76,37	68,35	67,75
4	Zware Motorvoertuigen	3,00	1,40	3,40	80	0,00	75,18	67,92	67,88
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,91	79,35	76,04
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 54,07
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,51
D_afstand	: 22,69	LAeq, nacht	: 46,21
D_lucht	: 1,10	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,45	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,65	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N282 (N260 - Burg. B)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 147,21
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 147,26
Bodemfactor [-]	: 0,95	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 19773,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,10	95,80	90,80	80	0,00	81,14	77,46	73,32
3	Middelzware Motorvoert...	6,40	2,30	5,20	80	0,00	74,55	66,16	65,81
4	Zware Motorvoertuigen	3,50	1,90	4,00	80	0,00	74,67	68,07	67,40
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,74	78,21	74,89
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 54,11
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,59
D_afstand	: 21,68	LAeq, nacht	: 46,26
D_lucht	: 0,89	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,44	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,36	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N631 (N282 - Nassau)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 112,02
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 112,09
Bodemfactor [-]	: 0,94	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 14843,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,10	95,80	89,80	80	0,00	79,94	76,21	72,03
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	2,80	6,30	80	0,00	73,03	65,77	65,39
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,90	80	0,00	72,61	65,50	66,05
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			81,37	76,91	73,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 53,96
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,51
D_afstand	: 20,50	LAeq, nacht	: 46,30
D_lucht	: 0,70	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,35	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,01	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N631 (Nassaulaan -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 101,60
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 101,67
Bodemfactor [-]	: 0,93	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 13184,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,60	95,80	90,40	80	0,00	79,45	75,70	71,55
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,70	6,10	80	0,00	72,29	65,10	64,74
4	Zware Motorvoertuigen	2,70	1,50	3,50	80	0,00	71,78	65,28	65,06
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,80	76,41	73,11
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 54,04
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,66
D_afstand	: 20,07	LAeq, nacht	: 46,36
D_lucht	: 0,64	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,30	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 1,89	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N260 (Hulten - RW)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 144,01
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 144,06
Bodemfactor [-]	: 0,95	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 18894,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	85,70	92,20	84,20	80	0,00	80,72	77,09	72,80
3	Middelzware Motorvoert...	8,60	3,70	7,60	80	0,00	75,64	68,03	67,26
4	Zware Motorvoertuigen	5,70	4,10	8,20	80	0,00	76,59	71,21	70,32
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,02	78,50	75,46
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 53,94
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,42
D_afstand	: 21,59	LAeq, nacht	: 46,38
D_lucht	: 0,88	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,43	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,33	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N260 (RW - Tilburgse

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 152,01
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 152,06
Bodemfactor [-]	: 0,94	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 17008,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,30	93,60	83,40	80	0,00	80,35	76,70	72,30
3	Middelzware Motorvoert...	8,10	3,50	9,50	80	0,00	74,92	67,33	67,77
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,90	7,10	80	0,00	75,20	69,25	69,24
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,37	77,83	74,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 53,88
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,34
D_afstand	: 21,82	LAeq, nacht	: 46,48
D_lucht	: 0,92	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,39	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 2,40	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N260 (Tilburgselaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 84,81
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 84,89
Bodemfactor [-]	: 0,90	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,60	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 7159,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	86,70	94,00	84,20	80	0,00	76,56	72,96	68,58
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,80	8,30	80	0,00	71,48	63,93	63,42
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,20	7,50	80	0,00	71,44	64,29	65,72
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			78,65	73,97	71,19
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,90	LAeq, dag	: 53,94
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,26
D_afstand	: 19,29	LAeq, nacht	: 46,48
D_lucht	: 0,54	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,11	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 1,67	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : N260 (Alphenseweg -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 79,21
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 79,30
Bodemfactor [-]	: 0,91	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,05	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 8062,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,20	94,60	84,60	80	0,00	77,10	73,51	69,12
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,60	7,80	80	0,00	71,99	64,21	63,67
4	Zware Motorvoertuigen	4,10	1,80	7,60	80	0,00	71,46	63,94	66,29
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			79,09	74,40	71,69
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,08	LAeq, dag	: 53,92
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,23
D_afstand	: 18,99	LAeq, nacht	: 46,52
D_lucht	: 0,51	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,15	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 1,59	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Rijksweg A58

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 313,61
Verhardingsbreedte [m]	: 21,00	Afstand schuin [m]	: 313,63
Bodemfactor [-]	: 0,87	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 2ZOAB - 2L ZOAB		
		Q_etmaal	: 100635,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	120	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	82,00	85,70	70,00	120	-6,00	84,89	81,14	76,36
3	Middelzware Motorvoert...	9,36	7,50	16,50	110	-6,08	78,44	73,53	73,05
4	Zware Motorvoertuigen	8,64	6,80	13,50	110	-6,08	80,67	75,69	74,76
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			86,95	82,78	79,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 53,72
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 49,55
D_afstand	: 24,96	LAeq, nacht	: 46,48
D_lucht	: 1,77	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,07	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 3,18	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Klein Zwitserland

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 14,42
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 14,90
Bodemfactor [-]	: 0,57	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 2313,00
		% Daguur	: 7,00
		% Avonduur	: 2,60
		% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	95,00	95,00	60	0,00	70,04	65,74	60,04
3	Middelzware Motorvoert...	3,00	3,00	3,00	60	0,00	61,01	56,71	51,01
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	62,12	57,82	52,12
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			71,13	66,83	61,13
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 57,83
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,53
D_afstand	: 11,73	LAeq, nacht	: 47,83
D_lucht	: 0,11	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,83	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 0,38	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Bavelseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 24,40
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 24,69
Bodemfactor [-]	: 0,73	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		
		Q_etmaal	: 3722,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	1,45	73,22	69,28	65,38
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,79	60,84	56,94
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,89	58,94	55,04
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			74,14	70,20	66,30
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 57,04
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,09
D_afstand	: 13,93	LAeq, nacht	: 49,19
D_lucht	: 0,18	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,70	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 0,60	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Chaamseweg (asfalt)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 22,01
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 22,32
Bodemfactor [-]	: 0,71	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,40	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 3602,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	71,63	67,69	63,79
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	63,86	59,91	56,01
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			73,17	69,23	65,33
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,60	LAeq, dag	: 57,04
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,10
D_afstand	: 13,49	LAeq, nacht	: 49,20
D_lucht	: 0,16	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,53	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 0,55	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Chaamseweg (beton)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 20,41
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 20,75
Bodemfactor [-]	: 0,69	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		

Q_etmaal	: 3602,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	50	1,46	71,70	67,76	63,86
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,64	60,70	56,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,75	58,80	54,90
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			72,92	68,98	65,08
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 56,98
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,03
D_afstand	: 13,17	LAeq, nacht	: 49,13
D_lucht	: 0,15	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,41	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 0,51	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Dongenseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 44,41
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 44,56
Bodemfactor [-]	: 0,85	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 9387,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	75,79	71,85	67,95
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	69,91	65,97	62,07
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	68,02	64,07	60,17
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			77,33	73,39	69,49
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 57,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,05
D_afstand	: 16,49	LAeq, nacht	: 49,15
D_lucht	: 0,30	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 3,58	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 1,01	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Rijlijn : Tilburgsebaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 28,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 29,06
Bodemfactor [-]	: 0,77	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,30	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 5574,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	73,53	69,58	65,68
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	67,65	63,70	59,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			75,07	71,12	67,22
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,45	LAeq, dag	: 57,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 53,08
D_afstand	: 14,63	LAeq, nacht	: 49,18
D_lucht	: 0,21	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,96	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 58
D_meteo	: 0,70	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 53

Ontvanger : 58 dB Contour **Waarneemhoogte [m]** : 4,5

Rijlijn : N282 (Dorst - N631)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 51,62
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 51,76
Bodemfactor [-]	: 0,87	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,40	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 14006,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,60	97,00	93,40	80	0,00	79,76	76,01	71,95
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,40	5,10	80	0,00	72,55	64,85	64,22
4	Zware Motorvoertuigen	1,70	0,60	1,50	80	0,00	70,04	61,57	61,65
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,89	76,48	72,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,60	L _{Aeq} , dag	: 59,11
C_zichthoek	: 0,00	L _{Aeq} , avond	: 54,70
D_afstand	: 17,14	L _{Aeq} , nacht	: 51,18
D_lucht	: 0,35	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,75	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,14	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N282 (N631 - Juliana)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 60,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 60,94
Bodemfactor [-]	: 0,89	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,00	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 19187,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,80	96,30	90,60	80	0,00	81,04	77,35	73,18
3	Middelzware Motorvoert...	6,30	2,30	5,90	80	0,00	74,36	66,03	66,22
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,50	80	0,00	73,72	66,61	66,69
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,50	77,99	74,72
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,00	LAeq, dag	: 59,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,51
D_afstand	: 17,85	LAeq, nacht	: 51,24
D_lucht	: 0,40	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,93	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,30	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N282 (Julianastraat)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 88,01
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 88,09
Bodemfactor [-]	: 0,90	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 25954,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	89,60	95,70	90,40	80	0,00	82,29	78,63	74,49
3	Middelzware Motorvoert...	7,40	2,90	6,20	80	0,00	76,37	68,35	67,75
4	Zware Motorvoertuigen	3,00	1,40	3,40	80	0,00	75,18	67,92	67,88
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,91	79,35	76,04
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 59,10
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,54
D_afstand	: 19,45	LAeq, nacht	: 51,23
D_lucht	: 0,56	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,13	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,71	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N282 (N260 - Burg. B)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 69,62
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 69,72
Bodemfactor [-]	: 0,90	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 19773,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	90,10	95,80	90,80	80	0,00	81,14	77,46	73,32
3	Middelzware Motorvoert...	6,40	2,30	5,20	80	0,00	74,55	66,16	65,81
4	Zware Motorvoertuigen	3,50	1,90	4,00	80	0,00	74,67	68,07	67,40
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,74	78,21	74,89
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 59,10
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,58
D_afstand	: 18,43	LAeq, nacht	: 51,25
D_lucht	: 0,46	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,05	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,44	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N631 (N282 - Nassau)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 52,82
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 52,96
Bodemfactor [-]	: 0,87	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 14843,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,10	95,80	89,80	80	0,00	79,94	76,21	72,03
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	2,80	6,30	80	0,00	73,03	65,77	65,39
4	Zware Motorvoertuigen	2,90	1,40	3,90	80	0,00	72,61	65,50	66,05
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			81,37	76,91	73,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 58,98
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,53
D_afstand	: 17,24	LAeq, nacht	: 51,32
D_lucht	: 0,36	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,78	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,16	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N631 (Nassaulaan -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 48,40
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 48,55
Bodemfactor [-]	: 0,86	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 13184,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	91,60	95,80	90,40	80	0,00	79,45	75,70	71,55
3	Middelzware Motorvoert...	5,70	2,70	6,10	80	0,00	72,29	65,10	64,74
4	Zware Motorvoertuigen	2,70	1,50	3,50	80	0,00	71,78	65,28	65,06
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			80,80	76,41	73,11
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 59,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,61
D_afstand	: 16,86	LAeq, nacht	: 51,31
D_lucht	: 0,33	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,67	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,08	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N260 (Hulten - RW)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 68,02
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 68,12
Bodemfactor [-]	: 0,90	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,10	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 18894,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	85,70	92,20	84,20	80	0,00	80,72	77,09	72,80
3	Middelzware Motorvoert...	8,60	3,70	7,60	80	0,00	75,64	68,03	67,26
4	Zware Motorvoertuigen	5,70	4,10	8,20	80	0,00	76,59	71,21	70,32
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			83,02	78,50	75,46
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,15	LAeq, dag	: 58,94
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,42
D_afstand	: 18,33	LAeq, nacht	: 51,38
D_lucht	: 0,45	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 4,03	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,42	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N260 (RW - Tilburgse

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 72,01
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 72,11
Bodemfactor [-]	: 0,88	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 17008,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,30	93,60	83,40	80	0,00	80,35	76,70	72,30
3	Middelzware Motorvoert...	8,10	3,50	9,50	80	0,00	74,92	67,33	67,77
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,90	7,10	80	0,00	75,20	69,25	69,24
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			82,37	77,83	74,96
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 58,91
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,37
D_afstand	: 18,58	LAeq, nacht	: 51,51
D_lucht	: 0,47	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,97	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 1,48	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N260 (Tilburgselaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 40,81
Verhardingsbreedte [m]	: 4,50	Afstand schuin [m]	: 40,98
Bodemfactor [-]	: 0,79	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,60	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 7159,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	86,70	94,00	84,20	80	0,00	76,56	72,96	68,58
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,80	8,30	80	0,00	71,48	63,93	63,42
4	Zware Motorvoertuigen	4,60	2,20	7,50	80	0,00	71,44	64,29	65,72
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			78,65	73,97	71,19
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,90	LAeq, dag	: 58,91
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,23
D_afstand	: 16,13	LAeq, nacht	: 51,46
D_lucht	: 0,28	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,29	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 0,94	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : N260 (Alphenseweg -

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 37,61
Verhardingsbreedte [m]	: 3,60	Afstand schuin [m]	: 37,80
Bodemfactor [-]	: 0,82	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,05	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 8062,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	87,20	94,60	84,60	80	0,00	77,10	73,51	69,12
3	Middelzware Motorvoert...	8,70	3,60	7,80	80	0,00	71,99	64,21	63,67
4	Zware Motorvoertuigen	4,10	1,80	7,60	80	0,00	71,46	63,94	66,29
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			79,09	74,40	71,69
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,08	LAeq, dag	: 58,91
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,22
D_afstand	: 15,77	LAeq, nacht	: 51,51
D_lucht	: 0,26	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,34	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 0,88	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Rijksweg A58

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 158,41
Verhardingsbreedte [m]	: 21,00	Afstand schuin [m]	: 158,46
Bodemfactor [-]	: 0,75	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 2ZOAB - 2L ZOAB		
		Q_etmaal	: 100635,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	120	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	82,00	85,70	70,00	120	-6,00	84,89	81,14	76,36
3	Middelzware Motorvoert...	9,36	7,50	16,50	110	-6,08	78,44	73,53	73,05
4	Zware Motorvoertuigen	8,64	6,80	13,50	110	-6,08	80,67	75,69	74,76
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			86,95	82,78	79,70
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 58,78
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 54,61
D_afstand	: 22,00	LAeq, nacht	: 51,53
D_lucht	: 0,95	Aftrek Art. 110g [dB]	: 2
D_bodem	: 3,51	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 60
D_meteo	: 2,45	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Klein Zwitserland

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 5,80
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 6,91
Bodemfactor [-]	: 0,16	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,50	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 2313,00
		% Daguur	: 7,00
		% Avonduur	: 2,60
		% Nachtuur	: 0,70

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	95,00	95,00	95,00	60	0,00	70,04	65,74	60,04
3	Middelzware Motorvoert...	3,00	3,00	3,00	60	0,00	61,01	56,71	51,01
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	62,12	57,82	52,12
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			71,13	66,83	61,13
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,75	LAeq, dag	: 62,84
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,54
D_afstand	: 8,39	LAeq, nacht	: 52,84
D_lucht	: 0,06	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 0,42	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,18	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Bavelseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 11,01
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 11,63
Bodemfactor [-]	: 0,47	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		
		Q_etmaal	: 3722,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	1,45	73,22	69,28	65,38
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,79	60,84	56,94
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,89	58,94	55,04
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			74,14	70,20	66,30
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 62,01
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,06
D_afstand	: 10,66	LAeq, nacht	: 54,16
D_lucht	: 0,09	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,39	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,30	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Chaamseweg (asfalt)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 9,81
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 10,50
Bodemfactor [-]	: 0,41	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,40	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		

Q_etmaal	: 3602,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	71,63	67,69	63,79
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	63,86	59,91	56,01
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			73,17	69,23	65,33
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,60	LAeq, dag	: 62,00
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,05
D_afstand	: 10,21	LAeq, nacht	: 54,15
D_lucht	: 0,08	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,21	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,27	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Chaamseweg (beton)

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 8,92
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 9,67
Bodemfactor [-]	: 0,37	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: UitBet - Uitgeborsteld beton		

Q_etmaal	: 3602,00
% Daguur	: 6,70
% Avonduur	: 2,70
% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	50	1,46	71,70	67,76	63,86
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	-1,11	64,64	60,70	56,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	-1,11	62,75	58,80	54,90
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			72,92	68,98	65,08
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 61,99
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,04
D_afstand	: 9,85	LAeq, nacht	: 54,14
D_lucht	: 0,08	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,05	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,25	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Dongenseweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 20,81
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 21,14
Bodemfactor [-]	: 0,69	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,70	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 9387,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	75,79	71,85	67,95
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	69,91	65,97	62,07
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	68,02	64,07	60,17
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			77,33	73,39	69,49
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 1,05	LAeq, dag	: 62,02
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,07
D_afstand	: 13,25	LAeq, nacht	: 54,17
D_lucht	: 0,16	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 2,44	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,52	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Rijlijn : Tilburgsebaan

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 13,22
Verhardingsbreedte [m]	: 3,50	Afstand schuin [m]	: 13,75
Bodemfactor [-]	: 0,54	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,30	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: Referentie - Referentiewegdek		
		Q_etmaal	: 5574,00
		% Daguur	: 6,70
		% Avonduur	: 2,70
		% Nachtuur	: 1,10

Emissiegegevens distributie per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Dag[%]	Avond[%]	Nacht[%]	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	60	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	92,00	92,00	92,00	60	0,00	73,53	69,58	65,68
3	Middelzware Motorvoert...	6,00	6,00	6,00	60	0,00	67,65	63,70	59,80
4	Zware Motorvoertuigen	2,00	2,00	2,00	60	0,00	65,75	61,81	57,91
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	100,00	100,00	100,00			75,07	71,12	67,22
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,45	LAeq, dag	: 61,99
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 58,04
D_afstand	: 11,38	LAeq, nacht	: 54,14
D_lucht	: 0,11	Aftrek Art. 110g [dB]	: 5
D_bodem	: 1,69	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 63
D_meteo	: 0,35	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 58

Aswin 2008 Rekenscherm

peiljaar	R2006 (v04/08)	kilometer begin	700	versie	1
traject	650	kilometer eind	19980	zone	800
kilometerstand	700	aantal sporen	2	spoor	S

voertuigen	aantallen (bakken/uur)			snelheid door-	snelheid stop-	stopfractie		
	dag	avond	nacht	gaand (km / u)	pend (km / u)	dag	avond	nacht
Cat. 1	14.68	13.39	5.57	81.00	40.00	1.00	1.00	1.00
Cat. 2	3.73	3.48	1.29	80.00	41.00	0.83	0.73	0.41
Cat. 3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 4	79.06	93.38	77.15	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 5	1.02	1.01	0.94	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 6	1.89	1.95	1.45	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 7	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 8	66.34	54.68	12.48	80.00	40.00	1.00	0.99	0.93
Cat. 9	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

bovenbouwcode **2 voegloos spoor met houten dwarsligger (of zigzag) en ballastbed**

afstand waarnemer	620.0	meter
hoogte waarnemer	5.0	meter
hoogte spoor	2.0	meter
hoogte scherm	0.0	meter
afstand scherm	45.0	meter
overzijde spoor	0,00	fr. bebouwd
bodemfactor	0,80	fr. zacht

Rekenresultaten voor alle sporen in dB(A)					
	etmaal	Lden	dag	avond	nacht
emissietotaal	93,6	90,1	83,9	84,5	83,6
immissie scherm	56,9	53,5	47,3	47,9	46,9
immissie	56,9	53,5	47,3	47,9	46,9

Aswin 2008 Rekenscherm

peiljaar	R2006 (v04/08)	kilometer begin	700	versie	1
traject	650	kilometer eind	19980	zone	800
kilometerstand	700	aantal sporen	2	spoor	S

voertuigen	aantallen (bakken/uur)			snelheid door-	snelheid stop-	stopfractie		
	dag	avond	nacht	gaand (km / u)	pend (km / u)	dag	avond	nacht
Cat. 1	14.68	13.39	5.57	81.00	40.00	1.00	1.00	1.00
Cat. 2	3.73	3.48	1.29	80.00	41.00	0.83	0.73	0.41
Cat. 3	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 4	79.06	93.38	77.15	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 5	1.02	1.01	0.94	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 6	1.89	1.95	1.45	90.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 7	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 8	66.34	54.68	12.48	80.00	40.00	1.00	0.99	0.93
Cat. 9	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cat. 11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

bovenbouwcode **2 voegloos spoor met houten dwarsligger (of zigzag) en ballastbed**

afstand waarnemer	119.0	meter
hoogte waarnemer	5.0	meter
hoogte spoor	2.0	meter
hoogte scherm	0.0	meter
afstand scherm	45.0	meter
overzijde spoor	0,00	fr. bebouwd
bodemfactor	0,80	fr. zacht

	Rekenresultaten voor alle sporen in dB(A)				
	etmaal	Lden	dag	avond	nacht
emissietotaal	93,6	90,1	83,9	84,5	83,6
immissie scherm	69,9	66,5	60,3	60,9	59,9
immissie	69,9	66,5	60,3	60,9	59,9

Bijlage

**8. Geluidscontouren vliegbasis Gilze-
Rijen**

TNO-rapport**TNO 2013 R10444****Geluidcontouren rond vliegbasis Gilze-Rijen
situatie 2013 - 2023****Technical Sciences**Oude Waalsdorperweg 63
2597 AK Den Haag
Postbus 96864
2509 JG Den Haagwww.tno.nl

T +31 88 866 10 00

F +31 70 328 09 61

infodesk@tno.nl

Datum	maart 2013
Auteur(s)	J. van 't Hof Ir. D. Kaptein
Exemplaarnummer	
Oplage	12
Aantal pagina's	25 (incl. bijlagen)
Opdrachtgever	Ministerie van Defensie Dienst Vastgoed Defensie, Directie Zuid De heer F.H.J. Hebinck Tilburg
Projectnummer	060.01720

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belang-hebbenden is toegestaan.

© 2013 TNO

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Vliegbasis Gilze-Rijen	4
2.1	Ligging van het terrein	4
2.2	Bedrijfssituatie	5
2.3	Civiel medegebruik	6
3	Zoneringsituatie	7
3.1	Zonering	7
4	Representatieve bedrijfssituatie 2013 – 2023	8
5	Lucht- en bodemabsorptie	11
5.1	Inleiding	11
5.2	Luchtabsorptie (D_{lucht})	11
5.3	Bodemabsorptie (D_{bodem})	11
6	Model voor het berekenen van de contouren	14
6.1	Bodemgebieden	14
6.2	Afscherpende objecten	15
6.3	Rekenrooster voor de contourberekening	15
6.4	Geluidbronnen	15
7	Berekende contouren	18
7.1	Situatie 2013 – 2023	18
7.2	Vergelijking Zone 1992 met geluidssituatie 2013 – 2023	20
8	Conclusies	22
9	Referenties	23
10	Ondertekening	24

1 Inleiding

In opdracht van het Ministerie van Defensie, Dienst Vastgoed Defensie Directie Zuid (DVD-Z) heeft TNO een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidbelasting in de omgeving van de vliegbasis Gilze-Rijen ten gevolge van het grondgebonden geluid op de basis. In dit onderzoek worden de activiteiten betrokken zoals die in 2013 worden verwacht voor de periode 2013 – 2023.

De geluidbelasting in de omgeving, ten gevolge van de op de vliegbasis gelegen 25 m en 100 m schermenschietsbaan, valt onder de Wet Milieubeheer en maakt geen deel uit van deze rapportage.

Handelingen die plaatsvinden voorafgaand aan en ter afsluiting van een vlucht vallen onder de Wet Luchtvaart en worden in dit onderzoek niet behandeld.

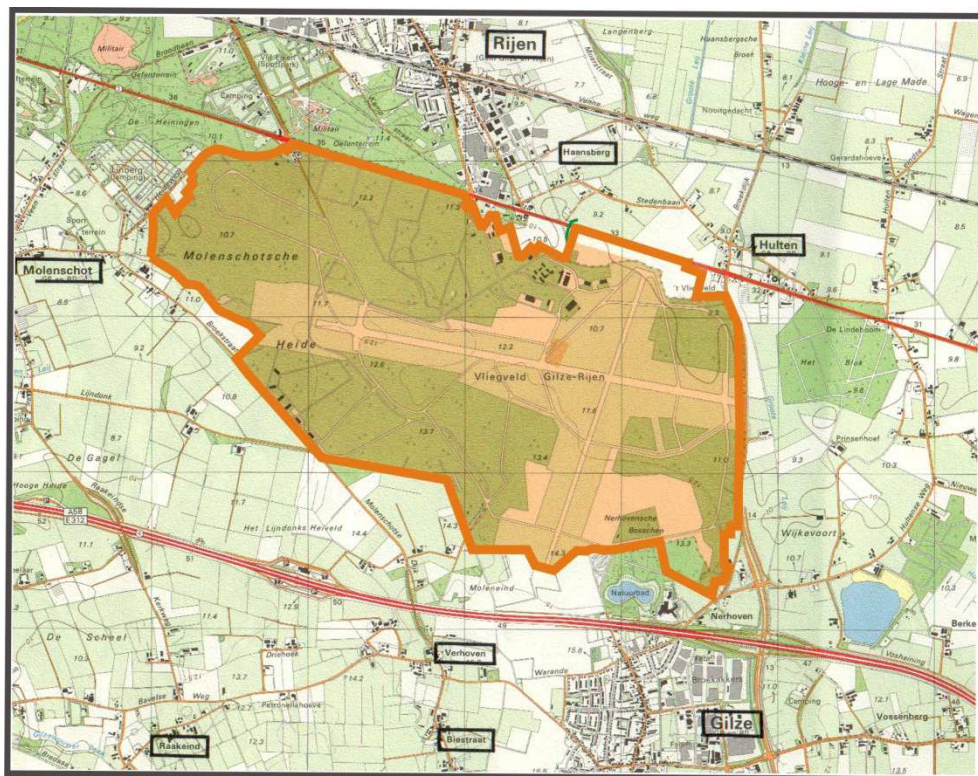
2 Vliegbasis Gilze-Rijen

2.1 Ligging van het terrein

Het terrein van vliegbasis Gilze-Rijen ligt binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Gilze-Rijen. Rond de vliegbasis liggen de volgende woonkernen:

- ten noorden
  - Rijen, Haansberg en Hulten.
- ten westen
  - Molenschot.
- ten zuiden
  - Gilze en Nerhoven.

Ten zuiden van de basis bevindt zich de A58 snelweg en ten noorden loopt de provinciale weg N282 langs de terreingrens van de vliegbasis. In figuur 2.1 is de locatie van de vliegbasis op een topografische kaart aangegeven. Tevens zijn de terreingrens en de woonkernen gemarkeerd. Het gebied rond de basis heeft hoofdzakelijk een agrarisch en open karakter. Ten noordwesten van het terrein bevindt zich een bosrijk gebied waar een camping en een militair oefenterrein liggen. De hoogte van het maaiveld rond de vliegbasis wijkt niet sterk af van het maaiveld op de vliegbasis.

Figuur 2.1 Ligging van vliegbasis Gilze-Rijen.

2.2 Bedrijfsituatie

In overleg met betrokken medewerkers van DVD-Z, de vliegbasis Gilze-Rijen en het Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK) is de bedrijfsituatie bepaald van de relevante grondgebonden activiteiten op de vliegbasis voor de periode 2013 tot 2023. Die bedrijfsituatie wordt onderstaand beschreven. De locatie van de in de beschrijving genoemde geluidbronnen zijn weergegeven in figuur 6.1.

2.2.1 *Beschrijving bedrijfsituatie*

In 2007 is in een herstructureringsplan van de vliegbasis Gilze-Rijen aangegeven dat niet alleen de helikopters van het Commando Luchtstrijdkrachten maar ook die van het Commando Zeestrijdkrachten op de vliegbasis Gilze-Rijen gestationeerd zullen worden. Tevens zullen de Chinook, Cougar, Apache en NH-90 die nu voor internationale missies en oefeningen elders op de wereld gestationeerd zijn op termijn op de vliegbasis Gilze-Rijen terugkeren en ingezet worden.

Op de vliegbasis zijn de volgende squadrons gestationeerd:

- het 298 squadron met Chinook middelzware transporthelikopters,
- het 300 squadron met Cougar lichte transporthelikopters,
- het 301 squadron Apache gevechtshelikopters.

Aan de helikopters van de squadrons wordt op de vliegbasis onderhoud gepleegd. Vanaf 2014 wordt op de basis de transportversie van de NH-90 helikopter gehuisvest en onderhouden.

Werkzaamheden aan de Apache, Chinook, Cougar en NH-90 helikopters vinden plaats op platforms van de squadrons die verspreid over de basis liggen. Ieder platform beschikt over hangaars waarin de helikopters worden gestald en waar dagelijks (klein)onderhoud aan de helikopters wordt uitgevoerd. Na het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden worden de helikoptersystemen getest. Het testen wordt in de openlucht, op het betreffende squadron platform, uitgevoerd waarbij de motoren en rotorbladen op verschillende bedrijfssettings draaien.

Preventief en correctief onderhoud (3^e lijns onderhoud) aan de helikopters wordt in de Fasehangaar in het noordoosten van de vliegbasis uitgevoerd. Veelal worden de helikoptersystemen hierna met draaiende motoren en rotorbladen getest. Dit vindt plaats in de openlucht op platforms, bij de Fasehangaar of op het Visitors/Redskin platform.

Het 300 Cougar squadron beschikt ook over een Alouette helikopter. Deze wordt gebruikt voor speciaal personenvervoer. Het onderhoud wordt uitgevoerd op de vliegbasis waarna wordt proefgedraaid op het platform van het 300 squadron.

Verder vervult de vliegbasis voor een squadron F-16 gevechtsvliegtuigen de functie van reservebasis en Deployment Operating Base. Dit houdt in dat de basis voorziet in een belegging met jachtvliegtuigen in bijzondere omstandigheden en oorlogstijd. In verband met onderhoudswerkzaamheden aan de gevechtsvliegtuigen moet rekening worden gehouden met geluidruimte voor het proefdraaien van F-16 vliegtuigen. Proefdraaien van de jachtvliegtuigen vindt uitsluitend in shelters plaats. Ten behoeve van het proefdraaien in deze shelters wordt gebruik gemaakt van een Jet Air Starter (JAS), een DA-1000 aggregaat, een airconditioning installatie en de shelter supply.

Bezoekende vliegtuigen en helikopters worden geparkeerd op het Visitors/Redskin platform. Hier wordt gebruik gemaakt van een Jet Air Starter om de vliegtuigen en helikopters te voorzien van spanning. Kleine onderhoudswerkzaamheden inclusief proefdraaien vinden op het platform plaats.

Voor beveiliging van de vliegbasis worden onder andere circa 35 honden ingezet. Deze zijn gehuisvest in een kennel in het zuiden van de vliegbasis. Ten behoeve van de beveiliging vinden er met een voertuig verdeeld over een etmaal patrouilles plaats langs de grens van de vliegbasis.

Tevens moet nog met een aantal verspreid over de basis aanwezige geluidbronnen rekening worden gehouden zoals voertuigen voor het verplaatsen van personeel en goederen, dieselmotor aangedreven generatoren voor de stroomvoorziening, het testen van noodstroomaggregaten, de airconditioning installatie van bunkers klimatiseringsinstallaties en koelinstallaties.

Overige niet nader genoemde geluidbronnen zijn niet relevant voor de geluidbelasting op de omgeving.

2.3 Civiel medegebruik

Helikopters van de Politie en de ANWB zullen op de vliegbasis gestationeerd worden. Dit zijn Eurocopter EC 135 helikopters. De helikopters worden op het Visitors/Redskin platform geplaatst. Klein onderhoud aan de heli's wordt uitgevoerd op de vliegbasis waarna de helikopters worden getest. Het testen wordt in de openlucht uitgevoerd op het Visitors/Redskin platform. De motoren en rotorbladen draaien daarbij op verschillende bedrijfssettings.

Tevens wordt de Gyrocopter PAL V op de vliegbasis gestationeerd. Verwacht wordt dat onderhoud hieraan op de basis wordt uitgevoerd. Testen worden in de openlucht uitgevoerd op het Visitors/Redskin platform. Hierbij draaien de motor en de rotorbladen op diverse bedrijfssettings.

Bij de voormalige vliegtuig opstelplaatsen 638 en 639 wordt enkele keren per week met modelvliegtuigjes gevlogen. Er wordt gevlogen in een cirkel met een straal van ongeveer 250 meter vanaf de opstelplaatsen.

In het zuidoosten van de vliegbasis is een zweefvliegclub aanwezig.

De club beschikt over een lier om de vliegtuigen de lucht in te trekken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de in het zuiden gelegen gras start- en landingstrip (de south strip parallel aan baan 02-20). Bij het omhoog trekken van de zweefvliegtuigen staat de lier op de strip opgesteld.

In het zuiden van de basis is de Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht gevestigd. De stichting beheert ca. 26 historische vliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht zoals de Harvard AT, Spitfire, Piper PA, Stinson L-5B Sentinel, Fokker S11.1, Tiger Moth, Fokker F27 en B-25 Mitchell. De vliegtuigen staan opgesteld in hangaar 408 of op het platform voor gebouw 400. Onderhoudswerkzaamheden aan deze vliegtuigen worden uitgevoerd op de vliegbasis in of voor de hangaar. Proefgedraaid wordt op het platform voor hangaar 408 of op het platform voor gebouw 400.

3 Zoneringsituatie

3.1 Zonering

Tijdens het in 1992 uitgevoerde zoneringsonderzoek werden de relevante grondgebonden geluid producerende activiteiten geïnterpreteerd en werd de representatieve bedrijfssituatie vastgelegd. Op basis daarvan werd de geluidbelasting op de omgeving in kaart gebracht [1 en 2].

Uitgangspunt voor de situatie in 1992 was vliegbasis Gilze-Rijen als “main operating base” (MOB) voor één squadron F-16 gevechtsvliegtuigen en een “collocated operating base” (COB) voor bondgenootschappelijke vliegtuigen. Maatgevend voor de ligging van de 50 dB(A) etmaalwaardencontour was het proefdraaien van F-16 gevechtsvliegtuigen in of voor de shelters in de dag- en avondperiode.

Op 1 juli 1993 is op basis van artikel 59 Wet geluidhinder voor industrieterrein vliegbasis Gilze-Rijen van rechtswege een zone vastgesteld waarbuiten de geluidbelasting vanwege dat terrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan. Het industrieterrein is een inrichting in de zin van artikel 2.4, inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer. Ontheffing als gevolg van de Wet geluidhinder werd bij Koninklijk Besluit nr. 93.008277 d.d. 12 oktober 1993 verleend en is gerubriceerd als STG. Geheim.

De in 1993 van rechtswege vastgestelde zone omvat het gebied binnen de 50 dB(A) etmaalwaardencontour uit het zoneringsonderzoek [1]. De zone ligt binnen de grenzen van de in 1993 zelfstandige gemeenten Gilze-Rijen en Hulten. Bij de zonevaststelling is een saneringssituatie geconstateerd. De omvang daarvan werd in kaart gebracht door een woninginventarisatie. Deze is op 25 maart 1996 uitgevoerd door het Ministerie van Defensie, voorheen de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen (DGW&T), Directie Brabant. Uit de inventarisatie bleek dat 87 woningen een gevelbelasting hadden van meer dan 55 dB(A). Een en tachtig (81) woningen hadden een geluidbelasting $55 \text{ dB(A)} < x < 60 \text{ dB(A)}$ en zes (6) woningen een geluidbelasting $60 \text{ dB(A)} < x < 65 \text{ dB(A)}$.

Na het zoneringsonderzoek is de situatie op vliegbasis Gilze-Rijen ingrijpend gewijzigd. Bij de zonering [1] was één squadron F-16 vliegtuigen op de basis gestationeerd terwijl tijdens de 2e en 3e fase van het zoneringsonderzoek, uitgevoerd in 1998 [3 en 4], al rekening is gehouden met de situatie in 2002 waarbij twee squadrons gevechtshelikopters en een squadron observatiehelikopters op de vliegbasis gestationeerd zouden worden. Ook bleef er sprake van een functie als reserve basis voor F-16 vliegtuigen en bondgenootschappelijk medegebruik.

4 Representatieve bedrijfssituatie 2013 – 2023

Was tijdens de uitvoering van fase 2 en 3 van het zoneringsonderzoek in 1998 [zie 3 en 4] nog sprake van een opbouwphase, inmiddels is Vliegbasis Gilze-Rijen een volledig ingerichte vliegbasis waar verschillende typen helikopters zijn gestationeerd en er ook sprake is van bezoekende civiele en militaire helikopters. In overleg met DVD-Z, CLSK en de commandant van de vliegbasis, is de representatieve bedrijfssituatie (RBS) 2013 - 2023 opgesteld. Deze RBS dient als uitgangspunt voor het berekenen van de geluidbelasting rond de vliegbasis. De RBS is in tabel 4.1 weergegeven.

Tabel 4.1 Representatieve bedrijfssituatie voor de dag-, avond- en nachtperiode, situatie 2013 - 2023.

Geluidbron/activiteit	Dagperiode	Avondperiode	Nachtperiode
	7.00-19.00 uur tijd [min]	19.00-23.00 uur tijd [min]	23.00-7.00 uur tijd [min]
Apache proefdraaien, platform 301			
a. APU	129	95	- ¹⁾
b. Idle-idle + APU	10	5	-
c. Idle-flight (LOW)	10	-	-
d. Flight-idle (LOW)	10	-	-
e. Flight-flight + APU	8	-	-
Chinook proefdraaien, platform 298			
a. APU	10	5	-
b. Ground Idle	60	10	-
Cougar proefdraaien, platform 300			
a. Idle	20	-	-
NH-90 proefdraaien, platform 300			
a. APU	90	-	-
b. Idle-Idle + APU	20	-	-
c. Flight-Flight + APU	20	-	-
Apache proefdraaien			
1. <i>platform Fasehangar 342-A</i>			
a. APU	180	-	-
2. <i>Visitors/Redskin platform</i>			
a. APU	120	-	-
b. Idle-idle + APU	90	-	-
c. Flight-flight + APU	50	-	-
Chinook proefdraaien			
1. <i>platform Fasehangar 342-A</i>			
a. APU	360	-	-
2. <i>platform Fasehangar 342-B/C</i>			
a. APU	360	-	-
b. Idle 2 motoren	15	-	-
c. Flight 2 motoren	60	-	-
3. <i>Visitors platform</i>			
a. APU	10	-	-
b. Ground idle	60	-	-
Cougar proefdraaien			

<u>Geluidbron/activiteit</u>	<u>Dagperiode</u> 7.00-19.00 uur tijd [min]	<u>Avondperiode</u> 19.00-23.00 uur tijd [min]	<u>Nachtperiode</u> 23.00-7.00 uur tijd [min]
1. Platform Fasehangar 342-B/C a. Idle 1 motor b. Idle 2 motoren c. 100% geen torque d. 100% light on wheels 2. Visitors platform a. 100% geen torque b. 100% light on wheels	15 30 70 15	- - - -	- - - -
NH-90 proefdraaien 1. Platform Fasehangar 342-B/C a. APU b. Idle 2 motoren c. Flight 2 motoren 2. Visitors platform a. APU b. Idle 2 motoren c. Flight 2 motoren	60 60 120 60 60 120	- - - - - -	- - - - - -
Proefdraaien bezoekende F-16 <i>in shelter 513,515,517 en 519²⁾</i> a. Idle b. 73% c. 77% d. 80% <i>Supply bij de shelters;</i> a. Airco b. JAS aggregaat c. DA-1000	20 1 1 0,2 480 60 120	- - - - - - -	- - - - - - -
Proefdraaien Eurocopter EC-135/Augusta Westlands (Politie) 1. Platform: Visitors a. Idle 1 motor b. Idle 2 motoren c. 100% 2 motoren geen torque	15 30 60	- - -	- - -
Proefdraaien ANWB helicopter Eurocopter EC-135/Augusta 1. Platform: Visitors a. Idle 1 motor b. Idle 2 motoren c. 100% 2 motoren geen torque	15 30 60	- - -	- - -
Proefdraaien PAL V Gyrocopter 1. Platform: Visitors a. Vol vermogen	60	-	-
Op het Redskin/Visitors platform JAS t.b.v. X-servicing	15	5	-

<u>Geluidbron/activiteit</u>	<u>Dagperiode</u> 7.00-19.00 uur tijd [min]	<u>Avondperiode</u> 19.00-23.00 uur tijd [min]	<u>Nachtperiode</u> 23.00-7.00 uur tijd [min]
Proefdraaien historische vliegclub			
Harvard AT-16			
1. platform bij geb. 400			
a Stationair 700 rpm.	30	-	-
b Vol vermogen 2100 rpm.	17 sec.	-	-
2. platform bij geb. 408			
a Stationair 700 rpm.	30	-	-
b Vol vermogen 2100 rpm.	2,5	-	-
3. kompasswing op KS platform ³⁾			
a Stationair 700 rpm.	10	-	-
Zweefvliegclub Z.O. op vliegbasis			
Lier (200kW)	105	45	-
Modelvliegclub, N.W. op vliegbasis			
Vliegen met modelvliegtuigjes	600	45	-
Airco installaties van bunkers			
Bunker 500	720	240	480
Bunker 501	720	240	480
Bunker 502	720	240	480
Hondenkennel zuid op vliegbasis ⁴⁾			
Blaffende honden	230	17	82
Op 5 locaties op de vliegbasis ⁵⁾			
Noodstroom aggregaat DA1000	720	240	480
Verspreid over de vliegbasis			
Intern transport ⁶⁾	720	240	60
Hoofdbaai van de vliegbasis			
Baanveger	85	-	-

- 1) Geen geluid producerende activiteiten in de betreffende periode.
- 2) De opgegeven tijden omvatten de totale proefdraaitijd per bedrijfssituatie van een volledig uitgevoerde "standaard" proefdraaibeurt. In de dagperiode worden maximaal 4 proefdraaibeurten uitgevoerd, in elk van de 4 shelters 1 beurt.
- 3) Kompasswing gebeurt per vliegtuig elke 2 jaar op het platform vlakbij de verkeerstoren, gebouw 225. Dit betekent 8 vliegtuigen à 10 minuten per jaar.
- 4) Aangenomen is dat er 35 honden in de kennel aanwezig zijn. Aangegeven zijn de tijden dat de honden blaffen. Voor elke periode wordt de toeslag van 5 dB(A) voor het impulsachtige karakter van het blafgeluid meegenomen.
- 5) Bij uitval van netspanning en oefeningen staan maximaal 5 stuks DA1000 aggregaten verspreid over de vliegbasis opgesteld. Minimale afstand tot de terreingrens is 250m.
- 6) Interne voertuigbewegingen zijn de bewegingen van verschillende voertuigcategorieën verspreid over de vliegbasis. Hoofdzakelijk zijn dit personenauto's (ca. 700) die iedere werkdag vanaf de hoofdepoort naar het gebouwcomplex in het oosten van de basis rijden. In verband met bevoorrading van de vliegtuigen rijden vrachtwagens van het gebouwcomplex naar de vliegtuigen en vice versa. Over het algemeen rijden weinig voertuigen langs de terreingrens van de vliegbasis. Tussen 23:00- 00:00 uur 's avonds rijden 40 voertuigen van het 301 squadron naar de poort. De interne voertuigbewegingen worden niet in de berekeningen opgenomen omdat hun bijdrage aan de langtijdgemiddelde geluidniveaus te verwaarlozen is.

Voor de berekening van de geluidbelasting geldt dat alle in de RBS genoemde geluidbronnen in dezelfde etmaalperiode actief kunnen zijn met de bedrijfstijden zoals genoemd in de RBS (tabel 4.1.)

5 Lucht- en bodemabsorptie

5.1 Inleiding

De geluidbelasting op de omgeving van de vliegbasis is berekend met het TNO rekenprogramma ILC-PE dat berekeningen uitvoert volgens een aangepast overdrachtsmodel van methode II.8 van de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" [5]. Deze Handleiding laat het gebruik van "hybride methoden" toe wanneer berekeningsresultaten kunnen worden bijgesteld op basis van meetresultaten. Die meetresultaten zijn beschikbaar gekomen bij een geluidonderzoek dat in 1997 voor vliegbasis Woensdrecht is verricht. Na het verrichten van overdrachtsmetingen is toen de geluidabsorptie door de lucht (D_{lucht}) en door de bodem (D_{bodem}) naar rekenpunten op grote afstand van de bron aangepast. Die aanpassingen worden ook voor het geluidonderzoek voor vliegbasis Gilze-Rijen gehanteerd. De aanpassingen worden in de paragrafen 5.2 en 5.3 beschreven.

5.2 Luchtabsorptie (D_{lucht})

De luchtabsorptie (D_{lucht}) wordt in de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' conservatief ingeschat. Zo wordt bij berekeningen in octaafbanden voor D_{lucht} de waarde uit de laagste tertsband van de betreffende octaafband gehanteerd. Bij het berekenen van de geluidoverdracht over grote afstanden kan dat leiden tot overschatting van de immissieniveaus. TNO heeft op basis van ISO-3891 en een synthetisch bronspectrum, waarmee zo goed mogelijk een gemiddeld industrielawaaispectrum is gesimuleerd, in 1990 aan het toenmalige Ministerie van VROM een voorstel gedaan voor toepassing van octaafband-gemiddelde luchtdempingswaarden voor gebruik bij berekening van de geluidoverdracht over grote afstanden zoals weergegeven in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Waarden van de luchtabsorptie (D_{lucht}) in dB/km

	D_{lucht} in dB/km per octaafbandmiddenfrequentie in Hz								
	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
II.8 uit [5]	0,02	0,07	0,25	0,76	1,6	2,9	6,2	19	67
TNO	0,10	0,30	0,60	0,90	1,9	3,9	7,8	19	55

In overleg met het Ministerie van VROM en de Provincie Noord-Brabant is tijdens het saneringsonderzoek van vliegbasis Woensdrecht besloten om bij de berekening van de geluidbelasting rondom industrieterrein Woensdrecht deze zogenoemde 'TNO-luchtdemping' toe te passen.

Bij de berekeningen van de geluidbelasting door Vliegbasis Gilze-Rijen wordt de 'TNO-luchtdemping' ook toegepast.

5.3 Bodemabsorptie (D_{bodem})

Bij de berekeningen van de geluidsbelasting op de omgeving is voor de zonering van vliegbasis Gilze-Rijen [1,2] in 1992 nog gebruik gemaakt van het C8 overdrachtsmodel uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai IL-HR-13-01, de voorloper van de huidige Handleiding HMRI-1999.

Bij het saneringsonderzoek naar de geluidbelasting rond vliegbasis Woensdrecht is, op basis van eerdergenoemde metingen, voor een aangepast hybride overdrachtmodel gekozen. Onderstaand wordt dit toegelicht.

Adviesbureau Peutz & Associés heeft in opdracht van de Provincie Brabant in 1997 onderzoek verricht naar de geluidoverdracht van diverse typen proefdraaiende vliegtuigen op het Fokker Services terrein en het terrein van vliegbasis Woensdrecht naar ontvanger posities op grote afstand van een proefdraaiend vliegtuig. De algemene bevinding van deze metingen was dat onder de (wellicht specifieke) terreinomstandigheden de geconstateerde geluidoverdracht-verzwakking, met name in uitstralingsrichtingen die niet worden afgeschermd door gebouwen of andersoortige obstakels, beduidend groter is dan wordt berekend met het overdrachtsmodel II.8 [5]. De resultaten van de experimenten zijn door de Provincie ter beoordeling voorgelegd aan het akoestisch adviesbureau Caubergh Huygen. Uit een nadere uitwerking van de betreffende meetgegevens, met name ook inzake statistische aspecten, betrouwbaarheidsintervallen etc., is door Caubergh Huygen geconcludeerd dat er voldoende zekerheid bestaat om op basis van de metingen van adviesbureau Peutz & Associés het verantwoord te maken 4 dB(A) extra overdrachtsverzwakking in rekening te brengen op het geluid van een proefdraaiend F-28 vliegtuig op de proefdraailocatie aan de noordoost rand van het Fokker Services terrein.

Doordat de bronsterktes en de proefdraaitijden van de verschillende vliegtuigen van elkaar verschillen zullen ook de daarbij behorende 50, 55 en 65 dB(A) contouren per vliegtuigtype van elkaar in vorm en grootte verschillen. Omdat naar inschatting van TNO een mogelijke extra overdrachtdemping gekoppeld is aan het type bodem ter plaatse leek het niet logisch om voor alle berekeningsafstanden eenzelfde correctie van 4 dB(A) toe te passen. Er zijn echter door adviesbureau Peutz & Associés te weinig metingen uitgevoerd om daaruit voor alle verschillende afstanden een bijpassende correctiefactor te kunnen bepalen.

Om deze reden heeft TNO berekeningen uitgevoerd met een numerieke berekeningsmethode, de zogenoemde PE-methode [9], waarbij de bodemverzwakking kan worden berekend rekening houdend met de toestand van de atmosfeer en de bodem.

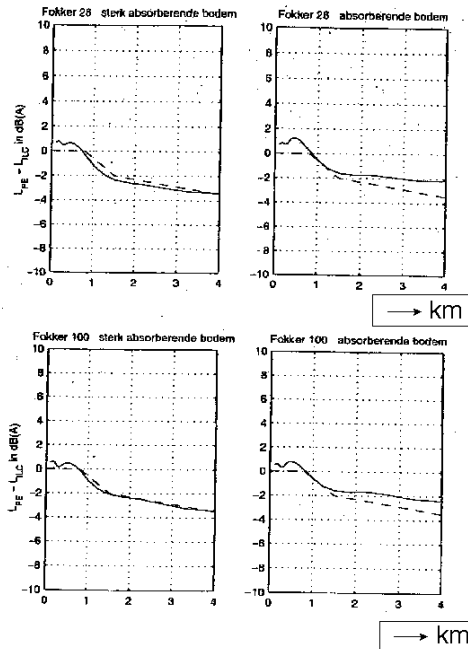
Om de mogelijke invloed van de bodem op de geluidsoverdracht te bepalen zijn berekeningen uitgevoerd voor een absorberende bodem (gehanteerde stromingsweerstand 300 kPa s m^{-2} , representatief voor grasland) en voor een sterk absorberende bodem (stromingsweerstand 100 kPa s m^{-2} , representatief voor bijvoorbeeld heide). De berekeningen zijn uitgevoerd uitgaande van het bronnspectrum van een proefdraaiende F-28 en F-100. Er is gerekend met een logaritmisches meewindprofiel in de atmosfeer, dat overeenkomt met een windsnelheid van 5 m/s op 10 m hoogte. Gerekend is voor afstanden tot 4 km. De berekende geluidsoverdracht-verzwakkingen zijn vervolgens vergeleken met die volgens het II.8 overdrachtsmodel. De resultaten van deze vergelijking zijn weergegeven in figuur 5.1. De extra overdrachtdemping per vliegtuigtype en bodemtype is daarbij als functie van de afstand in de figuur uitgezet (doorgetrokken lijnen). Op basis van deze resultaten heeft TNO een voorstel gedaan om een correctie (zie streeplijn in figuur 5.1) te gebruiken bij de berekening van de geluidsbelasting op de omgeving. Dit voorstel is besproken met het Ministerie van VROM en de Provincie Noord-Brabant en is toegepast bij de geluidberekeningen tijdens het saneringsonderzoek van vliegbasis Woensdrecht.

De correctie op de geluidsoverdracht is op de volgende wijze in de berekeningen meegenomen:

- De geluidsbelasting rondom de vliegbasis is berekend met het bij TNO ontwikkelde ILC-PE rekenprogramma, waarbij voor D_{lucht} is gerekend met de 'TNO-luchtdemping'.
- Op de berekeningsresultaten is, afhankelijk van de afstand van de bron naar de ontvanger, de extra overdrachtsverzwakking toegepast zoals aangegeven met de streeplijn in figuur 5.1.

Tot op een afstand van 800 m is in de berekeningen geen extra overdrachtsdemping t.o.v. het HMRI-1999 overdrachtsmodel aangenomen. Vanaf 800 m tot 1500 m is een van 0 tot 2 dB toenemende extra verzwakking in de berekeningen aangenomen op basis van de berekeningen aan een bodem met een stromingsweerstand van 300 kPa s m^{-2} . Naar grotere afstand wordt de extra verzwakking zoals berekend voor een sterk absorberende bodem (stromingsweerstand van 100 kPa s m^{-2}) toegepast. Dit laatste resulteert in een maximale extra overdrachtsdemping van 3,5 dB(A) bij een afstand van 4 km.

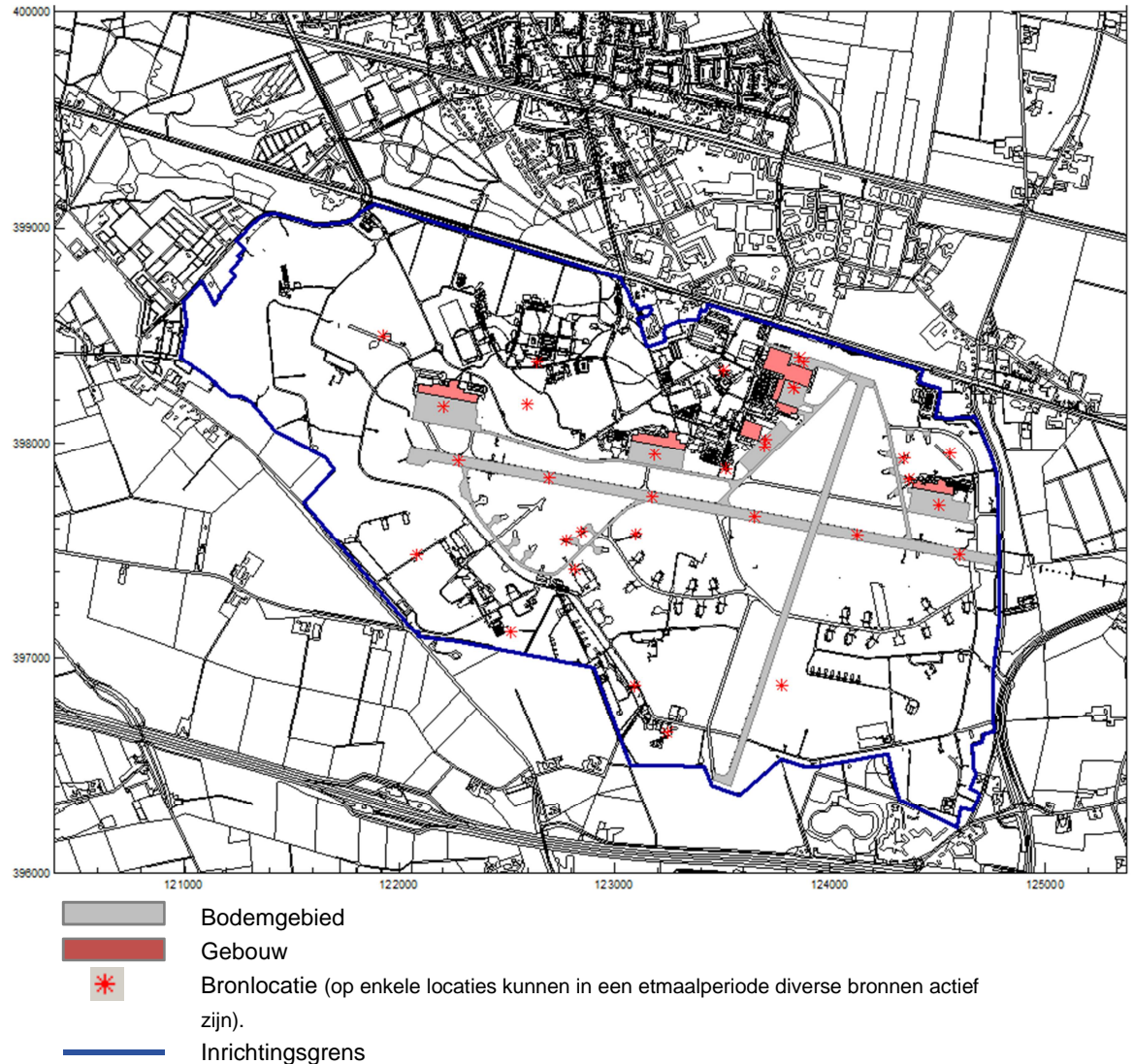
Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de geluidbronnen en de omgevingsparameters van en bij de vliegbasis Gilze-Rijen sterk verschillen van die van de vliegbasis Woensdrecht. Daarom is bij de berekeningen van de geluidbelasting ten gevolge van alle op de vliegbasis aanwezige geluidbronnen dezelfde rekenmethodiek toegepast als bij vliegbasis Woensdrecht en zijn bovengenoemde extra overdrachtsdempingen in dit onderzoek gehanteerd.

Figuur 5.1 Berekende verschillen in geluidsoverdracht tussen het II.8 overdrachtsmodel en het PE-model voor een F-100 en een F-28 toestel voor absorberende en sterk absorberende bodem. De doorgetrokken lijnen geven de berekende verschillen weer. De (in alle figuurdelen gelijke) streeplijn geeft de correctie aan die is toegepast op de berekeningsresultaten conform het HMRI II.8 overdrachtsmodel.

6 Model voor het berekenen van de contouren

De benodigde geografische gegevens voor de modellering van afschermende objecten, bodemgebieden en geluidbronnen, zijn ontleend aan kaarten die door DVD-Z voor dit onderzoek beschikbaar zijn gesteld. Figuur 6.1 toont de locaties van de immissierelevante geluidbronnen die in het rekenmodel zijn opgenomen.

Figuur 6.1 Locaties van de immissierelevante geluidbronnen in het rekenmodel voor de vliegbasis.

6.1 Bodemgebieden

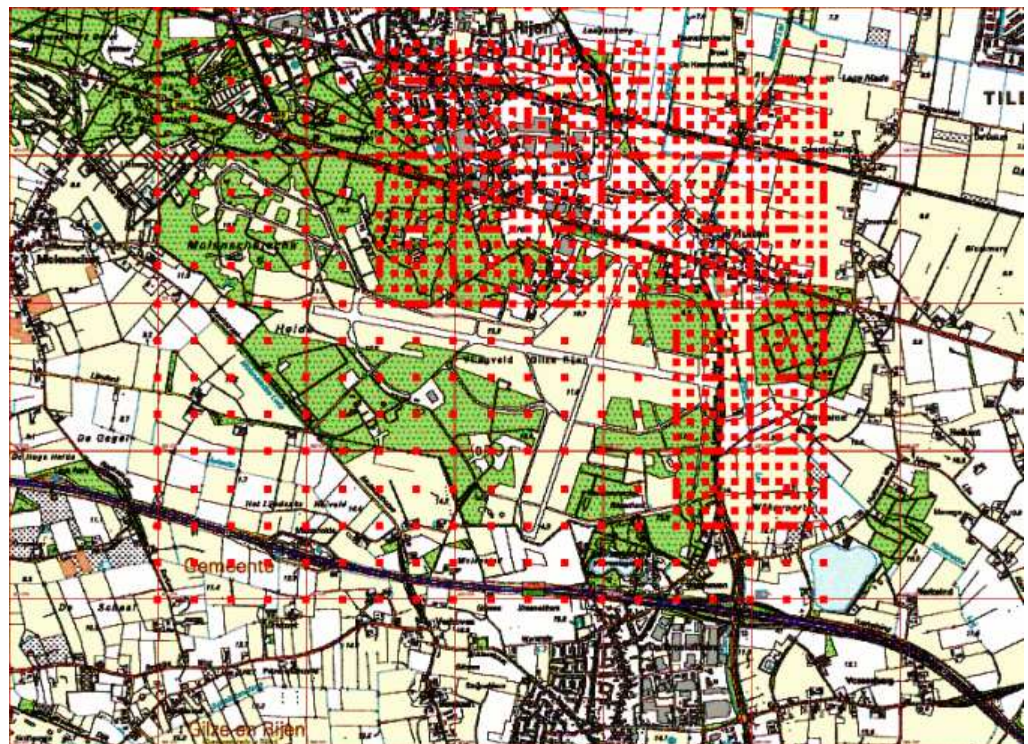
Akoestisch relevante harde bodemgebieden op de vliegbasis zijn de platforms waarop de helikopters tijdens het proefdraaien staan opgesteld. Het overige terrein van de vliegbasis en het gebied buiten de terreingrens bestaat voornamelijk uit landbouwgrond en is als absorberend (akoestisch zacht) in het rekenmodel ingevoerd.

6.2 Afscherpende objecten

Vanwege het voornamelijk open agrarische karakter van de gebieden buiten de terreingrens zijn daar geen objecten als relevant afschermend in het rekenmodel ingevoerd. Op het terrein van de vliegbasis zelf zijn de hangars als reflecterende afscherpende objecten ingevoerd met een reflectiecoëfficiënt van 0,8.

6.3 Rekenrooster voor de contourberekening

Voor het bepalen van de ligging van de contouren is een rooster van rekenpunten over de vliegbasis en de directe omgeving gelegd. Voor gebieden met dichte bebouwing is met een maaswijdte van 100 x 100 m gerekend, voor gebieden met minder bebouwing is een maaswijdte van 250 x 250 meter gekozen. Figuur 6.2 toont een kaart van vliegbasis Gilze-Rijen en de omgeving waarop de rekenpunten van het rooster zijn aangegeven. Voor alle rekenpunten is uitgegaan van een gestandaardiseerde ontvangerhoogte van 5 meter. De contouren worden bepaald door interpolatie tussen de berekende geluidniveaus op de roosterpunten. Die interpolatie is uitgevoerd met het programma Geonoise Analyst versie 3.1 van DGMR raadgevende Ingenieurs.

Figuur 6.2 Rekenpunten van het rooster waarop ten behoeve van het bepalen van de geluidcontouren, de geluidbelasting berekend is.

6.4 Geluidbronnen

In het kader van dit akoestische onderzoek zijn geen geluidmetingen aan geluidbronnen verricht. Als immisierelevante bronsterktes zijn de gegevens uit verschillende, in het verleden uitgevoerde onderzoeken gebruikt, zie "Bronsterkte rapport geluidbronnen vliegbases Koninklijke Luchtmacht" [6] en "Bronsterkte rapport Koninklijke Landmacht" [7]. Voor de bezoekende helikopters van de Politie

en de ANWB is uitgegaan van brongegevens van het proefdraaien van de vergelijkbare Cougar. Voor de lichtere bezoekende PAL V Gyrocopter is uitgegaan van de brongegevens van de Alouette.

Het geluidvermogen van een vliegend modelvliegtuig is overgenomen uit [8].

Alle immissierelevante geluidbronnen op de vliegbasis zijn gemodelleerd als puntbronnen.

Voor de Apache helikopters geldt dat bij het proefdraaien een vaste opstelrichting op het platform wordt gebruikt. Bij de berekeningen wordt daarom uitgegaan van een richtingsafhankelijke geluiduitstraling.

Voor de Chinook, Cougar, NH-90, de Alouette, de Politie- en de ANWB helikopters en de Gyrocopter geldt dat de opstelrichting van dag tot dag kan veranderen. De opstelrichting is o.a. afhankelijk van de heersende windrichting. Omdat alle opstelrichtingen kunnen voorkomen, is bij de berekeningen uitgegaan van een worst case scenario. Dit betekent dat het hoogste geluidvermogen, dat in een bepaalde richting wordt uitgestraald, als geluidvermogen van de in alle richtingen even sterk uitstralende puntbron in het rekenmodel is ingevoerd.

De geluiduitstraling van een proefdraaiende F-16 in een shelter kent een sterke richtingsafhankelijkheid. Omdat de shelter een vaste oriëntatie heeft en het gevechtsvliegtuig altijd op een zelfde wijze in de shelter staat opgesteld is deze geluidbron als een richtingsafhankelijk uitstralende geluidbron in het rekenmodel ingevoerd.

De overige bronnen zijn gemodelleerd als puntbronnen die het geluid in alle richtingen even sterk uitstralen.

Tabel 6.1 geeft een overzicht van de A-gewogen immissierelevante bronsterkten per geluidbron waarmee gerekend is.

Tabel 6.1 Gehanteerde A-gewogen immissierelevante bronsterkten per geluidbron.

<u>Geluidbron/activiteit</u>	<u>Bronsterkte in dB(A) re. 1 pW</u>
Apache, motorinstellingen	
a. APU	108-123 ¹⁾
b. Idle-idle + APU	122-128 ¹⁾
c. Idle-flight (LOW)	129-135 ¹⁾
d. Flight-idle (LOW)	129-135 ¹⁾
e. Flight-flight + APU	129-133 ¹⁾
Chinook, motorinstellingen	
a. APU	Maximaal 120 ²⁾
b. Ground Idle 2 motoren	Maximaal 129
c. Flight 2 motoren	Maximaal 135
Cougar en Politie & ANWB motorinstellingen	
a. Idle 2 motoren	Maximaal 131
b. 100% geen torque	Maximaal 131
c. 100% LOW	Maximaal 135
NH-90, motorinstellingen:	
a. APU	Maximaal 125
b. Idle-Idle + APU	Maximaal 129
c. Flight – Flight + APU	Maximaal 135

<u>Geluidbron/activiteit</u>	Bronsterkte in dB(A) re. 1 pW
Alouette en Gyrocopter motorinstelling	
a. Vol vermogen	Maximaal 134
F-16, motorinstellingen³⁾:	
a. Idle	122-146 ¹⁾
b. 73%	123-141 ¹⁾
c. 77%	129-140 ¹⁾
d. 80%	143-147 ¹⁾
<i>Supply bij de shelters;</i>	
a. Airco	101
b. JAS aggregaat	119
c. DA-1000	104
JAS t.b.v. X-servicing	119
Harvard AT-16, motorinstellingen	
a. Stationair 700 rpm.	Maximaal 105
b. Vol vermogen 2100 rpm	Maximaal 149
Zweefvliegclub	
a. Lier (200kW)	109
Modelvliegclub	107
Airco installaties	
a. Bunker 500	101
b. Bunker 501	101
c. Bunker 502	101
Hondenkennel (35 honden)	110
Noodstroom aggregaat;	
a. DA1000	104
Baanvegen⁴⁾	102

1) Immissierelevante bronsterkte afhankelijk van de uitstraalrichting.

2) Uitstraalrichting met de hoogste bronsterkte als bronsterkte in het rekenmodel aangenomen (worst case scenario).

3) Proefdraaien F16 in de shelters 513,515,517 en 519.

4) Bronsterkte van baanvegen over een lengte van 500 meter van de hoofdbaan.

Figuur 7.2 50 dB(A) geluidcontour in de avondperiode (inclusief 5 dB(A) toeslag) ten gevolge van de geluidbronnen op vliegbasis Gilze-Rijen, RBS 2013-2023.

Figuur 7.3 50 dB(A) geluidcontour in de nachtperiode (inclusief 10 dB(A) toeslag) ten gevolge van de geluidbronnen op de vliegbasis Gilze-Rijen RBS 2013-2023.

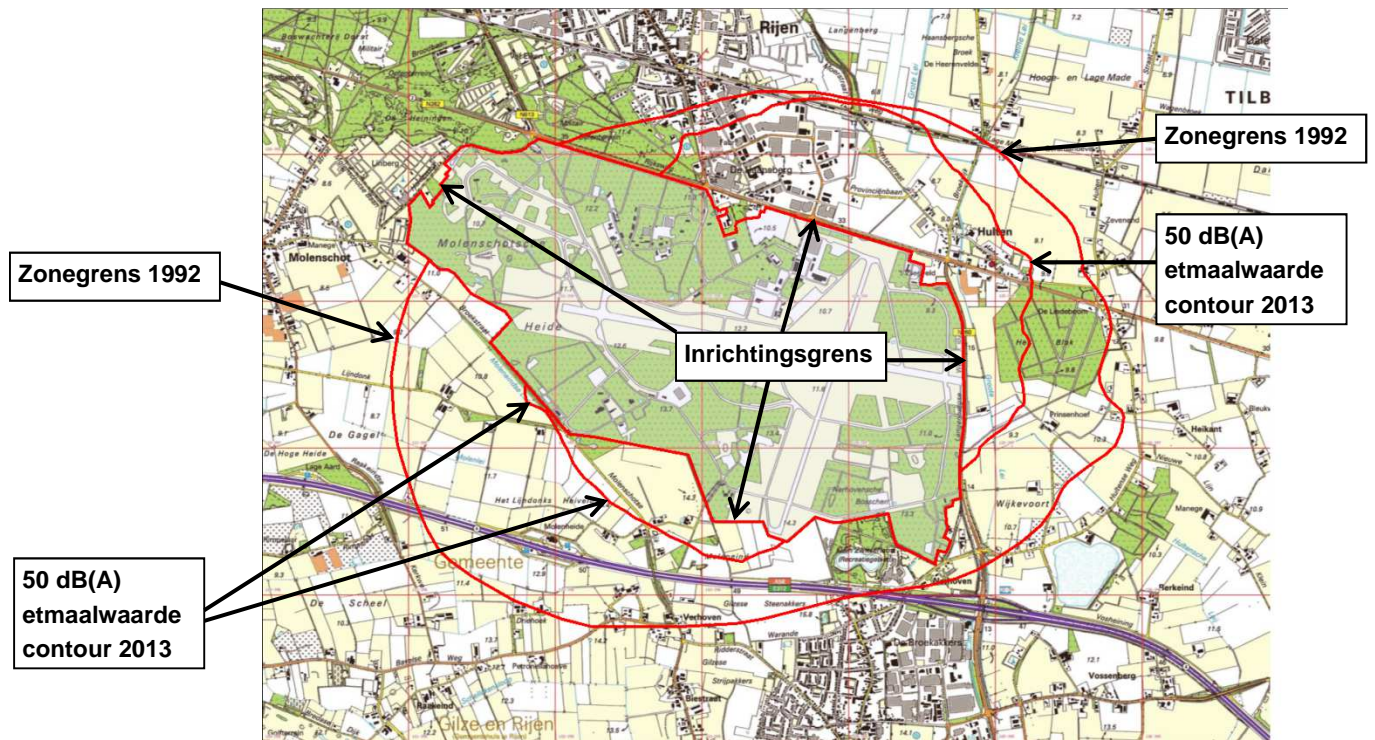
Figuur 7.4 50 dB(A) etmaalwaarde geluidcontour ten gevolge van de geluidbronnen op vliegbasis Gilze-Rijen, RBS 2013-2023.

7.2 Vergelijking zone 1992 met geluidssituatie 2013 – 2023

De 50 dB(A) etmaalwaarde contour ten gevolge van de RBS 2013 – 2023 wordt in figuur 7.5 vergeleken met de zonegrens uit 1992.

Uit figuur 7.5 blijkt dat de 50 dB(A) etmaalwaarde contour voor de geluidssituatie 2013 – 2023:

- in z'n geheel binnen de zone ligt zoals vastgesteld in 1992;
- bepaald wordt door de bedrijfssituatie gedurende de dagperiode met uitzondering van de omgeving bij het 301 platform. Daar wordt lokaal de 50 dB(A) etmaalwaarde bepaald door het proefdraaien van Apache helikopters gedurende de avondperiode;
- ten noorden van de vliegbasis de zone 1992 nadert;
- in het westen van de vliegbasis de inrichtingsgrens niet overschrijdt;
- in de richting van de woonkern in Gilze circa 500 meter dichter bij de vliegbasis ligt dan ten tijde van de zonering in 1992.

Figuur 7.5 Grafische weergave van de zone vastgesteld in 1992 en de vergelijkbare 50 dB(A) etmaalwaarde contour ten gevolge van de geluidbronnen op de vliegbasis, situatie RBS 2013 – 2023.

8 Conclusies

Was tijdens de uitvoering van fase 1 van het zoneringsonderzoek in 1992 [1] nog sprake van een “main operating base” (MOB) voor één squadron F-16 gevechtsvliegtuigen en een “collocated operating base” (COB) voor bondgenootschappelijke vliegtuigen, inmiddels is vliegbasis Gilze-Rijen in 2013 een volledig ingerichte vliegbasis waar verschillende typen helikopters zijn gestationeerd en er ook sprake is van bezoekende civiele en militaire helikopters. Verder vervult de vliegbasis voor een squadron F-16 gevechtsvliegtuigen de functie van reservebasis en Deployment Operating Base.

De 50 dB(A) etmaalwaarde contour ten gevolge van de representatieve bedrijfssituatie 2013 – 2023 ligt in z'n geheel binnen de geluidzone zoals vastgelegd in 1992.

De 50 dB(A) etmaalwaarde contour 2013 -2023 wordt voor het grootste deel bepaald door de bedrijfssituatie gedurende de dagperiode. Slechts een klein deel wordt bepaald door het proefdraaien van Apache helikopters op het 301 platform in de avondperiode.

9 Referenties

- [1] A.A.F.M. Beeks, J. van 't Hof.
Zonering vliegbasis Gilze-Rijen.
TNO-rapport TPD-HAG-RPT-92-0204. d.d. oktober 1992, Confidentieel.
- [2] A.A.F.M. Beeks, J. van 't Hof, H.E.A. Brackenhoff †.
Samenvatting Akoestisch onderzoek Zonering vliegbasis Gilze-Rijen.
TNO-rapport TPD-HAG-RPT-93-0011. d.d. 10 januari 1993.
- [3] A.A.F.M. Beeks, L.H.J. Poot.
Akoestisch hoofd rapport fase 2 en 3 vliegbasis Gilze-Rijen.
TNO-rapport TPD-HAG-RPT-980017. d.d. 23 februari 1998, Confidentieel.
- [4] A.A.F.M. Beeks, L.H.J. Poot, H. Hendriks (DopKLu/AOO/SGZR).
Definitief concept ontwerp Saneringsprogramma Tactische Helikopter Groep
vliegbasis Gilze-Rijen.
TNO-TPD-MEMO-97-0047. d.d. 15 juli 1998.
- [5] Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. (HMRI-1999).
Ministerie van VROM. ISBN 90 422 02 327.
- [6] Bronsterkte rapport geluidbronnen vliegbases Koninklijke Luchtmacht.
TNO-rapport, Confidentieel.
- [7] Bronsterkte rapport geluidbronnen Koninklijke Landmacht.
TNO-rapport, Confidentieel.
- [8] M.J.A.M. de Regt, A.A.F.M. Beeks, J. van 't Hof
Marinevliegkamp Valkenburg Geluidonderzoek 1997.
TNO-rapport HAG-RPT-980009, 22 juli 1998, Confidentieel.
- [9] E.M. Salomons.,
Computational atmospheric acoustics.
Kluwer Academic Publishers, ISBN 0 7923 7161 5, 1991

10 Ondertekening

Den Haag, maart 2013

Ing. P. Hendriksen
Research Manager

TNO

Ir. D. Kaptein
Auteurs

